

Regionale Omnibusenquête 2004

Beemster

Edam-Volendam

Landsmeer

Oostzaan

Purmerend

Waterland

Wormerland

Zeevang

colofon

"Regionale Omnibusenquête 2004" is een uitgave van de afdeling
Onderzoek en Statistiek van de gemeente Purmerend, in opdracht van de gemeenten Beemster,
Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zeevang.

auteurs:

Y. van der Oord
B. Mentink
E. Pot

Projectleiding:

B. Mentink

Contactpersonen:

H. Roenhorst	Beemster
C. Kwakman	Edam-Volendam
Mevr. A. van Lankveld	Landsmeer
Mevr. A. Alberts	Oostzaan
Mevr. M. van Putten	Purmerend
P. Kools	Waterland
R. Rozemeijer	Wormerland
E. Dijk	Zeevang
B. Nootebos	Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW)

Ontwerp vragenlijst:

J. van Poorten
B. Mentink

Veldwerk en algemene ondersteuning:

Mevr. A. Panka

Advies:

Mevr. T. Bouchier

Bij vragen:

gemeente Purmerend
directie Bestuurszaken
afdeling Onderzoek en Statistiek
Purmersteenweg 42 kamer A2.11

telefoon: 0299-452496

e-mail: AA.Mentink@purmerend.nl

December 2004

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1 INLEIDING	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Het proces	8
1.3 Ophoging	9
1.4 Leeswijzer	9
2 HUISVESTING	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Huidige samenstelling van de woningvoorraad	10
2.3 Relatie tussen inkomen en het hebben van een huur- of koopwoning	11
2.4 Waardering voor de huidige woning	11
2.5 Verhuisplannen en woningvraag	12
2.6 Vraag en aanbod op de woningmarkt	14
2.7 Voorkeur voor grootte van de woonplaats	15
2.8 Voorkeur voor woonomgeving	15
2.9 Gehecht aan woonplaats	17
2.10 Gehecht voelen/ onderdeel voelen van gemeente	18
2.11 Gehecht aan regio Waterland +	19
3 MENING OVER DE GEMEENTE	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Negen stellingen over de gemeente	21
3.3 Verschillen per stelling tussen gemeenten in de regio	22
4 LEEFBAARHEID VAN DE WOONOMGEVING	27
4.1 Inleiding	27
4.2 Algemeen oordeel over de buurt	27
4.3 Uiterlijk en voorzieningen	29
4.4 Omgang met medebuurtbewoners	29
4.5 Betrokkenheid (sociale cohesie)	30
4.6 Overlast in de buurt	30
4.7 Veiligheidsgevoel in de buurt	31
4.8 Buurt vooruit of achteruit?	32
5 CONTACTEN	33
5.1 Inleiding	33
5.2 Waardering sociale contacten	33
5.3 Sociale infrastructuur	35

6 WERK, OPLEIDING EN INKOMEN.....	37
6.1 Inleiding.....	37
6.2 Arbeidsparticipatie.....	37
6.3 Werkzaam in welke sectoren?.....	40
6.4 Opleidingsniveau.....	40
6.5 Werklocatie.....	42
6.6 Vervoerswijze.....	43
6.6.1 Vervoer naar de werklocatie.....	43
6.6.2 Vervoer bij werken binnen gemeente.....	44
6.6.3 Waarom de auto?.....	44
6.7 Inkomen.....	45
6.7.1 Huishoudensamenstelling.....	45
6.7.2 Bronnen van inkomen.....	45
6.7.3 Inkomen naar huishoudensamenstelling.....	46
6.7.4 Inkomen naar gemeente.....	47
 7 VERKEER.....	 48
7.1 Inleiding.....	48
7.2 Eigen autobezit.....	48
7.3 Acht verkeersaspecten.....	49
7.3.1 Verkeersaspect 1: parkeergelegenheid.....	49
7.3.2 Verkeersaspect 2: afstand naar een bushalte.....	50
7.3.3 Verkeersaspect 3: de busverbindingen.....	50
7.3.4 Verkeersaspect 4: de genomen verkeersmaatregelen.....	51
7.3.5 Verkeersaspect 5: de straatverlichting.....	51
7.3.6 Verkeersaspect 6: de veiligheid voor fietsers.....	52
7.3.7 Verkeersaspect 7: de veiligheid voor voetgangers.....	52
7.3.8 Verkeersaspect 8: onderhoud aan wegen en fietspaden.....	53
7.3.9 Conclusie.....	53
 8 WINKELEN.....	 54
8.1 Inleiding.....	54
8.2 Dichtstbijzijnde winkelcentrum.....	54
8.3 Locatie winkelcentrum voor meeste dagelijkse boodschappen.....	55
8.4 Niet-dagelijkse boodschappen.....	57
8.4.1 Waar koopt men de niet-dagelijkse goederen?.....	57
8.4.2 Plaats van kopen per productgroep.....	57
8.4.3 Kopen van niet-dagelijkse boodschappen in eigen gemeente....	58
8.4.4 Herkomst kopers niet-dagelijkse boodschappen per gemeente.	59
8.4.5 Oordeel winkelaanbod in dichtstbijzijnde stad.....	61
8.4.6 Gemist winkelaanbod.....	61
8.5 Bezoek warenmarkt.....	62
 9 CULTUUR, SPORT EN ONTSPANNING.....	 64
9.1 Inleiding.....	64
9.2 Vrijtijdsbestedingen de laatste 12 maanden.....	64
9.2.1 Participatiegraad.....	64
9.2.2 Deelname in eigen woonplaats en andere gemeenten.....	65
9.2.3 De regiofunctie van Purmerend.....	66
9.3 Rapportcijfers voor voorzieningen in eigen gemeente.....	67
9.4 Gemiste radio- en tv-zenders.....	68

10	VEILIGHEID.....	70
10.1	Inleiding.....	70
10.2	Veiligheidsgevoel.....	70
10.3	Perceptie: vermogensdelicten.....	71
10.4	Perceptie: dreiging.....	72
10.5	Perceptie: overlast.....	72
10.6	Perceptie: verloedering.....	73
10.7	Perceptie: brandstichting.....	74
10.8	Slachtofferschap van bedreiging/ mishandeling en poging tot inbraak/ diefstal uit woning.....	74
11	LANDSCHAP.....	75
11.1	Inleiding.....	75
11.2	Algemeen oordeel over het landelijk gebied.....	75
11.3	Moet gemeente meebetalen aan instandhouding van de gebieden?....	76
11.4	Bestemmingen voor vrijgekomen agrarisch gebied.....	77
11.5	Bezoek aan recreatiegebieden.....	78
11.6	Activiteiten in de groengebieden.....	80
11.7	Waardering voor de recreatiemogelijkheden rond de woonplaats.....	80
11.8	Gemiste recreatievoorzieningen in directe omgeving van woonplaats..	81
11.9	Het kopen van streekeigen producten.....	82
12	GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING.....	84
12.1	Inleiding.....	84
12.2	Rapportcijfer dienstverlening.....	84
12.3	Contact met gemeente.....	85
12.4	Tevredenheid bezoek.....	86
12.5	Tevredenheid telefonisch contact.....	88
12.6	Tevredenheid schriftelijk contact.....	89
12.7	Reactie van de gemeente.....	91
12.8	Openingstijden gemeentewerf en gemeentehuis en de betalingsmogelijkheden bij aanschaf van gemeentelijke producten.....	91
13	GEMEENTELIJKE INFORMATIE.....	93
13.1	Inleiding.....	93
13.2	Internetaansluitingen.....	93
13.3	Bezoeken aan de gemeentelijke websites.....	94
13.4	Waardering van de gemeentelijke websites.....	95
13.5	Informatie over gemeentelijke plannen/ activiteiten in de woonbuurt..	97
13.6	Gebruik van de JA/ NEE en NEE/ NEE brievenbusstickers.....	98
13.7	Bereik en leesfrequentie van de huis-aan-huisbladen.....	99
13.8	Welke huis-aan-huisbladen in welke gemeente?.....	100
14	BESTUUR EN POLITIEK.....	101
14.1	Inleiding.....	101
14.2	Interesse in de gemeentepolitiek.....	101
14.3	Aandachtspunten voor toekomstig beleid.....	102
14.4	Stemintentie en politieke voorkeur.....	105
14.5	Invloed op het gemeentebestuur.....	106
14.6	Functioneren van de gemeenteraad.....	109

15 GEMEENTEPROFIELEN.....	111
15.1 Inleiding.....	111
15.2 Beemster.....	111
15.3 Edam/ Volendam.....	111
15.4 Landsmeer.....	112
15.5 Oostzaan.....	112
15.6 Purmerend.....	113
15.7 Waterland.....	113
15.8 Wormerland.....	114
15.9 Zeevang.....	114

Bijlage: De vragenlijst van de Regionale Omnibussenquête 2004

SAMENVATTING

Voor de eerste keer zijn acht gemeenten in de regio Waterland+ met elkaar vergeleken op een groot aantal onderwerpen. Dit gebeurde aan de hand van een enquête onder gemiddeld ruim 400 respondenten per gemeente. De respons was met 76% goed te noemen.

De uitkomsten van deze Regionale Omnibussenquête 2004 geven de gemeenten een beeld van hun sterke en zwakke punten. Zij kunnen aan de hand daarvan concluderen welke aspecten meer of minder aandacht van het gemeentelijk beleid verdienen. In hoofdstuk 15 is van elke gemeente een profielschets gemaakt waarbij de specifieke kenmerken zijn beschreven.

Dit hoofdstuk "Samenvatting" geeft van elk hoofdstuk een korte opsomming van de meest in het oog springende bevindingen.

HUISVESTING

Inwoners van de regio beoordelen hun woning gemiddeld met een 7,8. Huurwoningen krijgen een lager cijfer, namelijk een 7,1.

9% van de huishoudens en 40% van de jongeren van 18 jaar en ouder die bij hun ouders wonen, denken er sterk over om binnen twee jaar te verhuizen. In totaal is er vraag naar ruim 10.000 woningen. Bijna de helft van deze vraag bestaat uit woningzoekenden die aangeven dat zij wel zouden willen verhuizen, maar niets kunnen vinden. Als de genoemde 9 en 40% hun verhuishwens zouden willen realiseren in de regio en zij hun woning ook zouden achterlaten aan een regiobewoner dan zou er een tekort van ongeveer 4.000 woningen in twee jaar ontstaan met de nadruk op eengezins- en koopwoningen. In de meeste gevallen zoekt men al langer dan een half jaar naar een passende woning. In geval van vrije keus zou een meerderheid in een groene en rustige omgeving willen wonen, het liefst in de huidige woonplaats of in een woonplaats van vergelijkbare grootte. Veel mensen zijn gehecht aan hun woonplaats en vooral in Edam-Volendam is dit gevoel sterk. Het gevoel van gehecht zijn aan de regio Waterland+ is minder sterk dan het gevoel van gehecht zijn aan de eigen woonplaats. Toch voelt 60% een binding met de regio.

MENING OVER DE GEMEENTE

82% van de mensen in de regio vindt de eigen gemeente prettig om in te wonen en 76% voelt zich er echt thuis. Inwoners van Beemster en Edam-Volendam zijn het best te spreken over de woonplaats. In Purmerend en Edam-Volendam is men het meest positief over het aanbod van voorzieningen en activiteiten. In de gemeente Waterland is men er het minst positief over. Purmerenders zijn van alle regiobewoners het meest negatief over de uiterlijke kenmerken van hun gemeente.

LEEFBAARHEID VAN DE WOONOMGEVING

De algemene beoordeling van de eigen woonbuurt is met een 7,4 ruim voldoende. Het loopt uiteen van 7,2 voor Purmerend en een 7,8 voor Beemster. Op de 14 leefbaarheidsaspecten van de Leefbaarheidmonitor van Aedes (Lemon) scoren Purmerend en Wormerland vaak benedengemiddeld: dit hangt o.a. samen met het feit dat in deze twee gemeenten zich naar verhouding meer huur- en flatwoningen bevinden, waarvan de bewoners lager dan gemiddeld scoren. In Beemster zijn volgens de bewoners de buurten het best verzorgd en ondervindt men de minste overlast in de buurt. De omgang met burens/ buurtbewoners en de sociale cohesie zijn de sterke punten van Edam-Volendam. De ervaren veiligheid is in Zeevang het grootst.

CONTACTEN

Eén op de twaalf regiobewoners vindt dat hij of zij te weinig sociale contacten heeft. Tweederde van hen zou meer contacten willen. Daarnaast zegt ook 11% van de mensen

met voldoende contacten er liever meer te willen hebben.

In Purmerend en Beemster is het percentage mensen dat meer contacten zou willen hoger dan in de andere gemeenten. Het is volgens een meerderheid van de inwoners in alle gemeenten goed gesteld met voorzieningen om andere mensen te ontmoeten. Opvallend is dat mensen, die naar eigen zeggen te weinig contacten hebben, veel vaker dan mensen met voldoende contacten niet weten of hun gemeente voldoende mogelijkheden biedt om mensen te ontmoeten.

WERK, OPLEIDING EN INKOMEN

Oostzaan heeft met 81% de hoogste arbeidsparticipatie in de regio. Purmerend kent in verhouding de meeste werkzoekenden zonder werk. Een hogere opleiding is een goede graadmeter voor het vinden van een goede baan en dus voor een goed salaris. In de gemeenten met de meeste hoogopgeleiden, treffen we ook veel hoge inkomens aan: Beemster, Landsmeer, Waterland en Zeevang. Amsterdam voorziet 36% van de werkenden in de regio van werk, Purmerend 22%. In Edam-Volendam werkt bijna de helft van de werkenden in de eigen gemeente en dat is beduidend meer dan elders. Voornaamste vervoermiddel naar de werkplek is de auto, al gaat men voor werk binnen de gemeentegrenzen vaker met de fiets. Het gebruik van het openbaar vervoer blijft ver achter bij het autogebruik. Alleen de buslijnen richting Amsterdam worden veel benut, vooral door de inwoners van Purmerend, Edam-Volendam en Waterland.

VERKEER

In Edam-Volendam is het eigen autobezit lager dan elders in de regio Waterland+. In Beemster en Zeevang is dat juist bovengemiddeld. In Edam-Volendam is men gemiddeld het meest tevreden over acht verkeersaspecten. Vooral de veiligheid van verkeersdeelnemers scoort er hoog. Purmerenders zijn ten opzichte van de andere regiobewoners het meest tevreden over de afstand naar een bushalte, de busverbindingen en de door de gemeente getroffen verkeersmaatregelen. De parkeergelegenheid is volgens de bewoners het best in Beemster. Landsmeer kreeg op de acht punten gemiddeld de laagste waardering.

WINKELEN

Inwoners van Edam-Volendam, Oostzaan en Purmerend wonen veelal vrij dicht in de buurt van een winkelcentrum. In Beemster, Waterland en Zeevang zijn de huishoudens vaak verder dan 3 kilometer van een verkooppunt voor dagelijkse boodschappen verwijderd. Dit dichtstbijzijnde verkooppunt krijgt van de regiobewoners een gemiddelde beoordeling van 7,1. De meeste regiobewoners, 84%, doen de meeste dagelijkse boodschappen in hun eigen woongemeente. Echter bij meer dan de helft van de inwoners van Waterland, Beemster en Zeevang is dat niet het geval. 45% van de regiobewoners koopt de niet-dagelijkse goederen in Purmerend en 30% koopt het buiten de regio. Het aantal en de kwaliteit van het winkelaanbod voor niet-dagelijkse goederen in de dichtstbijzijnde stad krijgen van de inwoners van de regio Waterland+ beide gemiddeld het rapportcijfer 7,2. Van de mensen die een warenmarkt bezoeken blijft tweederde in de eigen woonplaats.

SPORT, CULTUUR EN VRIJE TIJD

Uit een lijst van 13 tijdsbestedingen blijkt dat restaurantbezoek, cafébezoek en naar de bioscoop gaan de meest voorkomende activiteiten zijn. Vooral voor film en theater verlaat men vaak de eigen gemeente, terwijl bibliotheek en buurthuis vaak binnen de eigen gemeente worden bezocht. Purmerend heeft als grotere stad een regiofunctie voor activiteiten als uit eten gaan en een bezoek aan bioscoop of theater. Edam-Volendam verschaft veel regiobewoners een plek om te zwemmen.

Als de inwoners de voorzieningen in de eigen gemeente mogen beoordelen, geven de respondenten uit Edam-Volendam vaak hoge cijfers. Purmerend heeft in verhouding met de andere gemeenten goede culturele en sociaal-culturele voorzieningen. Inwoners van Waterland, Zeevang en Wormerland zijn minder tevreden over de voorzieningen in de eigen gemeente. Wormerlanders geven wel de hoogste rapportcijfers voor het aantal en de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen.

VEILIGHEID

19% van de mensen in de regio Waterland+ voelt zich wel eens onveilig op straat. In Purmerend is dat hoger: 24%. Vermogensdelicten komen volgens de bewoners relatief veel voor in Landsmeer en minder vaak in Beemster, Wormerland en Zeevang. Dreiging wordt bovengemiddeld gevoeld in Landsmeer en vooral in Edam-Volendam. Overlast en verloedering spelen volgens de eigen burgers het meest in Purmerend. De inwoners van Landsmeer, Oostzaan en Purmerend denken vaker dan de andere regiobewoners dat brandstichting soms voorkomt.

Op alle veiligheidsaspecten scoort Zeevang beter dan gemiddeld.

LANDSCHAP

In alle Waterlandse gemeenten vindt meer dan 90% het landelijk gebied in de regio redelijk tot zeer mooi. Een bijna even groot deel van de bevolking vindt dat de gemeente moet meebetalen om de gebieden in stand te houden. De respondenten voelen er minder voor zelf 10 euro extra aan OZB bij te dragen. Het moet bij voorkeur op een andere manier. Vrijkomende landbouwgrond moet volgens een meerderheid worden ingericht als natuurgebied. Woningbouw kan volgens 30% bij zowel kleine als grote woonkernen. Recreatiegebied het Twiske wordt van alle groengebieden het meest bezocht. In de recreatiegebieden en de overige groene gebieden in de regio wordt vooral gewandeld, gefietst en van de zon genoten. Vooral inwoners van Oostzaan en Landsmeer zijn goed te spreken over de mogelijkheden voor openluchtrecreatie rond de woonplaats. Op het gebied van openluchtrecreatie wordt een zwembad het vaakst genoemd als voorziening die men mist.

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING

Over de gemeentelijke dienstverlening zijn de inwoners van de regio Waterland+ gematigd tevreden. Bij een bezoek aan de gemeente zijn de rapportcijfers goed, maar bij telefonisch en vooral schriftelijk contact is het oordeel minder positief. De helft van de mensen vindt dat de openingstijden van het gemeentehuis kunnen blijven zoals ze zijn. Eén op de zes wil een extra avond openstelling.

GEMEENTELIJKE INFORMATIE

71% van de Waterlandse huishoudens heeft internet. 21% van de regiobewoners heeft de website van hun woonplaats wel eens bezocht het afgelopen jaar. Dat zijn vaak jongere, hoogopgeleide mensen. De sitebezoekers hebben bijna allemaal internet thuis. De gemeentelijke websites worden voornamelijk gebruikt voor algemene informatie, openingstijden en telefoonnummers. Het gemiddelde rapportcijfer voor de internetsites is een 6,8. Dat loopt uiteen van een 7,0 in Zeevang en Purmerend tot een 6,4 in Edam-Volendam. Huis-aan-huisbladen worden door 40% gezien als de beste manier om op de hoogte te komen van plannen en activiteiten in de woonbuurt (internet door 13%). 56% van de regiobewoners leest de gemeentelijke informatiepagina iedere week. In Landsmeer is dat zelfs 75%.

BESTUUR EN POLITIEK

Gemeenten in de regio Waterland moeten volgens de burgers de komende tijd vooral tijd en aandacht steken in het creëren van meer goedkope koopwoningen en betaalbare huurwoningen. In zeven van de acht gemeenten wordt één van deze twee het vaakst genoemd als belangrijk aandachtspunt voor toekomstig beleid. In de achtste gemeente, Wormerland, ziet men het onderhoud van de bestrating als belangrijkste speerpunt. 63% zegt zeker te gaan stemmen als er morgen verkiezingen zouden zijn. De PvdA zou de grootste partij worden, behalve in Edam-Volendam (CDA) en in Zeevang (VVD). Inwoners van Beemster hebben een positiever beeld over de invloed die zij denken uit te kunnen oefenen op het gemeentebestuur dan mensen in de andere gemeenten. Meest kritische geluiden over het functioneren van de gemeenteraad komen uit Waterland, Oostzaan en vooral Landsmeer, waar 63% het functioneren matig tot slecht vindt.

1

INLEIDING

Wat vinden bewoners van de regio Waterland+ van het groen, de kwaliteit van de voorzieningen, de vervuiling en veiligheid in hun buurt? Waar doen zij hun boodschappen en wat vinden zij van het aantal en de kwaliteit van de winkels in de dichtstbijzijnde stad? In hoeverre gaan zij uit binnen hun eigen gemeente en hoeveel mensen zijn er die vinden dat ze te weinig contacten hebben? Wat vindt de bevolking van de gemeentelijke dienstverlening en de gemeentelijke informatie? En aan welke onderwerpen zou het gemeentebestuur meer aandacht moeten besteden? Op deze en nog vele andere vragen geeft dit rapport antwoord. De uitkomsten geven de gemeenten een beeld van hun sterke en zwakke kanten. Zij kunnen aan de hand daarvan concluderen welke aspecten meer of minder aandacht van het gemeentelijk beleid verdienen.

1.1 Aanleiding

Door de jaren heen hebben verschillende gemeenten in de regio Waterland+ de afdeling Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Purmerend gepolst of het mogelijk is een enquête voor hen uit te voeren. Dit heeft ertoe geleid dat de afdeling Onderzoek en Statistiek in 2003 een voorstel heeft gedaan aan deze gemeenten om in alle gemeenten tegelijkertijd een Omnibusenquête te houden. De gemeenten die deel uitmaken van het Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW) en Oostzaan gingen akkoord met dit voorstel. Zij wezen een contactpersoon voor dit onderzoek aan. Tezamen vormen zij en een medewerker van het ISW de begeleidingsgroep.

1.2 Het proces

Ter voorbereiding van de enquête kwam de begeleidingsgroep twee keer bij elkaar. De enquête die hieruit tot stand kwam bevatte een groot aantal onderwerpen, zoals wonen, werken, verkeer, imago, winkelen, cultuur en sport, contacten, veiligheid, gemeentelijke dienstverlening, gemeentelijke informatie, bestuur/ politiek en landschap. Begin juni 2004 was het zover dat de enquête van start kon gaan. In mei was een steekproef van 550 personen per gemeente getrokken uit de diverse bevolkingsregisters met de bedoeling er rond 400 over te houden. Dit is een aantal op grond waarvan betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan over de totale gemeente. Dit aantal is onafhankelijk van het inwonertal van de gemeente. Voor enkele kernen binnen gemeenten, waarover de contactpersonen ook afzonderlijk iets wilden kunnen zeggen werden naar verhouding iets meer personen in de steekproef meegenomen.

Om te bereiken dat voldoende mensen de enquête zouden invullen werden de formulieren persoonlijk aan de deur afgegeven en een week later weer opgehaald. Dit leidde uiteindelijk tot een respons van 76%.

Per gemeente was dit als in tabel 1.1.

Tabel 1.1

Respons per gemeente				
	respons	aantal respondenten	werkelijke bevolking 15 jaar en ouder	werkelijke aantal huishoudens
Beemster	79%	433	6.979	3.294
Edam-Volendam	81%	448	22.406	10.835
Landsmeer	70%	386	8.334	4.118
Oostzaan	71%	366	7.423	3.746
Purmerend	71%	391	60.990	30.879
Waterland	82%	454	14.204	7.060
Wormerland	82%	451	13.060	6.636
Zeevang	76%	395	4.993	2.459
hele regio	76%	3.324	138.390	69.026

1.3 Ophoging

De formulieren werden in juli 2004 gescand door een extern bureau en als een SPSS-bestand aan de afdeling Onderzoek en Statistiek geleverd. Vervolgens zijn factoren berekend aan de hand van de kenmerken leeftijd, geslacht en kern, waarmee de aantallen in de enquête zijn opgehoogd naar aantallen in de totale bevolking van 15 jaar en ouder. Een tweede set ophoogfactoren is berekend voor het geval de vragen betrekking hadden op het huishouden waartoe de respondent behoort. De weging naar de bevolkingssamenstelling doen we om uitspraken te kunnen doen over het totaal aantal mensen per gemeente waarop de uitspraken betrekking hebben.

Uiteindelijk kon in september worden begonnen met de rapportage.

1.4 Leeswijzer

Om schijnbare nauwkeurigheid te vermijden zijn in de verslaglegging percentages afgerond op hele procenten. Voor zover er opgehoogde aantallen genoemd worden, zijn deze afgerond op een veelvoud van 25. Percentages zijn afgerond op hele getallen. Daardoor kan het voorkomen dat optelling niet tot 100, maar tot 99 of 101 procent leidt. In dit rapport noemen we de gemeenten die aan deze enquête hebben deelgenomen gezamenlijk de regio Waterland+. Met "plus" duiden we aan dat behalve de gemeenten, die tot het Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland behoren, ook de gemeente Oostzaan, die tot de regio Zaanstreek wordt gerekend, meedoet.

Elk hoofdstuk begint met een korte samenvatting waarin de belangrijkste resultaten staan vermeld. Aan het eind van het rapport is een hoofdstuk *Gemeenteprofielen* toegevoegd. Hierin kan de lezer snel een overzicht krijgen van de belangrijkste uitkomsten per gemeente.

Over een groot aantal onderwerpen hebben de respondenten door middel van rapportcijfers een oordeel gegeven. Uit eerder tevredenheidsonderzoek is bekend dat mensen geneigd zijn cijfers rond de 7 te geven. Daarom dienen de rapportcijfers als volgt geïnterpreteerd te worden: lager dan een 6 is onvoldoende en vraagt sterk om aandacht. Beoordelingen tussen de 6 en 6,5 zijn net voldoende en tussen de 6,5 en 7 voldoende. Van 7 tot 7,5 is ruim voldoende. Een score tussen 7,5 en 8 is goed te noemen en een gemiddeld cijfer van 8 of hoger betekent een zeer goede score.

Gezien de grootte van de steekproef (circa 400 respondenten per gemeente) is twee- tot drietiende rapportpunt al een betekenisvol verschil.

In april 2004, dus twee maanden voor de regionale omnibusenquête, is voor Purmerend afzonderlijk eveneens een omnibusenquête gehouden. Enkele vragen zijn in beide onderzoeken hetzelfde. Sommige uitkomsten verschillen iets van elkaar. Omdat voor de Purmerendse omnibusenquête veel meer Purmerenders zijn benaderd, zijn de uitkomsten van die enquête nauwkeuriger.

2 HUISVESTING

Inwoners van de regio beoordelen hun woning gemiddeld met een 7,8. Huurwoningen krijgen een lager cijfer, namelijk een 7,1.

9% van de huishoudens en 40% van de jongeren van 18 jaar en ouder die bij hun ouders wonen, denken er sterk over om binnen twee jaar te verhuizen. In totaal is er vraag naar ruim 10.000 woningen. Bijna de helft van deze vraag bestaat uit woningzoekenden die aangeven dat zij wel zouden willen verhuizen, maar niets kunnen vinden. Als de genoemde 9 en 40% hun verhuishwens zouden willen realiseren in de regio en zij hun woning ook zouden achterlaten aan een regiobewoner dan zou er een tekort van ongeveer 4.000 woningen in twee jaar ontstaan met de nadruk op eengezins- en koopwoningen. In de meeste gevallen zoekt men al langer dan een half jaar naar een passende woning. In geval van vrije keus zou een meerderheid in een groene en rustige omgeving willen wonen, het liefst in de huidige woonplaats of in een woonplaats van vergelijkbare grootte. Veel mensen zijn gehecht aan hun woonplaats en vooral in Edam-Volendam is dit gevoel sterk. Het gevoel van gehecht zijn aan de regio Waterland+ is minder sterk dan het gevoel van gehecht zijn aan de eigen woonplaats. Toch voelt 60% een binding met de regio.

2.1 Inleiding

In het hoofdstuk huisvesting laten we eerst zien hoe de huidige samenstelling van de woningvoorraad in Waterland+ is en hoe de huidige woningen worden gewaardeerd. Daarna gaan we in op de verhuisgeneigdheid van de regiobewoners. Waarom wil iemand verhuizen? En waarheen? Aan welke eisen moet de nieuwe woning voldoen? Al deze vragen komen aan bod en meer. Via een analyse van doorstromers en starters, laat paragraaf 2.4 de urgente woningvraag in elk van de Waterlandse gemeenten zien. Het laatste deel van dit hoofdstuk behandelt de gevoelens die regiobewoners hebben ten aanzien van de eigen woonplaats, de eigen gemeente en van de regio Waterland+.

2.2 Huidige samenstelling van de woningvoorraad

Tabel 2.1 brengt van alle Waterlandse gemeenten de werkelijke verdeling huur- en koopwoningen in beeld en de verhouding tussen eengezins- en meergezinswoningen (flats). De regio kenmerkt zich door een relatief groot aantal eengezinswoningen.

Tabel 2.1

Soort woning per gemeente (in % van de echte woningverdeling per gemeente)				
	% koop	% huur	% eengezinswoning	% appartement/ flats
Beemster	67	33	94	6
Edam-Volendam	75	25	95	5
Landsmeer	65	35	93	7
Oostzaan	66	34	87	13
Purmerend	58	42	71	29
Waterland	67	33	93	7
Wormerland	59	41	86	14
Zeevang	77	23	98	2

(bron: SWING-ROA 2003)

Het aandeel koopwoningen is het hoogst in Zeevang en Edam-Volendam (resp. 77 en 75%). Het betreft voornamelijk eengezinswoningen. Het verstedelijkte Purmerend is goed herkenbaar: relatief veel huurwoningen en aanzienlijk meer hoogbouw.

Volgens opgave van de respondenten bestaat de totale woningvoorraad voor 21% uit gelijkvloerse woningen en voor 5% uit speciale ouderenwoningen. Gelijkvloers houdt in dat woonkamer, keuken, slaapkamer, douche en toilet zich op dezelfde etage bevinden. Dat zijn niet alleen appartementen, maar bijvoorbeeld ook bungalows of benedenwoningen.

Tabel 2.2

Ouderenwoningen en gelijkvloerse woningen (in % van de totale woningvoorraad per gemeente)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	regio gemiddeld
ouderenwoningen	3	4	6	4	6	5	6	6	5
gelijkvloerse woningen	27	16	15	17	23	17	27	21	21

Het aandeel gelijkvloerse woningen is het kleinst in Landsmeer en het grootst in Beemster en Wormerland. Beemster heeft een benedengemiddeld aantal ouderenwoningen.

2.3 Relatie tussen inkomen en hebben van een huur- of koopwoning

Voor een eenvoudiger en eenduidiger beeld worden alleen huishoudens met 'lage' en met 'hoge' inkomens met elkaar vergeleken. Huishoudens met een netto huishoudeninkomen van 1.700 of minder vallen in dit rekenvoorbeeld onder de lage inkomens en huishoudens met een inkomen boven de 1.700 euro per maand onder de hoge inkomens. Tabel 2.3 laat zien of mensen van beide inkomensgroepen in een huur- of in een koopwoning wonen.

Tabel 2.3

Is huidige woning een huur- of koopwoning? (in % van de huishoudens en in absolute aantallen, naar inkomen)						
	huurwoning		koopwoning		totaal	
	huishoudens	%	huishoudens	%	huishoudens	%
laag inkomen	11.125	63	9.700	25	20.825	37
hoog inkomen	6.650	37	28.825	75	35.475	63
totaal	17.775	100	38.525	100	56.300	100

Voor het grootste gedeelte worden huurwoningen bewoond door huishoudens met lage inkomens. Toch heeft nog 37% van de huurwoningen bewoners die meer dan 1.700 euro netto per maand verdienen. Koopwoningen zijn in 75% van de gevallen het bezit van mensen met hoge inkomens.

2.4 Waardering voor de huidige woning

Over het algemeen zijn de inwoners van de regio Waterland+ goed te spreken over hun woning. Gevraagd om een rapportcijfer voor de kwaliteit van de eigen woning, geven de regiobewoners gemiddeld een 7,8. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de waarderingen voor huur- en koopwoningen.

Tabel 2.4

Cijfer kwaliteit huur- en koopwoningen			
	huur woningen	koop woningen	totaal
Beemster	7,3	8,1	7,9
Edam-Volendam	7,0	8,2	8,0
Landsmeer	6,9	7,9	7,6
Oostzaan	7,2	8,1	7,8
Purmerend	7,1	7,9	7,7
Waterland	7,3	7,9	7,7
Wormerland	7,5	8,0	7,7
Zeevang	7,3	8,0	7,9
Regio gemiddeld	7,1	8,0	7,8

De huurwoningen krijgen in alle gemeenten lagere waarderingen dan de koopwoningen. Landsmeer krijgt met 6,9 het laagste cijfer voor de huurwoningen en Wormerland met 7,5 het hoogste. De rapportcijfers voor de koopwoningen verschillen per gemeente niet veel.

2.5 Verhuisplannen en woningvraag

De komende paragraaf maakt onderscheid tussen kenmerken van doorstromers en starters. Doorstromers zijn verhuizende huishoudens die een woning achterlaten. Starters zijn veelal jongeren die bij hun ouders thuis wonen. Voor deze groep hebben we de leeftijd van 18 jaar en ouder geselecteerd.

61% van alle huishoudens (de doorstromers) is beslist niet van plan de komende twee jaar te verhuizen. 2% weet zeker dat ze wel willen verhuizen en 4% wil wel maar kan niets vinden. Tabel 2.5 geeft de antwoorden van de potentiële doorstromers en starters weer.

Tabel 2.5

Verhuisgeneigdheid van starters en doorstromers in de hele regio (in % van de huishoudens (doorstromers) en bij ouders wonenden (starters))				
	doorstromers		starters	
	Aantal	%	Aantal	%
Beslist niet	41.975	61	2.825	22
Eventueel, misschien	16.225	24	3.100	24
Zou wel willen, kan niets vinden	2.700	4	2.525	20
Beslist wel	1.650	2	1.650	13
Al andere huisv. gevonden	1.875	3	925	7
weet niet	4.700	7	1.825	14
totaal	69.025	100	12.825	100
Bruto urgente woningvraag	6.200	9	5.100	40

De totale bruto urgente woningvraag onder aan de tabel is een samengesteld cijfer. Het komt tot stand door de categorieën 'zou wel willen, kan niets vinden', 'beslist wel' en 'al andere huisvesting gevonden, maar nog niet verhuisd' bij elkaar op te tellen. In deze groep zitten 9% van de mogelijke doorstromers en 40% van de mogelijke starters: we noemen dit de urgente doorstromers en de urgente starters.

De verhuisgeneigdheid is onder starters groter dan onder doorstromers. 13% van de starters wil binnen 2 jaar zeker verhuizen (tegen 2% van de doorstromers), 7% heeft al iets gevonden en nog eens 20% is op zoek maar kan nog niets vinden (dus in totaal is 40% urgente starter).

Bruto is de totale woningvraag 6200 woningen voor doorstromers en 5100 voor starters. De bruto woningvraag dient iets naar beneden te worden bijgesteld. Sommige starters gaan samenwonen waardoor niet iedere starter een aparte woning zal betrekken. Om dit op te vangen, is bij het berekenen van de urgente woningvraag 80% van het totaal aantal woningzoekende starters genomen.

Tabel 2.6 laat per gemeente zien om hoeveel mensen het gaat en hoeveel woningen daarvoor nodig zijn.

Tabel 2.6

Urgente woningvraag van starters en doorstromers per gemeente (in % van de huishoudens (doorstromers) en bij ouders wonenden (starters))					
	doorstromers		starters*		NETTO woningvraag absolute aantal woningen
	Aantal	%	Aantal	%	
Beemster	175	5	225	31	350
Edam-Volendam	575	5	825	34	1.225
Landsmeer	350	8	200	24	500
Oostzaan	350	9	150	33	475
Purmerend	3.575	12	2.875	53	5.875
Waterland	650	9	425	30	1.000
Wormerland	600	6	250	24	800
Zeevang	150	6	175	35	300
Regio totaal	6.200	9	5.100	40	10.275

* Omdat een deel van de starters gaat samenwonen moet van de genoemde aantallen 80% worden genomen voor het berekenen van de woningvraag (laatste kolom).

Beemster en Edam-Volendam hebben de minste urgente doorstromers: 5% van de huishoudens valt hier in deze groep. In Purmerend zijn relatief veel doorstromers met concrete verhuisplannen (12%). Bovendien is in Purmerend meer dan de helft van de mogelijke starters ook urgente starter: 53% van de potentiële starters is van plan binnen twee jaar op zichzelf te gaan wonen. Het gaat in totaal om 2.875 starters die op zoek zijn naar een woning.

De netto woningvraag in de hele regio bedraagt 10.275 woningen.

Uit een lijst van 12 mogelijke redenen konden de urgente doorstromers en urgente starters aangeven, waarom zij binnen twee jaar willen verhuizen. Ze konden meer dan één beweegreden aankruisen. De grafiek toont alleen de antwoorden van de doorstromers.

Grafiek 2.1

Uit de antwoorden in grafiek 2.1 blijkt dat de verhuisredenen voor de doorstromers nogal uiteen lopen. Bijna vier van de tien urgente doorstromers wil een grotere woning en 29% wil verhuizen naar een eengezinswoning. Nog eens 28% wil van huur- naar koopthuis.

Voor 99% van de starters is de verhuisreden duidelijk: ze willen het ouderlijk huis verlaten en op zichzelf gaan wonen. Overige redenen noemen zij veel minder vaak.

De volgende tabel geeft een kort overzicht van de kenmerken van de urgente starters en doorstromers.

Tabel 2.6

Kenmerken en woonwensen van urgente starters en doorstromers (in % van de urgente doorstromers en urgente starters)				
	doorstromers (totaal 6.200)		starters (totaal 5.100)	
	aantal	in %	aantal	in %
Zoekt actief	4.525	73	3.775	74
Zoekt meer dan een half jaar	3.900	63	2.900	57
% dat wil kopen	3.975	64	2.550	50
% bij voorkeur binnen huidige gemeente	3.600	58	3.100	61
% wil naar eengezinswoning	3.975	64	2.300	45
% wil naar ouderenwoning	500	8	0	0

73% van de urgente doorstromers en 74% van de urgente starters zijn actief op zoek naar een nieuwe woning. In totaal gaat het om 4525 doorstromers en 3775 starters. Het merendeel van hen zoekt al langer dan een half jaar.

Urgente doorstromers zijn vaker dan urgente starters op zoek naar een koopwoning (64% vs. 50%) of naar een eengezinswoning (64% vs. 45%).

Ongeveer even vaak hebben starters en doorstromers voorkeur voor een woning binnen de huidige gemeente.

De wens om te kopen of te huren is afhankelijk van het inkomen. Van de urgente doorstromers die willen **huren** heeft 77% een netto huishoudeninkomen van minder dan 1.700 euro en 21% verdient tussen de 1700 en 2900 euro. De overige 2% verdient meer dan 2.900 euro netto per maand.

Van degenen die willen **kopen** heeft maar 31% een inkomen van minder dan 1.700 euro. Vooral in deze groep bevinden zich veel doorstromers die zeggen wel te willen verhuizen, maar niets te kunnen vinden. Bijna de helft van de urgente doorstromers met een koopwens heeft een netto huishoudeninkomen tussen de 1.700 en 2.900 euro en 22% verdient meer dan 2.900 euro.

2.6 Vraag en Aanbod op de woningmarkt

Bovengenoemde woningvraag van ruim 10.000 betekent niet dat er een tekort is van 10.000 woningen. Mensen die verhuizen laten een woning achter en er komen ook woningen vrij door mensen die overlijden. Het aantal woningen dat vrijkomt door mensen die overlijden is betrekkelijk gering. We laten dit gegeven in het navolgende buiten beschouwing. Stel dat degenen die willen verhuizen, hun verhuishwens realiseren in de regio en dat de woning die zij achterlaten eveneens door een woningzoekende uit de regio wordt bezet dan zou er een tekort ontstaan van ruim 4.000 woningen in twee jaar. Het tekort zou dan voor het grootste deel bestaan uit eengezinskoopwoningen (zie tabel 2.7).

Tabel 2.7

Wensen starters en doorstromers, vrijkomende woningen en woningsaldo (in absolute aantallen)			
	starters/ doorstr. wensen:	doorstromers laten achter:	saldo/ tekort aan woningen
koopwoningen	6.075	3.025	3.025
huurwoningen	4.200	3.150	1.050
totaal woningtekort			4.075
eengezinswoningen	6.900	3.900	3.000
meergezinswoningen	3.375	2.300	1.075
totaal woningtekort			4.075

2.7 Voorkeur voor grootte van de woonplaats

In de Regionale Omnibusenquête is de vraag gesteld:

Waar zou u willen wonen als u vrij bent te kiezen, ongeacht inkomen, gezin of werk?

En wat blijkt: in meerderheid geven de inwoners van bijna alle woonkernen de voorkeur aan een dorp of stad die qua grootte vergelijkbaar is aan de huidige woonplaats.

Tabel 2.8 bevestigt deze bevinding.

De gearceerde vakjes geven het aantal inwoners van de huidige woonplaats weer.

Vanwege de vraagstelling, waar Edam-Volendam als voorbeeld diende voor een woonplaats van 20 tot 50.000 inwoners, kunnen Edam en Volendam niet als losse kernen worden bekeken.

Tabel 2.8

Gewenste grootte van dorp/ woonplaats (in % naar kern)								
	dorp tot 1.000 inw.	dorp 1.000/ 5.000 inw.	dorp 5.000/ 10.000 inw.	dorp 10.000/ 20.000 inw.	kl stad 20/ 50.000 inw	midd stad 50/ 100.000 inw.	gr stad + 100.000 inw	geen voorkeur
Zuidoostbeemster	21	46	1	2	3	13	1	13
Middenbeemster	9	69	5	0	0	5	4	8
Noordbeemster	47	27	x	x	x	8	x	18
Westbeemster	44	32	5	5	x	1	3	9
Edam-Volendam	4	5	4	10	58	3	1	16
Landsmeer	5	7	59	3	3	4	5	14
Den IJp	4	6	73	8	x	1	1	6
Purmerland	18	20	29	2	4	13	x	15
Oostzaan	2	7	64	5	0	2	6	13
Purmerend	6	12	6	4	5	39	9	19
Monnickendam	5	6	5	58	7	3	4	12
Broek in Waterland	18	39	11	9	6	3	5	9
Marken	16	52	1	9	3	x	5	14
IJpendam	8	58	5	2	3	8	2	16
Waterland buitengeb.	51	21	6	4	x	x	4	15
Wijdewormer/ Neck	42	20	3	6	x	9	5	15
Wormer	9	6	9	56	1	3	4	12
Jisp	81	2	x	2	2	4	x	10
Wormerland buitengeb.	56	13	x	21	5	x	6	x
Kwadijk	40	33	x	x	5	11	2	10
Middelie/ Hobrede	66	8	1	x	2	6	5	13
Warder	35	22	5	x	12	7	x	19
Oosthuizen	9	64	1	3	5	9	3	7
Beets/ Schardam	59	23	2	x	x	x	4	12
Regio gemiddeld	8	14	12	12	13	20	6	16

Alleen de inwoners van Den IJp en Purmerland (beide gemeente Landsmeer) geven in meerderheid de voorkeur aan een dorp/ woonplaats van 5.000 tot 10.000 inwoners. In Den IJp wil maar liefst 73% dat.

Inwoners van de grootste kernen (Edam-Volendam en Purmerend) die bij vrije keuze een andere plek zouden kiezen, gaan in veel gevallen liever in een kleinere kern wonen en niet in een nog grotere woonplaats of stad.

Bewoners van de kleinste kernen (tot 1.000 inwoners) die zouden willen veranderen, hopen vaak niet in een veel grotere woonplaats terecht te komen. Meestal wensen ze een woning in een dorp van 1.000 tot 5.000 inwoners.

De urgente woningzoekende doorstromers kijken in hun wens voor de grootte van de woonplaats niet veel af van de hele bevolking. Urgente starters zouden wel vaker dan gemiddeld in een stad van 50 tot 100.000 inwoners willen wonen (36% tegen 20% van de hele bevolking) en enigszins vaker dan gemiddeld in een grote stad van meer dan 100.000 inwoners (12% tegen 6% van de hele bevolking).

2.8 Voorkeur voor de woonomgeving

Aan de hand van acht redelijk abstracte begrippen op vier dimensies hebben de respondenten kenbaar gemaakt in wat voor woonomgeving zij het liefst zouden wonen: historisch of modern, rustig of dynamisch, groen of stedelijk en zakelijk of creatief.

Bovendien was er een categorie 'anders' voor mensen die nog een ander criterium stellen aan de woonomgeving. De ondervraagden mochten meer dan één antwoord geven. De respondenten gaven gemiddeld ruim 2 voorkeuren aan. Grafiek 2.2 brengt ze in kaart.

Grafiek 2.2

Een groene woonomgeving is volgens 72% van de regiobewoners een belangrijke voorwaarde. Bovendien wordt 'groen' in alle Waterlandse gemeenten het vaakst genoemd. Naast groen moet de woonomgeving voor 64% ook rustig zijn. De tegenhangers van deze twee begrippen (stedelijk en dynamisch) hebben elk maar bij 10% van de mensen de voorkeur.

Historisch geniet vaker de voorkeur dan modern. Dat 'modern' op 16% staat komt voornamelijk door de hoge score in Purmerend (23%). In de andere gemeenten is het 12% of lager.

Degenen die nog een andere voorwaarde stelden, waren veelal op zoek naar een gezellige of een waterrijke omgeving.

Gevraagd naar de **belangrijkste** van de hiervoor genoemde criteria, zegt 34% dat de woonomgeving toch vooral rustig moet zijn. 'Groen' vindt 32% het belangrijkste punt.

De volgende tabel laat zien hoe dat in elk van de Waterlandse gemeenten is.

Tabel 2.9

1e keuze woonomgeving (in % naar gemeente)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	regio gemiddeld
historisch	9	13	6	6	10	11	5	9	9
modern	2	3	3	3	6	3	3	3	4
rustig	41	26	37	38	32	36	41	37	34
dynamisch	2	5	3	3	5	4	3	2	4
groen	34	39	33	34	28	35	34	33	32
stedelijk	1	2	4	3	4	3	3	2	4
zakelijk	3	3	2	2	3	1	3	3	3
creatief	5	4	8	7	7	6	4	8	6
anders	3	5	4	4	4	2	4	4	4
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

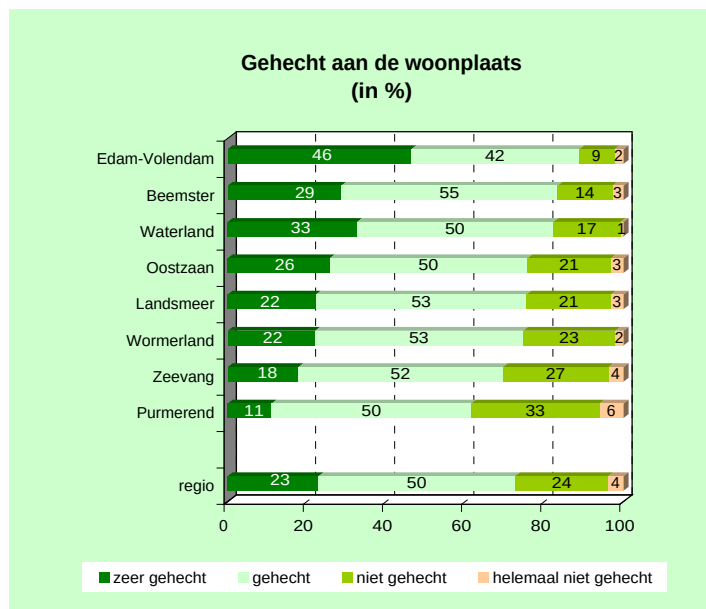
Inwoners van zeven van de acht gemeenten geven de voorkeur aan een rustige omgeving. Vooral Beemsterlingen en Wormerlanders noemen dit punt vaak. Alleen Edam-Volendam kent meer mensen die 'groen' als prioriteit hebben.

Purmerenders gaan twee keer zo vaak als andere regiobewoners voor 'modern' (6%).

2.9 Gehecht aan woonplaats

Grafiek 2.3 laat zien dat 73% van de inwoners van de regio Waterland+ (zeer) gehecht is aan de huidige woonplaats. Voor 24% geldt dit niet en voor 4% helemaal niet. De rangorde wordt bepaald door het aantal mensen dat zegt gehecht of zeer gehecht te zijn aan de woonplaats.

Grafiek 2.3

In Edam-Volendam zegt 87% gehecht te zijn aan de woonplaats. 46% is zelfs zeer gehecht.

In alle gemeenten voelt meer dan de helft van de bevolking een binding met de woonplaats. Purmerend blijft wat achter bij de andere gemeenten. Hier voelt maar één op de tien inwoners zich zeer gehecht aan de stad en 39% van de bevolking heeft zo'n band niet of helemaal niet.

Het voelen van binding met de woongemeente vertoont een relatie met geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Vrouwen, 65-plussers en laagopgeleiden voelen vaker een zeer sterke binding met de woonplaats dan andere regiobewoners.

Hoe lang men in de huidige woonplaats woont is ook bepalend voor het gevoel van binding. Van degenen die ergens korter dan 10 jaar wonen voelt 7% zich zeer gehecht. Tussen de 10 en 20 jaar woonachtig zijn in dezelfde plaats levert 17% zeer gehechte mensen op. Gaat de woontijd over de 20 jaar heen, dan zegt 32% zeer gehecht te zijn.

Met dit gegeven in het achterhoofd geeft tabel 2.10 een verklaring voor het hoge percentage zeer gehechte Edammers en Volendammers.

Tabel 2.10

Woontijd per gemeente (in % van de bevolking van 15 jaar en ouder)				
	Minder dan 5 jaar	5 tot 20 jaar	20 jaar en langer	Totaal
Beemster	16	35	49	100
Edam-Volendam	6	16	78	100
Landsmeer	13	33	54	100
Oostzaan	9	40	51	100
Purmerend	14	43	43	100
Waterland	7	29	64	100
Wormerland	17	27	56	100
Zeevang	11	37	52	100
Regio gemiddeld	12	34	54	100

In Edam-Volendam woont 78% van de bevolking er al meer dan 20 jaar. Dat is beduidend meer dan in de andere Waterlandse gemeenten.

Gehecht zijn aan de huidige woonplaats is ook bepalend voor de verhuishwens. Van de mensen die zeer gehecht zijn aan hun woonplaats zegt 72% beslist niet te willen verhuizen. Onder niet gehechte mensen is dat minder dan 40%. Als gehechte mensen toch van plan zijn te verhuizen, dan gaat 88% binnen de eigen gemeente op zoek naar een nieuwe woning.

2.10 Gehecht voelen/ onderdeel voelen van de gemeente

De respondenten hebben door middel van een cijfer op de schaal van 1 tot 10 aangegeven hoe sterk zij zich een inwoner van hun gemeente voelen. Naar verwachting hangt dit samen met het gehecht zijn aan de woonplaats. Echter, veel Waterlandse gemeenten bestaan uit meerdere woonplaatsen. Het gemeentegevoel kan per woonplaats verschillend zijn. Tabel 2.11 laat in eerste instantie de rapportcijfers per gemeente zien.

Tabel 2.11

Je inwoner van de gemeente voelen op de schaal van 1 tot 10 (waarbij 1 = helemaal niet en 10 = heel sterk)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	regio gemiddeld
inwoner voelen	7,4	8,1	7,2	7,4	6,8	7,3	7,2	7,0	7,2

In Beemster lopen de cijfers uiteen van 6,7 in Noordbeemster tot 7,5 in Zuidoostbeemster en Middenbeemster. Westbeemster behaalt een 6,9.

Volendammers voelen zich heel sterk inwoners van de gemeente Edam-Volendam: ze geven een 8,3. De Edammers een 7,5.

In Landsmeer zijn de verschillen niet zo groot: inwoners van de plaats Landsmeer voelen zich met een 7,2 het meest een onderdeel van de gemeente. In Purmerland het minst (6,8).

Voor Oostzaan en Purmerend zijn geen aparte woonplaatsen onderscheiden. Oostzaners geven een 7,4 en Purmerenders een 6,8.

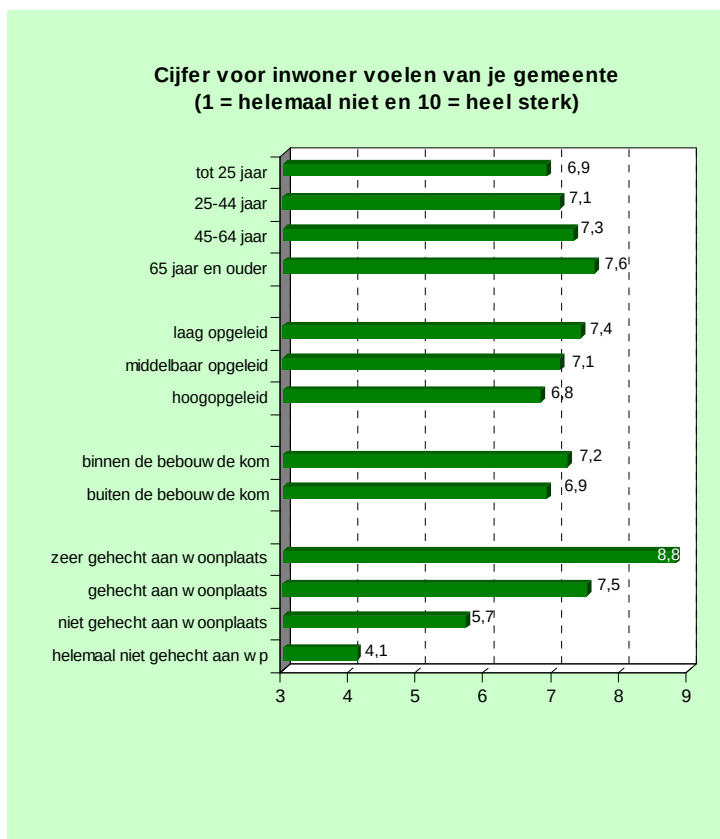
Voor de inwoners van Marken (7,9) voelen zich echte Waterlanders. In IJpendam heeft men de minste binding met de gemeente Waterland. Inwoners van deze plaats geven gemiddeld een 6,7.

In gemeente Wormerland variëren de cijfers van een 7,6 in Jisp tot een 6,8 in Wijdewormer/ Neck. In Wormer, de grootste woonplaats van Wormerland, is de beoordeling een 7,2.

In Zeevang voelen de inwoners van Middelie zich het minst verbonden met de gemeente (6,8). In Warder (7,1) en Beets/ Schardam (7,3) is dit het hoogst maar het aantal respondenten uit deze plaatsen is erg klein. Kwadijkers en inwoners van Oosthuizen geven een 7,0.

Grafiek 2.4 laat de beoordelingen van verschillende groepen regiobewoners zien.

Grafiek 2.4

Hoe hoger de leeftijd en hoe lager het opleidingsniveau, des te groter wordt het gemeentegemoel. Ook hechting aan de woonplaats is een goede indicator voor het gemeentegemoel: hoe minder gehecht aan de woonplaats, des te minder gemeentegemoel.

2.11 Gehecht aan de regio Waterland+

De volgende en laatste schaalvergroting is gericht op het gehecht zijn aan de regio Waterland+. Eén op de tien regiobewoners is zeer gehecht aan de regio en 49% gehecht. Ruim een derde voelt deze binding niet en 5% helemaal niet.

Tabel 2.12

Gehecht aan de regio Waterland+ (in %)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	regio gemiddeld
zeer gehecht	10	18	7	12	6	17	17	8	11
gehecht	44	44	50	49	50	55	51	45	49
niet gehecht	39	34	38	35	39	24	28	41	35
hel. niet gehecht	8	4	5	4	5	4	5	6	5
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

In gemeente Waterland is 72% van de inwoners (zeer) gehecht aan de regio Waterland+ en dat is meer dan in de andere gemeenten. Het zal hoogst waarschijnlijk te maken hebben met de naam die de regio draagt. Ook Edam-Volendam en Wormerland kennen een hoog percentage zeer gehechte mensen.

De regiobinding wordt het minst gevoeld onder inwoners van Zeevang en Beemster (beide 47% niet of helemaal niet gehecht).

Landsmeer en Purmerend herbergen de minste zeer gehechte mensen, maar weer relatief veel gehechte mensen.

Tabel 2.13 Tabel 2.13 laat de relatie tussen regiobinding, gemeentegevoel en hechten aan woonplaats.

Relatie tussen hechten aan regio en cijfer inwoner gemeente/ hechten aan woonplaats					
	zeer gehecht aan regio	gehecht aan regio	niet gehecht aan regio	helemaal niet geh. aan regio	totaal/ gemiddeld
rapportcijfer inwoner voelen	8,7	7,6	6,4	5,6	7,2
zeer gehecht aan woonplaats	73 <i>35</i>	22 <i>48</i>	9 <i>14</i>	12 <i>3</i>	22 <i>100</i>
gehecht aan woonplaats	22 <i>5</i>	69 <i>69</i>	33 <i>24</i>	29 <i>3</i>	49 <i>100</i>
niet gehecht aan woonplaats	4 <i>2</i>	9 <i>16</i>	53 <i>76</i>	27 <i>6</i>	24 <i>100</i>
helemaal niet gehecht aan woonplaats	1 <i>4</i>	1 <i>9</i>	5 <i>43</i>	32 <i>45</i>	4 <i>100</i>
totaal / gemiddeld	100 <i>11</i>	100 <i>49</i>	100 <i>35</i>	100 <i>5</i>	100 <i>100</i>

Mensen met een sterke regiobinding voelen zich ook heel stellig inwoner van de gemeente. Zij geven het gemeentegevoel gemiddeld een 8,7. Naarmate men minder gehecht is aan de regio, wordt dit cijfer duidelijk lager.

Bijna driekwart van de mensen, die zeer gehecht zijn aan de regio, voelt een even sterke verbondenheid met de woonplaats (**73% vetgedrukt** in de tabel). Andersom redenerend is 35% van de mensen die zeer gehecht zijn aan de eigen woonplaats, ook zeer gehecht aan de regio Waterland+ (*35% cursief gedrukt* in de tabel). Bijna de helft van deze mensen is wel gehecht aan de regio, maar niet zeer gehecht. Conclusie: woonplaatsbinding wordt sterker gevoeld dan regiobinding.

3

MENING OVER DE GEMEENTE

82% van de mensen in de regio vindt de eigen gemeente prettig om in te wonen en 76% voelt zich er echt thuis. Inwoners van Beemster en Edam-Volendam zijn het best te spreken over de woonplaats. In Purmerend en Edam-Volendam is men het meest positief over het aanbod van voorzieningen en activiteiten. In de gemeente Waterland zijn de bewoners daarover het minst tevreden. Purmerenders zijn van alle regiobewoners het meest negatief over de uiterlijke kenmerken van hun gemeente.

3.1 Inleiding

Hoe denken inwoners van de regio over de gemeente waarin zij wonen? Paragraaf 3.2 laat de reacties van alle respondenten zien op een negental stellingen over de eigen woonplaats. De uitspraken gaan over aspecten die een gemeente aantrekkelijk maken om er te wonen en te leven. De laatste paragraaf toont de antwoorden die de inwoners van de afzonderlijke gemeenten hebben gegeven.

3.2 Negen stellingen over de gemeente

Alle deelnemers aan de Regionale Omnibusenquête hebben aan de hand van een aantal stellingen kenbaar gemaakt hoe zij denken over de gemeente waarin zij wonen. De uitspraken beslaan zaken als het woonplezier, de uitstraling van de gemeente en de aanwezigheid van voorzieningen. De respondenten hebben aangegeven of zij het eens of oneens zijn met negen stellingen. Tabel 3.1 brengt de antwoorden in beeld.

Tabel 3.1

Reacties op uitspraken over de gemeente waarin men woont (in %)				
	stellingen:	mee eens	mee oneens	neutraal/ w.n.
1.	mijn gemeente is een prettige woonplaats	82	2	16
2.	mijn gemeente heeft een slechte naam	7	63	30
3.	ik vind mijn gemeente gezellig	49	10	42
4.	ik voel me niet thuis in mijn gemeente	10	76	14
5.	in mijn gemeente vind ik alles wat ik nodig heb	49	31	21
6.	mijn gemeente ziet er aantrekkelijk uit	51	9	40
7.	in mijn gemeente valt niets te beleven	13	48	38
8.	ik vind mijn gemeente schoon	45	16	40
9.	in mijn gemeente luistert het gemeentebestuur niet naar de inwoners	22	13	65

De bewoners zijn overwegend positief over de woonomgeving. De stellingen zijn te verdelen in een aantal overkoepelende onderwerpen. Per onderwerp kan het volgende gezegd worden:

Woonplezier:

Uitspraken 1, 3, en 4 hebben betrekking op het woongenot van de bewoners. In de regio Waterland+ zijn de gemeenten volgens 82% van de burgers prettig om in te wonen. Dat blijkt ook uit de reacties op de vierde stelling: 76% van de bewoners van de regio zegt zich thuis te voelen in hun gemeente en ze zijn het niet eens met een stelling die het tegendeel beweert. Bovendien vindt bijna de helft van alle respondenten de eigen gemeente gezellig (49%) tegen 10% die dat niet vindt. Ruim 42% heeft hier geen uitgesproken mening over. Vrouwen vinden de woonplaats vaker gezellig of prettig om in te wonen dan mannen en dit geldt ook voor inwoners tussen de 25 en 65 jaar oud ten

opzichte van de jongere en oudere leeftijdsgroep.

Uiterlijk en uitstraling van de gemeente:

De stellingen 2, 6 en 8 behandelen de uitstraling van de gemeente: hoe beoordelen bewoners de uiterlijke kenmerken van de woonplaats?

Ruim 50% zegt dat de eigen woonplaats er aantrekkelijk uitziet en 45% vindt de gemeente schoon. Een betrekkelijk grote groep staat neutraal tegenover dit onderwerp. Veel minder respondenten reageren uitgesproken negatief op deze stellingen: respectievelijk 9% en 16%. De reputatie, die de eigen woongemeente heeft ten opzichte van buitenstaanders, is volgens 63% absoluut niet negatief: deze groep is het niet eens met de stelling dat de gemeente een slechte naam heeft in de regio of daarbuiten. Burgers tot 45 jaar denken vaker dan inwoners boven deze leeftijd, dat hun woonplaats een slechte reputatie heeft (9% vs. 5%).

Voorzieningen:

Kunnen inwoners voor uiteenlopende zaken terecht in de eigen woonplaats of moet men daarvoor naar een buurgemeente? De stellingen 5 en 7 gaan over dit onderwerp.

49% van de ondervraagden zegt in de eigen woonplaats alle voorzieningen te kunnen vinden die zij nodig hebben. Er bestaat echter verdeeldheid, want 31% is het niet met deze uitspraak eens. Naarmate de leeftijd van de inwoners hoger wordt, zijn zij meer te spreken over de voorzieningen in de woonplaats.

Qua vertier en activiteiten is het volgens 48% niet zo dat er helemaal niets te beleven valt. Deze mening is slechts 13% van de burgers van de Regio Waterland+ toegedaan en dan vooral de jongeren tot 25 jaar oud: 32% van de jongeren vindt dat er niets te doen is tegen ongeveer 10% van de respondenten ouder dan 25 jaar.

In de hoofdstukken 8 (winkelen) en 9 (cultuur, sport en vrije tijd) worden de voorzieningen in de eigen gemeente verder uitgediept.

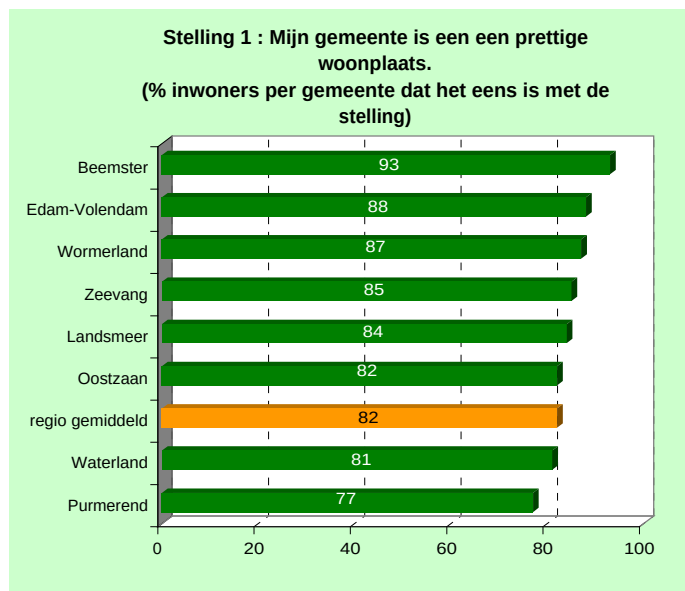
De laatste stelling valt enigszins buiten de hierboven genoemde onderwerpen.

Volgens 22% zou het gemeentebestuur wel beter mogen luisteren naar de inwoners en volgens 13% doet de gemeente dit al voldoende. De overgrote meerderheid heeft hier niet echt een mening over (65%).

3.3 Verschillen per stelling tussen gemeenten in de regio

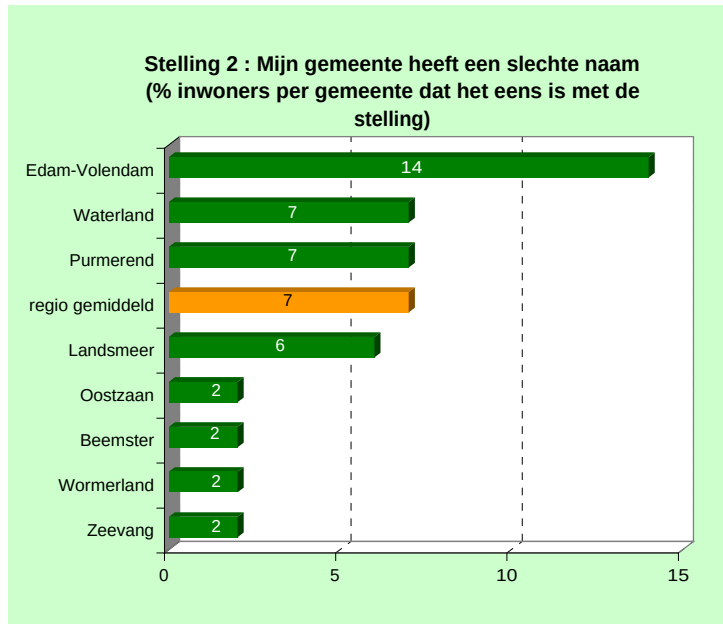
Een negental grafieken (één per stelling) maken de verschillen duidelijk tussen inwoners van de gemeenten in de regio.

Grafiek 3.1

De gemeente Beemster is volgens de bewoners zelf zeer de moeite waard. Maar liefst 93% van de inwoners van Beemster vindt de gemeente prettig om in te wonen. Op de tweede plaats staat Edam-Volendam met 88% tevreden inwoners en Wormerland maakt de top-3 vol (87%). Purmerend heeft het laagste aantal inwoners dat de gemeente een prettige woonplaats vindt, maar ook hier antwoordt ruim driekwart van de bevolking positief op de stelling (77%).

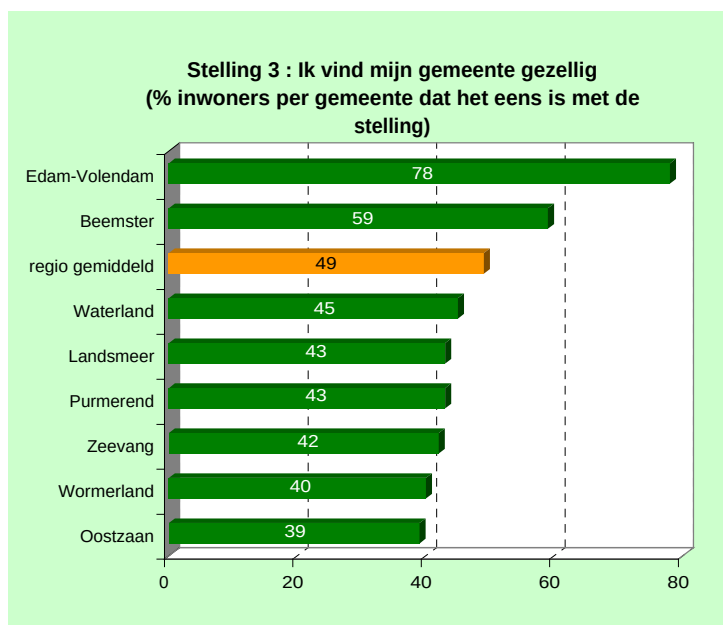
Grafiek 3.2

Dit is een negatieve stelling (evenals stellingen 4, 7 en 9). Dat houdt in dat gemeenten die goed scoren onder aan de rangorde staan.

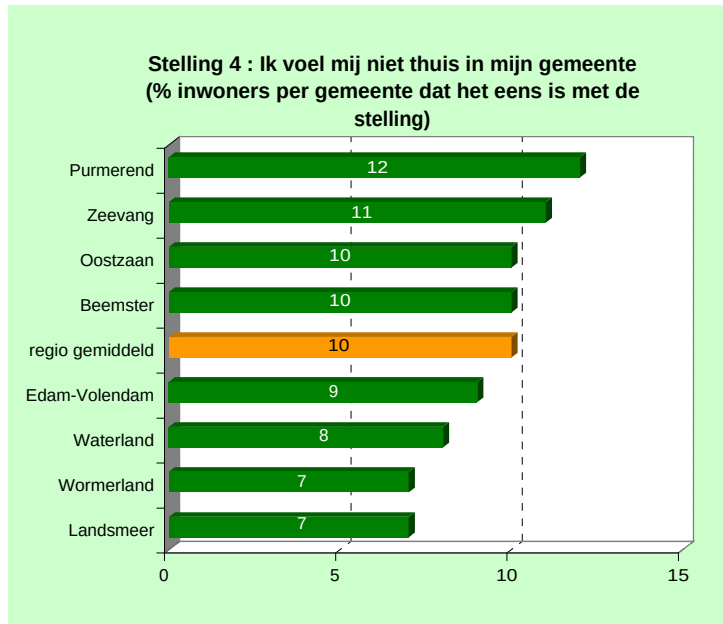
Volgens 14% van de inwoners van Edam-Volendam heeft hun woonplaats een slechte naam en daarmee scoren zij beduidend hoger dan andere regiobewoners. Waterland, Purmerend en Landsmeer scoren gemiddeld en de gemeenten Oostzaan, Beemster, Wormerland en Zeevang roepen volgens de bewoners nauwelijks negatieve associaties op bij buitenstaanders. In de gemeente Beemster zijn de meeste mensen het oneens met de stelling (88%) en inwoners van Wormerland, Oostzaan en Zeevang antwoorden wat vaker neutraal of hebben geen mening.

Grafiek 3.3

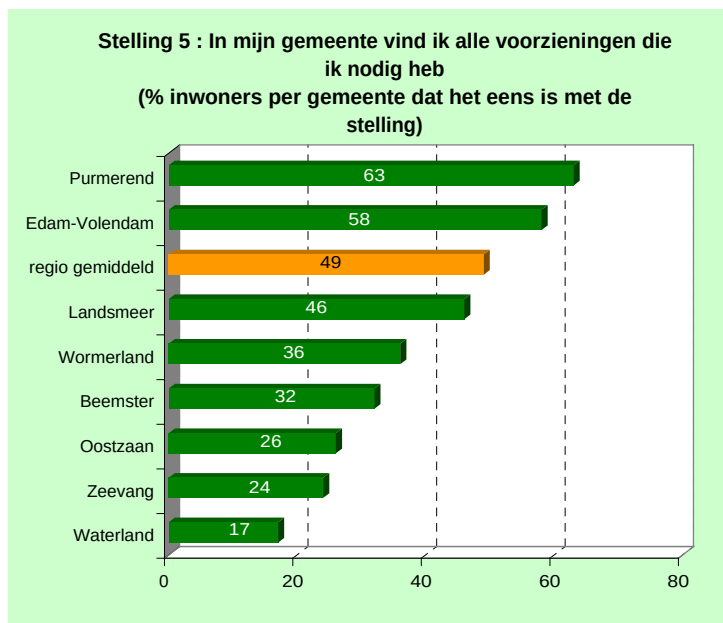
Al heeft Edam-Volendam naar eigen zeggen geen goede naam bij buitenstaanders, gezellig is het er wel volgens 78% van de inwoners. Ook Beemster scoort bovengemiddeld met 59%. De bewoners die niet 'eens' aankruisten bij deze stelling, formuleerden vaak geen mening. Het komt maar zelden voor dat de inwoners de eigen gemeente ongezellig noemen. Dit komt nog het meest voor onder de ingezetenen van Purmerend: 13% is het oneens met de stelling en geeft daarmee aan de gemeente niet gezellig te vinden.

Grafiek 3.4

Het zich niet thuis voelen in de gemeente komt voor bij één op de tien regiobewoners. De verschillen tussen de gemeenten zijn niet groot: het verschil tussen de slechtste score van Purmerend en de beste van Landsmeer is ongeveer 5%.

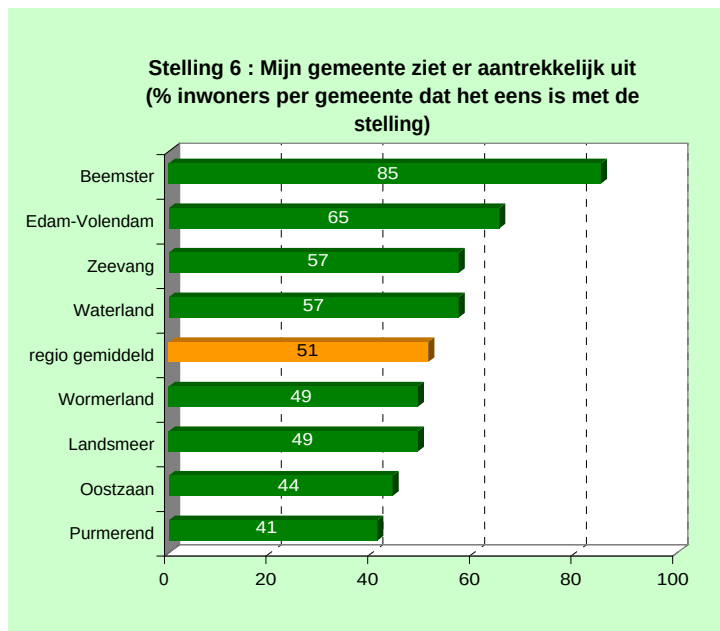
Grafiek 3.5

Purmerend biedt het beste totaalaanbod aan voorzieningen: 63% van de bewoners kan alles wat zij nodig hebben binnen de gemeentegrenzen vinden. Ook in Edam-Volendam is men bovengemiddeld tevreden (58%). Waterland voorziet maar volgens 17% in alle behoeften en scoort daarmee het slechtst van de acht gemeenten. In Oostzaan, Zeevang en Waterland is bovendien meer dan de helft van de inwoners het oneens met de stelling.

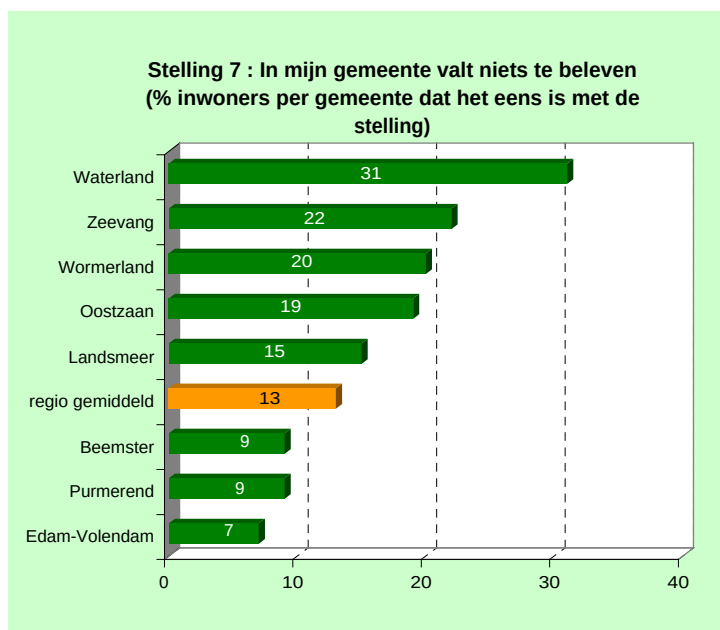
Zij zijn voor een aantal voorzieningen duidelijk afhankelijk van omliggende gemeenten.

Grafiek 3.6

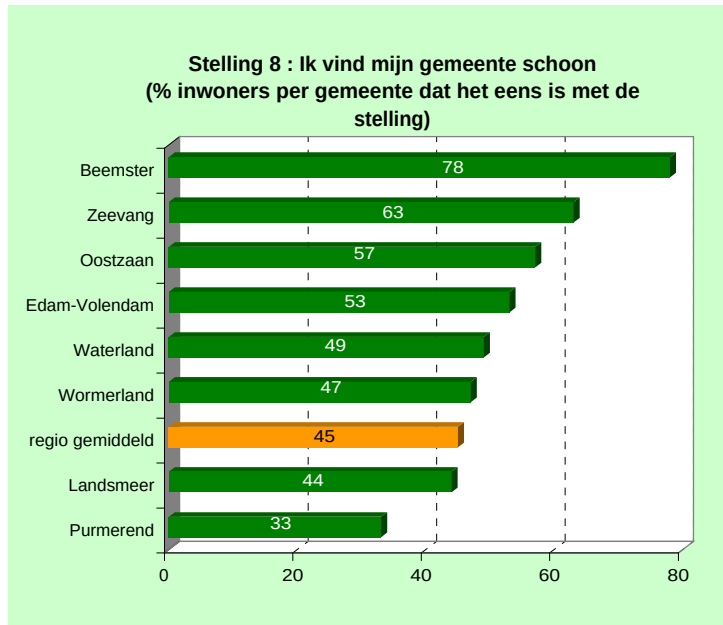
Bijna 85% van de inwoners van Beemster vindt de uitstraling van de gemeente aantrekkelijk: een aanzienlijk betere score dan in alle andere regiogemeenten. In Oostzaan en Purmerend is men beneden gemiddeld te spreken over de uiterlijke kenmerken van de woonplaats.

Grafiek 3.7

Er valt volgens de eigen inwoners het minst te beleven in Waterland: 31% van de bevolking zegt dat daar niet veel gebeurt. In Beemster, Purmerend en Edam-Volendam is juist wel het één en ander te beleven. Minder dan 10% is het in deze gemeenten eens met de stelling. In Edam-Volendam is 72% het zelfs oneens met de stelling: veel vaker dan in Purmerend (53%) en Beemster (51%).

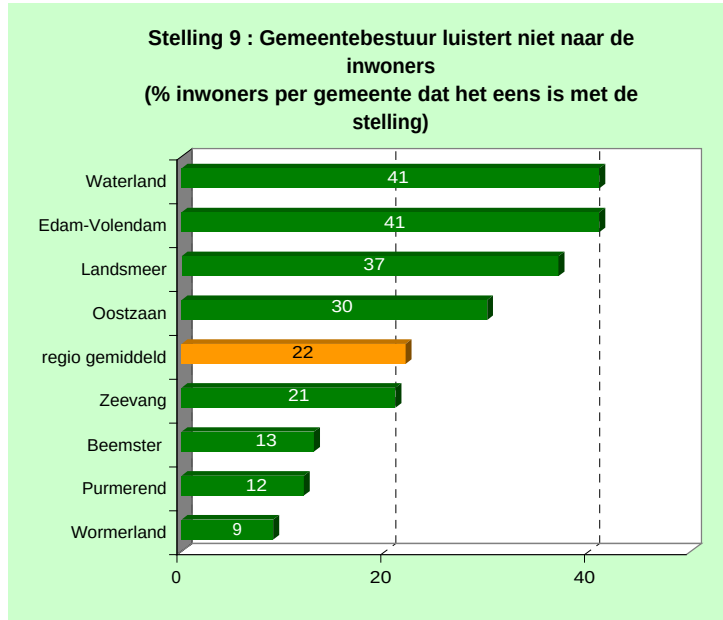
Grafiek 3.8

De bevolking van Beemster is goed te spreken over het uiterlijk van de woonplaats. Dat bleek al uit grafiek 3.6. Beemster is bovendien volgens veel inwoners een schone gemeente (78%).

Ook in Zeevang en Oostzaan is men bovengemiddeld tevreden met de manier waarop de straten worden schoon gehouden. De gemeenten met de meeste inwoners staan onderaan. Er is wel een vreemde eend in de bijt: Landsmeer scoort als kleine gemeente niet best.

Grafiek 3.9

Meer dan vier op de tien inwoners van Waterland en Edam-Volendam vinden dat de gemeente niet naar haar burgers luistert. Ook in Landsmeer en Oostzaan zijn veel mensen die mening toegedaan. Meest tevreden over het gemeentebestuur zijn de inwoners van Beemster, Purmerend en Wormerland.

4

LEEFBAARHEID VAN DE WOONOMGEVING

De algemene beoordeling van de eigen woonbuurt is met een 7,4 ruim voldoende. Het loopt uiteen van 7,2 voor Purmerend en een 7,8 voor Beemster. Op de 14 leefbaarheidsaspecten van de Leefbaarheidmonitor van Aedes (Lemon) scoren Purmerend en Wormerland vaak benedengemiddeld: dit hangt o.a. samen met het feit dat in deze twee gemeenten zich naar verhouding meer huur- en flatwoningen bevinden, waarvan de bewoners gemiddeld lagere rapportcijfers geven. In Beemster zijn volgens de bewoners de buurten het best verzorgd en ondervindt men de minste overlast in de buurt. De omgang met burens/ buurtbewoners en de sociale cohesie zijn de sterke punten van Edam-Volendam. De ervaren veiligheid is in Zeevang het grootst.

4.1 Inleiding

Om een goed beeld te geven van de leefbaarheid in de verschillende gemeenten, is in de Regionale Omnibusenquête 2004 gebruik gemaakt van een door Aedes (vereniging van wooncorporaties) ontwikkelde monitor. Deze monitor, de 'Lemon' (leefbaarheidmonitor), is een korte vragenlijst met 14 leefbaarheidsaspecten. Deze aspecten betreffen de kwaliteit van de ruimtelijke en sociale structuur en de veiligheid van de buurt. De Lemon is een beperkt instrument en niet alle aspecten van leefbaarheid komen aan de orde. Toch is het een goede graadmeter om inzicht te krijgen in de leefbaarheid van buurten, wijken of dorpen.

Alle deelnemers aan de enquête konden door middel van rapportcijfers een oordeel geven over de diverse onderwerpen. Uit eerder tevredenheidsonderzoek is bekend dat mensen geneigd zijn cijfers rond de 7 te geven. Daarom dienen de rapportcijfers als volgt geïnterpreteerd te worden: lager dan een 6 is onvoldoende en vraagt sterk om aandacht. Beoordelingen tussen de 6 en 6,5 zijn net voldoende en tussen de 6,5 en 7 voldoende. Van 7 tot 7,5 is ruim voldoende. Een score tussen 7,5 en 8 is goed te noemen en een gemiddeld cijfer van 8 of hoger betekent een zeer goede score.

Een bepalende factor voor de rapportcijfers blijkt het wel of niet hebben van een koopwoning of een ééngezinswoning. Gemeenten met relatief veel huurwoningen en flats (zoals Purmerend en Wormerland) of alleen veel huurwoningen (Landsmeer, Oostzaan) komen hierdoor soms minder goed uit de bus.

De Lemon begint met een algemeen oordeel over de buurt waarin men woont (paragraaf 4.2). Vervolgens komen 14 aspecten aan bod die terug te voeren zijn tot vijf indicatoren van leefbaarheid (sommige aspecten zijn geclusterd en sommige zijn losstaand). De analyse van deze indicatoren staat in de paragrafen 4.3 tot en met 4.7. Slotvraag betreft de mening van de bewoners of de buurt de laatste tijd vooruit of achteruit gegaan is (par. 4.8).

4.2 Algemeen oordeel over de buurt

Gemiddeld beoordelen de regiobewoners de eigen woonbuurt met een 7,4. Dat is een ruime voldoende.

Tabel 4.1 op de volgende pagina laat de buurtbeoordelingen in alle gemeenten zien.

Tabel 4.1

Algemeen oordeel over de buurt (rapportcijfers naar gemeente en woonkern)	
gemeenten:	Oordeel over de buurt:
1. Beemster	7,8
Zuidoostbeemster	7,8
Middenbeemster	7,7
Noordbeemster**	8,0
Westbeemster	7,8
2. Edam-Volendam	7,6
Edam	7,7
Volendam	7,6
3. Zeevang	7,6
Kwadijk	7,6
Middelie/ Hobrede	7,8
Warder	7,4
Oosthuizen	7,6
Beets/ Schardam**	8,0
4. Oostzaan	7,5
5. Waterland	7,5
Monnickendam	7,5
Broek in Waterland	7,5
Marken	7,8
Ilpendam	7,0
Waterland buitengebied**	7,6
6. Landsmeer	7,4
Landsmeer	7,4
Den IJp	7,8
Purmerland	7,8
7. Wormerland	7,4
Wijdewormer	7,6
Wormerland	7,4
Jisp	7,8
Wormerland buitengebied**	7,4
8. Purmerend	7,2
Regio totaal	7,4

** = te weinig respondenten in woonkern om harde uitspraken te doen.

Beemsterlingen geven met een 7,8 het hoogste cijfer voor de eigen woonomgeving. Noordbeemster scoort qua woonkern een 8,0 maar het aantal respondenten uit deze kern is (te) klein (n = 27). De andere woonkernen liggen in de rapportcijfers niet ver uit elkaar.

Purmerend heeft met een 7,2 gemiddeld de laagste score, maar ook dit is nog altijd ruim voldoende.

Niet alleen de gemeente en de woonkern bepalen het oordeel. Ook andere achtergrondvariabelen, zoals het geslacht en de huisvesting van de respondent, spelen een rol.

Zo zijn mannen minder positief over de woonbuurt dan vrouwen: mannen geven gemiddeld een 7,3 en vrouwen een 7,5.

Mensen met een koopwoning zijn beter te spreken over de buurt dan degenen met een huurwoning (7,5 voor kopers tegen 7,1 voor huurders). Een mogelijke verklaring is dat mensen in een koopwoning de woonbuurt zorgvuldig hebben uitgekozen. Het type woning is ook van invloed. Mensen met een eengezinswoning beoordelen de woonbuurt met een 7,4 en flatbewoners met een 7,1.

Degenen die zich minder dan een jaar geleden hebben gevestigd in één van de gemeenten in de regio, beoordelen de woonomgeving met een 7,7. Dit oordeel over de buurt stelt zich naar verloop van tijd naar beneden bij. Naarmate zij er langer wonen loopt het terug naar een gemiddelde van 7,4.

Leeftijd van de respondent heeft geen aantoonbare invloed op het algemene oordeel over de woonomgeving.

4.3 Uiterlijk en Voorzieningen

Het oordeel over het uiterlijk en de voorzieningen komt tot stand aan de hand van vijf aspecten: de kwaliteit van de woningen, de kwaliteit van de woonomgeving (pleintjes, bestrating), het groen in de buurt, de aanwezigheid van voldoende speelvoorzieningen en de kwaliteit van algemene voorzieningen (zoals supermarkten, huisartsen etc.).

Tabel 4.2

Indicator 1: Uiterlijk en Voorzieningen van de eigen woonbuurt (rapportcijfers naar gemeente)								
aspecten:	Gemeenten:							
	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
a. woningen	7,7	7,8	7,2	7,4	7,3	7,5	7,3	7,5
b. woonomgeving	7,4	7,1	6,7	6,8	6,7	6,7	6,6	6,9
c. groen in de buurt	7,5	6,8	6,8	7,0	6,9	6,6	6,9	7,0
d. speelvoorzieningen	6,2	5,9	5,8	6,1	6,1	5,3	5,8	5,7
e. kwaliteit voorzieningen	6,6	6,6	6,2	6,4	6,6	5,8	6,2	5,8
Totaal	7,1	6,8	6,5	6,8	6,7	6,4	6,6	6,6
is de beste score								
is de slechtste score								

De hoogste gemiddelde waardering hebben de inwoners van Beemster. Zij belonen het uiterlijk van de buurt en het totaalpakket aan voorzieningen met een 7,1. In Waterland is men hier het minst over te spreken (6,4).

Het oordeel over de kwaliteit van de woningen in de buurt is met een 7,8 het hoogst in Edam-Volendam. Landsmeeders zijn het minst tevreden over de huizen in de buurt: zij geven gemiddeld een 7,2.

Eigenaren van koopwoningen en mensen met een ééngezinswoning zijn veel beter te spreken over de kwaliteit van de woningen dan huurders en flatbewoners. Dit is een mogelijke verklaring voor de lagere scores van Wormerland en Purmerend waar veel huurwoningen en flats te vinden zijn. Ook Landsmeer heeft relatief veel huurwoningen maar daarentegen weinig flats.

De woonomgeving is volgens de bewoners het best op orde in Beemster, net als het groen in de buurt en de aanwezigheid van speelvoorzieningen. Laagste beoordeling voor de woonomgeving is te vinden in Wormerland (6,6), terwijl het groen in de buurt en de speelvoorzieningen in Waterland de laagste scores toebedeeld krijgen (respectievelijk een 6,6 en een 5,3).

De kwaliteit van de voorzieningen krijgt de hoogste waardering in Edam-Volendam, Beemster en Purmerend. De Waterlanders zijn ook over de algemene voorzieningen het minst positief gestemd.

4.4 Omgang met medebuurtbewoners

In de Lemon komt één vraag aan bod over de omgang met medebuurtbewoners. Tabel 4.3 toont de beoordelingen.

Tabel 4.3

Indicator 2: Omgang met medebuurtbewoners (rapportcijfers naar gemeente)								
aspecten:	Gemeenten:							
	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
f. omgang tussen mensen	7,6	7,6	7,3	7,4	7,1	7,5	7,2	7,5
is de beste score is de slechtste score								

In alle gemeenten binnen de regio is de omgang met buurtbewoners ruim voldoende, maar het best in Edam-Volendam, op de voet gevolgd door Beemster. Het contact met de buurtbewoners krijgt (na afronding) in beide woonplaatsen een waardering van 7,6. Het laagste rapportcijfer is voor Purmerend: 7,1. Ook hier geldt weer: in buurten met veel koopwoningen en ééngezinswoningen is de omgang tussen de bewoners beter dan bij huurwoningen en flats.

4.5 Betrokkenheid (sociale cohesie)

Voor zowel de leefbaarheid als de veiligheidsbeleving blijkt de sociale samenhang in een gemeenschap van groot belang. Daarom is in de Lemon (en dus ook in de Regionale Omnibus) de indicator opgenomen in hoeverre bewoners betrokken zijn bij de buurt.

Tabel 4.4

Indicator 3: Betrokkenheid van buurtbewoners bij de buurt (de sociale cohesie) (rapportcijfers naar gemeente)								
aspecten:	Gemeenten:							
	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
g. betrokkenheid	7,1	7,2	6,8	6,8	6,1	6,8	6,8	7,0
is de beste score is de slechtste score								

Drie gemeenten in de regio scoren een ruime voldoende waar het gaat om de sociale cohesie: Edam-Volendam, Beemster en Zeevang halen een 7,0 of hoger. In Purmerend (6,1) blijft de sociale cohesie achter in verhouding tot de andere gemeenten. Het wel of niet bewonen van koop- en ééngezinswoningen is voor de sociale cohesie van groot belang: mensen met koopwoningen waarderen de sociale cohesie met een 6,8 tegen een 6,1 voor de mensen die huren. En flatbewoners geven gemiddeld een 5,8 tegen een 6,7 voor degenen met een ééngezinswoning. Dat scheelt bijna een heel rapportpunt.

4.6 Overlast in de buurt

Deze indicator is samengesteld uit 5 soorten overlast die mensen in de buurt zouden kunnen ervaren. Het toekennen van rapportcijfers ging in dit geval enigszins anders. Hoge scores zouden normaal gesproken meer overlast betekenen. Het cijfer 1 staat nu echter voor ernstige overlast en 10 voor geen overlast. Een rapportcijfer dat dichterbij de 10 ligt is daardoor ook een *beter* rapportcijfer.

Tabel 4.5

Indicator 4: Overlast in de buurt (rapportcijfers naar gemeente)								
aspecten:	Gemeenten:							
	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
h. gedrag van anderen	8,0	7,7	6,8	7,4	6,5	7,4	7,3	7,9
i. vervuiling in de buurt	7,7	7,0	6,7	7,0	6,2	6,9	6,6	7,5
j. activiteiten, horeca	8,7	8,4	8,2	8,4	8,5	8,3	8,3	8,6
k. criminaliteit	8,1	7,8	6,7	7,3	7,1	7,4	7,6	8,0
l. verkeersoverlast	6,6	6,5	5,8	6,5	6,3	6,6	6,6	6,3
Totaal	7,8	7,5	6,8	7,3	6,9	7,3	7,3	7,7
is de beste score is de slechtste score								

Ook waar het gaat om overlast in de buurt, lijkt Beemster de plaats met de minste problemen. De bewoners geven een 7,8 en behalen daarmee het beste resultaat. Op vier

van de vijf (!) aspecten scoort Beemster beter dan elke andere gemeente in de regio. Bovendien is de waarde voor het vijfde aspect, verkeersoverlast, nagenoeg gelijk aan de beste score van Waterland. Landsmeer heeft met 6,8 de laagste waardering voor de indicator overlast in de buurt.

Het gedrag van anderen levert de meeste problemen op in Purmerend (6,5) en ook de vervuiling van de buurt wordt daar door de bewoners het meest negatief beoordeeld.

De andere drie aspecten (horecaoverlast, criminaliteit en verkeersoverlast) krijgen de slechtste rapportcijfers in Landsmeer.

Voor flatbewoners is de overlast aanzienlijk groter dan voor mensen met ééngesinswoningen: Op de eerste vier aspecten (gedrag anderen, vervuiling, horecaoverlast en criminaliteit) scheelt het gemiddeld een vol rapportpunt. Alleen verkeersoverlast is in buurten met flats niet groter. Volgens huurders laat vooral het gedrag van buurtbewoners nog relatief vaak te wensen over: huurders geven gemiddeld een 6,1 en eigenaren van koopwoningen een 6,8.

Bewoners tot 45 jaar oud storen zich minder aan overlast van horeca of activiteiten en jongeren tot 25 jaar hebben minder last van het verkeer dan de oudere regiobewoners.

4.7 Veiligheidsgevoel in de buurt

Vijfde en laatste indicator is het veiligheidsgevoel van de bewoners. Het cijfer 1 staat voor zeer onveilig voelen en 10 voor zeer veilig voelen.

Tabel 4.6

Indicator 5: Veiligheidsgevoel in de buurt (rapportcijfers naar gemeente)								
aspecten:	Gemeenten:							
	Beemster	Edam-V'dam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
m. overdag veilig voelen	8,8	8,8	8,5	8,6	8,4	8,7	8,6	8,9
n. s avonds veilig voelen	8,4	8,3	7,8	8,2	7,5	8,2	8,1	8,5
Totaal	8,6	8,6	8,1	8,4	7,9	8,5	8,3	8,7
is de beste score								
is de slechtste score								

De inwoners van Zeevang voelen zich zowel overdag als 's avonds het meest veilig op straat. Het is in de regio Waterland+ klaarblijkelijk niet erg onveilig, want ook de laagste score in Purmerend is een zeer ruime voldoende (7,9).

Onveiligheidsgevoelens vertonen een duidelijke relatie met geslacht, leeftijd en woonomgeving van de ondervraagden.

Vrouwen voelen zich vaker onveilig op straat dan mannen, maar eigenlijk alleen 's avonds. De scores voor veilig voelen overdag liggen voor beide seksen nagenoeg gelijk.

Hoe ouder men is, des te groter worden de onveiligheidsgevoelens: veilig voelen overdag waarderen de jongeren tot 25 jaar gemiddeld met een 8,8. Per leeftijdscategorie loopt dit terug tot een 8,3 voor de 65-plussers. In de nachtelijke uren hebben ook jongeren meer onveiligheidsgevoelens, maar geven toch nog een 8,0. Het verschil met de senioren in de regio is hier wel iets kleiner: de respondenten van 65 jaar en ouder scoren nu een 7,6.

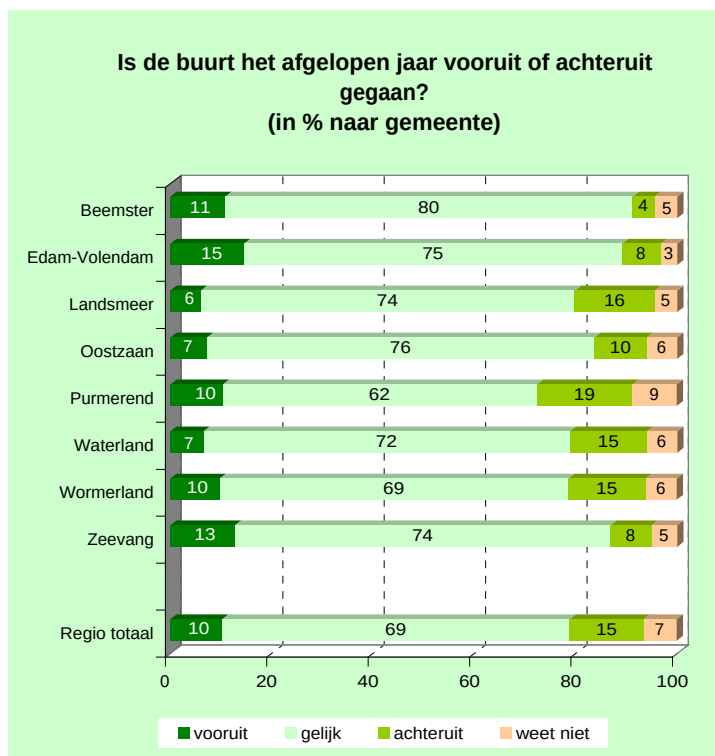
Vooral 's avonds voelen flatbewoners zich op straat onveiliger: 7,2 tegen 8,0 voor mensen met een ééngesinswoning.

4.8 Buurt vooruit of achteruit?

De deelnemers aan de Regionale Omnibusenquête hebben kenbaar gemaakt in hoeverre zij vinden dat de buurt er het afgelopen jaar op vooruit of achteruit is gegaan. De meerderheid vindt dat het ongeveer gelijk is gebleven (69%). Volgens 15% is de buurt achteruitgegaan en 10% heeft de laatste 12 maanden verbeteringen gezien. 7% formuleerde geen standpunt.

Grafiek 4.1 toont de antwoorden in de verschillende gemeenten.

Grafiek 4.1

In Edam-Volendam gaat het volgens 15% van de bewoners nu beter in de buurt dan een jaar geleden. Ook Zeevang scoort met 13% ruim bovengemiddeld. In Landsmeer, Oostzaan en Waterland zien de minste mensen verbeteringen in de buurt. Achteruitgang van de buurt wordt het meest gevoeld in Purmerend: 19% van de bewoners zegt dat de buurt waarin zij wonen de laatste 12 maanden is achteruitgegaan. Ook in Landsmeer (16%) en in Wormerland en Waterland (beide 15%) is men deze mening relatief vaak toegedaan. Buurten in de gemeente Beemster zijn slechts volgens 4% van de bewoners achteruitgegaan. Van alle gemeenten ziet hier het hoogste percentage geen verandering ten opzichte van vorig jaar (80%).

Verschillen tussen groepen regiobewoners:

- mannen zien vaker dan vrouwen vooruitgang in de buurt: 12% tegen 9%.
- hoe ouder men is, des te vaker ziet men de buurt achteruitgaan: 11% van de jongeren tot 25 jaar ziet achteruitgang. Via 12% voor de groep 25 en 44 jaar en 17% voor de bewoners tussen de 45 en 64 jaar, loopt het op tot 18% van de 65-plussers.
- vooral mensen met huurwoningen zien de woonbuurt achteruitgaan: 21% tegen 12% voor mensen met een koopwoning
- flatbewoners zien vaker vooruitgang in de buurt dan personen die anders gehuisvest zijn: 16% tegen 10%.

5

CONTACTEN

Eén op de twaalf regiobewoners vindt dat hij of zij te weinig sociale contacten heeft. Tweederde van hen zou meer contacten willen. Daarnaast zegt ook 11% van de mensen met voldoende contacten er liever meer te willen hebben.

In Purmerend en Beemster is het percentage mensen dat meer contacten zou willen hoger dan in de andere gemeenten. Het is volgens een meerderheid van de inwoners in alle gemeenten goed gesteld met voorzieningen om andere mensen te ontmoeten. Opvallend is dat mensen, die naar eigen zeggen te weinig contacten hebben, veel vaker dan mensen met voldoende contacten niet weten of hun gemeente voldoende mogelijkheden biedt om mensen te ontmoeten.

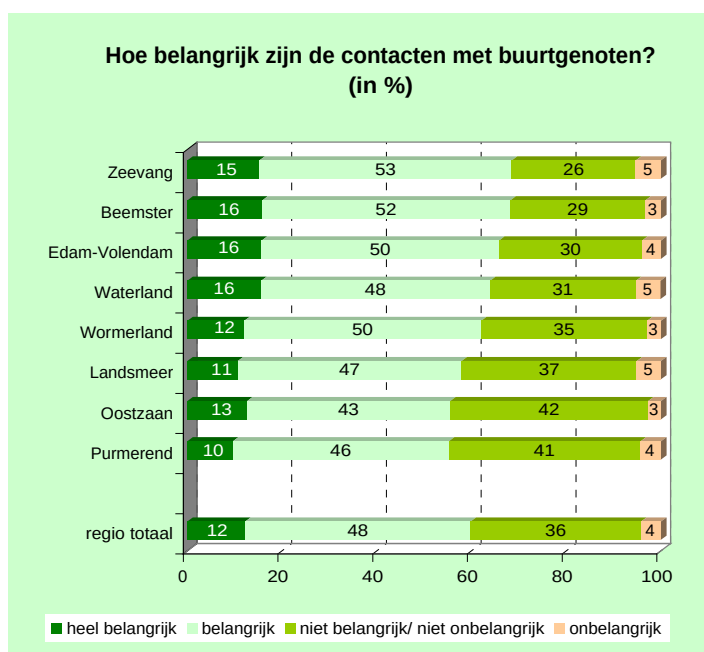
5.1 Inleiding

Een veel gehoord geluid is dat de mensheid in deze tijd te maken heeft met verharding en individualisering van de samenleving. Mensen hebben het druk en zijn meer op zichzelf gericht dan vroeger. De sociale contacten moeten het ontgelden en de sociale controle en cohesie in de buurten neemt af. Dit deel van de Regionale Omnibusenquête onderzoekt hoe het momenteel gesteld is met de sociale contacten van de burgers. Het eerste deel gaat over het belang dat mensen hechten aan sociale contacten en of zij vinden dat zij voldoende omgang hebben met anderen. Het tweede deel bevat een vraag over de sociale infrastructuur. Hierbij konden de ondervraagden aangeven of zij binnen de gemeente voorzieningen missen die hen in staat stellen om andere mensen te ontmoeten.

5.2 Waardering voor de sociale contacten

De deelnemers aan het onderzoek konden kenbaar maken hoe belangrijk de contacten met buurtgenoten voor hen zijn. De rangorde in grafiek 5.1 wordt bepaald door het totaal aantal burgers in een gemeente dat sociale contacten belangrijk of heel belangrijk vindt.

Grafiek 5.1

In Zeevang en Beemster vindt 68% de interacties met buurtbewoners een belangrijk goed. In Beemster bestempelen wel iets meer mensen het als heel belangrijk, maar dat verschil is maar een paar tiende van een procent. In Landsmeer, Oostzaan en Purmerend hechten de bewoners beneden gemiddeld belang aan contacten met mensen in de directe woonomgeving.

Leeftijd vertoont een duidelijke relatie met het belangrijk vinden van sociaal contact. Van de regiobewoners tot 25 jaar vindt 49% de contacten belangrijk (6% heel belangrijk en 43% belangrijk). Dat loopt op tot 69% van de 65-plussers (16% heel belangrijk en 53% belangrijk).

Naast de omgang met buurtbewoners, is ook gekeken naar de sociale contacten in het algemeen. Op de vraag of men vindt voldoende contacten met andere mensen te hebben antwoordt 91% bevestigend. Ongeveer 8% geeft aan eigenlijk te weinig contact te onderhouden met anderen en 1% klaagt over te veel contacten.

Onderstaande tabel laat zien dat de verschillen tussen de gemeenten niet al te groot zijn.

Tabel 5.1

Te weinig, voldoende of te veel contacten met andere mensen? (in % naar gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
voldoende	92	95	95	94	87	92	91	94
te weinig	7	4	5	6	11	7	8	5
te veel	1	1	0	1	2	1	1	1
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

In Purmerend zeggen de meeste mensen te weinig sociale contacten te onderhouden (11%) en in Edam-Volendam de minste (4%). In de andere gemeenten klaagt tussen de 5 en 8% over te weinig sociale interactie.

Jongeren zeggen vaker te weinig contacten te hebben dan de overige regiobewoners: 16% van de ondervraagden tot 25 jaar heeft naar eigen zeggen te weinig omgang met anderen. Onder mensen van een middelbare leeftijd (tussen de 25 en 64 jaar) is dit 6%. Dit loopt voor 65-plussers weer op naar 10%.

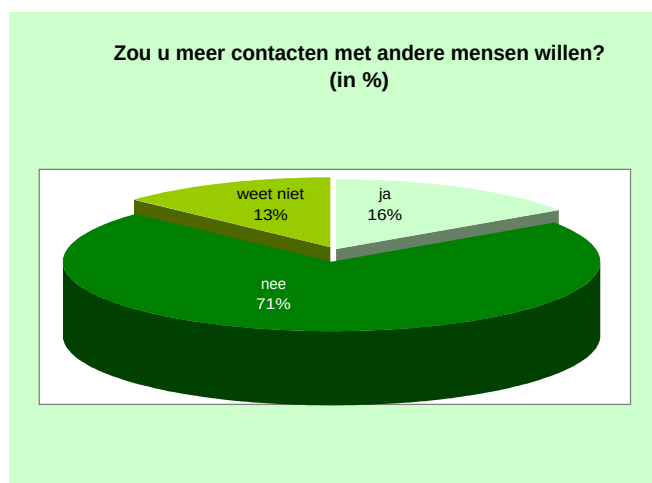
Mensen met voldoende en mensen met te weinig contacten hechten ongeveer even veel belang aan het hebben van contacten met buurtgenoten.

Een indicator van sociaal isolement is de vraag of mensen wel meer contacten zouden willen hebben. Niet iedereen met (te) weinig contacten, heeft daar behoefte aan.

Bovendien kunnen mensen die voldoende omgang met anderen hebben, zich toch eenzaam voelen en op zoek zijn naar meer of betere contacten.

Grafiek 5.2 laat zien dat 16% van de mensen in regio Waterland+ weldegelijk meer sociale interactie zou willen. En dat terwijl 91% eerder zei voldoende omgang met anderen te hebben.

Grafiek 5.2

Ruim zeven van de tien respondenten is wel tevreden met zijn of haar sociale netwerk en 13% had geen mening. De jongeren vallen wederom op: 33% van hen zoekt meer contact met anderen tegen 13% van de mensen boven de 25 jaar.

De tweede kolom van tabel 5.2 laat per gemeente het percentage van de bevolking zien dat meer contacten zou willen met andere mensen. Hieronder vallen ook mensen die al wel voldoende contacten zeggen te hebben. Ruim één op de tien mensen (11%) met naar eigen zeggen voldoende contacten, heeft toch behoefte aan meer sociale interactie. De derde kolom richt zich op de 8% van de regiobewoners die beweert *te weinig* contacten te hebben. Het laat van deze groep het percentage mensen zien, dat wel graag meer contacten zou willen hebben. Dit is een belangrijke groep, omdat deze verzameling mensen het meest risico loopt in een sociaal isolement te geraken. In de vierde kolom staan de absolute aantallen om aan te geven om hoeveel inwoners het hier gaat.

Tabel 5.2

Percentage en aantal mensen dat meer contact wil met anderen (als % van de bevolking en als % van mensen die te weinig contact hebben)			
	als % van de bevolking	van de mensen die zeggen te weinig contacten te hebben	
		in %	absoluut
Beemster	18	67	325
Edam-Volendam	14	80	750
Landsmeer	13	67	250
Oostzaan	12	57	225
Purmerend	19	72	4.625
Waterland	12	65	625
Wormerland	12	42	425
Zeevang	13	72	175
regio	16	68	7.400

Van alle inwoners van de regio Waterland+ zou 16% zijn of haar sociale netwerk graag willen uitbreiden (2^e kolom onderaan). Het merendeel van deze mensen zegt op zich voldoende contacten te hebben. Van degenen die dat niet hebben zegt 68% wel heel graag meer mensen willen leren kennen (3^e kolom). In totaal gaat het in de regio om circa 7400 mensen die meer contacten zouden willen, maar die momenteel nog niet hebben (4^e kolom).

In Purmerend en Beemster willen relatief veel mensen meer contact met anderen (respectievelijk 19 en 18%). In de andere gemeenten is dat gemiddeld 13%.

In Wormerland wil maar 42% van de mensen met te weinig contacten verandering brengen in de situatie. Het betreft in deze gemeente toch nog 425 inwoners. Purmerend kent 4625 ingezetenen die zeggen te weinig contacten te hebben en ook meer contacten willen.

5.3 Sociale infrastructuur

Volgens 56% van de ondervraagden zijn er in de gemeenten van de regio Waterland+ voldoende voorzieningen om andere mensen te kunnen ontmoeten. Daartegenover staat 8% die het aanbod ontoereikend vindt. De overige 36% kan zich er geen voorstelling van maken.

Bij voorzieningen in de sociale infrastructuur kan men denken aan sociëteiten, cafés, buurthuizen en ontmoetingsplekken voor specifieke groepen van de bevolking (ouderen, vrouwen, tieners etc.).

Bijna 15% van de jongeren ondervindt een gemis in de voorzieningen (tegen 7% van de oudere bewoners). Juist deze groep zou graag het aantal contacten willen uitbreiden, zo

bleek uit de vorige paragraaf.

De beoordeling van de gemeentelijke voorzieningen ziet er heel anders uit voor degenen die zeggen te weinig contacten te onderhouden. Slechts 23% vindt de voorzieningen om anderen te ontmoeten toereikend (56% gemiddeld in de regio) en 17% ziet nog minimaal één gemis. Opvallend is dat maar liefst 60% niet zegt te weten of er in de gemeente voldoende mogelijkheden zijn om mensen te ontmoeten.

Het oordeel over de voorzieningen wordt ook bepaald door de gemeente waarin men woont. Tabel 5.3 geeft een overzicht van de verschillen.

Tabel 5.3

Zijn er in uw gemeente voldoende voorzieningen om mensen te ontmoeten? (in % en naar gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
ja	57	71	61	51	52	54	48	53
nee, ik mis nog iets	8	7	8	13	5	11	10	15
weet niet	36	22	30	36	43	35	42	32
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

In Edam-Volendam is het volgens 71% van de inwoners goed gesteld met de sociale infrastructuur en maar 7% mist nog een ontmoetingsplek. Dat is een beduidend betere score dan in de andere gemeenten. In Purmerend wordt door nog minder inwoners een voorziening gemist (slechts 5%), maar hier hebben heel veel ondervraagden geen mening gegeven waardoor maar 51% tevreden is met het huidige aanbod.

In Oostzaan en Zeevang mist men vaker dan gemiddeld één of meer voorzieningen.

Een aantal specifieke voorzieningen wordt door meer dan 10 respondenten gemist. Dat levert de volgende top 5 op:

1. Café/ Grand Café/ bar/ bardancing/ discotheek

(100x genoemd, 33% van de antwoorden)

Vooral aan cafés is er volgens de respondenten een tekort. Maar ook discotheken, terrasjes en andere uitgaansgelegenheden werden meer dan eens genoemd.

2. Ontmoetingsplekken voor specifieke bevolkingsgroepen

(62x genoemd, 21% van de antwoorden)

Er is vooral vraag naar een plek voor ouderen (30x) en een plek voor jongeren (29x).

3. Buurthuis

(36x genoemd, 12% van de antwoorden)

Een buurt- of dorpshuis voor activiteiten.

4. Bioscoop/ toneel en theater

(23x genoemd, 8% van de antwoorden)

Van deze drie noemt men bioscoop het vaakst: 12 keer.

5. Restaurant/ eetcafé

(17x genoemd, 6% van de antwoorden)

6

WERK, OPLEIDING EN INKOMEN

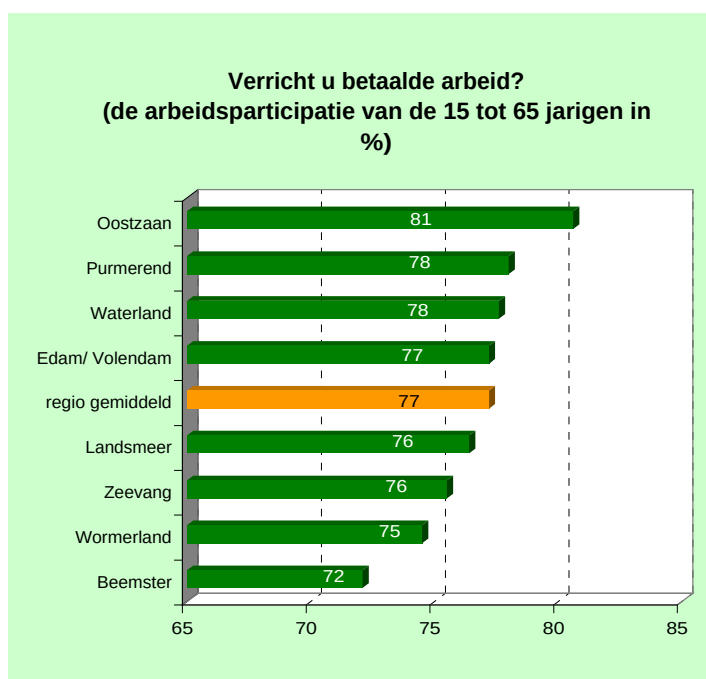
Oostzaan heeft met 81% de hoogste arbeidsparticipatie in de regio. Purmerend kent in verhouding de meeste werkzoekenden zonder werk. Een hogere opleiding is een goede graadmeter voor het vinden van een goede baan en dus voor een goed salaris. In de gemeenten met de meeste hoogopgeleiden, treffen we ook veel hoge inkomens aan: Beemster, Landsmeer, Waterland en Zeevang. Amsterdam voorziet 36% van de werkenden in de regio van werk, Purmerend 22%. In Edam-Volendam werkt bijna de helft van de werkenden in de eigen gemeente en dat is beduidend meer dan elders. Voornaamste vervoermiddel naar de werkplek is de auto, al gaat men voor werk binnen de gemeentegrenzen vaker met de fiets. Het gebruik van het openbaar vervoer blijft ver achter bij het autogebruik. Alleen de buslijnen richting Amsterdam worden goed benut, vooral door de inwoners van Purmerend, Edam-Volendam en Waterland.

6.1 Inleiding

In de Regionale Omnibussenquête 2004 is een inventarisatie gemaakt van de arbeidsparticipatie in de regio. Hoeveel mannen en vrouwen verrichten betaalde arbeid en in welke sector zijn zij werkzaam? Ook de lengte van de werkweek komt aan bod. Eerder onderzoek heeft aangetoond dat veel inwoners van Purmerend buiten de gemeentegrenzen werken en dan vooral in Amsterdam (bron: Omnibussenquête Purmerend 2002). Hoe is dat bij de andere gemeenten in de regio Waterland+? Behalve de werklocaties krijgt ook de wijze waarop de forenzen naar het werk toe gaan aandacht. Nemen zij de auto of heeft het openbaar vervoer de voorkeur? Omdat een goede opleiding van invloed kan zijn op het vinden van een baan, is ook gerapporteerd over de relatie tussen het wel of niet hebben van betaald werk en de hoogst voltooide opleiding.

6.2 Arbeidsparticipatie

Grafiek 6.1

In de regio Waterland verricht 77% van de potentiële beroepsbevolking (15-65 jaar) betaald werk. Daaronder vallen ook degenen die slechts een paar uur per week werken. In Oostzaan is de arbeidsparticipatie het hoogst: 81% van de beroepsbevolking verricht betaald werk. In Wormerland (75%) en Beemster (72%) is het aandeel werkenden in de regio het laagst.

De arbeidsparticipatie is van oudsher hoger onder mannen. Tabel 6.1 geeft per gemeente een uitsplitsing naar geslacht van de absolute aantallen werkenden en het aandeel werkenden als percentage van de potentiële beroepsbevolking.

Tabel 6.1

Verricht u betaalde arbeid? (in absolute aantallen en in % van de 15 tot 65 jarigen per gemeente, naar geslacht)						
	mannen		vrouwen		totaal gemeente	
	absolute aant.	in %	absolute aant.	in %	absolute aant.	in %
Beemster	2.300	81	1.800	63	4.100	72
Edam/ Volendam	8.325	85	6.525	69	14.850	77
Landsmeer	2.775	85	2.375	69	5.150	76
Oostzaan	2.600	87	2.250	74	4.850	81
Purmerend	21.000	84	18.100	72	39.125	78
Waterland	4.625	82	4.450	74	9.075	78
Wormerland	4.100	83	3.375	66	7.475	75
Zeevang	1.650	86	1.550	67	3.200	76
Regio totaal	47.375	84	40.425	71	87.825	77

De rangorde van de gemeenten wordt grotendeels bepaald door het aantal werkende vrouwen in een gemeente. De spreiding van de mannen is relatief klein: het hoogste percentage verschilt maar 5% met het laagste.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft ook landelijke cijfers van de participatiegraad. Het verschil is echter dat het CBS alleen die mensen meerekent die meer dan 12 uur per week betaalde arbeid verrichten. De landelijke arbeidsgraad is voor mannen 75% en voor vrouwen 55% (bron: CBS, Sociaal-economische trends, 3^e kwartaal 2004).

Ter vergelijking: voor de regio Waterland+ liggen de percentages voor mensen die meer dan 12 uur werken hoger: 78% voor de mannen en 58% voor de vrouwen.

Niet iedereen zonder werk is op zoek naar werk. In totaal zijn 2825 regiobewoners actief op zoek naar een baan. De verdeling van de gehele potentiële beroepsbevolking ziet er als volgt uit.

Tabel 6.2

De potentiële beroepsbevolking (15 tot 65 jarigen) in de regio Waterland+ (in absolute aantallen en in % van de potentiële beroepsbevolking, naar geslacht)						
	mannen		vrouwen		totaal mannen en vrouwen	
	absolute aant.	in %	absolute aant.	in %	absolute aant.	in %
werkend	46.975	84	40.050	71	87.025	77
werkzoekend zonder werk	1.250	3	1.575	4	2.825	3
geen werk, maar niet zoekend	6.200	14	11.250	26	17.450	20
Regio totaal	56.025	100	52.875	100	108.900	100

De groep zonder werk en niet-werkzoekend bestaat bijvoorbeeld uit scholieren, studenten, arbeidsongeschikten, VUT-ers en mensen die werkzaam zijn in de eigen huishouding.

Over de **werkende mensen** kan gezegd worden dat:

- 53% een fulltime baan heeft. Bij de mannen is dit 77% en bij de vrouwen 23%. Vrouwen hebben meer parttime betrekkingen waarbij 20-35 uur per week het meest voorkomt (39%).
- Edam-Volendam het hoogste percentage werkende mannen kent met een baan van 35 uur of meer: 87%. Daartegenover staat wel dat daar van alle gemeenten het grootste aantal vrouwen (27%) minder dan 12 uur werkt.
- Wormerland de meeste vrouwen herbergt met een voltijd dienstverband (31%) en Oostzaan met 13% de minste.
- In Purmerend 70% van de mannen fulltime werkt en dat is van alle gemeenten in de regio het laagst.

De mensen die werk zoeken zijn in 34% van de gevallen op zoek naar een baan van meer dan 35 uur. Eveneens 34% wil een baan tussen de 15 en 35 uur per week en 32% wil minder dan 15 uur werken.

Mannen zoeken in 70% van de gevallen een voltijd baan (tegen 17% van de vrouwen) en vrouwen zoeken veelal een betrekking voor minder uren.

Tabel 6.3 laat de actuele aantallen werkzoekenden zonder werk zien in elk van de Waterlandse gemeenten. De cijfers zijn afkomstig van het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI). De aantallen en percentages geven de situatie weer op 1 juli 2004.

Tabel 6.3

Actuele aantal werkzoekenden zonder werk per 1 juli 2004 (bron: CWI) (in absolute aantallen en in %)		
	aantal werkzoekenden zonder werk	in % van de bevolking 15-65 jaar
Beemster	133	2,4
Edam-Volendam	405	2,1
Landsmeer	239	3,5
Oostzaan	144	2,4
Purmerend	2.639	5,1
Waterland	311	2,7
Wormerland	312	3,0
Zeevang	113	2,6
totaal in de regio	4.296	3,7

Het aantal werkzoekenden zonder werk is verhoudingsgewijs het hoogst in Purmerend (5,1% van de beroepsbevolking) en het laagst in Edam-Volendam (2,1%).

Onderstaande tabel toont de verdeling werkenden en niet-werkenden naar gemeente. Het gaat in dit geval over *alle* inwoners, dus ook de 65-plussers.

Tabel 6.4

Werkenden en niet-werkenden per gemeente (in %)					
	Werkend	Niet Werkend onder 65 jaar	Niet Werkend boven 65 jaar	Totaal	Aantal inwoners
Beemster	60	23	17	100	6.800
Edam-Volendam	69	18	14	100	21.475
Landsmeer	64	21	16	100	8.150
Oostzaan	67	19	14	100	7.300
Purmerend	66	19	15	100	59.050
Waterland	67	19	14	100	12.725
Wormerland	59	24	18	100	12.700
Zeevang	66	19	15	100	4.900
Regio totaal	65	20	15	100	133.100

Wormerland en Beemster kennen de laagste aantallen werkende mensen (59% en 60%). Beide gemeenten hebben een bovengemiddeld aantal niet werkenden onder de 65 jaar. Het aantal niet werkende 65-plussers is ook iets hoger maar hier zijn de verschillen met de andere gemeenten kleiner. Het aandeel werkers is het hoogst in Edam-Volendam (69%).

6.3 Werkzaam in welke sectoren?

Aan de hand van 13 sectoren (of beroepssoorten) konden de respondenten aangeven wat voor werk zij precies doen. In tabel 6.5 is een uitsplitsing gemaakt naar de verschillende gemeenten.

Tabel 6.5

In welke sector werkt u? (in % van de werkende beroepsbevolking)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
Landbouw/ Veeteelt/ Visserij	7	2	0	1	0	3	3	8
Industrie/ Nutsbedrijf	6	8	6	10	6	4	8	6
Bouwnijverheid	6	17	6	8	3	7	7	8
Horeca	4	5	6	3	4	4	4	4
Detailhandel/ Groothandel	13	17	13	9	10	12	11	10
Vervoer/ Opslag/ Telecom	5	4	4	6	6	4	4	4
Financiële instelling	4	7	6	5	9	8	6	3
Openbaar bestuur/ Overheid	6	5	9	6	11	6	13	7
Onderwijs	3	4	6	8	4	8	4	7
Gezondheidszorg/ Welzijn	19	7	16	16	18	16	10	16
Automatisering	1	2	4	2	4	4	4	2
Overige dienstverlening	10	6	12	12	9	12	16	12
Anders	15	17	12	15	17	13	12	14
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
is gemeente met hoogste % in een sector								

Enkele in het oog springende verschillen:

- Landbouw, veeteelt en visserij komt nog maar in twee gemeenten noemenswaardig voor: in Zeevang houdt 8% van de werkende beroepsbevolking zich hiermee bezig en in Beemster 7%.
- In Edam-Volendam, van oudsher toch een vissersbolwerk, zijn nog maar weinig mensen werkzaam in deze sector. We zien hier het grootste aantal mensen dat werkzaam is in de bouwnijverheid en detailhandel/ groothandel (beide 17%). Vooral de 17% voor bouwnijverheid is hoog vergeleken met de andere gemeenten.
- In Edam-Volendam (7%) en in Wormerland (10%) werken minder mensen in de gezondheidszorg dan in de andere gemeenten (andere gemeenten gemiddeld 17%).
- Wormerland kent relatief veel dienstverbanden bij overheden/ openbaar bestuur (13%) en veel in de overige dienstverlening (16%).

Elke gemeente herbergt inwoners die in minimaal één branche het meest vertegenwoordigd zijn.

6.4 Opleidingsniveau

Voor het vinden van de geschikte baan, kan een opleiding van groot belang zijn. Tabel 6.6 geeft inzicht in het opleidingsniveau van de inwoners van Waterland+.

Tabel 6.6

Opleidingsniveau van de inwoners van de regio Waterland+ (in absolute aantallen en in %)			
	Mannen in %	Vrouwen in %	Totaal in %
t/m basisonderwijs	7	7	7
Lager beroepsonderwijs	21	19	20
MAVO/ (M)ULO	12	23	18
HAVO/ VWO/MMS/HBS	12	10	11
MBO	24	22	23
HBO	15	14	15
WO/ Universitair	6	3	4
anders	3	3	3
totaal	100	100	100

Mannen zijn gemiddeld hoger opgeleid. Dit komt voornamelijk door het grote aantal vrouwen dat MAVO/ (M)ULO als hoogst afgeronde opleiding heeft (23%).

Om de gemeenten onderling goed te kunnen vergelijken, is het opleidingsniveau gecategoriseerd in drie groepen: laagopgeleiden (basisonderwijs, LBO en MAVO, MULO), middelbaar opgeleiden (HAVO/ VWO/ MMS/ HBS en MBO en MEAO) en hoogopgeleiden (HBO, Universiteit).

De volgende tabel laat de verschillen tussen de gemeenten zien.

Tabel 6.7

Opleidingsniveau per gemeente (in %)				
	laagopgeleiden	middelbaar opgeleiden	hoogopgeleiden	totaal
Beemster	43	35	22	100
Edam-Volendam	57	29	14	100
Landsmeer	38	35	27	100
Oostzaan	47	35	18	100
Purmerend	43	39	18	100
Waterland	42	33	26	100
Wormerland	49	30	21	100
Zeevang	42	33	25	100
Regio totaal	46	35	20	100

Het opleidingsniveau is in Edam-Volendam relatief laag. Dat blijkt uit het feit dat 57% een lage opleiding heeft genoten. In de andere gemeenten is dat minder dan 50%.

Edam-Volendam heeft én de minste middelbaar opgeleiden (29%) én de minste hoogopgeleiden (14%). Inwoners van Landsmeer zijn gemiddeld het hoogst opgeleid met 38% laagopgeleiden (laagste percentage) en 27% hoogopgeleiden (hoogste percentage). In Purmerend treffen we het grootste aantal mensen met een middelbare opleiding aan.

In de inleiding viel te lezen dat een gedegen opleiding een goede graadmeter is voor het wel of hebben en vinden van een baan.

Tabel 6.8 geeft daarom een overzicht van het opleidingsniveau van alle werkende en niet werkende regiobewoners.

Tabel 6.8

Werken en hoogst voltooide opleiding (in % van de beroepsbevolking en in absolute aantallen)						
	Werkend		Werkzoekend zonder werk		Niet Werkend tot 65 j.	
	in %	absoluut	in %	absoluut	in %	absoluut
t/m basisonderwijs	4	3.075	23	625	11	1.725
Lager beroepsonderwijs	17	14.475	19	500	24	4.025
MAVO/ (M)ULO	15	12.900	21	575	28	4.575
HAVO/ VWO/MMS/HBS	12	9.900	6	150	11	1.725
MBO	27	23.375	16	450	14	2.350
HBO	17	14.600	10	275	8	1.400
WO/ Universitair	5	4.450	2	50	1	175
anders	3	2.725	2	50	3	550
totaal	100	85.500	100	2.675	100	16.525

Het opleidingsniveau beïnvloedt de kansen op de arbeidsmarkt positief. Uit de tabel kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

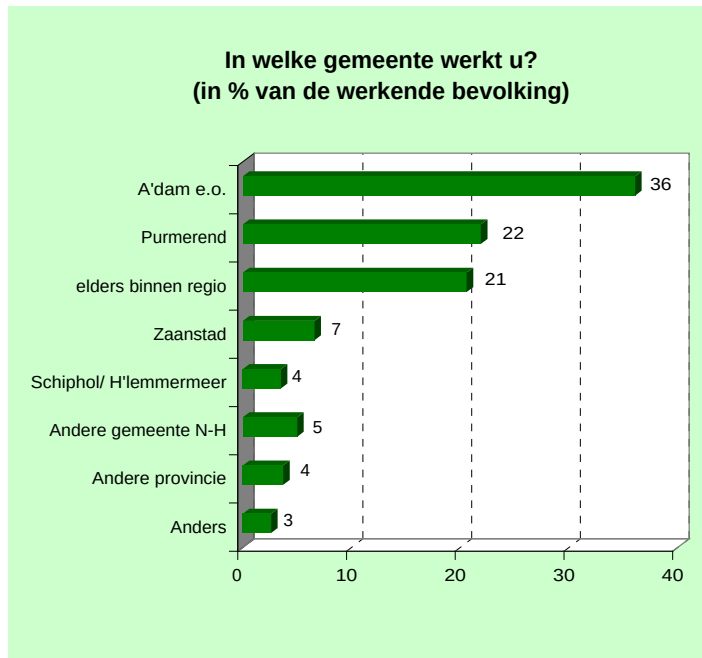
- 63% van alle werkzoekenden heeft MAVO/ MULO of lager, 22% heeft een middelbare opleiding en 12% is hoogopgeleid.
- 90% van alle hoogopgeleiden tussen de 15 en 65 jaar verricht betaald werk. Onder universitair afgestudeerden is het zelfs 95%. Onder laagopgeleiden is het aandeel werkenden 68%.

De relatie tussen opleidingsniveau en het verrichten van betaalde arbeid gaat niet op in Edam-Volendam. Relatief veel mensen zijn hier laagopgeleid, maar het aantal bij het CWI geregistreerde werkzoekenden zonder werk is hier het laagst (tabel 6.3).

6.5 Werklocatie

Amsterdam en omstreken voorziet veel Waterlanders van werk. Grafiek 6.2 bewijst dat 36% van de werkende regiobewoners Amsterdam/ Amstelveen/ Diemen (Amsterdam e.o.) als werklocatie hebben.

Grafiek 6.2

Behalve in Amsterdam e.o., werkt 22% in Purmerend en 21% in één van de andere gemeenten in de regio Waterland+. Locaties buiten het gebied Amsterdam/ Waterland komen beduidend minder voor. In Zaanstad heeft 7% zijn of haar dienstverband en 4% moet daarvoor afreizen naar de gemeente Haarlemmermeer/ Schiphol. In de categorie 'andere gemeente in Noord-Holland' werden Hoorn en Alkmaar het meest genoemd. Bij 'andere provincie' was dat Utrecht. De 3% die helemaal iets anders noemde, werkt in meerderheid door het hele land en op wisselende locaties.

Gezien de ligging zijn er uiteraard verschillen tussen de gemeenten in Waterland+.

Tabel 6.9 laat van de inwoners van elke gemeente zien waar zij werken.

Tabel 6.9

In welke gemeente werkt u? (in % van de werkende beroepsbevolking en per gemeente)								
ik woon in:	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
ik werk in:								
Beemster	26	1	0	1	1	1	2	6
Edam-Volendam	1	48	1	0	1	3	1	6
Landsmeer	0	1	19	1	0	1	0	0
Oostzaan	0	1	1	18	0	0	1	1
Purmerend	26	7	5	1	37	13	9	16
Waterland	1	1	0	0	1	21	0	2
Wormerland	0	1	1	0	0	0	26	1
Zeevang	1	0	0	0	0	0	0	23
Zaanstad	7	2	4	16	5	2	28	5
A'dam/ A'veen, Diemen	20	27	49	50	38	50	21	25
Schiphol, Haarlemmermeer	1	4	6	2	4	2	3	2
Elders Noord-Holland	11	3	6	5	5	4	7	11
Andere provincie	1	3	4	5	5	1	2	2
Anders	4	2	4	2	3	2	2	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
is % werken in eigen gemeente								

Praktisch alle arbeidsplaatsen in de kleinere gemeenten van de regio Waterland worden vervuld door de eigen inwoners. Purmerend trekt als grotere stad uiteraard wel veel

werkenden uit omliggende gemeenten aan. Purmerend trekt, naast 37% van de werkende Purmerenders, 26% van de werkenden uit Beemster, 16% uit Zeevang en 13% uit Waterland. Inwoners van Oostzaan werken maar zelden in Purmerend: slechts 1% van de werkende bevolking.

In Edam-Volendam werkt 48% van de werkende bevolking binnen de eigen gemeentegrenzen en dat is aanzienlijk hoger dan elders.

Amsterdam e.o. voorziet in alle gemeenten veel mensen van werk, maar dat geldt vooral voor Waterland, Oostzaan en Landsmeer. In deze drie gemeenten heeft ongeveer de helft van de werkende beroepsbevolking een dienstverband in Amsterdam.

Forenzen uit Zeevang en Beemster reizen relatief vaak naar andere steden in Noord-Holland (beide 11%). Zoals eerder vermeld gaat het dan in veel gevallen om Hoorn en Alkmaar.

6.6 Vervoerswijze

6.6.1 Vervoer naar de werklocatie:

Is de auto het favoriete vervoermiddel om naar het werk te gaan of verkiest men het openbaar vervoer? Deze paragraaf geeft een overzicht welke vervoersmiddelen per werklocatie het meest in trek zijn.

Een aantal locaties is samengevoegd. Dat heeft te maken met de routes die worden afgelegd. Regiobewoners die naar bijvoorbeeld de gemeente Haarlemmermeer of Schiphol gaan, leggen tot aan Amsterdam voor een groot deel dezelfde weg af als degenen die Amsterdam als eindbestemming hebben.

Ook de gemeenten binnen de regio, exclusief Purmerend, zijn samengevoegd, omdat het overgrote deel van de arbeidsplaatsen in die gemeenten door de eigen bewoners wordt vervuld (zie de vorige paragraaf).

De volgende tabel geeft een overzicht van de vervoerswijze naar de verschillende werklocaties.

Tabel 6.10

Hoe gaat u naar uw werk? (in % van de werkende regiobewoners)					
vervoerswijze:	werklocatie: Binnen regio Waterland+	Purmerend	Richting Amsterdam	Zaanstad	Overige bestemmingen
te voet	7	7	0	1	1
(brom) fiets	48	50	6	26	25
motor	0	1	3	3	2
auto	28	36	45	58	44
meerijden auto	7	3	10	1	8
bus	2	1	31	3	13
trein	0	0	5	7	4
n.v.t/ werk thuis/ werk van huis uit	7	2	0	0	2
anders	1	0	0	1	1
Totaal	100	100	100	100	100

Bij werklocaties binnen de regio (lees: in veel gevallen binnen de eigen gemeente) is de fiets of de bromfiets het meest populaire vervoersmiddel. Gaat men naar Zaanstad, Amsterdam of verder, dan neemt de auto die plaats in. Het gebruik van het openbaar vervoer blijft ver achter bij het autogebruik.

Binnen de regio gaat maar 2% met de bus en van de mensen die vanuit één van de gemeenten naar Purmerend afreizen maar 1%. Geen van de Purmerendse respondenten die binnen de stadsgrenzen werken, zei met de bus te gaan. Niemand nam binnen de regio de trein. Dat is logisch want alleen Purmerend heeft stations. Maar ook binnen Purmerend (bijvoorbeeld van Purmerend naar Purmerend Overwhere) ging niet één respondent met de trein.

Buiten de regio wordt alleen de busverbinding richting Amsterdam vaak gebruikt.

31% van de mensen die deze richting op moet, verkiest de bus boven andere vervoerswijzen. Toch gaat ook hier de auto met 55% (45% zelf rijden en 10% meerijden) aan kop. Vooral inwoners van Waterland, Purmerend en Edam-Volendam maken gebruik van de buslijnen naar Amsterdam. De trein is nog het meest in trek voor de eindbestemming Zaanstad. Het zijn, gezien de directe spoorverbinding, logischerwijs voornamelijk Purmerenders die met de trein reizen.

Gemiddeld genomen over alle werklocaties is de auto het voornaamste vervoermiddel. Het autogebruik is het hoogst onder de werkende bevolking van Landsmeer (57%) en het laagst in Edam-Volendam (34%).

6.6.2 Vervoer bij werken binnen de eigen gemeente:

En voor alle gemeenten in de regio Waterland+ geldt dat de fiets het meest gebruikte vervoermiddel is wanneer men binnen de gemeentegrenzen werkt.

Tabel 6.11 bewijst deze bevinding.

Tabel 6.11

Hoe gaat u naar uw werk? (in % van degenen die in de eigen gemeente werken)								
woon/werklocatie: vervoerswijze:	Beemster	Edam- Volendam	Lands- meer	Oostzaan	Purmer- end	Waterland	Wormer- land	Zeevang
te voet	18	3	17	10	8	11	11	22
(brom) fiets	25	59	34	70	62	35	58	28
auto (incl. meerijden)	24	31	24	10	28	24	22	22
bus	2	1	3	3	0	1	0	0
n.v.t/ werk thuis/ werk van huis uit	30	6	18	8	3	25	7	25
anders	1	1	4	0	0	5	2	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

In Oostzaan wordt binnen de eigen woonplaats het meest ge(brom)fietst (70%) en in Beemster met 25% het minst. In Zeevang (22%), Beemster (18%) en Landsmeer (17%) wandelt men juist relatief vaak naar het werk. Binnen Oostzaan gaan bijzonder weinig mensen met de auto naar het werk.

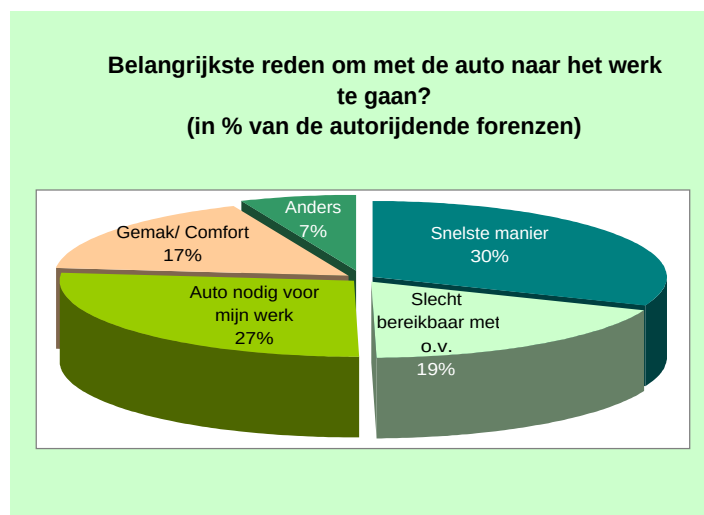
In drie gemeenten wordt de bus door geen van de respondenten gebruikt: Wormerland, Zeevang en (zeer opvallend) Purmerend. In Beemster wordt het meest thuis of van huis uit gewerkt en is vervoer bij 30% van de werkenden dus niet nodig.

6.6.3 Waarom de auto?

Aan iedereen die met de auto naar het werk gaat, ongeacht meerijden en ongeacht de werklocatie, is gevraagd waarom zij de voorkeur geven aan dit vervoermiddel.

De reacties staan in grafiek 6.3.

Grafiek 6.3

Uit de antwoorden blijkt dat het volgens drie op de tien autorijders de snelste manier is om het werk te bereiken. Bovendien is het werk volgens 19% moeilijk te bereiken met het openbaar vervoer. 27% heeft de auto voor het werk nodig en 17% prijst het gemak en het comfort van deze reiswijze. Tot slot gaf 7% nog een andere reden. Meest genoemd: vanwege de werktijden en als tweede het tegelijkertijd naar school kunnen brengen van de kinderen.

Volgens autorijdende forenzen die werken in Oostzaan, Purmerend, Amsterdam of buiten de regio in Noord-Holland, is de auto gewoon de snelste manier om er te komen.

Voornaamste reden voor het gebruik van de auto naar Beemster, Zeevang, Zaanstad en Schiphol is, dat de werkplek volgens de forenzen slecht bereikbaar is met het openbaar vervoer.

Op de overige locaties heeft men de auto vaak voor het werk nodig.

6.7 Inkomen

Tot slot komt het inkomen van de Waterlandse bevolking aan de orde.

Omdat de hoogte van het inkomen mede afhangt van de huishoudensamenstelling, kijken we in deze paragraaf ook naar de verdeling van de inkomens over de verschillende huishoudentypen.

In de enquête is gevraagd naar het netto maandinkomen van de respondent en van zijn of haar eventuele partner. Het gaat om het inkomen exclusief kinderbijslag en vakantiegeld. Het eventuele inkomen van thuiswonende kinderen telt niet mee. 14% van de betrokken respondenten geeft geen antwoord op de inkomensvraag. We veronderstellen dat deze groep niet afwijkt van de overigen. Deze personen zijn naar rato verdeeld over de inkomensklassen. Huishoudens waarvan de samenstelling niet bekend is blijven buiten beschouwing.

6.7.1 Huishoudensamenstelling

Driekwart van de huishoudens in de regio Waterland+ bestaat uit paren, al dan niet met thuiswonende kinderen. Alleenstaanden vormen ruim een op de vijf huishoudens.

Eenoudergezinnen komen meer dan gemiddeld voor in Purmerend, Oostzaan en Landsmeer.

Tabel 6.12

Huishoudensamenstelling per gemeente (in %, met kinderen wordt bedoeld thuiswonende kinderen)						
	zonder partner zonder kinderen	zonder partner met kinderen	met partner zonder kinderen	met partner met kinderen	totaal	in procenten van
Beemster	17	2	45	36	100	3.275
Edam-Volendam	24	1	37	38	100	10.800
Landsmeer	21	5	40	35	100	4.100
Oostzaan	20	5	38	37	100	3.725
Purmerend	22	6	33	39	100	30.425
Waterland	26	2	41	31	100	7.050
Wormerland	23	2	44	31	100	6.550
Zeevang	19	2	41	38	100	2.450
Regio totaal	22	4	37	37	100	68.375

6.7.2 Bronnen van inkomen

Bijna 9 van de 10 inwoners in de regio Waterland+ heeft zelf een inkomen. Daartoe behoort ook een AOW of een andere uitkering. De belangrijkste bron is inkomsten is loondienst: 63% van de mensen met een inkomen verkrijgen op deze manier hun geld (tabel 6.13).

Tabel 6.13

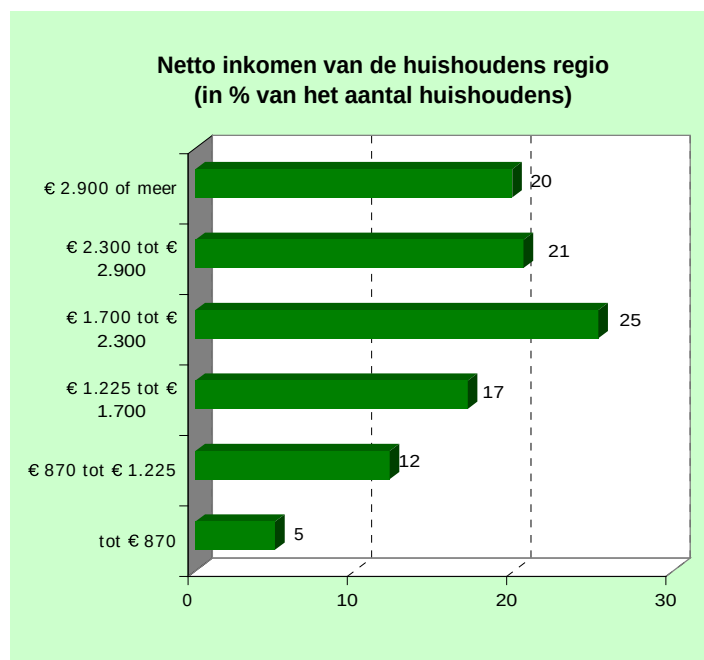
Waaruit bestaat uw eigen inkomen voornamelijk? (in % van degenen met een inkomen)						
	loon- dienst	eigen bedrijf of praktijk	uitkering (WW, WAO, bijstand)	VUT, AOW, pensioen	anders	totaal
Beemster	57	14	4	22	3	100
Edam-Volendam	67	7	9	15	2	100
Landsmeer	57	11	9	22	1	100
Oostzaan	63	7	6	22	2	100
Purmerend	64	6	11	19	1	100
Waterland	62	9	6	22	1	100
Wormerland	56	8	9	26	1	100
Zeevang	57	16	9	17	1	100
Regio totaal	63	8	9	20	1	100

In Edam-Volendam heeft zelfs 67% een inkomen uit loondienst. In Zeevang en Beemster hebben mensen vaker dan gemiddeld een eigen bedrijf of praktijk. Ruim een kwart van de inwoners van Wormerland heeft een inkomen uit VUT, AOW of pensioen. Purmerend kent verhoudingsgewijs veel mensen met een uitkering. Het komt vooral door het aantal mensen met een WAO-uitkering (9%).

6.7.3 Inkomen naar huishoudensamenstelling

De inkomensverdeling van alle huishoudens in de regio samen staat in de volgende grafiek.

Grafiek 6.4

Tweederde van de Waterlandse huishoudens heeft een netto inkomen van 1700 euro of meer en bij één op de vijf huishoudens is het zelfs hoger dan 2900 euro. Zoals gezegd is de huishoudensamenstelling van belang bij de beoordeling van de hoogte van het huishoudinkomen.

Tabel 6.14 geeft een overzicht van de inkomens naar huishoudensamenstelling in de hele regio.

Tabel 6.14

Netto inkomen per maand per huishoudentype, in procenten (met kinderen wordt bedoeld thuiswonende kinderen)					
	zonder partner zonder kinderen	zonder partner met kinderen	met partner zonder kinderen	met partner met kinderen	alle huis- houdens
totaal aantal huishoudens	14.875	3.100	25.625	24.775	68.375
% van totaal aantal huishoudens	22	5	37	36	100
inkomensgroepen:					
tot € 870	16	3	2	2	5
€ 870 tot € 1.225	26	35	10	4	12
€ 1.225 tot € 1.700	27	26	17	10	17
€ 1.700 tot € 2.300	23	27	25	27	25
€ 2.300 tot € 2.900	6	3	20	32	21
€ 2.900 of meer	3	6	27	25	20
totaal	100	100	100	100	100

Tot de huishoudens met een laag inkomen worden gerekend eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 870 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 1.225. Vooral veel eenoudergezinnen hebben een laag inkomen. Eenoudergezinnen zijn wél meerpersoonshuishoudens. Bijna 40% van de eenoudergezinnen heeft een inkomen van minder dan € 1.225. Onder alleenstaanden heeft 16% een laag inkomen, dat wil zeggen lager dan € 870. Bij de gehuwden/ samenwonenden met en zonder kinderen heeft respectievelijk 6 en 12% van de huishoudens een laag inkomen. In absolute aantallen ziet dat er voor de regio Waterland+ als volgt uit:

- gezinnen zonder kinderen: 3.025 huishoudens
- alleenstaanden: 2.425 huishoudens
- gezinnen met kinderen: 1.350 huishoudens
- eenoudergezinnen: 1.175 huishoudens

Bijna een derde van deze in totaal 7.975 huishoudens met een laag inkomen, zijn huishoudens met kinderen.

Ruim de helft van de gehuwden/ samenwonenden heeft een huishoudinkomen van € 2.300 of meer. Onder alleenstaanden (met of zonder kinderen) is dat 9%.

6.7.4 Inkomen naar gemeente

Tabel 6.15

Netto huishoudeninkomen per maand (excl. kinderbijslag en vakantiegeld) (in % per gemeente)					
	tot € 1.225	€ 1.225 tot € 2.300	€ 2.300 of meer	totaal	% van:
Beemster	17	37	46	100	3.275
Edam-Volendam	16	53	31	100	10.800
Landsmeer	12	40	48	100	4.100
Oostzaan	17	41	42	100	3.725
Purmerend	19	41	39	100	30.425
Waterland	15	36	48	100	7.050
Wormerland	16	44	40	100	6.550
Zeevang	15	36	49	100	2.450
Regio totaal	17	42	40	100	68.375

Een op de zes huishoudens in de regio Waterland+ heeft een inkomen tot € 1.225. In Purmerend is deze inkomensgroep wat groter dan gemiddeld, in Landsmeer juist kleiner. Edam-Volendam kent relatief veel huishoudinkomens uit de middengroepen (€ 1.225 tot € 2.300). In Zeevang, Landsmeer, Waterland en Beemster zitten relatief veel huishoudens in de inkomensgroep boven € 2.300. In Edam-Volendam zijn de hoge inkomens in vergelijking met de andere gemeenten ondervertegenwoordigd.

7

VERKEER

In Edam-Volendam is het autobezit lager dan elders in de regio Waterland+. In Beemster en Zeevang is dat juist bovengemiddeld. In Edam-Volendam is men gemiddeld het meest tevreden over acht verkeersaspecten. Vooral de veiligheid van verkeersdeelnemers scoort er hoog. Purmerenders zijn ten opzichte van de andere regiobewoners het meest tevreden over de afstand naar een bushalte, de busverbindingen en de door de gemeente getroffen verkeersmaatregelen. De parkeergelegenheid is volgens de bewoners het best in Beemster. Landsmeer kreeg op de acht punten gemiddeld de laagste waardering.

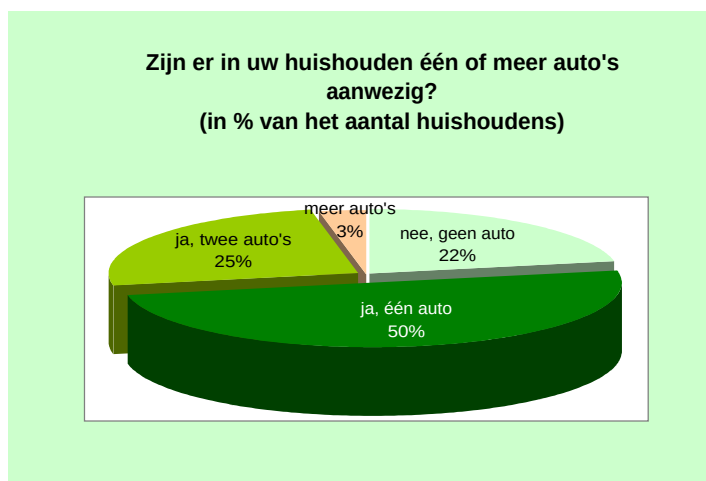
7.1 Inleiding

Gemeenten moeten zorg dragen voor een goed onderhouden wegennet en voldoende verkeersvoorzieningen. Aan de hand van 8 punten konden de respondenten aangeven wat zij vonden van de infrastructuur en voorzieningen bij hen in de buurt. Het is denkbaar dat automobilisten bepaalde aspecten anders waarderen dan mensen die zich te voet of fietsend door het verkeer bewegen. Daarom is allereerst een vraag gesteld over het eigen autobezit. Eén van de acht aspecten is de parkeergelegenheid in de woonomgeving. Dit punt heeft zelfs alleen betrekking op automobilisten.

7.2 Eigen autobezit

In 78% van de huishoudens zijn één of meer auto's aanwezig. De overige 22% heeft geen eigen auto.

Grafiek 7.1

De helft van alle huishoudens heeft één eigen auto en 25% heeft twee auto's. Een kleine groep van 3% heeft 3 auto's of meer in het bezit. Per gemeente ziet het er in tabel 7.1 als volgt uit:

Tabel 7.1

Eigen autobezit en aantal auto's per huishouden (in % van het aantal huishoudens naar gemeente en de hele regio)									
	Beemster	Edam- Volendam	Lands- meer	Oostzaan	Purmer- end	Waterland	Wormer- land	Zeevang	Regio
autobezit	85	74	79	78	77	78	78	84	78
van huishoudens met auto:									
1 auto	54	74	55	55	67	64	65	50	65
2 auto's	41	24	41	39	30	33	32	46	32
meer dan twee auto's	6	3	4	6	3	3	4	5	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Het eigen autobezit is het laagst in Edam-Volendam. Ruim een kwart van de huishoudens heeft hier geen privé auto en van de huishoudens met auto's, heeft 74% er maar één. In Beemster en Zeevang wonen de meeste autobezitters per hoofd van de bevolking. Hier heeft respectievelijk 85% en 84% één of meer auto's in het gezin. De autobezitters in Zeevang hebben in iets meer dan 50% van de gevallen meer dan één heilige koe voor de deur of in de garage staan.

7.3 Acht verkeersaspecten

De respondenten kregen 8 zaken voorgelegd, die te maken hebben met verkeer en verkeersveiligheid. Het eerste punt gaat over de parkeergelegenheid in de woonomgeving en de tweede en derde over het openbaar vervoer, in het bijzonder de stad- en streekbussen.

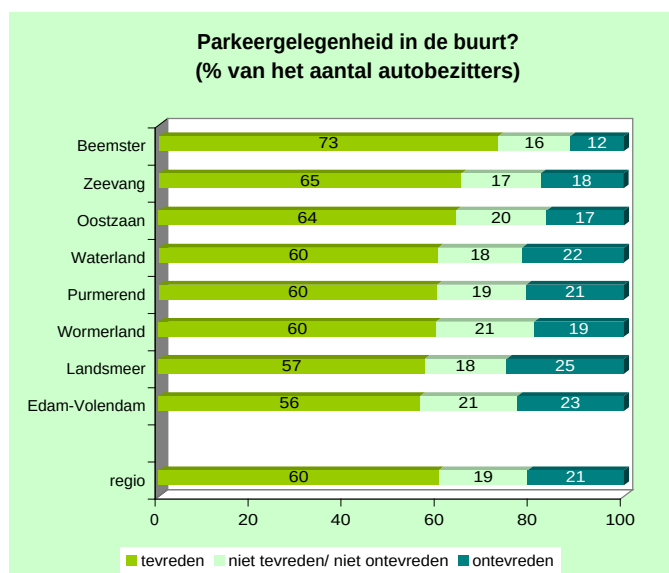
Het vierde verkeersaspect inventariseert de tevredenheid over de door de gemeenten reeds getroffen verkeersmaatregelen. De laatste vier aspecten gaan over de veiligheid van diverse groepen verkeersdeelnemers en over de straatverlichting.

De antwoordcategorieën, waaruit de ondervraagden bij elk van de aspecten konden kiezen, zijn 'tevreden', 'niet tevreden/ niet ontevreden' en 'ontevreden'. Daarnaast kon men nog 'weet niet' en 'niet van toepassing' aankruisen. Degenen die geen mening hebben geformuleerd zijn niet meegenomen in de analyse.

7.3.1 Verkeersaspect 1: de parkeergelegenheid

Het parkeren in de eigen straat of buurt is een 'hot item'. Hoe is het gesteld met de parkeergelegenheid in de verschillende gemeenten? Automobilisten kunnen hier uiteraard het beste over oordelen. Daarom zijn de autoloze respondenten buiten beschouwing gelaten.

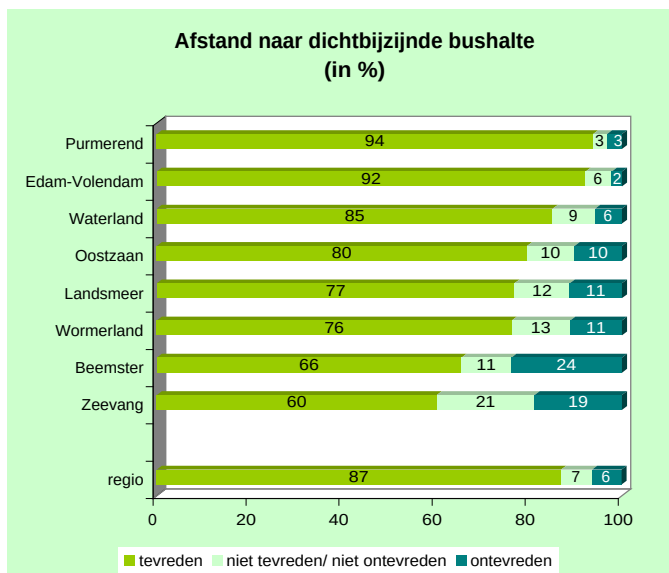
Grafiek 7.2

In de twee gemeenten waar de meeste auto's zijn per hoofd van de bevolking, is men het meest te spreken over de parkeergelegenheid. In Beemster is 73% tevreden en in Zeevang 65%. Edam-Volendam herbergt de minste tevreden automobilisten waar het gaat om de parkeergelegenheid. En dat terwijl hier in verhouding met de andere gemeenten juist weinig eigen auto's zijn. Het hoogste percentage ontevredenen is te vinden in de gemeente Landsmeer: 25%.

7.3.2 Verkeersaspect 2: afstand naar een bushalte

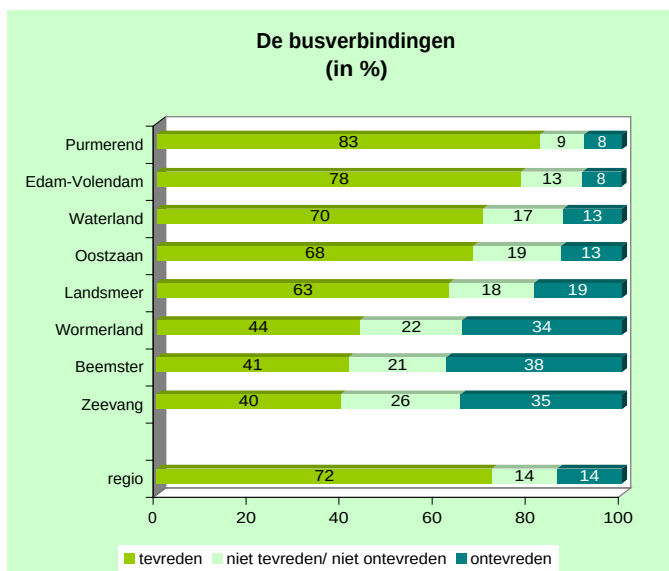
Grafiek 7.3

Aan bushaltes is in Purmerend volgens 94% geen gebrek. Zij zijn tevreden over de loopafstand naar de dichtstbijzijnde bushalte. Ook in Edam-Volendam is het percentage hoog: er is namelijk volgens 92% altijd wel een bushalte in de buurt. In Beemster en Zeevang (de bolwerken van autobezitters) is men duidelijk minder tevreden over de afstanden. In Beemster is zelfs 24% van de bevolking uitgesproken ontevreden.

7.3.3 Verkeersaspect 3: de busverbindingen

Grafiek 7.4

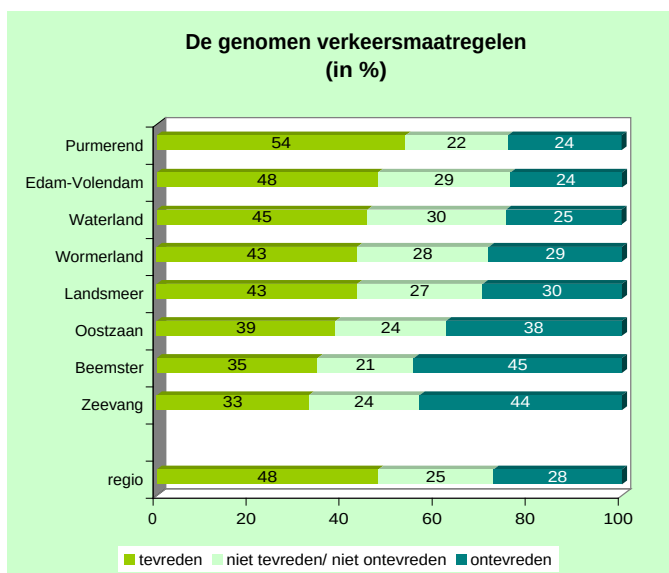
De top vier is dezelfde als die voor de waardering van de afstand naar een bushalte. De verschillen tussen de best scorende en slechtst scorende gemeente zijn bij de vraag over de busverbindingen wel groter. In Purmerend is 82% tevreden, in Zeevang maar 40%.

Drie gemeenten scoren duidelijk slechter dan de andere gemeenten: meer dan een derde van de inwoners van Wormerland, Beemster en Zeevang is niet te spreken over de busverbindingen.

7.3.4 Verkeersaspect 4: de genomen verkeersmaatregelen

De volgende 5 aspecten hebben vooral te maken met de veiligheid van de verschillende verkeersdeelnemers. De eerste behandelt de verkeersmaatregelen die de gemeenten hebben getroffen om de veiligheid op de weg te vergroten. Men moet hierbij denken aan drempels, oversteekplaatsen, verkeersborden, stoplichten, maximumsnelheid etc.

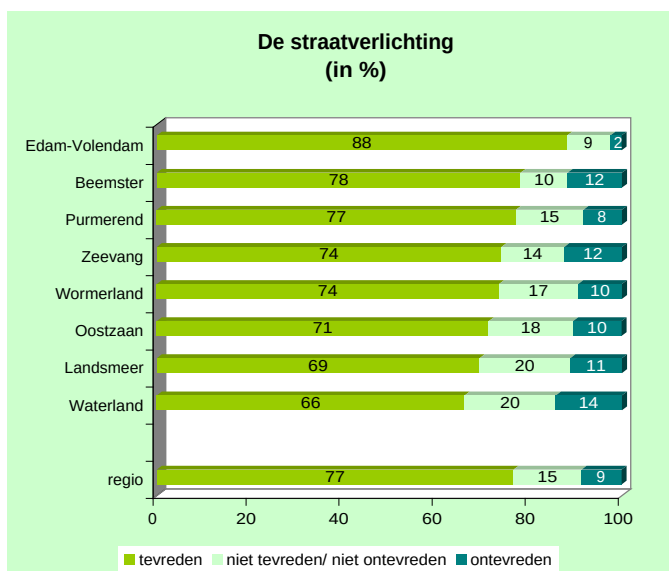
Grafiek 7.5

Dit is het eerste verkeersaspect waarbij er in een aantal gemeenten meer *ontevreden* dan *tevreden* burgers zijn (Beemster en Zeevang). Dit heeft mede te maken met het aantal autobezitters in die gemeenten, want deze groep is veel negatiever over genomen verkeersmaatregelen dan mensen die geen eigen auto hebben. Beemster en Zeevang huisvesten relatief veel autobezitters. Purmerend is de enige gemeente waar meer dan de helft van de burgers (54%) tevreden is over de getroffen verkeersvoorzieningen.

7.3.5 Verkeersaspect 5: de straatverlichting

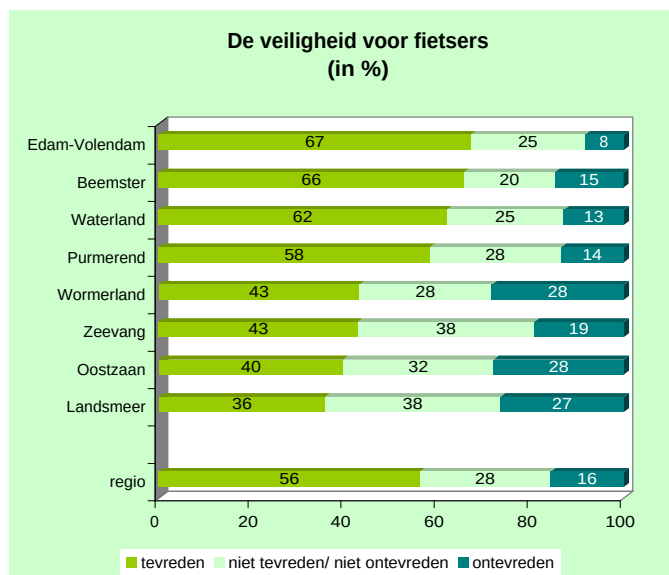
Grafiek 7.6

De volgorde van de gemeenten is flink veranderd wanneer het aankomt op de waardering voor de straatverlichting. Inwoners van Beemster, die zeer kritisch waren over de vorige drie verkeersaspecten, staan nu op de tweede plaats. De verlichting is het best op orde in Edam-Volendam: 88% is in deze gemeente tevreden en dat is beduidend meer dan elders. Laagste waardering voor de straatverlichting is te zien in Waterland, waar nog wel tweederde van de bevolking tevreden is. 14% is hier oprecht ontevreden en 20% heeft geen uitgesproken positief of negatief beeld.

7.3.6 Verkeersaspect 6: de veiligheid voor fietsers

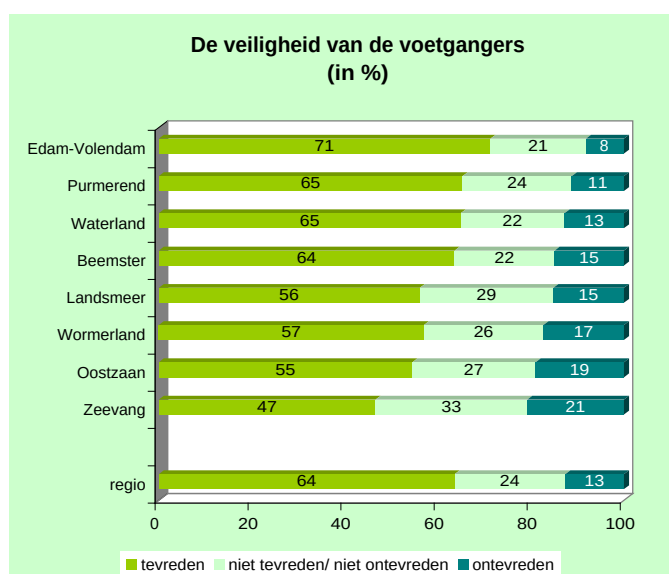
Grafiek 7.7

In Edam-Volendam is het, volgens de bewoners, het veiligst om te gaan fietsen. 67% is tevreden over de veiligheid voor fietsers. Slechts 8% vindt het onveilig. Vier gemeenten scoren duidelijk minder goed. In Wormerland en Oostzaan vindt 28% fietsen binnen de gemeente gevaarlijk. Gezien het aantal ontevreden mensen zou Zeevang een positie hoger moeten staan. Dat staat Zeevang niet, omdat relatief veel mensen 'niet tevreden/ niet ontevreden' zijn en dat is ten koste gegaan van het aantal tevreden inwoners.

7.3.7 Verkeersaspect 7: de veiligheid van de voetgangers

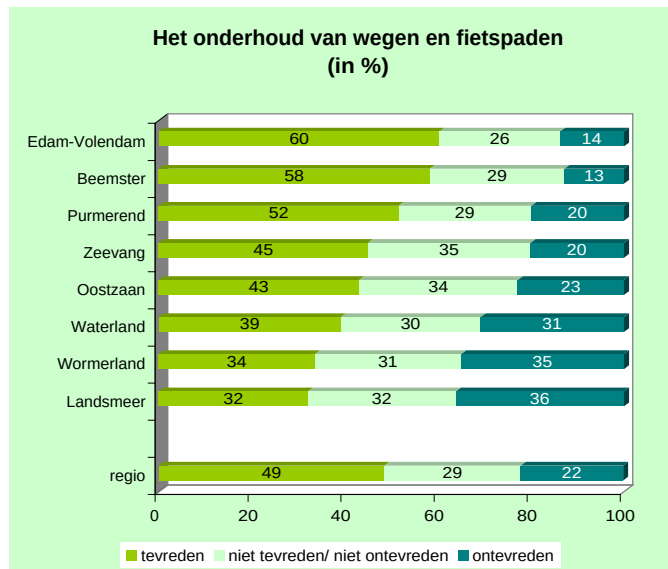
Grafiek 7.8

Edam-Volendam scoort zeer goed op de veiligheidsaspecten. Ook voetgangers lopen hier volgens de bevolking het kleinste risico op ongelukken. Zeven op de tien bewoners is tevreden over de veiligheid voor voetgangers. De tweede positie voor Purmerend is bij dit onderwerp opvallend goed, aangezien het verkeer in een stad intensiever is dan in kleinere woonkernen. In Zeevang is men het meest negatief over de kwestie en is minder dan de helft van de bevolking tevreden. Ruim één op de vijf is zelfs ontevreden.

7.3.8 Verkeersaspect 8: het onderhoud van wegen en fietspaden

Grafiek 7.9

Edam-Volendam en Beemster springen er, wat het onderhoud van de wegen en fietspaden betreft, bovenuit. Purmerend completeert de top 3. In Wormerland en Landsmeer laat het onderhoud volgens resp. 35% en 36% veel te wensen over. In deze twee gemeenten zijn bovendien meer *ontevreden* dan *tevreden* burgers.

7.3.9 Conclusie

Conclusies over de gemeenten voor de acht verkeersaspecten samen (de acht posities in de rangorde opgeteld):

- Gemiddeld is Edam-Volendam in de rangorde het hoogst geëindigd (gemiddelde positie is 2,3), op de voet gevolgd door Purmerend (gemiddeld 2,4). Dit verschil had veel groter kunnen zijn, ware het niet dat de inwoners van Edam-Volendam de parkeergelegenheid als het slechtst in de hele regio hebben beoordeeld. De parkeergelegenheid buiten beschouwing gelaten eindigt Edam-Volendam gemiddeld op positie 1,4 en behaalt deze gemeente alleen eerste en tweede plaatsen.
- Purmerend is de enige gemeente, die op alle acht aspecten nergens onder het gemiddelde van de hele regio scoort.
- Edam-Volendam en Purmerend halen samen zeven van de acht eerste plaatsen binnen. Edam-Volendam behaalde vier eerste plaatsen, alle waar het gaat om de veiligheid van de verkeersdeelnemers. Purmerend behaalde drie kopposities: aangaande het openbaar vervoer en de door de gemeente genomen verkeersmaatregelen.
- Beemster legde beslag op de laatste "nummer-één" positie. De parkeergelegenheid stemt hier tot grote tevredenheid.
- De laagste gemiddelde waardering voor de verkeerssituatie krijgt de gemeente Landsmeer. Landsmeer behaalde daarbij, evenals Wormerland, geen één top drie positie.

8

WINKELLEN

Inwoners van Edam-Volendam, Oostzaan en Purmerend wonen veelal vrij dicht in de buurt van een winkelcentrum. In Beemster, Waterland en Zeevang zijn de huishoudens vaak verder dan 3 kilometer van een verkooppunt voor dagelijkse boodschappen verwijderd. Dit dichtstbijzijnde verkooppunt krijgt van de regiobewoners een gemiddelde beoordeling van 7,1. De meeste regiobewoners, 84%, doen de meeste dagelijkse boodschappen in hun eigen woongemeente. Echter bij meer dan de helft van de inwoners van Waterland, Beemster en Zeevang is dat niet het geval. 45% van de regiobewoners koopt de niet-dagelijkse goederen in Purmerend en 30% koopt het buiten de regio. Het aantal en de kwaliteit van het winkelaanbod voor niet-dagelijkse goederen in de dichtstbijzijnde stad krijgen van de inwoners van de regio Waterland+ beide gemiddeld het rapportcijfer 7,2. Van de mensen die een warenmarkt bezoeken blijft tweederde in de eigen woonplaats.

8.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een grondig inzicht in het winkelgedrag van de bewoners van de regio Waterland+. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen de dagelijkse boodschappen (melk, brood, vlees etc.) en de niet-dagelijkse boodschappen (kleding, boeken, meubels etc.). Paragraaf 8.2 en 8.3 gaan over de dagelijkse boodschappen.

Gevraagd is naar de afstand die men moet afleggen om bij een winkelcentrum te komen. De respondenten hebben die winkelcentra vervolgens beloond met een rapportcijfer.

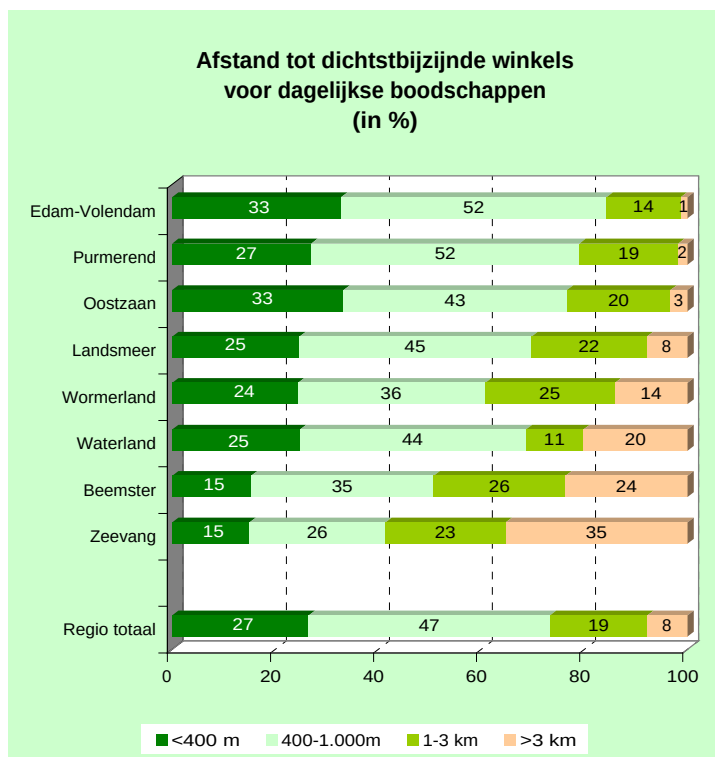
Vooral de plaatsen waar men de niet-dagelijkse boodschappen (uitgesplitst naar productgroepen) koopt, krijgen veel aandacht. Welke functie vervult Purmerend als grotere stad daarbij voor de regiobewoners? Deze complexe vragen leveren in paragraaf 8.4 een overzicht op, dat duidelijk maakt waar de inwoners van de afzonderlijke gemeenten hun niet-dagelijkse boodschappen doen en waar de kopers in een bepaalde gemeente nu eigenlijk vandaan komen.

8.2 Dichtstbijzijnde winkelcentrum

Voor de dagelijkse boodschappen hoeft ruim een kwart van de huishoudens van de regio Waterland+ minder dan 400 meter af te leggen. 47% moet hiervoor 400 meter tot een kilometer overbruggen. Voor 19% bedraagt de afstand tot het dichtstbijzijnde winkelcentrum of verkooppunt voor dagelijkse boodschappen 1 tot 3 kilometer, voor 8% is dat 3 kilometer of meer.

In grafiek 8.1 op de volgende pagina is te zien dat er een behoorlijk verschil tussen de gemeenten is. Voor Purmerend, Edam-Volendam en Oostzaan geldt dat er maar weinig mensen op grote afstand van een winkelcentrum wonen. Hooguit 3% woont verder dan 3 kilometer van een verkooppunt. Heel anders is dat voor de gemeenten Beemster, Zeevang en Waterland. In Waterland zijn één op de vijf, in Beemster één op de vier en in Zeevang zelfs één op de drie huishoudens verder dan 3 kilometer van een winkelcentrum verwijderd. Wormerland en Landsmeer nemen een middenpositie in.

Grafiek 8.1

Het gemiddelde rapportcijfer dat de inwoners van de regio Waterland+ aan het dichtstbijzijnde winkelcentrum geven is een 7,1. Het hoogste gemiddelde rapportcijfer geven de inwoners van Edam-Volendam: een 7,8. Ook Landsmeer zit met 7,3 hoger dan het regionale gemiddelde. Wormerland en Beemster zitten op dat gemiddelde, Purmerend en Oostzaan zitten daar iets onder. De laagste cijfers geven de inwoners van Zeevang (6,7) en Waterland (6,6).

Overigens doet ruim een kwart van de huishoudens de meeste dagelijkse boodschappen in een ander dan het dichtstbijzijnde winkelcentrum. Dit geldt met name voor Zeevang (53%), maar ook voor Beemster (39%) en Waterland (38%). In Purmerend doet 28% van de huishoudens de meeste dagelijkse boodschappen niet in het dichtstbijzijnde winkelcentrum. In Edam-Volendam (16%) en Landsmeer (13%) gaan de minste mensen naar een ander dan het dichtstbijzijnde winkelcentrum.

8.3 Locatie winkelcentrum voor meeste dagelijkse boodschappen

De meeste huishoudens, 84%, in de regio Waterland+ doen hun dagelijkse boodschappen in de eigen gemeente (grafiek 8.2).

In *Purmerend* en *Edam-Volendam* gaat bijna iedereen in de eigen gemeente (beide 98%). De bewoners van *Wormerland* doen dat wat minder dan gemiddeld (73%). Hier gaat 13% naar Zaanstad en 12% naar Purmerend voor de dagelijkse benodigdheden.

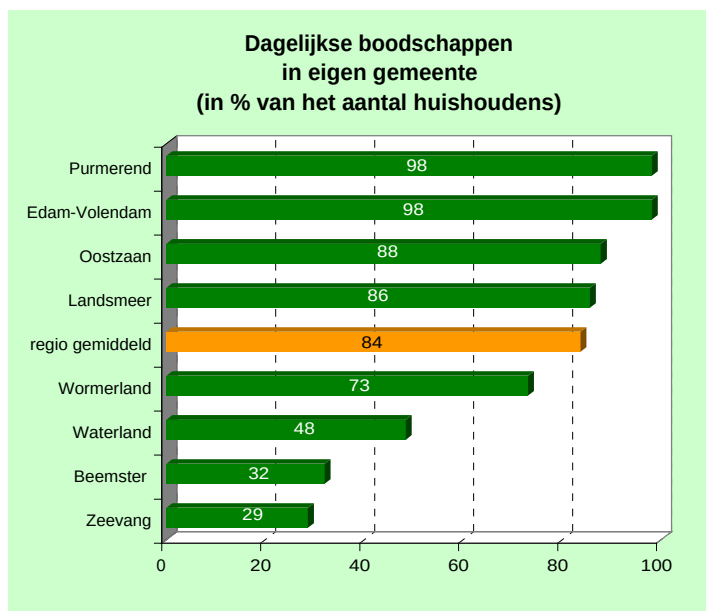
In de gemeenten *Waterland*, *Beemster* en *Zeevang* doet minder dan de helft van de huishoudens de dagelijkse boodschappen in de eigen gemeente.

In de gemeente *Waterland* is dit 48%. Het meest gaat men in dat geval naar Monnickendam (38%), Marken (7%) en Broek in Waterland (4%). De huishoudens die buiten de gemeentegrenzen de boodschappen doen, gaan naar Purmerend (23%), Volendam (18%) en Amsterdam-Noord (9%).

Van de huishoudens in *Beemster* doet 32% de dagelijkse boodschappen in Middenbeemster. 62% gaat ervoor naar Purmerend.

In *Zeevang* gaat 29% van de huishoudens voor de dagelijkse boodschappen naar Oosthuizen. De anderen gaan naar Purmerend (36%), Edam (14%), Volendam (11%) en Hoorn (7%).

Grafiek 8.2

Tabel 8.1 laat zien dat meer dan de helft van alle Waterlandse huishoudens de dagelijkse boodschappen in Purmerend doet (52%).

Tabel 8.1

De plaatsen waar de Waterlandse huishoudens de meeste dagelijkse boodschappen doen (in absolute aantallen en in % van het aantal huishoudens)		
	huishoudens	
	aantal	%
Purmerend	34.970	52
Volendam	9.225	14
Wormer	4.747	7
Landsmeer	3.402	5
Oostzaan	3.329	5
Edam	3.095	5
Monnickendam	2.641	4
Amsterdam-Noord	1.147	2
Zaansstad	1.033	2
Middenbeemster	1.031	2
Oosthuizen	743	1
Amsterdam overig	500	1
Marken	456	1
Broek in Waterland	263	0
Hoorn	174	0
anders (o.a. Avenhorn, De Goorn, De Rijk)	438	1
Totaal	67.194	100

84% van de kopers in Purmerend zijn ook Purmerenders. Maar daarnaast komt ook een deel uit Beemster (6%), Waterland (4%), Zeevang en Wormerland (elk 2%). Ook Edam-Volendam vervult een (meer geringe) regionale functie. Volendam en Edam binden 19% van de regionale koopkracht van dagelijkse goederen aan hun gemeente. 85% daarvan bestaat uit kopers uit Edam-Volendam zelf, maar van de kopers in Edam komt 10% uit Zeevang en van de kopers in Volendam komt 13% uit Waterland. De andere 6 gemeenten vervullen niet of nauwelijks een regionale functie op het gebied van de dagelijkse boodschappen: meer dan 90% van de kopers van dagelijkse boodschappen komt namelijk uit die gemeenten zelf.

8.4 Niet-dagelijkse boodschappen

8.4.1 Waar koopt men de niet-dagelijkse goederen?

Van een tiental productgroepen is aan de respondenten gevraagd waar zij deze de laatste jaren meestal kopen. Tabel 8.2 geeft een overzicht van de plaatsen die de regiobewoners, over alle productgroepen samen, daarvoor bezocht hebben.

Tabel 8.2

De plaatsen waar de Waterlandse huishoudens meestal de niet-dagelijkse boodschappen doen (in % van het aantal huishoudens)	
	% huishoudens
Purmerend	45
Edam-Volendam	12
Amsterdam overig	9
Zaanstad	9
Amsterdam-Noord	8
Beemster	3
Wormerland	2
Landsmeer	2
Waterland	2
Alkmaar	2
Hoorn	2
Oostzaan	1
Zeevang	0
anders	4
internet/postorder	1
Totaal	100

De Waterlandse huishoudens bezoeken vaak de grotere nabijliggende steden Purmerend (45%), Amsterdam (17%) en Zaanstad (9%) voor de niet-dagelijkse boodschappen:

8.4.2 Plaats van kopen per productgroep

De tien productgroepen worden niet allemaal door iedereen in dezelfde plaats gekocht. De tabel laat zien waar men voor elk van de productgroepen naar toe gaat.

Tabel 8.3

Plaats waar de regiobewoners de volgende niet-dagelijkse boodschappen meestal kopen (in %)																
	Alkmaar	Amsterdam-Noord	Amsterdam Overig	Beemster	Edam-Volendam	Hoorn	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Zaanstad	Andere plaats	Internet/postorder	Niet gekocht
A. Kleding en schoenen	5	14	16	0	8	3	0	0	44	0	0	0	8	3	1	0
B. Drogerij / parfumerie	1	5	4	1	16	1	4	3	49	5	6	1	3	1	0	1
C. Kleine huish. artikelen	0	7	3	1	15	1	4	1	52	2	6	1	5	1	0	1
D. Woninginr., meubelen	4	3	15	0	12	2	1	0	29	1	0	0	9	12	0	12
E. Boeken, CD's/DVD's	1	8	10	0	13	1	2	0	45	2	3	0	6	2	4	4
F. Audio/video, computer	1	11	16	0	9	1	0	0	40	0	1	0	8	3	2	9
G. Wasmach., keukenapp	1	14	9	0	10	2	0	0	40	1	0	0	10	2	1	10
H. Doe-het-zelfartikelen	0	4	2	0	10	1	4	1	58	2	2	0	11	1	0	5
I. Tuinbenodigdheden	1	3	2	22	11	1	2	1	33	1	1	0	11	3	0	9
J. Kampeerartikelen	1	3	5	0	4	1	0	0	18	1	0	1	8	9	0	49

Purmerend is voor kleine huishoudelijke artikelen (52%) en vooral doe-het-zelfartikelen (58%) belangrijk voor de regio. Voor woninginrichting (29%) en tuinbenodigdheden (33%) ligt Purmerend minder in de markt. Voor kampeerartikelen gingen nog minder mensen naar Purmerend (18%). Dit is een vertekend laag percentage omdat meer dan de helft van de regiobewoners deze aankopen het afgelopen jaar niet heeft gedaan.

Beemster heeft een relatief groot aandeel in de verkoop van tuinbenodigdheden (22%). De producten die het meest *buiten de regio* worden gekocht zijn: kleding en schoenen (49%), woninginrichting (45%), audio/ video/ computers (40%), en wasmachines/ keukenapparaten (38%). Amsterdam trekt in deze productgroepen de meeste kopers. Dit geldt vooral voor audio/ video/ computers en voor kleding en schoenen (respectievelijk 27% en 30% van de regiobewoners koopt het in Amsterdam).

Zaanstad haalt bij 7 van de 10 productgroepen 8-11% van de kopers naar zich toe, alleen bij de kleinere/ goedkopere producten niet (drogisterij, huishoudelijke artikelen, boeken/ cd's).

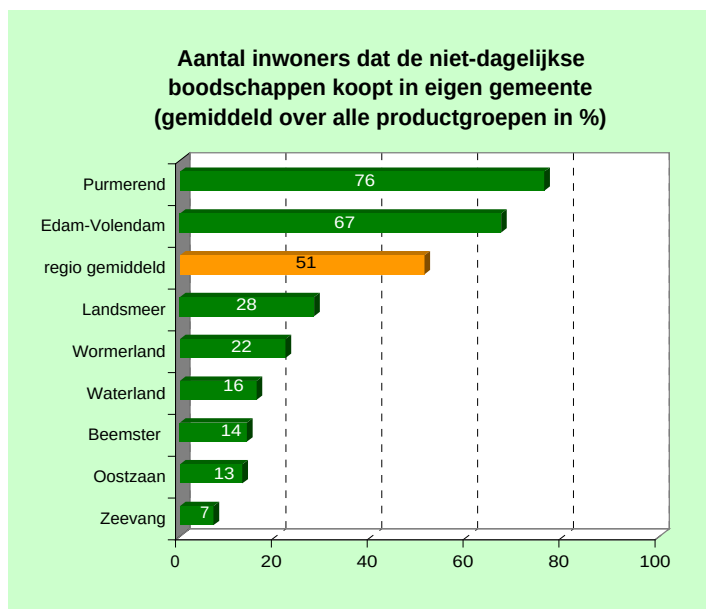
Er zijn grote verschillen tussen de gemeenten. Dit wordt ten dele verklaard door de afstand tot de verschillende plaatsen. Purmerend is voor velen de dichtstbijzijnde grotere plaats. Daarnaast gaan mensen in Zeevang vaker naar Hoorn voor niet-dagelijkse boodschappen, Beemsterlingen vaker naar Alkmaar en vanuit Wormerland en Oostzaan gaat men vaker naar Zaanstad. Voor Landsmeer en Waterland is Amsterdam-Noord een belangrijke trekpleister. Amsterdam overig dient in alle Waterlandse gemeenten een ongeveer even groot belang.

Het marktaandeel van andere omliggende steden is groter als het om kleding/ schoenen en grote aankopen gaat. Voor de kleine en goedkopere producten kan men meestal in de eigen gemeente terecht.

8.4.3 Kopen van niet-dagelijkse boodschappen in eigen gemeente

Grafiek 8.3 laat zien hoeveel mensen niet-dagelijkse goederen binnen de gemeentegrenzen kunnen vinden.

Grafiek 8.3

Edam-Volendam en Purmerend zijn de enige gemeenten die in bijna alle productgroepen een behoorlijk percentage halen voor wat betreft het kopen in eigen gemeente.

De voor de hand liggende conclusie is dat hoe groter een gemeente is, des te meer er binnen de eigen gemeente gekocht kan worden. Toch geeft het per productgroep een ander beeld.

In *Beemster* koopt 62% de tuinbenodigdheden in eigen gemeente. Verder kan men alleen voor kleine huishoudelijke artikelen (26%) en drogisterij (23%) enigszins in eigen gemeente

terecht. Purmerend krijgt tweederde deel of meer van de kopers uit Beemster, afgezien van de tuinbenodigdheden (26%) en woninginrichting (54%).

In *Edam-Volendam* koopt 44% kleding/ schoenen in eigen gemeente en voor de meeste andere productgroepen is dat 52-60%. Uitschieters zijn boeken/ cd's (75%), kleine huishoudelijke producten (86%) en drogisterijartikelen (93%).

Landsmeer kent een drietal productgroepen die de bewoners voornamelijk in eigen gemeente kopen, namelijk drogisterij- en kleine huishoudelijke artikelen (beide 65%) en doe-het-zelfartikelen (58%). Voor boeken/ cd's (33%) en tuinbenodigdheden (28%) slagen al minder mensen in Landsmeer zelf en de overige producten kopen ze vrijwel uitsluitend elders. Amsterdam-Noord is de belangrijkste plaats waar de mensen uit Landsmeer hun niet-dagelijkse boodschappen doen en dan vooral voor wasmachines/ keukenapparaten (54%), kleding/ schoenen (49%) en audio/ video/ computers (43%). Daarnaast is Amsterdam overig belangrijk voor met name woninginrichting (39%), audio/ video/ computers (32%) en kleding/ schoenen (27%).

Oostzaan is sterk gericht op Zaanstad. Afgezien van drogisterijartikelen (57%) kopen de Oostzaners weinig in eigen gemeente: op tuinbenodigdheden (19%) en kleine huishoudelijke artikelen (18%) na is het voor alle productgroepen minder dan 8%. Voor de meeste productgroepen gaat 42-54% van de Oostzaners naar Zaanstad. Voor tuinbenodigdheden (68%) en doe-het-zelfartikelen (74%) is dat zelfs nog hoger.

De mensen uit *Purmerend* gaan voor woninginrichting naar diverse andere plaatsen en maar 44% koopt in Purmerend. Voor tuinbenodigdheden blijft 54% van de Purmerenders in de eigen gemeente. 30% gaat daarvoor naar Beemster. Meer dan 90% van de Purmerenders blijft voor doe-het-zelfartikelen, drogisterij en kleine huishoudelijke artikelen in Purmerend.

De mensen in de gemeente *Waterland* kunnen voor een drogisterij redelijk in eigen gemeente terecht (47%). Dat lukt al minder voor kleine huishoudelijke artikelen (23%), doe-het-zelfartikelen (21%) en boeken/ cd's (17%). De overige productgroepen worden voor minder dan 10% in eigen gemeente gekocht. De inwoners van Waterland gaan veelal naar drie andere plaatsen, te weten Purmerend, Amsterdam-Noord en Amsterdam overig. Purmerend is vooral in trek voor de doe-het-zelfartikelen (45%) en tuinbenodigdheden (31%), Amsterdam-Noord vooral voor wasmachines/ keukenapparaten (41%), kleding/ schoenen (38%) en audio/ video/ computers (33%). De woninginrichting koopt 25% in Amsterdam overig.

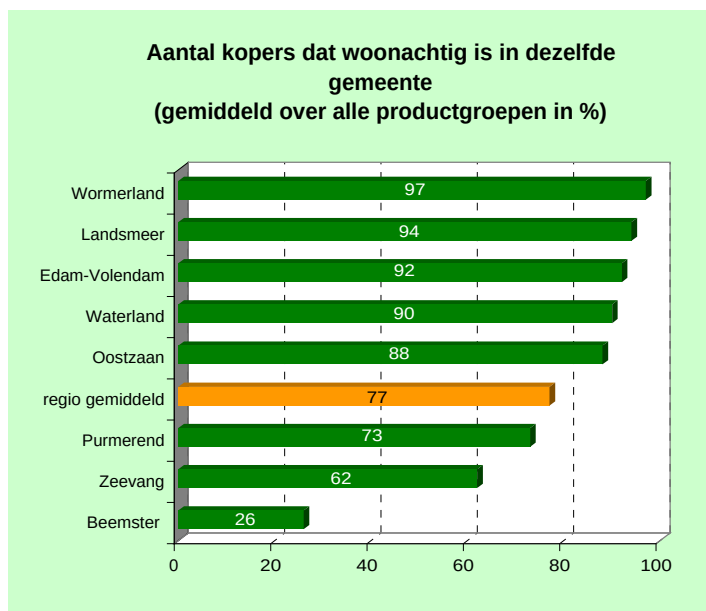
In *Wormerland* blijft men voor drogisterij (62%) en kleine huishoudelijke artikelen (57%) voornamelijk in eigen gemeente. Voor boeken/ cd's is dat al minder, namelijk 32%. Bij alle andere productgroepen krijgt Zaanstad bezoek van 42 tot 66% van de kopers uit Wormerland.

In *Zeevang* kan men alleen voor drogisterijartikelen enigszins in eigen gemeente terecht (34%). Verder koopt 12% kleine huishoudelijke artikelen in Zeevang zelf. Voor de andere productgroepen shopt hooguit 3% binnen de gemeentegrenzen. Purmerend en Hoorn krijgen samen 50 tot 85% van de kopers uit Zeevang, maar Purmerend trekt wel ongeveer twee keer zo veel kopers als Hoorn. Alleen kleding/ schoenen wordt gelijkelijk tussen de gemeenten verdeeld. Het ligt alleen anders voor de tuinbenodigdheden: hiervoor gaat 46% van de Zeevangers naar Beemster.

8.4.4 Herkomst kopers van niet-dagelijkse boodschappen per gemeente

Voor de meeste Waterlandse gemeenten geldt dat het overgrote deel van de kopers in die gemeente in dezelfde gemeente woonachtig is. De kopers die van buiten de regio komen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

Grafiek 8.4

Voor Purmerend is het aandeel van de eigen bevolking in het kooppubliek iets lager vanwege het feit dat er mensen uit de buurgemeenten naar Purmerend komen. Het aandeel van de eigen bevolking is in Zeevang lager vanwege het kleine aantal kopers. Van de 4.700 kopers komen er 2.900 uit Zeevang zelf, 1.800 komen uit de andere gemeenten. Naar Beemster gaat 30% van de Purmerenders voor tuinbenodigdheden. Dat zijn 16.950 kopers, op een totaal aantal klanten van 33.800 in Beemster. Hierdoor is dus de helft van het totale aantal kopers in Beemster uit Purmerend afkomstig.

De volgende twee tabellen geven alle in paragraaf 8.4 genoemde percentages weer.

Tabel 8.4

Plaats waar u meestal koopt, in procenten (alle productgroepen)									
"De inwoners van ... kopen in de plaats"									
De inwoners van...	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	gemiddelde alle gemeente
...kopen in de plaats									
Beemster	14%	1%	1%	0%	3%	2%	1%	6%	3%
Edam-Volendam	0%	67%	0%	0%	0%	5%	0%	5%	12%
Landsmeer	0%	0%	28%	1%	0%	0%	0%	0%	2%
Oostzaan	0%	0%	1%	13%	0%	0%	0%	0%	1%
Purmerend	68%	15%	8%	2%	76%	27%	12%	42%	45%
Waterland	0%	0%	0%	0%	0%	16%	0%	0%	2%
Wormerland	0%	0%	0%	0%	0%	0%	22%	0%	2%
Zeevang	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	0%
Alkmaar	6%	1%	0%	1%	1%	1%	3%	3%	2%
Amsterdam-Noord	1%	4%	33%	15%	3%	26%	1%	2%	8%
Amsterdam Overig	3%	7%	20%	11%	8%	17%	5%	5%	9%
Hoorn	2%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	25%	1%
Zaanstad	1%	0%	5%	53%	1%	1%	48%	1%	9%
Andere plaats	3%	2%	3%	4%	4%	4%	5%	4%	4%
Internet/postorder	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
totaal alle plaatsen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

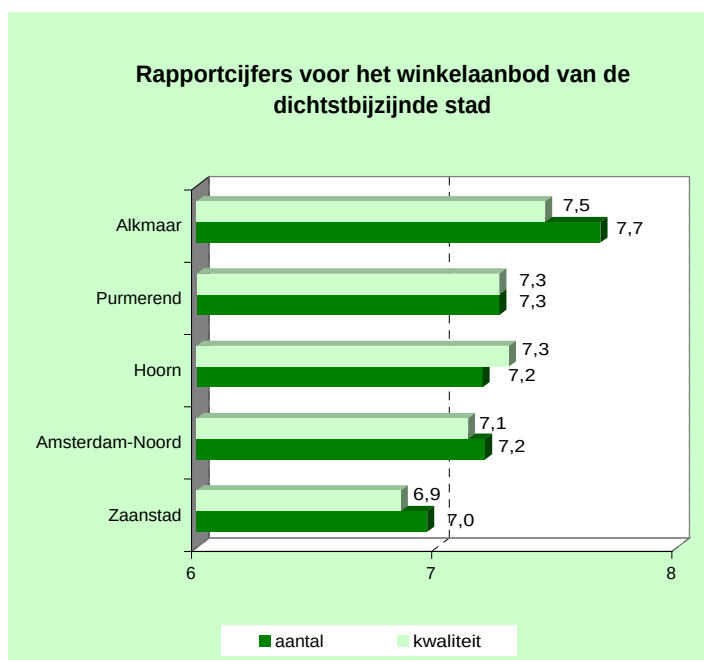
Tabel 8.5

Plaats waar u meestal koopt, in procenten (alle productgroepen) "De kopers in de plaats ... komen uit"									
...komen uit:	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	totaal alle gemeenter
Kopers in de plaats...									
Beemster	26%	6%	2%	0%	51%	6%	3%	7%	100%
Edam-Volendam	0%	92%	0%	0%	2%	4%	0%	2%	100%
Landsmeer	0%	0%	94%	3%	2%	1%	0%	0%	100%
Oostzaan	0%	0%	6%	88%	3%	1%	0%	2%	100%
Purmerend	8%	5%	1%	0%	73%	6%	3%	3%	100%
Waterland	1%	2%	0%	0%	4%	90%	2%	1%	100%
Wormerland	0%	0%	0%	0%	2%	1%	97%	0%	100%
Zeevang	6%	7%	3%	3%	14%	3%	3%	62%	100%

8.4.5 Oordeel winkelaanbod voor niet-dagelijkse boodschappen in dichtstbijzijnde stad

Voor meer dan de helft van de regiobewoners is Purmerend de dichtstbijzijnde stad (54%). Amsterdam-Noord is dat voor 27%, Zaanstad voor 16% en Hoorn en Alkmaar voor 3%. Gevraagd naar een rapportcijfer voor het aantal en de kwaliteit van het winkelaanbod voor niet-dagelijkse goederen in de dichtstbijzijnde stad, geven de respondenten voor beide gemiddeld een 7,2. De rapportcijfers voor Alkmaar liggen wat hoger, Zaanstad krijgt een benedengemiddelde waardering.

Grafiek 8.5

De inwoners van het nabij Zaanstad gelegen Wormerland geven gemiddeld wat lagere cijfers: voor zowel aantal winkels als de kwaliteit van het aanbod geven zij een 6,8.

8.4.6 Gemist winkelaanbod

Een op de vijf mensen geeft aan iets in het winkelaanbod van de dichtstbijzijnde stad te missen. De meest genoemde categorieën zijn: kledingwinkels (34% van de mensen die zeggen iets te missen), voedingsspeciaalzaken (9%), warenhuizen (5%), supermarkten

(5%), meubelwinkels (5%), huishoudelijke artikelen (3%) en schoenenwinkels (3%). Verder veel verschillende speciaalzaken en winkels voor hobby en sport.

De meest opvallende uitkomsten naar gemeente:

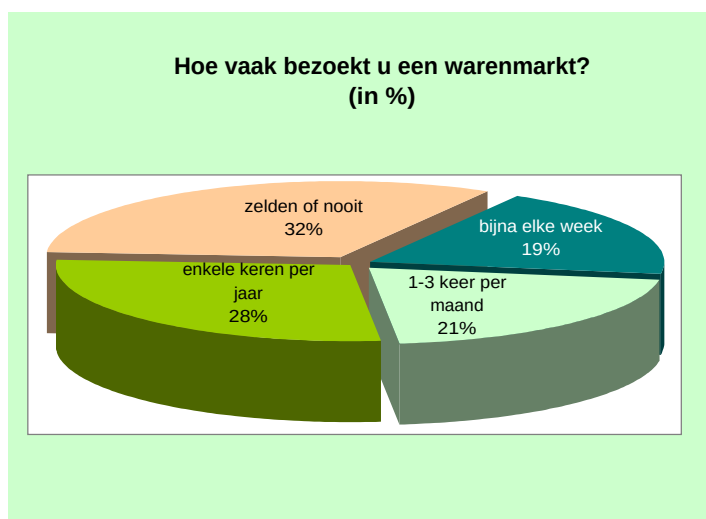
Voor de inwoners van Zeevang (45%) en Beemster (40%) missen kledingwinkels. In Wormerland is dat minder (29%), daar noemt men relatief vaak een tekort aan schoenenwinkels (18%). In Waterland vindt men meer dan gemiddeld dat in de dichtstbijzijnde stad een tekort is aan warenhuizen en supermarkten (elk 11%) en aan winkels met huishoudelijke artikelen (8%).

Hennes & Mauritz is veruit de meest bij naam genoemde winkel (11%). Dit ondanks vestigingen in Amsterdam-Noord, Zaandam en Alkmaar. Met name de inwoners van Purmerend en Beemster missen een filiaal van deze firma.

8.5 Bezoek warenmarkt

40% van de mensen in de regio Waterland+ gaat geregeld (minimaal één keer per maand) naar een warenmarkt. 28% gaat maar een paar keer per jaar en 32% gaat er zelden of nooit naar toe.

Grafiek 8.6

Degenen die wel naar een warenmarkt gaan doen dat voor 64% in de eigen woonplaats. Maar dit percentage loopt per gemeente nogal uiteen, zo laat tabel 8.6 zien.

Tabel 8.6

Bezoek aan warenmarkt binnen en buiten de eigen woonplaats (in % naar gemeente)		
	bezoek aan warenmarkt	waarvan in eigen woonplaats
Purmerend	73	88
Edam-Volendam	57	72
Wormerland	63	49
Landsmeer	71	44
Waterland	70	30
Zeevang	62	27
Beemster	66	21
Oostzaan	67	10
Regio totaal	68	64

Als Purmerenders een warenmarkt bezoeken doen zij dat voor 88% in de eigen woonplaats. Inwoners van Oostzaan gaan in 90% van de gevallen juist naar een warenmarkt in een andere gemeente.

De meest bezochte warenmarkten buiten de eigen woonplaats zijn: Amsterdam (29%), Purmerend (28%), Zaandam (14%), en Amsterdam Noord (11% van de bezoekers van warenmarkten buiten de eigen woonplaats).

De Purmerendse warenmarkt trekt vooral mensen uit de Beemster (27%), Edam-Volendam (24%) en Waterland (20% van de bezoekers van de Purmerendse warenmarkt van buiten Purmerend).

Per gemeente de belangrijkste plaatsen buiten de eigen woonplaats waar men de warenmarkt bezoekt: voor de *Beemster* is dat Purmerend (77%), voor *Edam-Volendam* zijn dat Purmerend (44%) en Amsterdam (26%), voor *Landsmeer* zijn dat Amsterdam (30%) en Amsterdam-Noord (24%), voor *Oostzaan* is dat Zaandam (52%), voor *Purmerend* is dat Amsterdam (67%), voor *Waterland* zijn dat Purmerend (35%) en Amsterdam (27%), voor *Wormerland* zijn dat Zaandam (36%), Wormerveer en Purmerend (elk 23%), en voor *Zeevang* is dat Purmerend (57% van de bezoekers van warenmarkten buiten de eigen woonplaats).

9

CULTUUR, SPORT EN ONTSPANNING

Uit een lijst van 13 tijdsbestedingen blijkt dat restaurantbezoek, cafébezoek en naar de bioscoop gaan de meest voorkomende activiteiten zijn. Vooral voor film en theater verlaat men vaak de eigen gemeente, terwijl bibliotheek en buurthuis vaak binnen de eigen gemeente worden bezocht. Purmerend heeft als grotere stad een regiofunctie voor activiteiten als uit eten gaan en een bezoek aan bioscoop of theater. Edam-Volendam verschaft veel regiobewoners een plek om te zwemmen.

Als de inwoners de voorzieningen in de eigen gemeente mogen beoordelen, geven de respondenten uit Edam-Volendam vaak hoge cijfers. Purmerend heeft in verhouding tot de andere gemeenten goede culturele en sociaal-culturele voorzieningen. Inwoners Waterland, Zeevang en Wormerland zijn minder tevreden over de voorzieningen in de eigen gemeente. Wormerlanders geven wel de hoogste rapportcijfers voor het aantal en de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen.

Veel inwoners van Purmerend (51%), Landsmeer (44%) en Oostzaan (34%) klagen over een gemis in het aanbod tv-zenders. In alledrie de gemeenten is UPC het daarvoor verantwoordelijke kabelbedrijf. Vooral Discovery Channel en een sportzender werden gemist, maar Discovery Channel is inmiddels door UPC aan het zenderpakket toegevoegd.

9.1 Inleiding

In hoofdstuk 3 van de Regionale Omnibus hebben de regiobewoners een algemeen rapportcijfer gegeven voor de voorzieningen in hun gemeente. Daar gaan we hier verder op in. Over 13 tijdsbestedingen op het gebied op sport, cultuur en ontspanning hebben de respondenten aangeven of zij dat het afgelopen jaar gedaan en zo ja, in welke gemeente. In het tweede gedeelte van dit hoofdstuk geven de ondervraagden rapportcijfers voor het aantal en de kwaliteit van de voorzieningen in de eigen gemeente. Een vrijetijdsbesteding die apart aan de orde komt is radio/ tv. Niet zo zeer hoeveel uur er geluisterd en gekeken wordt, maar wel welke tv- en radiozenders men op dit moment in het kabelpakket mist.

9.2 Vrijetijdsbestedingen de laatste 12 maanden

9.2.1 Participatiegraad

De deelnemers aan de enquête kregen 13 tijdsbestedingen voorgelegd op het gebied van sport (toeschouwer zijn, zelf sporten, bezoek aan overdekt zwembad en openlucht zwembad), cultuur (bezoek aan theater, film, bibliotheek en godsdienstige bijeenkomsten) en ontspanning (hobby- en muziekvereniging, café, restaurant en buurthuis).

Tabel 9.1 laat per gemeente zien welk deel van de bevolking het afgelopen jaar heeft deelgenomen aan de verschillende activiteiten.

Eten in een restaurant heeft 84% van de regiobevolking het afgelopen jaar wel eens gedaan. Op de tweede plaats staat naar de film gaan in de bioscoop (59%) en een bezoek aan het café (58%) completeert de top 3. Muziek-, toneel- en hobbyverenigingen worden door een veel kleiner deel van de bevolking bezocht: 19% liep de laatste 12 maanden wel eens bij een muziek- of toneelvereniging of bij een andersoortige hobbyvereniging binnen.

Zoals de tabel laat zien, zijn tussen de gemeenten per tijdsbesteding soms wel grote verschillen in de participatiegraad waarneembaar.

Tabel 9.1

Participatiegraad van 13 tijdsbestedingen (in % van de regiobevolking per gemeente)										
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang		regio gemiddeld
Toeschouwer bij sportwedstrijd	44	43	46	48	33	45	42	36		39
Naar een openlucht zwembad	18	46	36	20	19	21	36	34		27
Naar overdekt zwembad	47	56	38	43	48	45	40	48		48
Naar andere sportaccommodatie	46	48	45	51	42	42	48	41		45
Naar muziek- of toneelvereniging	22	20	20	22	16	22	24	31		19
Naar andere hobbyvereniging	18	22	21	20	16	21	23	26		19
Naar café	55	75	55	51	52	65	54	58		58
Naar restaurant	84	86	85	84	84	85	82	79		84
Naar theatervoorstelling	51	40	52	55	52	47	54	52		50
Naar film	53	55	66	52	64	55	51	53		59
Naar een buurt-/ dorps huis	26	15	41	26	18	50	39	41		26
Naar bibliotheek	46	59	58	57	55	50	47	40		54
Naar godsdienstige bijeenkomst	29	54	16	16	13	32	20	21		24
	is hoogste participatie									
	is laagste participatie									

Edammers en Volendammers ontplooiën veel activiteiten bovengemiddeld: zij gaan het meest naar een zwembad, het café, een restaurant en de bibliotheek. Bovendien is meer dan de helft van de bevolking het afgelopen jaar bij een godsdienstige bijeenkomst geweest en dat is aanzienlijk meer dan in de andere gemeenten.

In het drukke stadsleven van Purmerend is duidelijk minder tijd voor sport, cultuur en ontspanning. Purmerenders gaan alleen wat meer naar de film in vergelijking met andere regiobewoners, maar een sportwedstrijd bekijken, naar een vereniging gaan en godsdienstige bijeenkomsten bijwonen doen zij minder vaak.

De participatiegraad voor toneel-, muziek- en hobbyverenigingen is relatief hoog onder de inwoners van Zeevang.

Oostzaners gaan meer dan andere regiobewoners naar sportaccommodaties (kijken én zelf sporten) en theatervoorstellingen.

9.2.2 Deelname in eigen woonplaats en in andere gemeenten

Sommige activiteiten doen inwoners van Waterland+ voornamelijk binnen de eigen gemeente en andere juist niet. Tabel 9.2 laat van alle deelnemers aan de activiteiten zien of zij dat in de eigen gemeente doen of ergens anders.

De top 3 van activiteiten die de regiobewoners vaak binnen de gemeentegrenzen doen:

1. Naar een buurt- of dorps huis (94%)
2. Naar de bibliotheek (83%)
3. Naar een godsdienstige bijeenkomst (81%)

Voor een film- of theatervoorstelling of voor een overdekt zwembad gaat men juist vaak naar een andere plaats: voor theater en film verlaat respectievelijk 59% en 50% van de regiobewoners de eigen gemeente en voor een overdekt zwembad is dat 52%.

De theater- en filmgenieters, die wel binnen de eigen gemeente gaan, zijn voornamelijk Purmerenders: zij blijven namelijk juist vaak in eigen stad.

Datzelfde geldt voor Edammers en Volendammers die naar een overdekt zwembad gaan.

Tabel 9.2

Deelname/ bezoek in eigen gemeente en % buiten eigen gemeente (in % van de deelnemers/ bezoekers per gemeente en de regio)											
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	regio gemiddeld		% buiten gemeente
Toeschouwer bij sportwedstrijd	67	88	73	69	65	67	66	62	70		30
Naar een openlucht zwembad	27	98	87	46	26	33	88	53	62		38
Naar overdekt zwembad	49	87	17	22	43	48	20	19	48		52
Naar andere sportaccommodatie	68	76	69	51	77	69	64	38	71		29
Naar muziek- of toneelvereniging	53	74	64	59	82	79	63	66	73		27
Naar andere hobbyvereniging	75	83	68	63	78	86	65	66	76		24
Naar café	54	87	45	41	75	73	55	56	71		29
Naar restaurant	51	72	49	41	75	64	27	21	63		37
Naar theatervoorstelling	16	20	14	21	67	22	21	17	41		59
Naar film	13	18	12	16	86	18	13	14	50		50
Naar een buurt-/ dorpshuis	88	94	93	89	95	98	94	91	94		6
Naar bibliotheek	65	90	92	93	96	95	68	49	83		17
Naar godsdienstige bijeenkomst	70	93	78	61	76	88	66	53	81		19
	is 10% of meer boven gemiddelde										
	is 10% meer onder het gemiddelde										

Inwoners van *Beemster*, *Oostzaan*, *Wormerland* en *Zeevang* gaan bovengemiddeld vaak naar een andere gemeente om één van de 13 activiteiten te doen. Oostzaners bezoeken wel vaak de bibliotheek in eigen gemeente (93%) en Wormerlanders gaan binnen de gemeentegrenzen vaak naar een openluchtzwembad (88%).

In *Edam-Volendam*, *Purmerend* en *Waterland* blijven mensen bij veel activiteiten juist in de eigen gemeente.

9.2.3 De regiofunctie van Purmerend

Als mensen de tijdsbestedingen niet in de eigen gemeente doen, waar gaan zij dan heen? En om welk deel van alle deelnemers/ bezoekers gaat het dan?

Het volgende overzicht geeft per bezigheid nogmaals aan welk deel van de Waterlandse bevolking de activiteit heeft gedaan (zoals in tabel 9.1) en hoeveel procent dat in Purmerend heeft gedaan of elders in de regio en daarbuiten.

Tabel 9.3

Regiofunctie van Purmerend (% bezoekers naar Purmerend, elders regio en buiten de regio)				
	% bezoekers dat naar Purmerend gaat	% bezoekers elders binnen regio	% bezoekers buiten de regio	totaal
Toeschouwer bij sportwedstrijd	26	52	22	100
Naar een openlucht zwembad	9	82	9	100
Naar overdekt zwembad	21	49	30	100
Naar andere sportaccommodatie	38	46	15	100
Naar muziek- of toneelvereniging	35	49	16	100
Naar andere hobbyvereniging	34	53	13	100
Naar café	33	44	23	100
Naar restaurant	41	35	24	100
Naar theatervoorstelling	47	11	42	100
Naar film	66	8	26	100
Naar een buurt-/ dorpshuis	29	69	2	100
Naar bibliotheek	48	47	5	100
Naar godsdienstige bijeenkomst	23	67	10	100

Een kort leesvoorbeeld om tabel 9.3 goed te begrijpen:

Als regiobewoners naar de film gaan, gaat 66% daarvoor naar Purmerend. De participatiegraad (zie tabel 9.1) voor naar de film gaan is 59%: dus 59% van de Waterlandse bevolking is de laatste 12 maanden naar de film geweest en 66% van hen deed dat in Purmerend. Dat is 39% van alle regiobewoners.

Purmerend wordt door de regiobewoners het meest gebruikt voor bezoeken aan de bioscoop, restaurants en theater. Respectievelijk 39%, 34% en 23% van alle

regiobewoners gaat voor deze tijdsbestedingen naar Purmerend. Ook gaan veel mensen naar de Purmerendse bibliotheek, maar dat zijn in meer dan de helft van de gevallen de Purmerenders zelf.

Voor een bezoek aan een openlucht zwembad gaat 82% naar een andere plek in de regio Waterland+. De meesten daarvan gaan naar het zwembad in Edam-Volendam.

Voor al voor het theater, een overdekt zwembad, de bioscoop en een restaurant verlaat men relatief vaak de regio Waterland+. Amsterdam is in de meeste gevallen de hoofdbestemming al gaan inwoners van Oostzaan en Wormerland ook vaak naar Zaanstad. Bibliotheken en buurthuizen worden nauwelijks buiten de regio bezocht, zelfs nauwelijks buiten de eigen woonplaats.

9.3 Rapportcijfers voor voorzieningen in eigen gemeente

Door middel van rapportcijfers hebben de respondenten een oordeel gegeven over de voorzieningen die zij, op het gebied van cultuur, sport en vrije tijd, in de eigen gemeente hebben.

Tabel 9.4

Rapportcijfers voor het aantal en de kwaliteit van voorzieningen									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio gemiddeld
aantal sportvoorzieningen	7,4	8,0	7,8	7,5	7,2	6,8	7,3	6,3	7,3
kwaliteit sportvoorzieningen	7,6	7,8	7,5	7,6	7,1	6,8	7,4	6,8	7,3
aantal culturele voorzieningen	6,2	6,4	5,7	5,8	7,2	5,4	5,9	4,7	6,5
kwaliteit culturele voorzieningen	6,9	6,8	6,2	6,4	7,3	6,0	6,2	5,1	6,8
aantal sociaal-culturele centra	6,6	6,3	6,6	5,8	7,1	5,6	6,1	5,7	6,5
kwaliteit sociaal-culturele centra	6,6	6,5	6,7	5,9	6,8	6,1	6,4	6,0	6,5
aantal speelvoorzieningen voor kinderen	6,7	6,5	6,2	6,8	6,0	5,2	5,9	5,7	6,1
kwaliteit speelvoorzieningen voor kinderen	7,0	6,8	6,2	6,7	6,0	5,4	6,0	5,8	6,2
aantal winkels	5,8	7,4	6,8	5,7	7,4	5,4	6,3	5,3	6,8
kwaliteit winkels	6,8	7,6	7,2	7,0	7,3	6,4	6,8	6,5	7,1
aantal gezondheidszorgvoorzieningen	7,1	7,6	7,6	7,4	7,1	7,0	7,3	6,8	7,2
kwaliteit gezondheidszorgvoorzieningen	7,3	7,5	7,5	7,4	7,0	7,3	7,4	7,2	7,2
aantal horecavoorzieningen	6,9	7,7	7,0	5,9	7,3	6,4	5,4	5,3	6,9
kwaliteit horecavoorzieningen	7,4	7,5	6,9	6,5	7,1	6,8	6,3	6,1	7,0
aantal voorzieningen voor jongeren	5,5	6,2	4,6	5,3	5,4	4,1	4,4	4,0	5,2
kwaliteit voorzieningen voor jongeren	5,8	6,5	4,7	5,6	5,4	4,4	5,0	4,4	5,5
aantal kinderopvangvoorzieningen	6,1	6,7	6,2	6,4	6,4	5,4	7,1	5,5	6,4
kwaliteit kinderopvangvoorzieningen	7,0	7,0	6,7	7,2	6,7	6,4	7,5	6,2	6,8

De sportvoorzieningen en de gezondheidszorgvoorzieningen krijgen in de regio de hoogste waarderingen. Het aantal en de kwaliteit van de sportvoorzieningen hebben allebei een 7,3 gekregen van de regiobewoners. Aantal en kwaliteit van de gezondheidszorgvoorzieningen beide een 7,2. De cijfers voor de jongerenvoorzieningen zijn gemiddeld in de regio onvoldoende. In Zeevang en Waterland is het aantal jongerenvoorzieningen zelfs beoordeeld met een 4,0 respectievelijk een 4,1. Inwoners van Edam-Volendam zijn de enigen die hiervoor een voldoende geven.

De inwoners van Edam-Volendam zijn ook goed te spreken over veel andere voorzieningen. Vooral de waarderingen voor de winkels en de sport-, horeca- en jongerenvoorzieningen zijn hoog vergeleken met de andere gemeenten. Het aantal sportvoorzieningen krijgt zelfs een 8,0.

Oostzaan, Waterland, Wormerland en Zeevang scoren vaak benedengemiddeld. Oostzaan en Wormerland krijgen ieder bij één voorziening wel hoge cijfers: Wormerlanders belonen de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen met een 7,5 en ook over het aantal opvangmogelijkheden zijn zij van alle regiobewoners het meest tevreden (7,1). In Oostzaan hebben, net als in Beemster, kleine kinderen blijkbaar veel ruimte om te spelen: de waarderingen voor het aantal en de kwaliteit van de speelvoorzieningen zijn hier het hoogst.

Op het gebied van cultuur en sociaal-culturele voorzieningen vallen de beste cijfers ten deel aan Purmerend. Het aantal culturele voorzieningen krijgt van de Purmerenders een 7,2 en de kwaliteit een 7,3. Ook het aantal sociaal-culturele centra, zoals buurthuizen, krijgt in Purmerend als enige een cijfer boven de 7.

Het winkelaanbod is volgens de inwoners het best in de twee grootste gemeenten van de regio Waterland+, te weten Purmerend en Edam-Volendam. De waardering voor het aantal winkels is in beide gemeenten een 7,4. De Edammers en Volendammers zijn wel meer tevreden over de kwaliteit van deze winkels. De kwaliteit krijgt een 7,6 tegen een 7,3 in Purmerend.

In Landsmeer tenslotte, is het aantal sportvoorzieningen volgens de inwoners goed op orde, maar krijgen de culturele en jongerenvoorzieningen relatief lage rapportcijfers.

9.4 Gemiste radio- en tv-zenders

De helft van de bevolking van de regio Waterland+ mist geen radio- en tv-zenders is het huidige kabelpakket (51%). 31% mist minimaal één tv-zender en 4% ziet tekortkomingen in het aantal radiozenders. De overige 14% weet eigenlijk niet of zij nog iets in het aanbod missen.

Op gemeenteniveau kan er niet zo veel gezegd worden over de radiozenders: te weinig respondenten geven aan iets te missen. De radiozender die de regiobewoners het vaakst in het assortiment zouden willen is Classic FM.

Over de tv-zenders kunnen we veel meer zeggen: 31% van de regiobevolking mist één of meer zenders. Dat zijn ruim 42.000 inwoners van Waterland+.

Tabel 9.5 laat goed zien dat de verschillen tussen de gemeenten groot zijn.

Tabel 9.5

Mist u tv-zenders? (in % naar gemeente)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio gemiddeld
ja, mis tv-zender(s)	9	9	44	34	51	14	8	8	31
nee, mis niets	91	91	56	66	49	86	92	92	69
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

In drie gemeenten mist de bevolking veel vaker een zender dan in de andere vijf: in Purmerend mist meer dan de helft van de bevolking een tv-zender en ook in Landsmeer en Oostzaan willen veel mensen meer zenders zien. Opvallend is dat alledrie de gemeenten UPC als kabelbedrijf hebben. Over het zenderaanbod van Multikabel (Beemster, Wormerland en Zeevang), Gemeentelijke CAI (Edam-Volendam) en Casema (Waterland) zijn mensen veel vaker tevreden.

De regiobewoners die afhankelijk zijn van UPC voor de kabelontvangst klagen vooral over het ontbreken van Discovery Channel en van een sportzender (zoals Eurosport). Het gaat in deze drie gemeenten samen om 12.325 mensen die een sportzender willen. Daarnaast misten 11.700 inwoners van Landsmeer, Oostzaan en Purmerend Discovery Channel.

Het veldwerk van dit onderzoek vond plaats in mei en juni 2004. Op 1 juli 2004 heeft UPC Discovery Channel (en The Box en ZDF) toegevoegd aan het zenderpakket. Dit zal bij vervolgonderzoek een positieve invloed hebben op de tevredenheid over het aanbod. Ten tijde van het schrijven van dit rapport ontbreekt een sportzender nog wel.

In Waterland moet ook Casema, volgens 40% van de inwoners die iets missen, een (extra) sportzender gaan aanbieden. Kanttekening hierbij is dat een hele kleine groep inwoners van de gemeente Waterland UPC als aanbieder heeft en een andere zeer kleine groep Multikabel. Of het missen van een sportzender in Waterland hier iets mee te maken heeft is uit de resultaten niet te achterhalen.

Het aantal klagers in Waterland is veel kleiner dan in Oostzaan, Landsmeer en Purmerend, maar het gaat toch nog om ruim 800 inwoners.

10

VEILIGHEID

19% van de mensen in de regio Waterland+ voelt zich wel eens onveilig op straat. In Purmerend is dat hoger: 24%. Vermogensdelicten komen volgens de bewoners relatief veel voor in Landsmeer en minder vaak in Beemster, Wormerland en Zeevang. Dreiging wordt bovengemiddeld gevoeld in Landsmeer en vooral in Edam-Volendam. Overlast en verloedering spelen volgens de eigen burgers het meest in Purmerend. De inwoners van Landsmeer, Oostzaan en Purmerend denken vaker dan de andere regiobewoners dat brandstichting wel eens voorkomt.

Op alle veiligheidsaspecten scoort Zeevang beter dan gemiddeld.

10.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de veiligheidsbeleving van de inwoners van Waterland+. Hoe is het volgens de burgers gesteld met de veiligheid van de Waterlandse gemeenten? Vijf aspecten van veiligheid komen aan bod: vermogensdelicten, dreiging, overlast, verloedering en brandstichting. Het gaat hierbij om de percepties van de respondenten: *hoe vaak komen deze zaken volgens u in uw buurt voor?*

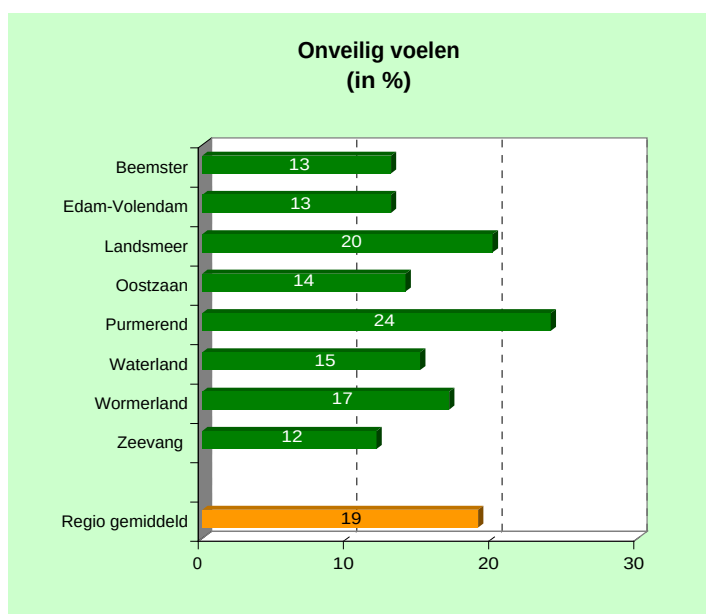
De eerste vier aspecten bestaan uit een aantal componenten. Door de antwoorden op de componenten te combineren ontstaat per aspect een totaalscore. Aan de hand van deze totaalscore worden de gemeenten per veiligheidsaspect met elkaar vergeleken.

De vragenlijst bevatte ook vragen over slachtofferschap van bedreiging, mishandeling, poging tot inbraak en diefstal uit woning. De laatste paragraaf brengt deze ervaringen in kaart.

10.2 Veiligheidsgevoel

Bijna één op de vijf regiobewoners voelt zich wel eens onveilig. Grafiek 10.1 laat zien hoe dat in elk van de Waterlandse gemeenten is.

Grafiek 10.1

In Purmerend heeft bijna een kwart van de bevolking wel eens een onveilig gevoel (24%).

Inwoners van Zeevang, Beemster en Edam-Volendam voelen zich het minst onveilig. Geslacht en leeftijd vertonen een relatie met het onveiligheidsgevoel.

Vrouwen voelen zich vaker onveilig dan mannen (22 vs. 15%). Maar opvallend is dat meer jongeren dan ouderen zich onveilig voelen: 28% van de respondenten tot 25 jaar voelt zich wel eens onveilig. Voor de groep 25-44 jaar is dat 19%. Van de ondervraagden ouder dan 45 jaar is dat 16%.

Uit hoofdstuk 4 bleek dat ouderen zich in de eigen woonbuurt vaker onveilig voelen dan jongeren. In de hele gemeente geldt dit blijkbaar voor de jongeren. Mogelijke verklaring is dat jongeren meer uitgaan 's avonds en dan meer onveiligheidsgevoelens hebben.

10.3 Perceptie: vermogensdelicten

Onder vermogensdelicten rekenen we misstanden die de eigendommen van mensen schenden. Het veiligheidsaspect 'vermogensdelicten' is samengesteld uit fietsendiefstal, diefstal uit auto, beschadiging aan auto en woninginbraak. Tabel 10.1 geeft de percepties van de regiobewoners weer over hoe vaak deze misstanden voorkomen in hun gemeente.

Tabel 10.1

Perceptie over het plaatshebben van vermogensdelicten (in %)				
	fietsen-diefstal	diefstal uit auto	beschadiging auto's	woning-inbraak
Vaak	9	5	9	8
Soms	34	33	41	48
(bijna) nooit	35	37	32	30
weet niet/ geen mening	22	25	18	14
Totaal	100	100	100	100

Woninginbraak komt in de beleving van de respondenten het meest voor: volgens 48% soms en 8% denkt zelfs dat het vaak gebeurt.

Om verschillen tussen gemeenten duidelijk zichtbaar te maken laat tabel 10.2 alle vaak/soms antwoorden per delict zien met daarbij de berekende totaalscore voor het veiligheidsaspect 'vermogensdelicten'. Het cijfer '0' staat hierbij voor zeer gunstig en het cijfer '10' voor heel ongunstig. Dus hoe hoger de totaalscore, des te negatiever het oordeel.

Tabel 10.2

Vermogensdelicten: vaak + soms antwoorden (in % naar gemeente en de totaalscore voor vermogensdelicten)					
	fietsen-diefstal	diefstal uit auto	beschadiging auto's	woning-inbraak	0=zeer gunstig 10=zeer ongunstig
Beemster	25	34	34	50	2,2
Edam-Volendam	46	40	52	60	3,2
Landsmeer	65	58	59	80	4,7
Oostzaan	53	45	52	69	3,7
Purmerend	41	36	52	50	3,5
Waterland	53	37	52	63	3,5
Wormerland	36	32	47	51	2,6
Zeevang	39	44	40	57	2,9
Totaal	44	38	50	56	3,6

Over alle vier de misstanden zijn de Landsmeerders het meest negatief. Zij geven ook, meer dan inwoners van de andere gemeenten, aan dat deze delicten 'vaak' voorkomen: zo zegt 24% dat woninginbraak vaak voorkomt (regio gemiddeld 8%) en vaak fietsendiefstal zegt 20% (regio gemiddeld 9%). Het betekent voor Landsmeer een matige totaalscore van 4,7 en dat is een vol punt meer dan de op één na slechtste score van Oostzaan (3,7). Meest positief op het veiligheidsaspect 'vermogensdelicten' scoren Beemster (totaalscore 2,2) en Wormerland (totaalscore 2,6).

10.4 Perceptie: dreiging

Het veiligheidsaspect dreiging bestaat uit de elementen: drugsoverlast, dronken mensen op straat, gewelddelicten, tasjesroof, bedreiging en lastig vallen. Vergeleken met het vorige aspect komt dreiging weinig voor in de regio. Per onderdeel geeft gemiddeld 15% aan dat het soms of vaak voorkomt (tabel 10.3).

Tabel 10.3 Perceptie over het plaatshebben van dreiging (in %)

	drugs-overlast	dronken op straat	geweld-delicten	tasjes-roof	bedreiging	lastig vallen
Vaak	2	4	1	1	1	1
Soms	12	21	12	7	10	8
(bijna) nooit	60	61	60	63	63	67
weet niet/ geen mening	26	15	27	29	26	24
Totaal	100	100	100	100	100	100

Dronken mensen op straat gebeurt van de zes onderdelen nog het meest: volgens 4% vaak en volgens 21% soms.

De verschillen per gemeente zijn groot en tabel 10.4 maakt dat goed zichtbaar.

Tabel 10.4 Dreiging: vaak + soms antwoorden (in % naar gemeente en de totaalscore voor dreiging)

	drugs-overlast	dronken op straat	geweld-delicten	tasjes-roof	bedreiging	lastig vallen	0=zeer gunstig 10=zeer ongunstig
Beemster	8	17	5	2	6	3	0,4
Edam-Volendam	29	44	17	7	8	12	1,2
Landsmeer	14	27	25	16	14	15	1,2
Oostzaan	6	17	10	7	5	3	0,5
Purmerend	12	19	13	10	14	9	0,7
Waterland	16	29	15	3	9	7	0,8
Wormerland	7	20	8	2	8	5	0,4
Zeevang	3	18	10	1	5	2	0,3
Totaal	14	24	13	8	11	8	0,8

Inwoners van Edam-Volendam hebben vooral last van dronken mensen op straat en drugsoverlast. Daardoor heeft deze gemeente samen met Landsmeer de ongunstigste totaalscore voor 'dreiging'. Alleen drugsoverlast komt in de perceptie van de inwoners gemiddeld voor in Landsmeer, de overige vijf vaker dan gemiddeld.

Het zijn in bijna alle gevallen voornamelijk 'soms' antwoorden. Alleen in Edam-Volendam geeft bij drugsoverlast en dronken mensen op straat 9% van de ondervraagden 'vaak' aan. Zeevang, Beemster en Wormerland hebben het minst te kampen met 'dreiging'.

10.5 Perceptie: overlast

Veiligheidsaspect 'overlast' bestaat uit geluidsoverlast, overlast door groepen jongeren en overlast van omwonenden. Volgens tabel 10.5 is geluidsoverlast het grootste probleem.

Tabel 10.5 Perceptie over het plaatshebben van overlast (in %)

	geluids-overlast	overlast van jongeren	overlast van omwonenden
Vaak	14	10	5
Soms	45	34	26
(bijna) nooit	36	47	58
weet niet/ geen mening	5	9	11
Totaal	100	100	100

Bijna zes op de tien regiobewoners ondervindt soms of vaak geluidsoverlast. Overlast van omwonenden komt van deze drie het minst voor.

Ook voor 'overlast' geldt dat de verschillen tussen de gemeenten aanmerkelijk zijn.

Tabel 10.6

Overlast: vaak + soms antwoorden (in % naar gemeente en de totaalscore voor overlast)				
	geluids- overlast	overlast van jongeren	overlast van omwonenden	0=zeer gunstig 10=zeer ongunstig
Beemster	40	27	17	2,2
Edam-Volendam	57	40	28	2,6
Landsmeer	60	52	30	3,1
Oostzaan	53	31	22	2,2
Purmerend	66	51	37	3,5
Waterland	53	45	24	2,6
Wormerland	55	39	32	2,6
Zeevang	38	21	22	1,6
Totaal	59	44	31	2,9

Overlast speelt het meest in Purmerend, gezien de totaalscore van 3,5. Op de drie onderdelen heeft Purmerend ook de meeste 'soms + vaak' antwoorden. Inwoners van Landsmeer beweren wel meer dan Purmerenders dat overlast van groepen jongeren 'vaak' voorkomt (14% tegen 12% van de Purmerenders).

Inwoners van Zeevang, Beemster en Oostzaan ondervinden weinig overlast, getuige de goede totaalscores.

10.6 Perceptie: verloedering

Het vierde veiligheidsaspect is verloedering. Hieronder vallen hondenpoep op straat, rommel op straat, vernieling van straatmeubilair en bushokjes en bekladding van gebouwen. Volgens betrekkelijk veel regiobewoners moeten de Waterlandse gemeenten oppassen voor het verloederen van de woonbuurten.

Tabel 10.7

Perceptie over het plaatshebben van verloedering (in %)				
	hondenpoep	rommel op straat	vernieling	bekladding
Vaak	29	17	18	9
Soms	46	46	36	30
(bijna) nooit	21	33	33	50
weet niet/ geen mening	5	4	13	11
Totaal	100	100	100	100

Vooraf hondenpoep komen de bewoners vaak tegen (29%). Daarnaast heeft 46% er soms last van (in totaal dus 75%). Ook rommel op straat en vernieling vinden volgens meer dan de helft van de regiobewoners op zijn minst soms plaats. Bekladding is een minder groot probleem maar komt volgens 9% toch vaak voor.

Zoals tabel 10.8 op de volgende pagina laat zien is verloedering van de woonbuurten in de opvatting van de bewoners het ergst in Purmerend. Maar ook de totaalscores van Landsmeer en Waterland zijn benedengemiddeld.

Tabel 10.8

Verloedering: vaak + soms antwoorden (in % naar gemeente en de totaalscore voor verloedering)					
	hondenpoep	rommel op straat	vernieling	bekladding	0=zeer gunstig 10=zeer ongunstig
Beemster	52	37	29	16	2,1
Edam-Volendam	71	60	63	29	3,8
Landsmeer	79	63	63	54	4,3
Oostzaan	76	50	50	32	3,4
Purmerend	79	74	55	49	4,8
Waterland	78	55	74	37	4,4
Wormerland	75	59	33	35	3,3
Zeevang	58	41	34	16	2,3
Totaal	75	63	54	39	4,1

Purmerend heeft bij drie van de vier onderdelen de meeste 'soms + vaak' antwoorden. Het vierde onderdeel, vernieling, is in Waterland het grootste probleem. Purmerend heeft de meeste 'vaak' antwoorden voor rommel op straat (24%) en voor bekladding (13%). De perceptie 'vaak hondenpoep' zien we het meest in Landsmeer (34%) en 'vaak vernieling van straatmeubilair' in Waterland (38%). Beemster en Zeevang behalen in vergelijking met de andere gemeenten wederom goede totaalscores.

10.7 Perceptie: brandstichting

Het laatste veiligheidsaspect, brandstichting, is geen samengesteld onderwerp. Daarom volstaat één tabel, uitgesplitst naar gemeente. Volgens 2% van de regiobewoners komt brandstichting vaak voor en 15% denkt dat het soms gebeurt. De overige 61% zegt dat brandstichting een zich niet of nauwelijks voordoend probleem is.

Tabel 10.9

Perceptie over plaatshebben van brandstichting (in % naar gemeente)					
	vaak	soms	(bijna) nooit	weet niet/ geen mening	totaal
Beemster	0	11	70	19	100
Edam-Volendam	0	10	74	16	100
Landsmeer	4	28	52	16	100
Oostzaan	1	25	58	16	100
Purmerend	4	16	53	28	100
Waterland	1	13	64	23	100
Wormerland	1	15	67	17	100
Zeevang	0	7	73	20	100
Totaal	2	15	61	22	100

In Landsmeer, Oostzaan en Purmerend denken betrekkelijk veel mensen dat brandstichting soms of vaak voorkomt. In Zeevang leeft dit idee het minst. Ook Edam-Volendam en Beemster scoren beter dan gemiddeld.

10.8 Slachtofferschap van bedreiging/ mishandeling en poging tot inbraak/ diefstal uit woning

3% van de regiobevolking is de laatste 12 maanden in de eigen gemeente bedreigd met geweld en 1% is daadwerkelijk mishandeld. Deze percentages zijn (gelukkig) zo laag en de verschillen tussen de gemeenten zo klein, dat harde conclusies niet mogelijk zijn. Ditzelfde geldt ook voor de pogingen tot woninginbraak en de daadwerkelijke diefstal uit woningen. Bij 3% van de regiobewoners is geprobeerd in te breken en bij 2% zijn daarbij daadwerkelijk spullen uit de woning onttrokken.

11

LANDSCHAP

In alle Waterlandse gemeenten vindt meer dan 90% het landelijk gebied in de regio redelijk tot zeer mooi. Een bijna even groot deel van de bevolking vindt dat de gemeente moet meebetalen om de gebieden in stand te houden. De respondenten voelen er minder voor zelf 10 euro extra aan OZB bij te dragen. Het moet bij voorkeur op een andere manier. Vrijkomende landbouwgrond moet volgens een meerderheid worden ingericht als natuurgebied.

Woningbouw kan volgens 30% bij zowel kleine als grote woonkernen.

Recreatiegebied het Twiske wordt van alle groengebieden het meest bezocht. In de recreatiegebieden en de overige groene gebieden in de regio wordt vooral gewandeld, gefietst en van de zon genoten. Vooral inwoners van Oostzaan en Landsmeer zijn goed te spreken over de mogelijkheden voor openluchtrecreatie rond de woonplaats. Op het gebied van openluchtrecreatie wordt een zwembad het vaakst genoemd als voorziening die men mist.

11.1 Inleiding

Een groot deel van het landschap in de regio Waterland+ bestaat uit veenweidegebied (Wormer-/ Jisperveld en Ilper-/ Landsmeerder- en Oostzanerveld zijn hier voorbeelden van) en droogmakerijen (Beemster, Wormer, Purmer). Het zijn karakteristieke gebieden waarvan de waarde nationaal wordt erkend. De laatste jaren komt steeds meer landbouwgrond vrij en delen van het gebied krijgen een natuur- en recreatiefunctie. In de Regionale Omnibusenquête zijn de meningen van de bewoners over deze natuurgebieden gepeild (paragraaf 11.2) met daarbij de vraag of overheden verantwoordelijk zouden moeten zijn om de landelijke gebieden in stand te houden. Ze hebben daarbij aan kunnen geven wat er in de toekomst met nieuw vrijgekomen landbouwgrond moet gaan gebeuren (par. 11.3 en 11.4). In de paragrafen 11.5 en 11.6 krijgen de bezoeken aan de recreatiegebieden aandacht en de tijdsbestedingen in die gebieden. Door middel van rapportcijfers hebben de omnibusdeelnemers hun waardering uitgesproken voor de recreatiemogelijkheden in hun woonplaats en in de regio (par. 11.7). De respondenten hadden de mogelijkheid eventuele tekortkomingen in het aanbod kenbaar te maken. De laatste paragraaf behandelt het koopgedrag van streekelijke producten die geproduceerd worden in het landelijk gebied

11.2 Algemeen oordeel over het landelijk gebied

Het landelijk gebied en de aanwezigheid ervan wordt door bijna iedereen in de regio gewaardeerd. 94% van de respondenten vindt de veenweiden en droogmakerijen op zijn minst redelijk mooi en 53% vindt het zelfs heel mooi. Slechts 3% vindt het niet zo mooi en eveneens 3% formuleerde geen mening.

Jongeren zijn wat minder te spreken over de uitstraling van de gebieden: van de jongeren tot 25 jaar geeft 9% een negatief oordeel over het landelijk gebied. Bovendien bestempelen zij het minder vaak als heel mooi (40% vs. 55% voor mensen ouder dan 25 jaar).

Tabel 11.1 geeft per gemeente een overzicht van de meningen over het landelijk gebied.

Tabel 11.1

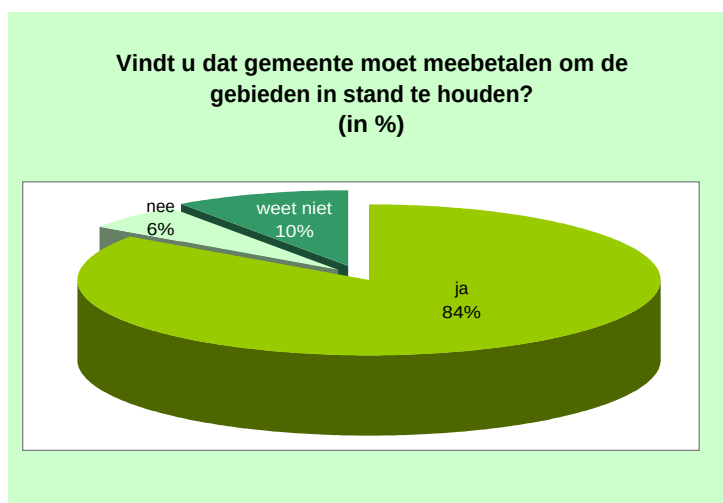
Waardering voor het landelijk gebied (in % naar gemeente)								
	Beemster	Edam- Volendam	Lands- meer	Oostzaan	Purmer- end	Waterland	Wormer- land	Zeevang
ik vind het heel mooi	69	42	63	64	46	62	67	67
ik vind het redelijk mooi	29	50	34	31	45	35	30	30
ik vind het niet zo mooi	1	3	2	1	3	0	1	1
ik vind het helemaal niet mooi	0	1	0	0	1	1	0	0
geen mening	1	5	1	3	4	2	1	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

In alle gemeenten is meer dan 90% positief over de omgeving. De verschillen zitten alleen in de gradaties van de positieve antwoorden. In Beemster, Wormerland en Zeevang vinden de mensen de natuurgebieden het vaakst heel mooi. In Purmerend en Edam-Volendam vinden aanzienlijk minder mensen de omgeving heel mooi.

11.3 Moet gemeente meebetalen aan instandhouding van de gebieden?

Moet vrijgekomen landbouwgrond beschikbaar zijn voor iedereen waarbij ondernemers kunnen doen met het gebied wat zij willen, of heeft de gemeente de taak om deze groengebieden in stand te houden en te verzorgen? Dat is in het kort de kwestie waar hier om gaat. Grafiek 11.1 laat zien wat de burgers van de regio Waterland+ hier van denken.

Grafiek 11.1

84% van de bevolking vindt dat het behoud van de groengebieden een verantwoordelijkheid is van de gemeenten en dat zij dus moeten meebetalen. Hoe jonger de respondenten, des te vaker vinden zij dat de gemeente niet hoeft mee te betalen: 9% van de jongeren tot 25 jaar geeft 'nee' als antwoord. Dit loopt per leeftijdscategorie terug tot 2% van de 65-plussers.

Kijkend naar de gemeenten, zien we dat in Wormerland 92% van de bevolking vindt dat de gemeente zal moeten meebetalen. Dat is vaker dan in de andere gemeenten. Inwoners van Edam-Volendam antwoorden het minst vaak bevestigend (77%) maar dat komt ook doordat 15% zegt het niet te weten.

Als de gemeente gaat meebetalen dan is één van de mogelijkheden het aan de burgers doorberekenen van de kosten, door middel van de OZB (Onroerende zaakbelasting). De respondenten is gevraagd of zij voor dit doel bereid zijn 10 euro extra aan OZB te betalen. Een derde van de bevolking heeft daar geen problemen mee (33%). Vier van de tien ondervraagden vinden wel dat de gemeente moet meebetalen, maar dat het niet via de OZB moet gebeuren (42%). Voorts vindt 9% het behoud van het landelijk gebied geen rol van de gemeentelijke overheid en 4% wil niet betalen omdat zij geen belang hechten aan

dit onderwerp. De overige 13% had geen mening.
De tabel brengt de antwoorden per gemeente in kaart.

Tabel 11.2

Bent u bereid 10 euro mee te betalen aan OZB om gebieden in stand te houden? (in % naar gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
ja	38	30	39	36	27	37	46	35
gemeente moet betalen maar niet via OZB	39	35	41	45	46	36	38	37
totaal wel betalen	77	65	80	82	74	73	83	73
nee, is geen rol van overheid	11	9	9	7	9	10	7	11
nee, ik hecht hier geen belang aan	3	8	3	2	5	4	3	4
geen mening	10	18	9	9	13	14	7	13
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

In Wormerland is de bereidheid tot meebetalen via de OZB het grootst: 46% wil best 10 euro per jaar betalen. In Purmerend wil men dit het minst vaak (27%) maar hier zeggen wel de meeste mensen dat de gemeente het geld op een andere manier bij elkaar moet krijgen.

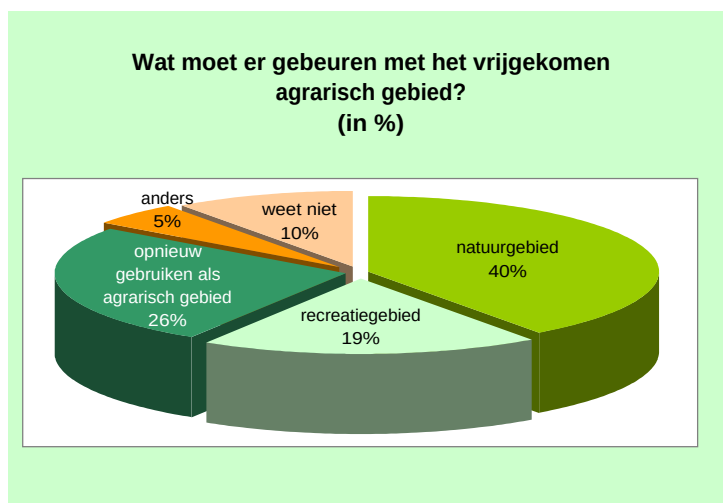
In Edam-Volendam wil 65% dat de gemeente (of via OZB of op andere wijze) gaat meebetalen en dat is lager dan in de andere gemeenten.

Mannen in de regio vinden het doorberekenen via de OZB vaker een goed idee dan vrouwen (36% om 29%). Jongeren vinden het daarentegen vaak geen goed idee: slechts 22% is bereid mee te betalen (tegen 33% gemiddeld). Jongeren hechten bovendien minder waarde aan het behoud van het landelijk gebied (12%) en veel van hen formuleerden geen mening (29%).

11.4 Bestemmingen voor vrijgekomen agrarisch gebied

Als landbouwbedrijven failliet gaan of om een andere reden stoppen, komen zowel grond als gebouwen vrij. De deelnemers aan de Regionale Omnibusenquête konden aangeven wat zij graag zouden zien gebeuren met het land én met de voormalige agrarische panden en loodsen. Grafiek 11.2 laat allereerst zien wat er met het agrarisch gebied zou moeten gebeuren.

Grafiek 11.2

Twee ideeën vinden veel gehoor bij de ondervraagden: 40% ziet graag dat het vrijgekomen gebied wordt ingericht als natuurgebied en ruim een kwart wil dat nieuwe agrarische bedrijven de grond weer gaan hergebruiken (26%).

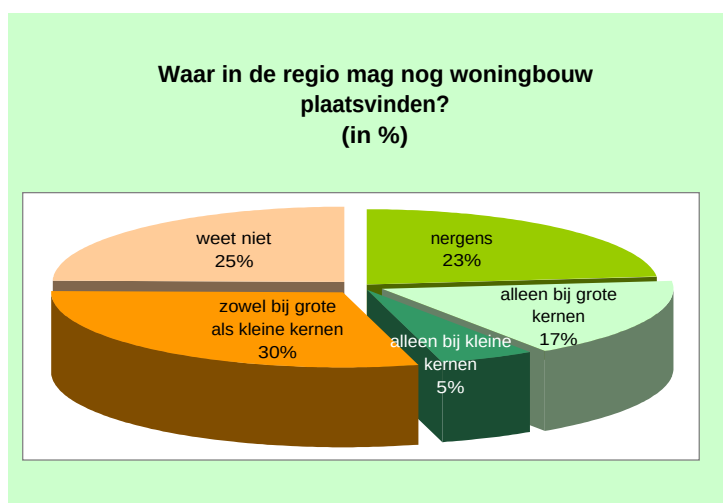
Het gebied inrichten ten behoeve van recreatiedoeleinden krijgt bij 19% van de bewoners de voorkeur. Van de 5% die iets anders noemde, gaf bijna de helft woningbouw als suggestie.

Wat er met de oude agrarische gebouwen moet gebeuren levert minder reacties op. Op de vraag of men nog suggesties heeft voor nieuwe bestemmingen van de gebouwen, antwoordde 76% ontkennend. De overige 24% kwam met zeer uiteenlopende antwoorden. Meest genoemd: woningbouw (32% van degenen die iets noemden), agrarisch houden (8%) en recreatie (6%).

Gemeenten zijn altijd op zoek naar mogelijkheden voor de bouw van nieuwe woningen. Ruimte is schaars en de vraag om extra woningen groot. Uit de antwoorden bleek dat niet veel burgers in de regio er voor voelen de agrarische grond te gaan gebruiken voor woningbouw: ruim 2% gaf in grafiek 11.2 aan woningbouw een goed idee te vinden. Als het bouwen op voorheen agrarische grond geen optie is, waar zou dan nog wel woningbouw mogen plaatsvinden in de regio Waterland+?

Grafiek 11.3 toont aan dat 30% van de regiobewoners woningbouw bij zowel kleine als grote woonkernen zou goedkeuren. Daarnaast zegt 17% dat dit alleen nog kan bij grote kernen. Het idee van bouwen rond grote woonkernen heeft dus de grootste achterban (totaal 47%). Voorbeelden van zulke kernen zijn Purmerend, Wormer, Volendam en Monnickendam.

Grafiek 11.3

Niet iedereen vindt meer woningbouw een goed idee: 23% ziet het liefst helemaal geen nieuwe huizen meer verrijzen. Een kwart van de mensen weet niet of en waar er nog bijgebouwd zou moeten worden.

Een kleine groep van 5% vindt dat alleen de kleine woonkernen nog uitgebreid mogen worden.

11.5 Bezoek aan recreatiegebieden

De regio Waterland+ is rijk aan groen- en recreatiegebieden. Voor een viertal gebieden is gevraagd of en hoe vaak men deze gebieden het afgelopen jaar heeft bezocht. Het gaat om de gebieden Hemmeland (in de gemeente Waterland vlakbij Monnickendam), Het Twiske (in de gemeente Oostzaan), het Purmerbos (ten oosten van Purmerend) en het overige groene gebied in de regio.

Tabel 11.3

Bezoek aan groengebieden in de regio (% bezoekers per gemeente en het gemiddeld aantal bezoeken)								
bezoeken ...	Hemmeland		Het Twiske		Het Purmerbos		Overig groengebied	
inwoners van ...	%	aant. Bez.	%	aant. Bez.	%	aant. Bez.	%	aant. Bez.
Beemster	17	5	46	5	28	12	31	8
Edam-Volendam	41	9	26	4	30	8	31	17
Landsmeer	19	3	92	35	13	3	35	16
Oostzaan	9	4	95	43	8	15	40	16
Purmerend	31	5	60	10	64	22	36	17
Waterland	77	23	44	4	38	8	43	25
Wormerland	5	3	52	5	10	3	66	13
Zeevang	21	7	34	4	29	8	44	31
regio gemiddeld	34	11	55	14	44	18	39	17

Hemmeland

Hemmeland trekt van de drie specifiek genoemde gebieden de minste regiobewoners: 34% heeft het gebied de laatste 12 maanden wel eens bezocht.

Recreatiegebied Hemmeland ligt in de gemeente Waterland en trekt dan ook veel inwoners uit deze gemeente. 77% van de Waterlanders heeft het gebied het afgelopen jaar bezocht en gemiddeld deden deze bezoekers dat 23 keer. Hemmeland trekt ook 41% van de inwoners uit het nabijgelegen Edam-Volendam. Ze komen wel minder vaak: gemiddeld 9 keer per jaar.

Inwoners van Oostzaan en Wormerland komen hier voor ontspanning het minst vaak naar toe. Deze twee gemeenten liggen dan ook geografisch gezien het meest afgelegen.

Het Twiske

Bovendien hebben de Oostzaners Het Twiske dicht bij huis. Daar maken zij dan ook vaak gebruik van, maar zij zijn niet de enigen.

Het Twiske is het best bezochte recreatiegebied in de regio Waterland+. Meer dan de helft van alle regiobewoners bezocht dit gebied het afgelopen jaar (55%).

Maar liefst 95% van de Oostzaners en 92% van de inwoners van Landsmeer zochten hier ontspanning. Ze deden dat bovendien vaak: respectievelijk gemiddeld 43 en 35 keer.

Ook mag Het Twiske zich vrolijk maken met bezoeken van 60% van de Purmerendse bevolking en 52% van de mensen uit gemeente Wormerland.

Zelfs uit het 'verre' Zeevang en Edam-Volendam komt meer dan een kwart van de bevolking wel eens naar Het Twiske.

Het Purmerbos

Zoals te verwachten trekt het Purmerbos vooral veel mensen uit Purmerend. Bijna tweederde van de Purmerenders is er het afgelopen jaar geweest. Ook uit de aangrenzende gemeente Waterland komen vrij veel mensen (38%) wel eens naar het Purmerbos. Slechts een klein deel van de Oostzaners en Wormerlanders komt voor recreatie naar dit gebied (respectievelijk 8% en 10%).

De mensen die naar het Purmerbos gaan, gaan over het algemeen vaak: gemiddeld 18 keer het afgelopen jaar.

Het overige groen

Tweederde van de Wormerlanders geeft aan het overig groen in de regio te bezoeken.

Waarschijnlijk bezoeken zij vaak het waterrijke gebied ten noorden van Wormer: de Polder Wormer, Jisp en Neck en het nabij gelegen meer 'De Poel'. Dit is uit de antwoorden van de respondenten echter niet te herleiden, omdat verder niet naar specifieke gebieden is gevraagd. Inwoners van Zeevang en Oostzaan bezoeken het overige groen ook bovengemiddeld.

11.6 Activiteiten in de groengebieden

Recreatiegebieden kunnen voor verschillende recreatiedoeleinden gebruikt worden. Sommigen zoeken het water op om te vissen of te varen. Anderen wandelen wat of genieten van de natuur op een bankje. Om inzicht te krijgen in het gebruik van de groengebieden, vroegen we de geënquêteerden welke activiteiten zij in de recreatiegebieden doen.

13% van de respondenten gaf aan geen enkel groengebied te hebben bezocht. Deze mensen zijn bij deze vraag buiten beschouwing gelaten.

Grafiek 11.4

Men kon meer dan één antwoord geven en men gaf per persoon dan ook bijna drie activiteiten op.

Wandelen (68%), fietsen (57%) en genieten van de natuur (48%) zijn de voornaamste tijdsbestedingen van de parkbezoekers. Wanneer men het water opzoekt is het voornamelijk om te zwemmen (29%). Vissen en andere watersport beoefenen de recreanten beduidend minder vaak. Meest genoemd in de categorie 'anders' is skeeleren of skaten.

11.7 Waardering voor de recreatiemogelijkheden in de omgeving van de woonplaats

In tabel 11.4 zijn de verschillende gemeenten tegen elkaar afgezet op de vraag: *Zijn er volgens u voldoende mogelijkheden om in de omgeving van uw woonplaats in de buitenlucht te recreëren?*

Voor de hele regio geldt dat 79% van de inwoners van mening is dat er voldoende recreatiemogelijkheden zijn en volgens 13% is het aanbod ontoereikend. Ruim 7% had geen mening.

Tabel 11.4

Mogelijkheden om in omgeving van de woonplaats in de buitenlucht te recreëren? (in % naar gemeente)								
antwoorden:	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
ja	77	78	97	96	74	87	75	83
nee	16	16	2	1	16	9	19	11
weet niet	7	6	2	3	10	4	6	6
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

Praktisch de gehele bevolking van Landsmeer en Oostzaan waardeert de mogelijkheden voor openluchtrecreatie in de directe omgeving van de woonplaats (resp. 97% en 96%). Inwoners van Purmerend en vooral Wormerland zijn minder positief. Zo vindt 19% van de Wormerlanders de keuze voor recreatie in de buitenlucht onvoldoende.

De ondervraagden konden rapportcijfers geven voor de wandel- en fietsmogelijkheden in de directe omgeving van de woonplaats.

Tabel 11.5

Rapportcijfer voor wandel- en fietsmogelijkheden (naar gemeente)		
	rapportcijfer wandelmogelijkheden	rapportcijfer fietsmogelijkheden
Beemster	7,2	7,8
Edam-Volendam	7,0	7,3
Landsmeer	8,2	8,3
Oostzaan	8,3	8,3
Purmerend	7,2	7,6
Waterland	7,8	8,0
Wormerland	6,8	7,4
Zeevang	7,2	7,8
hele regio	7,3	7,7

Landsmeer en Oostzaan zijn de enige gemeenten die zowel de wandel- als de fietsmogelijkheden een cijfer geven boven de 8,0. De tevredenheid van deze regiobewoners over de recreatiemogelijkheden (in tabel 11.5) komt dus ook tot uiting in de rapportcijfers.

Wormerlanders waarderen de recreatiemogelijkheden in de directe omgeving het minst: uit de rapportcijfers blijkt dat het vooral ligt aan de wandelmogelijkheden. Ze geven hiervoor gemiddeld een 6,8.

Edam-Volendam krijgt van alle gemeenten het laagste rapportcijfer voor de fietsmogelijkheden in de directe omgeving: een 7,3.

11.8 Gemiste recreatievoorzieningen in de directe omgeving van de woonplaats

Door middel van een open vraag konden de respondenten een gemiste voorziening op het gebied van openlucht recreatie aangeven. Dit leverde een groot aantal uiteenlopende antwoorden op. Sommige mensen hebben meer dan één gemis genoemd. Er is mede daarom gekozen om te percenteren op het aantal antwoorden en niet op het aantal personen.

De top 10 geeft de gemiste recreatiemogelijkheden in de hele regio weer met daarbij een indicatie in welke gemeenten de recreatievoorziening het meest gemist wordt. Alleen die gemeenten waar een voorziening duidelijk vaker genoemd werd, zijn vermeld.

Meest gemiste voorzieningen op het gebied van openluchtrecreatie:

1. Een zwembad

(173x genoemd, 19% van alle gegeven antwoorden)

Meest aangegeven door de inwoners van Purmerend, Waterland en Beemster.

2. Een bos

(89x genoemd, 10% van alle gegeven antwoorden)

Inwoners van Edam-Volendam noemden dit vaker dan andere regiobewoners.

3. Wandelgebieden en wandelpaden

(74x genoemd, 8% van alle gegeven antwoorden)

Vooraf vaak genoemd in Zeevang.

4. Speeltuin of speelweide

(51x genoemd, 5% van alle gegeven antwoorden)

Inwoners van Purmerend, Zeevang en Waterland missen relatief vaak een speeltuin.

5. Bankjes

(45x genoemd, 5% van alle gegeven antwoorden)

Meest genoemd in Waterland en Zeevang.

6. Een park

(42x genoemd, 5% van alle gegeven antwoorden)

Vooraf gemist in Edam-Volendam en Beemster.

7. Recreatieve fietspaden en fietsroutes

(41x genoemd, 4% van alle gegeven antwoorden)

Inwoners van Edam-Volendam en Zeevang noemen dit relatief vaak.

8. Strand

(38x genoemd, 4% van alle gegeven antwoorden)

Strand of strandjes wil men bovengemiddeld vaak in Edam-Volendam.

9. Skeelerwegen

(27x genoemd, 3% van alle gegeven antwoorden)

In alle gemeenten tussen de 3 en 5 keer genoemd.

10. Picknickplaatsen

(25x genoemd, 3% van alle gegeven antwoorden)

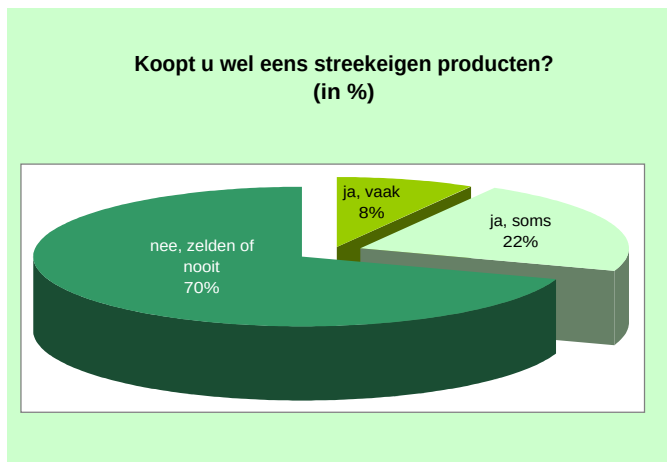
Meest gewenst in Zeevang en Waterland.

11.9 Het kopen van streekeigen producten

Bij boerderijen in de regio hebben mensen de mogelijkheid streekeigen producten te kopen. 8% van de mensen die naar de groengebieden gaan, hebben aangegeven soms ook de boerderijen in de regio aan te doen. Veel boeren en tuinders verkopen op de eigen boerderij hun zelfgemaakte producten zoals kaas, groenten, fruit en bloemen.

Grafiek 11.5 geeft de antwoorden weer op de vraag of men wel eens streekeigen producten koopt.

Grafiek 11.5

De meeste mensen kopen zelden of nooit streekeigen producten. Van de 30% die dat wel doen geeft 27% dat vaak te doen (8% van alle regiobewoners) en 73% koopt af en toe eens iets (22% van alle regiobewoners).

Inwoners van één bepaalde gemeente springen er echt bovenuit: 41% van de Beemsterlingen zegt vaak streekeigen producten te kopen en nog eens 40% doet dat soms. De gemeente Beemster kent grote landelijke gebieden rond de dorpen waar veel tuinders en kwekers wonen en werken. Dit overigens net als de gemeente Zeevang, waar verhoudingsgewijs ook een groot deel van de inwoners streekeigen producten koopt (41% soms en 23% vaak).

12

12 GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING

Over de gemeentelijke dienstverlening zijn de inwoners van de regio Waterland+ gematigd tevreden. Bij een bezoek aan de gemeente zijn de rapportcijfers goed, maar bij telefonisch en vooral schriftelijk contact is het oordeel minder positief. De helft van de mensen vindt dat de openingstijden van het gemeentehuis kunnen blijven zoals ze zijn. Eén op de zes wil een extra avond openstelling.

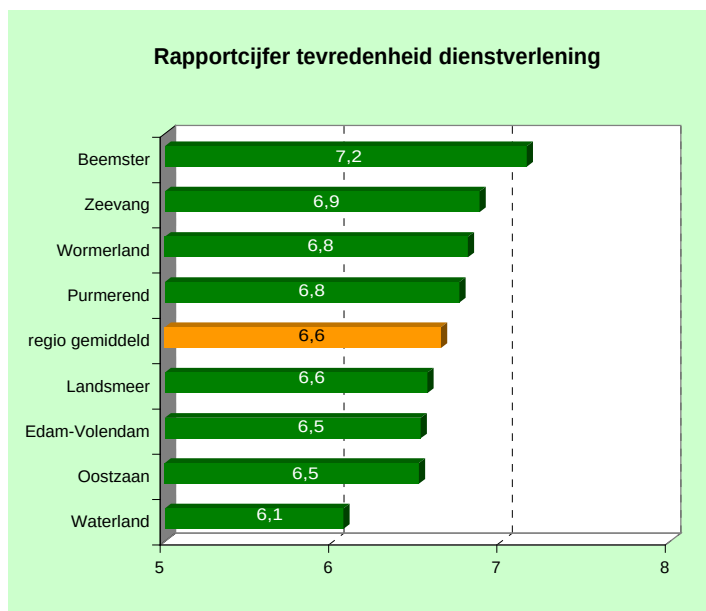
12.1 Inleiding

Wat vinden de burgers in de regio Waterland+ van de gemeentelijke dienstverlening in hun woonplaats? Dit hoofdstuk inventariseert de tevredenheid over de ambtenaren bij het laatste contact met de gemeente. Zowel het bezoek aan de balie, als de afhandeling van telefonische en schriftelijke contacten krijgen hierbij aandacht. De respondenten zijn ook gepolst over de openingstijden van twee gemeentelijke instellingen: de gemeentewerf (voor het inleveren van grofvuil) en het gemeentehuis.

12.2 Rapportcijfer dienstverlening

Aan de mensen in de regio Waterland+ is gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de dienstverlening van hun gemeente. Het gemiddelde ligt met 6,6 niet erg hoog. De meeste mensen geven een 7 (39%), bijna een kwart geeft een 6 en 14% geeft een onvoldoende,. 24% belooft de eigen gemeente met een 8 of hoger.

Grafiek 12.1

In Beemster is men duidelijk meer tevreden over de dienstverlening van de gemeente, in Waterland beduidend minder. 28% van de inwoners van gemeente Waterland geeft een onvoldoende. Dat is twee keer zo vaak als het gemiddelde voor de hele regio. Een 8 of hoger krijgt deze gemeente van maar 13% van de ingezetenen.

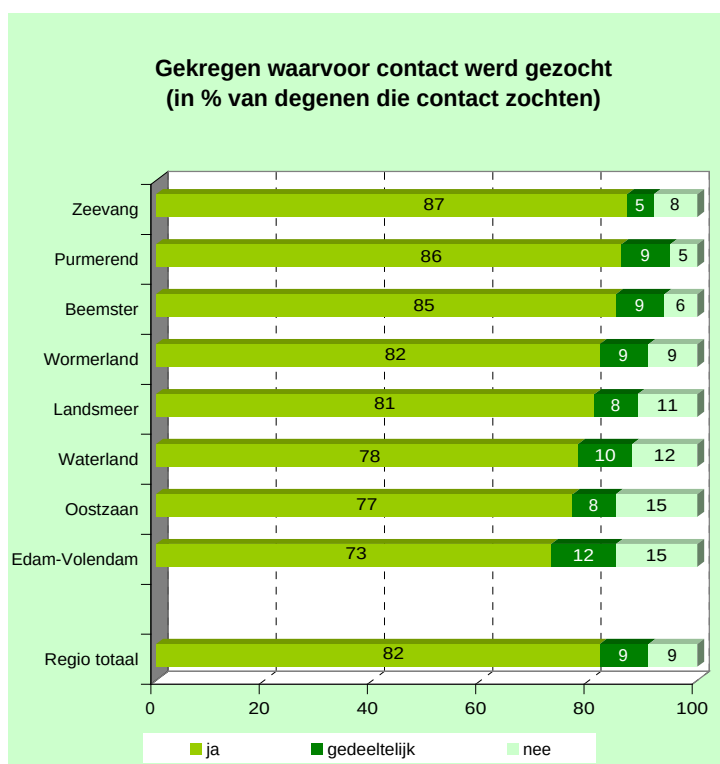
12.3 Contact met gemeente

Van de inwoners van de regio Waterland+ heeft 58% het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente. Het grootste deel daarvan (59%) bracht daarvoor een bezoek (in de meeste gevallen aan het gemeentehuis). Bijna een derde van de regiobevolking heeft gebeld. Schriftelijke contacten met de gemeente waren er veel minder: 7% stuurde een brief, 2% een e-mail.

De reden voor het contact was in tweederde van de gevallen een vraag of aanvraag. Daarnaast nam men vaak contact op voor een melding (15%) of een klacht (13%). Uitgesplitst naar onderwerp was de reden voor contact in veruit de meeste gevallen het aanvragen van een document zoals paspoort, rijbewijs, parkeervergunning etc. Dit betrof 45% van de contacten. Verder ging 16% van de contacten over huisvuil/ grofvuil. Ander redenen voor contact waren: onderhoud wegen/ verlichting/ reiniging (7%), bouwvergunning (6%), melding verhuizing/ aangifte geboorte of overlijden (5%), en gemeentelijke belasting (5%).

Gevraagd of men gekregen heeft waarvoor contact werd gezocht, antwoordt 82% ja, 9% gedeeltelijk en 9% nee.

Grafiek 12.2

De redenen waarom men niet (geheel) heeft gekregen waarvoor contact werd gezocht, zijn onder andere: vraag/ klacht nog in behandeling (25%), juiste persoon afwezig of afdeling dicht (16%), moest met vraag ergens anders zijn (11%) en niet de juiste documenten bij zich (4%). Ruim 1% geeft aan geen antwoord of reactie te hebben gehad. Een enkeling zegt onjuist behandeld te zijn.

Bij een bezoek aan de gemeente (bijvoorbeeld aan de balie voor burgerzaken) geven de inwoners van de regio Waterland+ vaker dan gemiddeld aan dat zij kregen waarvoor ze kwamen (89%). Voor andere vormen van contact ligt dat beduidend lager. Bij telefonisch contact is dat 76%, bij e-mail 69% en bij briefschrijven slechts 65%. Van de briefschrijvers krijgt een kwart zelfs helemaal niet waarvoor hij of zij contact zocht, terwijl bij e-mail een relatief grote groep aangeeft slechts gedeeltelijk te zijn bediend (20%).

Er zijn behoorlijke verschillen tussen de gemeenten. Dat zit echter niet in de belangrijkste vorm van contact, het *bezoek*. Hier krijgen in alle gemeenten de inwoners in 85 tot 93%

van de gevallen waarvoor zij contact zochten.

Bij *telefonisch* contact geven de inwoners van Beemster (81%) en met name Purmerend (85%) aan dat ze vaak krijgen waar ze contact over op namen. Dat is minder het geval in Landsmeer (69%) en Oostzaan (66%), maar vooral in Edam-Volendam en Wormerland (beide 59%).

Na *schriftelijk* contact krijgen inwoners van Beemster (78%) en Wormerland (82%) vaak waarvoor was geschreven. In Edam-Volendam (56%), Landsmeer (55%), maar vooral Oostzaan (45%) krijgt men dat vaak niet of slechts gedeeltelijk.

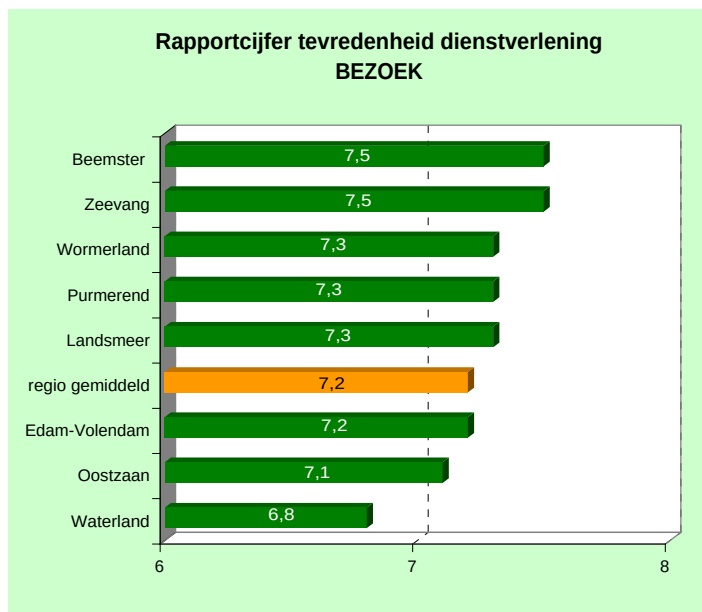
Het *e-mail* contact staat nog in de kinderschoenen. Purmerenders die op deze manier contact hadden met de gemeente kregen in 75% van de gevallen waar zij voor mailden en een kwart zegt dat gedeeltelijk te hebben gekregen.

Vanwege het (nog) beperkte aantal e-mailcontacten valt hierover bij de andere gemeenten weinig te zeggen.

12.4 Tevredenheid bezoek

Over de dienstverlening tijdens het laatste bezoek zijn de inwoners van de regio Waterland+ redelijk tevreden. Gemiddeld geven ze een rapportcijfer van 7,2. Alleen in de gemeente Waterland ligt dat cijfer beduidend lager. Beemster en Zeevang behalen een keurige 7,5.

Grafiek 12.3

Aan een dertiental aspecten van het gemeentelijk bezoek konden de respondenten rapportcijfers uitdelen. Daarbij hebben ze met een top 3 aangegeven welke aspecten voor hen belangrijk zijn. De deskundigheid van de ambtenaren staat voor de regiobewoners het vaakst op één. Daarna volgen 'de wachttijd voor u werd geholpen' en 'de bereikbaarheid van het gebouw'. Minder vaak werden 'het uiteindelijke resultaat van uw bezoek', 'de snelheid waarmee men u hielp' en 'de vriendelijkheid van de ambtenaren' als eerste keus genoemd.

Tabel 12.1 op de volgende pagina laat zien hoe vaak een aspect in de top 3 gezet is door de ondervraagden.

Tabel 12.1

Tevredenheid over aspecten van laatste bezoek (in % van aantal bezoekers en in rapportcijfers)		
	in de top 3 gezet door% van de bezoekers	cijfer
deskundigheid ambtenaren	18	7,4
behulpzaamheid ambtenaren	11	7,5
snelheid waarmee men u hielp	11	7,4
wachttijd voor u werd geholpen	11	7,1
vriendelijkheid ambtenaren	10	7,6
duidelijkheid van het antwoord	9	7,4
uiteindelijke resultaat van uw bezoek	8	7,5
kosten die in rekening werden gebracht	7	6,3
bereikbaarheid van het gebouw	7	7,8
privacy tijdens het helpen	5	7,2
bewegwijzering naar de afdeling	2	7,7
toegankelijkheid van de afdeling	1	7,7
wachtruimte bij de afdeling	1	7,4
Totaal	100	7,2

De deskundigheid van de ambtenaren zet men het meest in de top 3 (18% van degenen die een bezoek brachten). Daarna volgen 'de behulpzaamheid van de ambtenaren', 'de snelheid waarmee men u hielp' en 'de wachttijd voor u werd geholpen' elk met 11%. De gemiddelde cijfers die de mensen in de regio Waterland+ gaven voor alle dertien aspecten staan ook in de tabel. Daarbij valt op dat alleen het aspect 'de kosten die in rekening werden gebracht' duidelijk een lager cijfer krijgt. De volgende gemeenten haalden op een aantal aspecten van het bezoek ruim hogere of lagere cijfers. Het verschil bedraagt minimaal een half rapportpunt met het gemiddelde van de hele regio. Alle rapportcijfers voor de afzonderlijke gemeenten staan in tabel 12.2.

In *Beemster* krijgen bereikbaarheid van het gebouw (8,4), bewegwijzering naar de afdeling (8,2) en wachttijd (7,8) een hoger cijfer dan gemiddeld.

In *Oostzaan* krijgen de wachtruimte bij de afdeling (6,8) en vooral de privacy tijdens het helpen (6,2) een lager cijfer dan gemiddeld.

In *Waterland* krijgt de vriendelijkheid van de ambtenaren (6,9) een lager cijfer dan gemiddeld.

In *Zeevang* krijgen bereikbaarheid van het gebouw (8,3), bewegwijzering naar de afdeling (8,2), de wachttijd (8,1) en de snelheid waarmee men hielp (8,0) hogere cijfers dan gemiddeld.

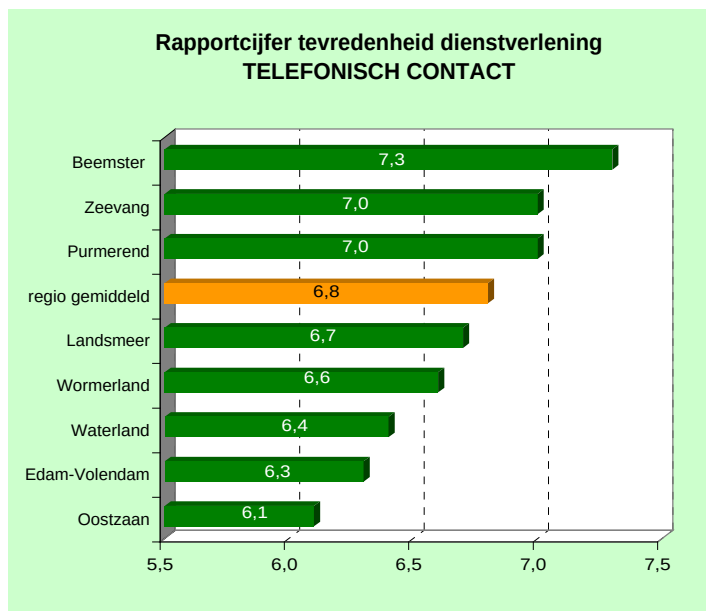
Tabel 12.2

Tevredenheid over aspecten van laatste bezoek (rapportcijfers per gemeente)								
	Beemster	Edam- Volendam	Lands- meer	Oostzaan	Purmer- end	Waterland	Wormer- land	Zeevang
deskundigheid ambtenaren	7,8	7,2	7,4	7,0	7,5	7,0	7,5	7,7
behulpzaamheid ambtenaren	7,8	7,1	7,6	7,1	7,6	7,0	7,7	7,8
snelheid waarmee men u hielp	7,8	7,3	7,4	7,1	7,4	6,9	7,5	8,0
wachttijd voor u werd geholpen	7,8	7,2	7,4	7,1	6,8	6,9	7,5	8,1
vriendelijkheid ambtenaren	8,0	7,3	7,7	7,3	7,7	6,9	7,7	8,0
duidelijkheid van het antwoord	7,6	7,2	7,4	6,9	7,5	7,0	7,5	7,6
uiteindelijke resultaat bezoek	7,8	7,3	7,3	7,0	7,6	7,1	7,5	7,7
kosten in rekening gebracht	6,6	6,4	6,1	6,2	6,3	5,9	6,3	6,7
bereikbaarheid van gebouw	8,4	7,8	7,8	7,6	7,7	7,8	7,7	8,3
privacy tijdens het helpen	7,4	6,9	7,0	6,2	7,4	6,8	7,4	7,6
bewegwijzering naar afdeling	8,2	7,6	7,5	7,4	7,6	7,6	7,9	8,2
toegankelijkheid van afdeling	8,1	7,5	7,6	7,4	7,7	7,5	7,9	8,1
wachtruimte bij de afdeling	7,8	7,1	7,1	6,8	7,4	7,3	7,3	7,8
totaaloordeel	7,5	7,2	7,3	7,1	7,3	6,8	7,3	7,5

12.5 Tevredenheid telefonisch contact

Over de dienstverlening tijdens het laatste telefonische contact zijn de inwoners van de regio Waterland+ iets minder tevreden dan over dat bij een bezoek. Gemiddeld geeft men het rapportcijfer 6,8. In Oostzaan, Edam-Volendam en Waterland liggen de cijfers beduidend lager. Beemster krijgt het hoogste cijfer.

Grafiek 12.4

Voor het telefonisch contact met de gemeente hebben de omnibusdeelnemers twaalf aspecten met een rapportcijfer beoordeeld. Ook nu konden ze door middel van een top 3 zeggen, wat voor hen belangrijk is. Voor het telefonische contact zetten de ondervraagden, net als bij het bezoek aan de gemeente, 'de deskundigheid van de ambtenaren' het vaakst op de eerste plaats. Vlak daarachter volgen 'de snelheid van telefoon opnemen', 'de tijden waarop gebeld kan worden' en 'het uiteindelijke resultaat van het telefoontje'.

De deskundigheid van de ambtenaren wordt door 16% van de mensen die telefonisch contact hadden in de top 3 geplaatst. Daarna volgen 'de duidelijkheid van het antwoord' en 'de behulpzaamheid van de ambtenaren' elk met 11%. 'Het uiteindelijke resultaat van het telefoontje' en 'de manier waarop u te woord werd gestaan' komt in 10% van de top drie van respondenten voor (tabel 12.3).

Tabel 12.3

Tevredenheid over aspecten van laatste telefonische contact (in % van aantal bellers en in rapportcijfers)		
	in de top 3 gezet door% van de bellers	cijfer
deskundigheid ambtenaren	16	6,8
duidelijkheid van het antwoord	11	6,7
behulpzaamheid ambtenaren	11	6,9
uiteindelijke resultaat van uw telefoontje	10	6,6
manier waarop u te woord werd gestaan	10	7,1
snelheid waarmee telefoon werd opgenomen	8	6,8
snelheid waarmee men u hielp	7	6,9
wachttijd voor u werd geholpen	7	6,7
vriendelijkheid ambtenaren	7	7,2
de tijden waarop gebeld kan worden	6	6,8
aantal malen dat u werd doorverbonden	4	6,6
kosten die in rekening werden gebracht	3	6,7
Totaal	100	6,8

De gemiddelde cijfers die regiobewoners voor de twaalf aspecten gaven, staan ook in tabel 12.3. Daarbij valt op dat alle aspecten tussen een 6,6 en 7,2 krijgen. Niet al te hoog en geen uitschieters: noch in positieve, noch in negatieve zin.

De volgende gemeenten haalden op een aantal aspecten van het telefonische contact ruim hogere of lagere cijfers. Het verschil bedraagt minimaal een half rapportpunt met het gemiddelde van de hele regio.

In *Beemster* krijgen zes aspecten van het telefonische contact een hoger cijfer dan gemiddeld: de snelheid van opnemen (7,4), het aantal malen dat u werd doorverbonden (7,2), de wachttijd (7,4), de snelheid waarmee men u hielp (7,4), de kosten die in rekening werden gebracht (7,3) en het uiteindelijke resultaat van uw telefoontje (7,3).

In *Edam-Volendam* krijgt het uiteindelijke resultaat van het telefoontje (6,1) een lager cijfer dan gemiddeld.

In *Oostzaan* krijgt 'de kosten die in rekening werden gebracht' (7,2) een hoger cijfer dan gemiddeld. Het uiteindelijke resultaat krijgt met een 5,8 een lager cijfer dan gemiddeld.

In *Waterland* krijgt het aantal malen dat u werd doorverbonden (5,9) een lager cijfer dan gemiddeld.

In *Wormerland* krijgt het uiteindelijke resultaat van uw telefoontje (5,9) een lager cijfer dan gemiddeld.

In *Zeevang* krijgt de wachttijd (7,4) een hoger cijfer dan gemiddeld.

Tabel 12.4

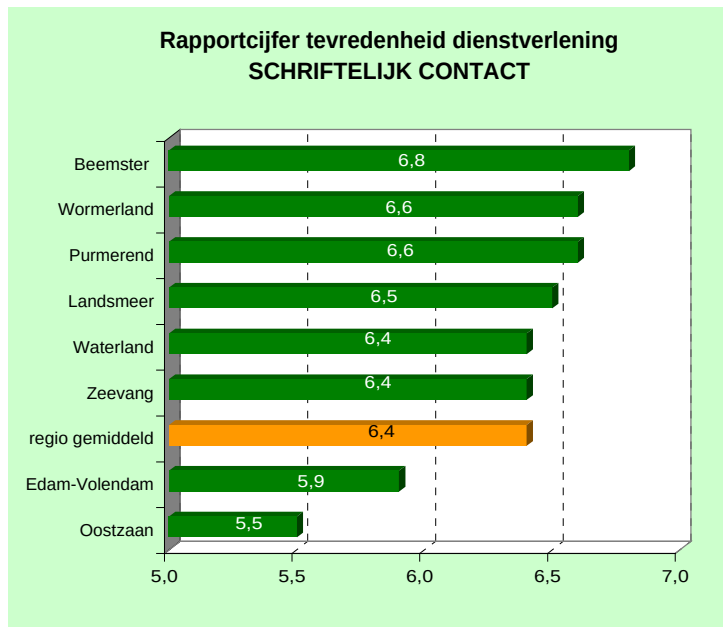
Tevredenheid over aspecten van laatste telefonische contact (rapportcijfers per gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
deskundigheid ambtenaren	7,2	6,5	6,7	6,5	7,0	6,5	6,7	7,1
duidelijkheid van het antwoord	7,2	6,3	6,7	6,3	6,9	6,3	6,6	7,1
behulpzaamheid ambtenaren	7,3	6,5	6,9	6,6	7,0	6,7	6,9	7,3
uiteindelijke resultaat telefoontje	7,3	6,1	6,3	5,8	7,0	6,3	5,9	7,0
manier waarop te woord gestaan	7,5	6,7	7,1	7,0	7,2	6,9	7,2	7,4
snelheid telefoon opgenomen	7,4	6,8	7,0	7,2	6,6	6,7	7,0	7,1
snelheid waarmee men u hielp	7,4	6,6	7,0	6,7	7,0	6,8	7,0	7,4
wachttijd voor u werd geholpen	7,4	6,6	7,0	6,8	6,6	6,6	7,0	7,4
vriendelijkheid ambtenaren	7,6	6,9	7,1	7,0	7,2	7,0	7,1	7,5
tijden waarop gebeld kan worden	6,9	6,7	6,7	6,9	6,9	6,4	6,6	6,7
aantal malen doorverbonden	7,2	6,4	7,0	6,4	6,8	5,9	6,6	7,0
kosten in rekening gebracht	7,3	6,7	6,5	7,2	6,6	6,6	6,9	6,7
totaaloordeel	7,3	6,3	6,7	6,1	7,0	6,4	6,6	7,0

12.6 Tevredenheid schriftelijk contact

In vergelijking met bezoek en telefonisch contact zijn de inwoners van de regio Waterland+ over het laatste schriftelijke contact (brief en e-mail) het minst tevreden. Gemiddelde beoordeling voor het schriftelijk contact is een 6,4. In Edam-Volendam en vooral Oostzaan liggen de cijfers nog lager. Gemeente Beemster krijgt opnieuw het hoogste cijfer.

Opmerking bij deze paragraaf is dat ongeveer viervijfde deel van de schriftelijke contacten bestond uit brieven en éénvijfde deel uit e-mails.

Grafiek 12.5

Het schriftelijk contact is door de respondenten op vijf punten beoordeeld met daarbij weer de top 3 van de belangrijkste aspecten. Meest op de eerste plaats staat 'de snelheid waarmee op uw e-mail/ brief werd gereageerd'. Iets minder vaak werden 'de duidelijkheid van het antwoord van de gemeente' en 'het uiteindelijke resultaat van uw e-mail/ brief' als eerste keus genoemd.

Bij de *belangrijkste drie* aspecten voor het schriftelijk contact, is 'de duidelijkheid van het antwoord van de gemeente' met 27% het meest genoemd (tabel 12.5).

Tabel 12.5

Tevredenheid over aspecten van laatste schriftelijke contact (in % van het aantal briefschrijvers en in rapportcijfers)		
	in de top 3 gezet door% van de schrijvers	cijfer
duidelijkheid van het antwoord	27	6,2
snelheid waarmee werd gereageerd	24	6,1
uiteindelijk resultaat van uw e-mail/brief	22	5,5
volledigheid van de informatie die u kreeg	19	6,1
toon van de e-mail/brief van de gemeente	8	6,2
Totaal	100	6,4

Wat opvalt is dat de cijfers voor alle aspecten lager uitvallen dan het totaalcijfer dat men voor de dienstverlening naar aanleiding van de laatste e-mail/ brief geeft. Vooral het cijfer voor 'het uiteindelijke resultaat van uw e-mail/ brief' is veel lager.

Tabel 12.6 laat de rapportcijfers per gemeente zien.

Tabel 12.6

Tevredenheid over aspecten van laatste schriftelijke contact (rapportcijfers per gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
duidelijkheid van het antwoord	6,7	5,9	6,5	5,4	6,4	5,9	6,5	5,9
snelheid waarmee werd gereageerd	6,5	6,3	5,8	5,7	6,3	5,7	6,4	5,8
uiteindelijk resultaat e-mail/brief	5,9	5,2	6,0	4,8	5,5	5,5	5,9	5,1
volledigheid van de informatie	6,6	5,8	6,2	5,4	6,2	5,7	6,4	5,9
toon e-mail/brief van de gemeente	6,8	6,0	6,4	6,3	6,2	5,9	6,4	6,1
totaaloordeel	6,8	5,9	6,5	5,5	6,6	6,4	6,6	6,4

De volgende gemeenten haalden op een aantal aspecten van het schriftelijke contact ruim hogere of lagere cijfers. Het verschil bedraagt minimaal een half rapportpunt met het gemiddelde van de hele regio.

In *Beemster* krijgen 'de toon van de e-mail/ brief van de gemeente' (6,8), 'de duidelijkheid van het antwoord van de gemeente' (6,7) en 'de volledigheid van de informatie die u kreeg' (6,6) een hoger cijfer dan gemiddeld.

In *Landsmeer* krijgt 'het uiteindelijke resultaat van uw e-mail/ brief' (6,0) een hoger cijfer dan gemiddeld.

In *Oostzaan* krijgen drie aspecten lagere cijfers dan gemiddeld: 'de duidelijkheid van het antwoord van de gemeente' (5,4), 'de volledigheid van de informatie die u kreeg' (5,4) en 'het uiteindelijke resultaat van uw e-mail/ brief' (4,8).

12.7 Reactie van de gemeente

Van de respondenten die een e-mail of brief hebben gestuurd weet 70% niet meer of er een ontvangstbevestiging is ontvangen, of hoe lang dat duurde. 21% geeft aan geen ontvangstbevestiging te hebben ontvangen. De mensen die wel een ontvangstbevestiging hebben ontvangen, moesten daar gemiddeld 12 dagen op wachten.

Een op de vijf mensen die een brief of e-mail gestuurd heeft, geeft aan geen inhoudelijke reactie te hebben ontvangen. Kreeg men die wel dan moest men daar gemiddeld 20 dagen op wachten.

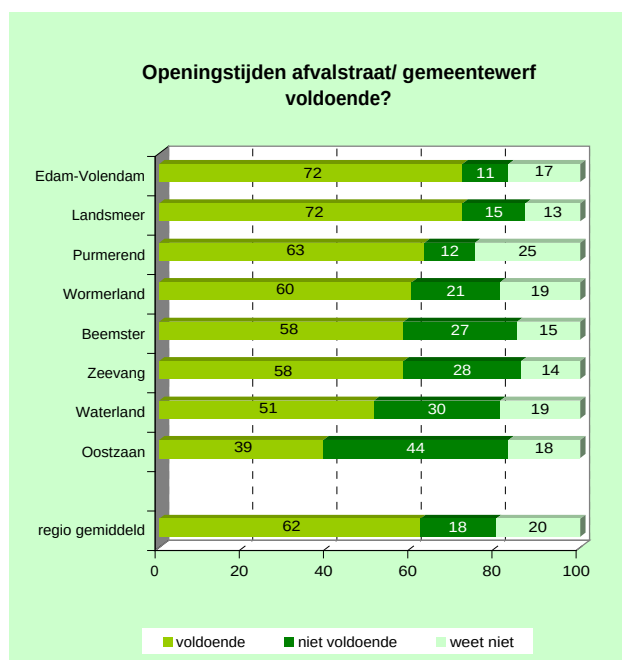
Overigens is in vrij veel gevallen de ontvangstbevestiging tegelijk ook de inhoudelijke reactie. Of wordt de inhoudelijke reactie gezien als ontvangstbevestiging. Daarom heeft een flink aantal mensen alleen één van beide vragen ingevuld. Dit samen met het beperkte aantal mensen die als laatste contact met de gemeente een brief hebben geschreven of een e-mail hebben gestuurd, maakt dat het niet veel zin heeft om de cijfers naar gemeente uit te splitsen.

12.8 Openingstijden van gemeentewerf (afvalstraat) en gemeentehuis en de betalingsmogelijkheden bij aanschaf van gemeentelijke producten

Volgens grafiek 12.6 voldoen de openingstijden van de afvalstraat voor 62% van de inwoners van de regio Waterland+. 18 % vindt ze niet voldoende; 20% weet het niet of heeft geen mening.

Onder de inwoners van Oostzaan zijn beduidend meer mensen die vinden dat de openingstijden niet voldoende zijn.

Grafiek 12.6

Over de openingstijden van het gemeentehuis zijn de mensen in de regio Waterland+ wat minder te spreken. Iets minder dan de helft van de mensen vindt dat de openingstijden kunnen blijven zoals ze zijn. De meeste interesse gaat uit naar een (extra) avond openstelling. Eén op de zes mensen voelt hier voor.

Tabel 12.7 **Openingstijden gemeentehuis voor u geschikt?**
(in %)

	kunnen blijven zoals ze zijn	's morgens eerder	's middags langer	(extra) avond	zaterdag- ochtend	weet niet
Beemster	47	1	16	19	7	10
Edam-Volendam	48	1	19	16	7	10
Landsmeer	47	1	22	18	7	5
Oostzaan	44	2	21	19	8	6
Purmerend	49	1	10	17	9	14
Waterland	44	1	17	18	12	8
Wormerland	51	3	13	14	11	9
Zeevang	49	1	14	20	10	6
Totaal	48	1	14	17	9	11

's Middags langer open spreekt met name de inwoners van Landsmeer, Oostzaan en Edam-Volendam wel aan. Zaterdagmorgen geopend is voor minder dan een op de tien een verbetering. 's Morgens eerder open komt bijna niemand beter uit.

De aanschaf van gemeentelijke producten (zoals paspoorten, rijbewijzen e.d.) betalen de inwoners in de regio Waterland+ bij voorkeur door te pinnen. Tabel 12.8 maakt duidelijk dat tweederde hier de voorkeur aan geeft.

Tabel 12.8 **Voorkeur betalingsmogelijkheden aanschaf gemeentelijke producten**

	in %
Cash	24
Pinnen	65
Via internet (in de toekomst)	2
Geen voorkeur	9
Totaal	100

De enige gemeente waar men een andere voorkeur voor de wijze van betalen heeft, is Edam-Volendam. Hier geeft 46% de voorkeur aan cash betalen, tegen 42% die liever pint.

13

GEMEENTELIJKE INFORMATIE

71% van de Waterlandse huishoudens heeft internet. 21% van de regiobewoners heeft de website van hun woonplaats wel eens bezocht het afgelopen jaar. Dat zijn vaak jongere, hoogopgeleide mensen. De sitebezoekers hebben bijna allemaal internet thuis. De gemeentelijke websites worden voornamelijk gebruikt voor algemene informatie, openingstijden en telefoonnummers. Het gemiddelde rapportcijfer voor de internetsites is een 6,8. Dat loopt uiteen van een 7,0 in Zeevang en Purmerend tot een 6,4 in Edam-Volendam. Huis-aan-huisbladen worden door 40% gezien als de beste manier om op de hoogte te komen van plannen en activiteiten in de woonbuurt (internet door 13%). 56% van de regiobewoners leest de gemeentelijke informatiepagina iedere week. In Landsmeer is dat zelfs 75%.

13.1 Inleiding

Om de burgers te informeren maken de Waterlandse gemeenten gebruik van verschillende lokale media en het internet. Vooral het gebruik en de mogelijkheden van het laatstgenoemde medium hebben de laatste tien jaar een vlucht genomen. De paragrafen 13.2 en 13.3 brengen het internetgebruik en de bezoeken aan de gemeentelijke websites in kaart. Daarbij konden de deelnemers aan de enquête ook vermelden waarvoor zij de site gebruiken en wat zij nog missen op de internetpagina's van hun gemeente (13.4). Paragraaf 13.5 laat vervolgens zien hoe burgers zich het liefst laten informeren over plannen en activiteiten in de woonbuurt. Gemeenten in de regio maken hierbij (en voor andere informatie) vaak gebruik van advertenties en artikelen in huis-aan-huisbladen. Hoe vaak lezen de bewoners huis-aan-huisbladen? Welke bladen lezen zij dan? De laatste paragraaf geeft antwoord op deze vragen.

13.2 Internetaansluitingen

71% van de huishoudens in de regio Waterland+ heeft toegang tot het internet.

Tabel 13.1

Toegang thuis tot internet? (in % van het aantal huishoudens naar gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
ja	71	64	73	68	75	70	71	70
nee	30	36	27	32	25	30	29	30
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

In Purmerend is de dekkinggraad van het internet het hoogst. Driekwart van de huishoudens heeft een internetaansluiting. In Edam-Volendam blijft het aantal huishoudens dat toegang heeft tot het internet wat achter vergeleken met de andere gemeenten (64%).

Wanneer we kijken op persoonsniveau blijkt dat 77% van de regiobewoners zegt thuis internet te hebben. Het hebben van een internetaansluiting is afhankelijk van een aantal factoren.

De leeftijd en het opleidingsniveau van de respondent zijn de belangrijkste. Ook zaken als het hebben van betaald werk en het inkomen lijken van invloed, maar dat wordt mede veroorzaakt door het sterke verband dat deze variabelen vertonen met het opleidingsniveau van de respondent.

Van de regiobewoners tot 25 jaar heeft 91% thuis toegang tot het net. Hoe hoger de leeftijd, des te lager dit percentage. Van de ondervraagden tussen de 25 en 44 heeft 88% internet thuis en onder de 45-64 jarigen is dat 78%. Vooral bij 65-plussers is het aantal aansluitingen aanzienlijk minder: 35%.

Tweederde van de laagopgeleide ondervraagden heeft internet thuis. Onder mensen met een middelhoge opleiding loopt dat op naar 86%. Van de hoogopgeleiden heeft zelfs 91% internet.

13.3 Bezoeken aan de gemeentelijke websites

Ruim twee van de tien regiobewoners hebben de website van zijn of haar woonplaats wel eens bezocht (21%). Bijna alle mensen die een bezoek brachten aan de gemeentelijke websites, zeiden thuis internet te hebben. Van de mensen zonder internetaansluiting is slechts 1% het afgelopen jaar op de gemeentelijke webpagina's geweest.

Tabel 13.2

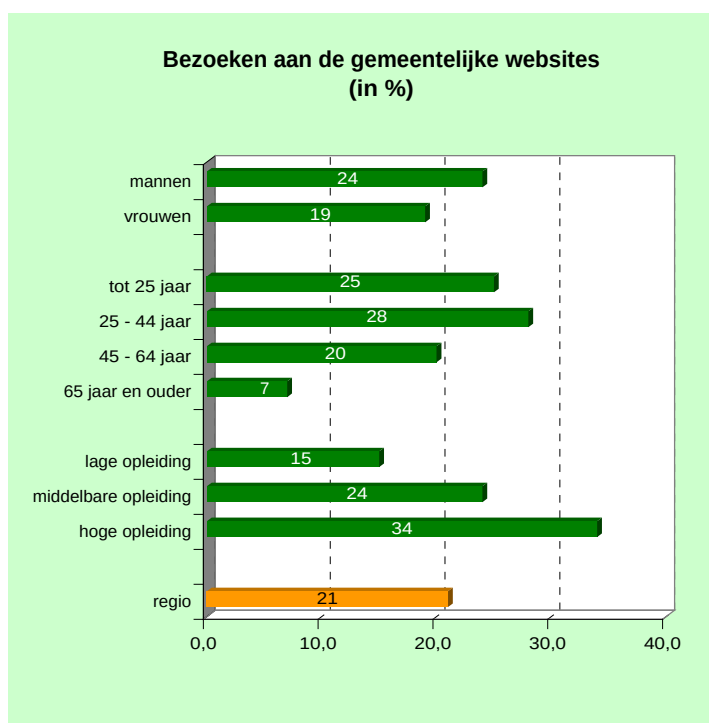
Gemeentelijke website bezocht? (in % naar gemeente)								
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
ja	20	14	19	22	25	23	18	19
nee	80	86	81	78	75	77	82	81
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

Omdat de gemeentelijke websites vooral worden bezocht door mensen die thuis internet hebben, is het niet verwonderlijk dat de website van Edam-Volendam minder wordt bezocht dan andere sites: Edammers en Volendammers hebben immers minder vaak een internetaansluiting.

Purmerend.nl en Waterland.nl worden het best bezocht: respectievelijk 25% en 23% van de bevolking heeft er het afgelopen jaar wel eens rondgekeken.

Grafiek 13.1 brengt in kaart welke regiobewoners vooral gebruik maken de gemeentelijke websites.

Grafiek 13.1

Mannen, regiobewoners tot 45 jaar en hoogopgeleiden bezoeken de gemeentelijke websites vaker dan andere groepen mensen.

24% van de mannen heeft in het afgelopen jaar de site van de eigen woonplaats bezocht. Dat deed ook 19% van de vrouwen.

Het site-bezoek neemt bij inwoners boven de 45 jaar snel af. Van de groep 45 - 64 jaar zegt nog wel 20% op de site te zijn geweest, maar onder de 65-plussers is dat nog maar 7%.

Voorals de hoger opgeleide inwoners van de regio Waterland+ benutten de gemeentelijke webpagina's om informatie te verzamelen.

13.4 Waardering van de gemeentelijke websites

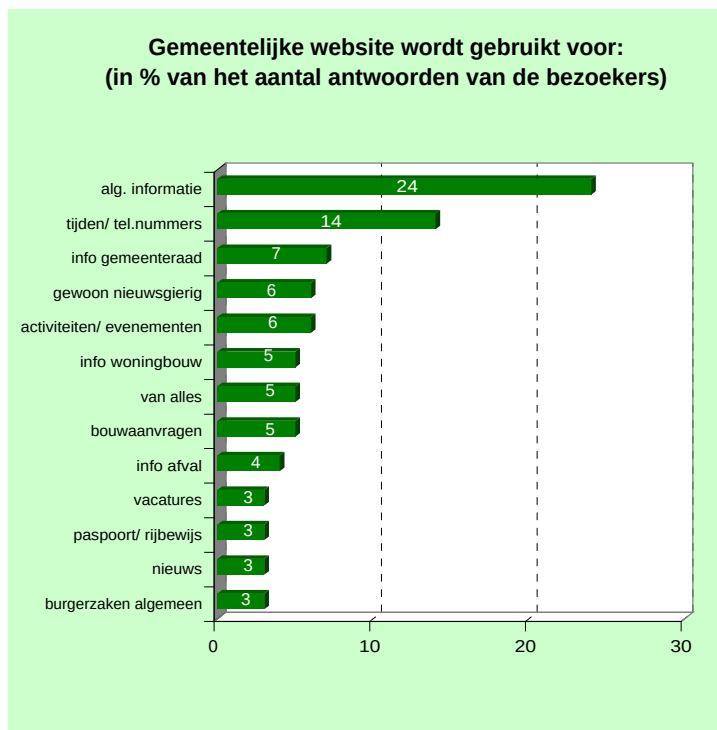
Alle respondenten die het afgelopen jaar een bezoek hebben gebracht aan de website van hun woonplaats kregen een drietal vervolgvragen. De eerste vraag gaat over de soorten informatie die de bezoekers van de site zoeken.

De tweede vraag was of de bezoekers nog informatie of toepassingen misten op de internetsite. Zij konden daarbij ook aangeven *wat* er dan nog ontbreekt.

Ten derde hebben ze door middel van een rapportcijfer hun waardering uitgesproken over de kwaliteit van de gemeentelijke website.

Grafiek 13.2 laat allereerst zien waarnaar de bezoekers van gemeentelijke websites het meest op zoek zijn.

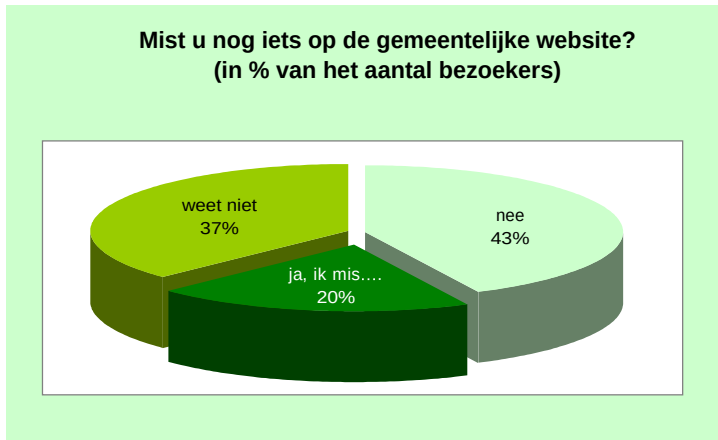
Grafiek 13.2

De sites worden voornamelijk gebruikt voor het opzoeken van algemene informatie en voor openingstijden en telefoonnummers. In 38% van de gevallen noemt men één van deze twee antwoorden. Alle andere onderwerpen worden veel minder vaak genoemd. Informatie van en over de gemeenteraad staat met 7% op de derde plaats. Bij 6% van de bezoeken gaat het om informatie over activiteiten en evenementen of wordt er gewoon uit nieuwsgierigheid op de site rondgekeken.

Op de vraag op men nog zaken mist op de websites van de gemeenten in de regio, antwoordt 43% ontkennend (grafiek 13.3).

Grafiek 13.3

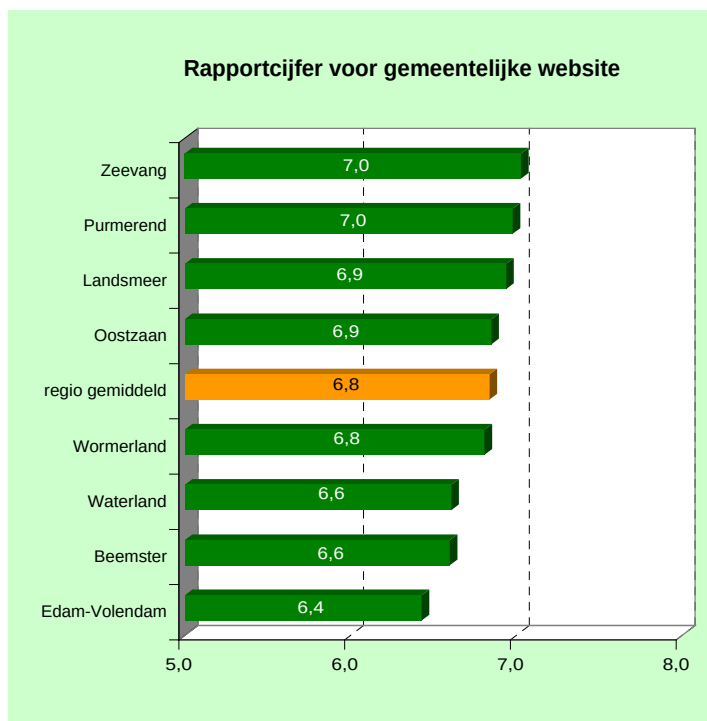

Eén op de vijf bezoekers (in totaal 128 respondenten) zegt nog wel een tekortkoming te zien. Zij hebben ook gezegd wat zij nog missen. Meest genoemd is het gebrek aan duidelijkheid (27 reacties). Andere vaker voorkomende antwoorden zijn: een tekort aan informatie en actualiteiten, meer informatie over woningbouw en meer interactieve toepassingen van de sites.

Omdat het maar een beperkt aantal reacties betreft is uitsplitsing naar afzonderlijke gemeenten weinig zinvol.

Grafiek 13.4 toont dat het gemiddelde rapportcijfer voor de websites van de Waterlandse gemeenten uitkomt op een 6,8.

Grafiek 13.4

Zeevang en Purmerend scoren met een 7,0 bovengemiddeld. In Waterland, Beemster en vooral Edam-Volendam is de waardering voor de website lager dan gemiddeld. De website 'edam-volendam.nl' krijgt van de surfende bezoekers een 6,4.

13.5 Informatie over gemeentelijke plannen en activiteiten in de woonbuurt

Een gemeentebestuur neemt dagelijks beslissingen, ontplooit activiteiten en maakt regelmatig plannen voor toekomstig beleid.

Veel van deze plannen en activiteiten hebben gevolgen voor de inwoners van die gemeente. Het kappen van bomen, de start van een nieuwbouwproject, het aanleggen van een speeltuin of verkeersdrempels, het organiseren van een evenement: al deze en andere zaken hebben een direct effect op de bewoners.

De Regionale Omnibusenquête vroeg de inwoners van Waterland+ of zij genoeg informatie krijgen van de gemeente over plannen en activiteiten in de buurt.

Tabel 13.3

Krijgen van voldoende informatie over plannen en activiteiten in de woonbuurt (in % naar gemeente)				
	ja	nee, maar zou wel graag willen	nee, maar geen behoefte aan	totaal
Purmerend	75	18	8	100
Wormerland	70	23	7	100
Beemster	64	28	8	100
Oostzaan	52	40	9	100
Zeevang	51	42	7	100
Landsmeer	45	47	8	100
Waterland	45	46	9	100
Edam-Volendam	42	47	11	100
Regio	56	36	8	100

In Purmerend zegt driekwart van de bevolking voldoende informatie te krijgen over plannen en activiteiten in de buurt (75%). Wormerland en Beemster maken met respectievelijk 70% en 64% de top 3 vol. De andere vijf gemeenten krijgen duidelijk minder goede beoordelingen. Hier zegt tussen de 40% en 47% niet voldoende informatie te krijgen, terwijl ze dat wel graag zouden willen.

In Landsmeer, Waterland en Edam-Volendam is minder dan de helft van de ondervraagden tevreden over de informatievoorziening.

Alle gemeenten kennen ongeveer even veel mensen die helemaal geen behoefte hebben aan dit soort informatie.

Om de burgers zo goed mogelijk te kunnen informeren, willen de gemeenten in de regio weten op welke manier de burgers het liefst over deze onderwerpen benaderd willen worden.

Tabel 13.4 geeft een overzicht.

Tabel 13.4

Hoe blijft u het liefst op de hoogte van plannen en activiteiten in de buurt? (in % naar gemeente)							
	per brief	per e-mail	website van gemeente	infopagina h-a-h-blad	apart infobulletin	anders, namelijk	totaal
Beemster	20	8	11	44	15	2	100
Edam-Volendam	18	10	13	43	16	0	100
Landsmeer	19	11	15	40	13	3	100
Oostzaan	14	11	16	40	16	3	100
Purmerend	13	15	14	40	17	1	100
Waterland	16	11	9	52	10	2	100
Wormerland	19	16	14	32	20	0	100
Zeevang	22	18	14	23	23	0	100
Regio	17	13	13	40	16	1	100

De huidige informatiepagina's in huis-aan-huisbladen zijn voor 40% van de regiobewoners de favoriete manier om op de hoogte te komen van activiteiten en plannen in de buurt. Slechts 13% laat zich het liefst informeren via de gemeentelijke website.

De huis-aan-huisbladen genieten overigens in alle gemeenten de voorkeur, al vindt in Zeevang een even groot deel van de bevolking een apart infobulletin ook een goed idee.

De inwoners van Zeevang wijken het meest af van de andere gemeenten en van de regio gemiddeld. Zeevang telt de hoogste percentages inwoners die de informatie per brief, per e-mail of per bulletin willen ontvangen en het laagste percentage dat de voorkeur geeft aan een informatiepagina in huis-aan-huisbladen.

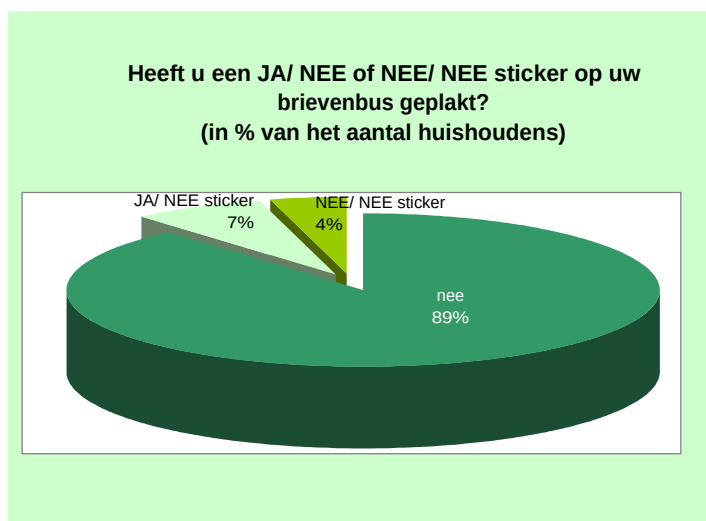
In gemeente Waterland wil meer dan de helft van de bevolking (52%) de huis-aan-huisbladen als informatiebron.

13.6 Gebruik van de JA/ NEE en NEE/ NEE brievenbusstickers

Niet iedereen kan worden bereikt met de gemeentelijke informatiepagina in huis-aan-huisbladen. Sommige mensen hebben door middel van een JA/ NEE of een NEE/ NEE brievenbussticker aangegeven geen ongeadresseerde post te willen ontvangen. Bij de JA/ NEE sticker ontvangt men nog wel de huis-aan-huisbladen maar niet meer het reclamewerk. Degenen met de NEE/ NEE sticker op de brievenbus ontvangen helemaal geen ongeadresseerde post meer. In de Regionale Omnibussenquête is een vraag gesteld over het gebruik van de stickers.

Bijna negen van de tien huishoudens (89%) in de regio Waterland+ maken geen gebruik van de brievenbusstickers tegen ongeadresseerd drukwerk. Grafiek 13.5 brengt deze bevinding in beeld.

Grafiek 13.5

7% van de huishoudens heeft een JA/ NEE sticker. Deze mensen hebben dus alleen bezwaar tegen reclamefolders. De overige 4% wil helemaal geen ongeadresseerde post op de mat vinden en kunnen de gemeentelijke informatiepagina in de huis-aan-huisbladen dus niet lezen. Zij hebben een NEE/ NEE sticker.

De politieke voorkeur is van invloed op het wel of niet hebben van een sticker. Groen-Links stemmers plakken het vaakst: 19% heeft een JA/ NEE en 8% een NEE/ NEE sticker. Ook aanhangers van de andere links georiënteerde partijen (D'66 en in mindere mate de PvdA) hebben vaker een brievenbussticker dan de liberale of christelijke regiobewoners.

Tabel 13.5 laat het stickergebruik in de verschillende gemeenten zien.

Tabel 13.5

Heeft u een sticker op de brievenbus? (in % van het aantal huishoudens en naar gemeente)								
antwoorden:	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang
nee	92	88	85	92	89	88	87	93
ik heb een ja/ nee sticker	7	5	12	4	7	10	9	5
ik heb een nee/ nee sticker	2	7	3	4	5	2	4	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

De brievenbusstickers zijn het vaakst te zien in Landsmeer: 15% van de huishoudens heeft er één. De JA/ NEE sticker is hier het meest gewild. In Edam-Volendam wil 7% van de huishoudens helemaal geen ongeadresseerd drukwerk. De NEE/ NEE sticker wordt hier van alle gemeenten het meest geplakt. Huishoudens in Zeevang, Beemster en Oostzaan maken het minst gebruik van de ongeadresseerde post- en reclamewerende methode.

13.7 Bereik en leesfrequentie van de huis-aan-huisbladen

Uit paragraaf 13.5 bleek, dat een gemeentelijke informatiepagina in huis-aan-huisbladen bij veel mensen de voorkeur geniet.

Maar hoe vaak en door hoeveel mensen worden deze berichten dan daadwerkelijk gelezen?

Grafiek 13.6

Het bereik van de Waterlandse huis-aan-huisbladen is niet slecht: 56% van alle regiobewoners leest de informatiepagina (bijna) iedere week en 30% doet dat af en toe (totaal 86%). 13% leest het (bijna) nooit. Van deze laatste groep heeft overigens maar 14% een NEE/ NEE sticker op de brievenbus.

In Landsmeer leest 75% van de inwoners de gemeentelijke pagina in de bladen zo goed als iedere week en 16% af en toe. In Oostzaan lezen de meeste mensen de bladen af en toe of wekelijks: 93%. Het aantal mensen dat het elke week leest is hier wel wat lager dan in Landsmeer (71%). Edam-Volendam is de enige gemeente waar minder dan de helft van de inwoners de informatie iedere week leest (44%) en 16% leest het hier niet of nauwelijks.

Vrouwen lezen de bladen iets vaker wekelijks dan mannen (58% vs. 53%), maar vooral de leeftijd bepaalt het leesgedrag.

Van de jongeren tot 25 jaar leest 24% de gemeentelijke pagina bijna iedere week.

Naarmate de leeftijd vordert neemt het aantal lezers gestaag toe. De groep 25-44 jaar kent 49% regelmatige lezers en 45-64 jaar 69%. Dit loopt nog verder op tot 76% van de mensen van 65 jaar en ouder.

Mensen van alle opleidingsniveaus lezen de gemeenteberichten even vaak.

Het hebben van een NEE/ NEE sticker zegt wel iets, maar niet alles: 18% van de burgers met een NEE/ NEE sticker zegt toch iedere week de gemeentelijke pagina in de huis-aan-

huisbladen te lezen. 23% doet dat soms en 47% eigenlijk nooit. Bijna 11% kent de bladen of het bestaan van de informatiepagina niet.

13.8 Welke huis-aan-huisbladen in welke gemeente?

De meeste bladen verschijnen in één of een paar Waterlandse gemeenten. Per gemeente laten we zien welke bladen de inwoners lezen. Daarbij is gepercenteerd op het totaal aantal regelmatige lezers van huis-aan-huisbladen (de inwoners die af en toe tot bijna wekelijks de bladen lezen). Om welk deel van de bevolking het dan gaat is te zien in grafiek 3.6.

In Beemster leest 50% van de lezende inwoners *Binnendijks*. In de andere gemeenten wordt dit blad veel minder ingekeken. Naast *Binnendijks* leest 20% *Het Gezinsblad* en 12% de *Polder Express*.

Huis-aan-huisblad *Nieuw Volendam* bindt 38% van de lezers in Edam-Volendam aan zich. *De Stadskrant* mag rekenen op 24% van de lezers en *Het Gezinsblad* op 20%.

Veel inwoners van Oostzaan en Landsmeer lezen *Het Kompas* (respectievelijk 79 en 69% van alle lezers van huis-aan-huisbladen). In de andere gemeenten wordt dit blad veel minder vaak gelezen; in Waterland met 20% nog het meest.

61% van de lezende Purmerenders doet dat in *Het Gezinsblad*. Hieronder bevindt zich 10% van de lezers die beweren alle huis-aan-huisbladen door te kijken (net als in Zeevang). Meest gelezen andere bladen in Purmerend zijn het *Noord Hollands Weekblad* en *Ons Streekblad* (beide 18%).

Ons Streekblad heeft veel lezers in gemeente Waterland (36%). Ook *Het Gezinsblad*, *Prettig Weekend* en *Het Kompas* trekken meer dan 15% van de lezers.

In Wormerland lezen de inwoners hele andere huis-aan-huisbladen. De *Aktief* trekt 57% van de lezers naar zich toe en *De Zaankanter* mag rekenen op 20% van de lezers.

Eén op de tien lezers in Zeevang neemt alle huis-aan-huisbladen wekelijks door. Meest gelezen blad van Zeevang is de *Polder Express* (35%). Maar ook *Het Gezinsblad* en *Ons Streekblad* hebben hier veel lezers (respectievelijk 30 en 27%).

14

BESTUUR EN POLITIEK

Gemeenten in de regio Waterland+ moeten volgens de burgers de komende tijd vooral tijd en aandacht steken in het creëren van meer goedkope koopwoningen en betaalbare huurwoningen. In zeven van de acht gemeenten wordt één van deze twee het vaakst genoemd als het belangrijkste aandachtspunt voor toekomstig beleid. In de achtste gemeente, Wormerland, neemt het onderhoud van de bestrating deze plek in. 63% zegt zeker te gaan stemmen als er morgen verkiezingen zouden zijn. De PvdA zou de grootste partij worden, behalve in Edam-Volendam (CDA) en in Zeevang (VVD). Inwoners van Beemster hebben een positiever beeld over de invloed die zij denken uit te kunnen oefenen op het gemeentebestuur dan mensen in de andere gemeenten. Meest kritische geluiden over het functioneren van de gemeenteraad komen uit Waterland, Oostzaan en vooral Landsmeer, waar 63% het functioneren matig tot slecht vindt.

14.1 Inleiding

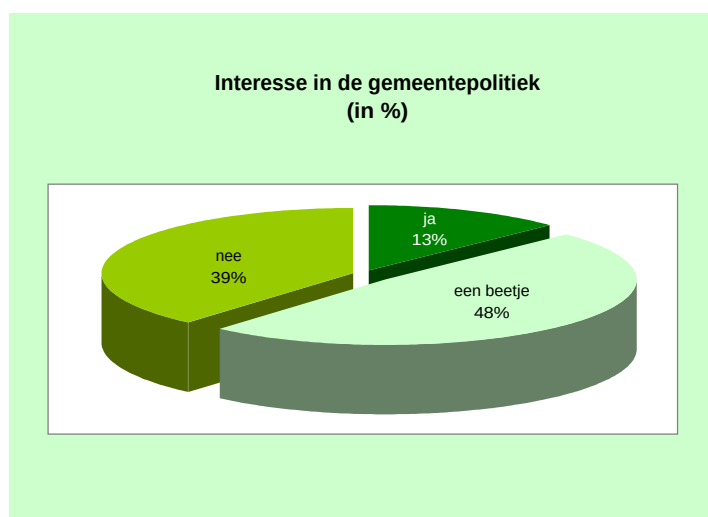
Na een oriënterende vraag of men geïnteresseerd is in de gemeentepolitiek, mogen de deelnemers kenbaar maken waar de gemeente de komende tijd de aandacht op moet richten en dus meer geld in moet steken. Per gemeente ontstaat op deze manier een top 3 van onderwerpen die onder de burgers het meest leven. Daarnaast is gevraagd naar de stemintentie indien er morgen verkiezingen gehouden zouden worden en daarbij welke partij dan op hun steun mag rekenen.

In de paragrafen 14.5 en 14.6 komen de behoefte tot inspraak en de tevredenheid over het functioneren van de gemeenteraad aan bod.

14.2 Interesse in de gemeentepolitiek

Grafiek 14.1 brengt in beeld dat 13% van de regiobewoners geïnteresseerd is in de gemeentepolitiek. Bijna de helft is dat maar een beetje en 39% heeft er geen belangstelling voor.

Grafiek 14.1

Mannen hebben vaker aandacht voor de gemeentepolitiek dan vrouwen: 16% vs. 9%. Bovendien komt de belangstelling voor gemeentepolitiek met de jaren. Zegt onder de jongeren tot 25 jaar 39% minimaal licht geïnteresseerd te zijn, onder inwoners van 45 jaar

en ouder is dat 71%.

Ook het opleidingsniveau is een goede graadmeter voor de politieke interesse, want 27% van de hoogopgeleiden geeft 'ja' als antwoord op de vraag of zij belangstelling hebben voor de gemeentepolitiek. Onder laagopgeleiden is dit maar 7%. Regiobewoners met een middelbare opleiding zitten hier met 12% tussenin.

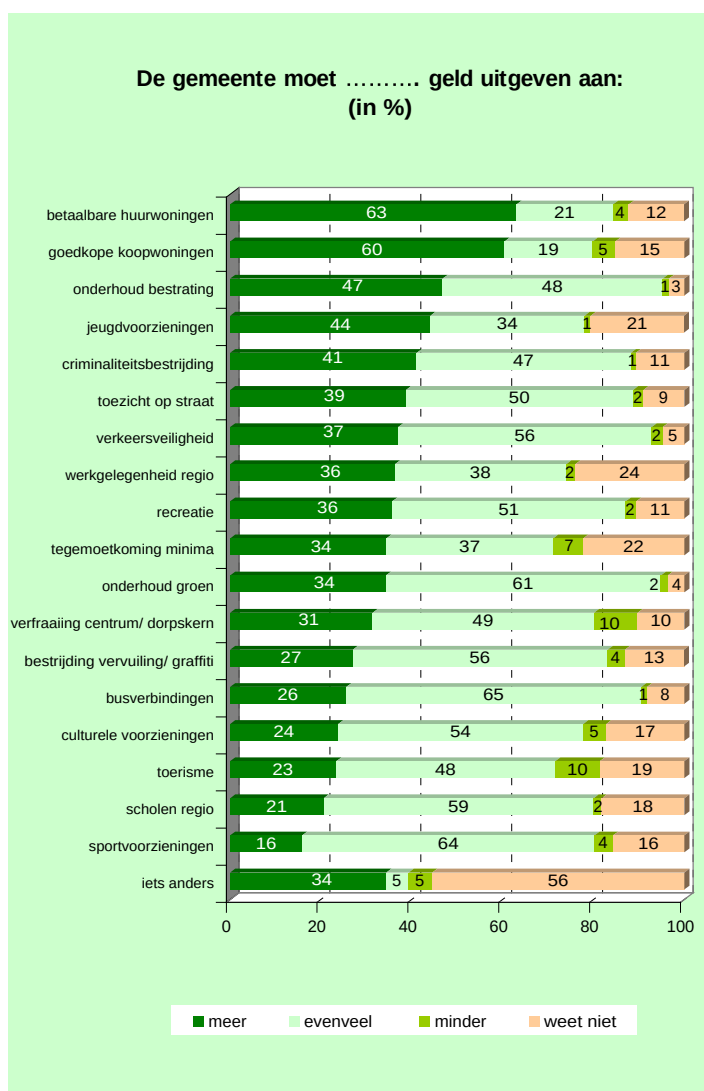
Landsmeer, Beemster en Oostzaan herbergen de meeste politiek geïnteresseerden: ongeveer 20%. In Landsmeer en Wormerland zeggen de meeste mensen een beetje belangstelling te hebben. Inwoners van Purmerend zijn het minst politiek bewogen. Zij schenken de gemeentepolitiek van alle gemeenten verreweg het vaakst geen aandacht: 46% heeft geen interesse tegen 34% voor de hele regio (exclusief Purmerend).

14.3 Aandachtspunten voor toekomstig beleid

De respondenten kregen 18 mogelijke aandachtspunten voor toekomstig beleid voorgelegd. De Regionale Omnibusenquête stelde daarbij de vraag: *Zou het gemeentebestuur volgens u meer, evenveel of minder geld/ aandacht moeten besteden aan de volgende onderwerpen. Meer of minder geld kan ook gevolgen hebben voor de (gemeentelijke) belasting die u zou moeten betalen.*

Grafiek 14.2 toont de prioriteiten van de burgers. De rangorde wordt bepaald door het aantal burgers dat voor een bepaald onderwerp meer geld wil zien vrijkomen.

Grafiek 14.2

Volgens de ondervraagden moet de woningmarkt het voornaamste aandachtspunt zijn de komende tijd. De gemeenten moeten niet alleen meer geld uittrekken voor betaalbare huurwoningen, maar ze moeten ook zorgen voor meer goedkope koopwoningen. Dat vindt respectievelijk 63% en 60% van de ondervraagden.

De top 3 wordt gecombineerd door meer geld en aandacht voor het onderhoud van de bestrating.

Bij geen van de aandachtspunten wil een meerderheid bezuinigingen zien in de toekomst. De roep om meer geld is blijkbaar groter dan de angst voor hogere gemeentelijke belastingen.

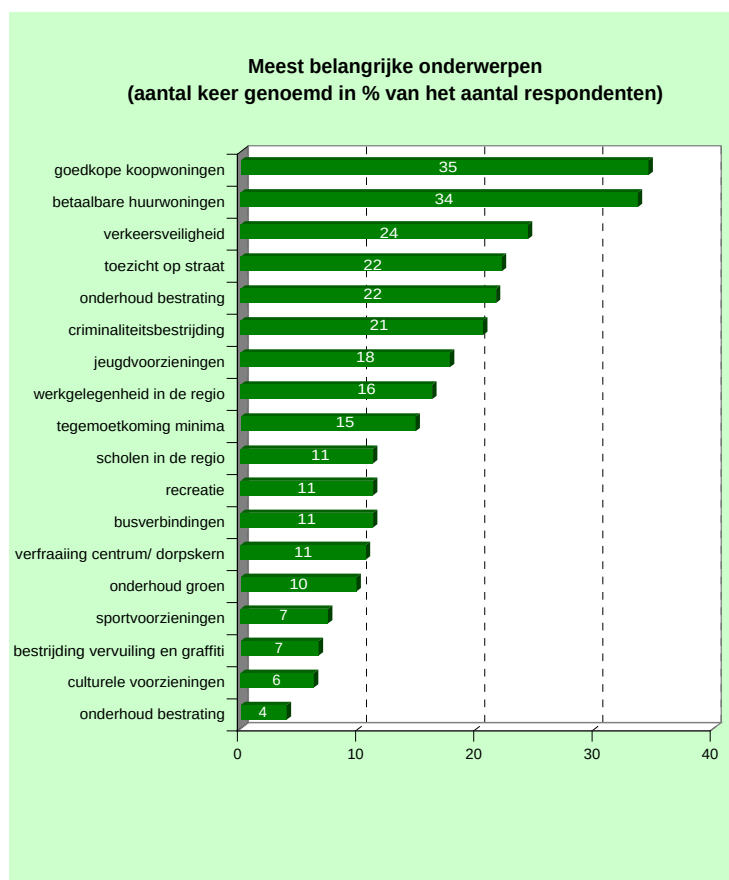
De hoogste percentages voor 'minder uitgeven in de toekomst' zien we bij verfraaiing van centrum/ dorpskern en bij toerisme (beide 10%).

Ongeveer één op de tien respondenten gaf nog een ander aandachtspunt aan. De categorie 'iets anders' bevat een grote variëteit aan antwoorden. Meer snelheidscontroles in het verkeer, meer speelvoorzieningen, het creëren van meer parkeergelegenheid en het onderhoud aan groenvoorzieningen werden het meest genoemd. Meer dan de helft van de mensen (55%), die een ander punt noemden, heeft niet aangegeven of dit punt meer, evenveel of minder geld en aandacht behoeft.

De ondervraagden hebben door middel van een persoonlijke top 3 aangegeven, welke van de 18 aandachtspunten voor hen het belangrijkste zijn.

Grafiek 14.3 laat zien welke onderwerpen het meest voorkomen in de top 3, ongeacht de positie waarop zij zijn gezet.

Grafiek 14.3

Ook hier staat de woningmarkt bovenaan, al hebben goedkope koopwoningen en betaalbare huurwoningen nu wel stuivertje gewisseld. Meer dan een derde van alle respondenten heeft deze twee onderwerpen in hun top 3 gezet. Veiligheidsvoorzieningen komt met 24% op de derde plaats.

'Goedkope koopwoningen' wordt daarbij het vaakst op de eerste plaats gezet en is daarmee volgens de burgers hét belangrijkste aandachtspunt voor toekomstig beleid.

Na koopwoningen staat 'toezicht op straat' het vaakst op de eerste plaats en de huurwoningen dáárna.

In iedere gemeente hebben de bewoners zo hun eigen prioriteiten. Het volgende overzicht laat per gemeente de top 3 van meest genoemde onderwerpen zien en het onderwerp dat qua belangrijkheid het vaakst op de eerste plaats is gezet.

* **Beemster:**

meest genoemd:

1. Goedkope koopwoningen (38%)
2. Betaalbare huurwoningen (35%)
3. Verkeersveiligheid (32%)

Beemsterlingen hebben 'Goedkope koopwoningen' ook het vaakst op de eerste plaats gezet in de volgorde van belangrijkheid.

* **Edam-Volendam:**

meest genoemd:

1. Goedkope koopwoningen (49%)
2. Betaalbare huurwoningen (28%)
3. Criminaliteitsbestrijding (23%)

Het creëren van meer goedkope koopwoningen staat ook in Edam-Volendam het vaakst op de eerste plaats.

* **Landsmeer:**

meest genoemd:

1. Betaalbare huurwoningen (44%)
2. Toezicht op straat (27%)
3. Verkeersveiligheid (27%)

Meest op één: meer betaalbare huurwoningen

* **Oostzaan:**

meest genoemd:

1. Betaalbare huurwoningen (45%)
2. Goedkope koopwoningen (38%)
3. Verkeersveiligheid (30%)

Hoewel in frequentie op de tweede plaats, inwoners van Oostzaan zetten de problematiek van de goedkope koopwoningen het vaakst bovenaan de prioriteitenlijst.

* **Purmerend:**

meest genoemd:

1. Betaalbare huurwoningen (32%)
2. Goedkope koopwoningen (30%)
3. Toezicht op straat (30%)

In Purmerend wordt 'toezicht op straat' het meest op de eerste plaats gezet.

* **Waterland:**

meest genoemd:

1. Goedkope koopwoningen (38%)
2. Betaalbare huurwoningen (33%)
3. Jeugdvoorzieningen (30%)

De goedkope koopwoningen worden het meest als belangrijkste probleem in de gemeente Waterland bestempeld.

* **Wormerland:***meest genoemd:*

1. Onderhoud bestrating (41%)
2. Betaalbare huurwoningen (38%)
3. Goedkope koopwoningen (29%)

Het onderhoud van de bestrating laat in Wormerland volgens de inwoners nogal te wensen over: niet alleen het meest genoemd in de top 3, maar ook het vaakst op één.

* **Zeevang:***meest genoemd:*

1. Goedkope koopwoningen (37%)
2. Betaalbare huurwoningen (31%)
3. Verkeersveiligheid (29%)

Verkeersveiligheid zetten de inwoners van Zeevang het meest op de eerste plaats.

slotopmerking:

Het creëren van betaalbare huurwoningen staat in alle 8 gemeenten van Waterland+ op de eerste of tweede plaats in de top 3 van meest voorkomende antwoorden.

14.4 Stemintentie en politieke voorkeur

Als er morgen gemeenteraadsverkiezingen zouden worden gehouden, hoeveel inwoners van de regio Waterland zouden dan naar de stembus gaan? De Regionale Omnibus peilde de stemintentie van de burgers. De reacties staan in tabel 14.1.

Tabel 14.1

Stemintentie als er nu gemeentelijke verkiezingen zouden zijn (in % naar gemeente en de hele regio)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio Waterland+
ga zeker stemmen	70	63	75	70	55	71	67	71	63
ga misschien stemmen	14	23	15	16	26	17	20	15	22
ga zeker niet stemmen	7	10	6	6	11	8	7	7	9
mag (nog) niet stemmen	7	3	3	5	4	2	3	3	4
weet nog niet	3	2	2	4	5	3	3	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

63% van de regiobewoners zegt zeker naar de stembus te gaan. In Landsmeer zegt zelfs driekwart van de bevolking dat. In Purmerend is de stemintentie het laagst al zegt ook hier 55% zeker te gaan stemmen. Bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen in Purmerend was de daadwerkelijke opkomst overigens ook 55%.

In Purmerend en Edam-Volendam beweert ongeveer één op de tien inwoners zeker niet te gaan stemmen en dat is meer dan in de andere gemeenten.

De volgende tabel laat per gemeente zien op hoeveel stemmen de politieke partijen mogen rekenen.

Tabel 14.2

Stemverdeling voor de politieke partijen (in % naar gemeente en de hele regio)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio Waterland+
CDA	16	33	9	10	11	22	15	10	16
VVD	23	14	25	23	25	20	18	38	22
PvdA	26	19	26	29	31	26	29	27	27
Groen Links	7	9	12	15	8	14	16	10	10
D66	4	2	10	4	6	3	5	5	5
andere landelijke partij	9	7	9	14	13	11	11	7	11
plaatselijke partij	15	17	9	5	7	5	5	12	9
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100
is de grootste partij									

De Partij van de Arbeid zou de grootste politieke partij in de regio Waterland+ worden als er morgen verkiezingen zouden zijn. In zes van de acht gemeenten eindigt de PvdA op de eerste plaats. In Edam-Volendam zou het CDA de grootste partij kunnen worden. Ook opvallend is het grote aantal mensen in Edam-Volendam dat op een plaatselijke partij wil gaan stemmen (17%, waarvan 54% voor Volendam '80, 36% voor Recht door Zee (R.D.Z.) en 10% voor Gemeentebelangen Edam-Volendam). Dit gaat ten koste van zowel de links georiënteerde PvdA als de rechts gekleurde VVD. Vergeleken met de andere gemeenten, zijn beide partijen in Edam-Volendam ondervertegenwoordigd. In Zeevang tenslotte, zou de VVD met ruime voorsprong op nummer 2 (PvdA) de verkiezingen winnen.

14.5 Invloed op het gemeentebestuur

Het is volgens één op de vijf regiobewoners (heel) moeilijk om in de gemeente je stem te laten horen. Het merendeel kan er niet echt een beeld van vormen: 27% denkt dat noch moeilijk noch gemakkelijk is en 43% weet het niet.

Tabel 14.3

Hoe moeilijk is het om je stem te laten horen in uw gemeente? (in % naar gemeente en de hele regio)									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio Waterland+
heel moeilijk	4	13	7	9	3	8	3	3	6
moeilijk	13	23	22	12	10	20	9	11	14
niet makkelijk/ niet moeilijk	25	25	29	28	27	25	32	36	27
makkelijk	14	8	6	11	10	6	12	15	10
heel makkelijk	2	1	1	2	1	1	1	0	1
weet niet	43	30	35	39	50	40	43	34	43
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

In Edam-Volendam klinkt het kritische geluid het hardst: 36% vindt het laten horen van zijn of haar stem hier moeilijk of heel moeilijk. Wormerland en Zeevang zijn de enige twee gemeenten waar het aantal mensen dat het (heel) makkelijk vindt om de stem te laten horen, groter is dan het aantal dat het (heel) moeilijk vindt. Kanttekening bij alle gemeenten is uiteraard het grote aandeel respondenten zonder mening. Dit komt de representativiteit niet ten goede.

De regiobewoners is ook gevraagd of zij invloed zouden willen uitoefenen op het gemeentebestuur en zo ja, op welke manier(en).

Grafiek 14.4 op de volgende pagina bewijst dat geslacht, leeftijd en opleiding een relatie vertonen met de wens om sturing te geven aan het gemeentelijk beleid.

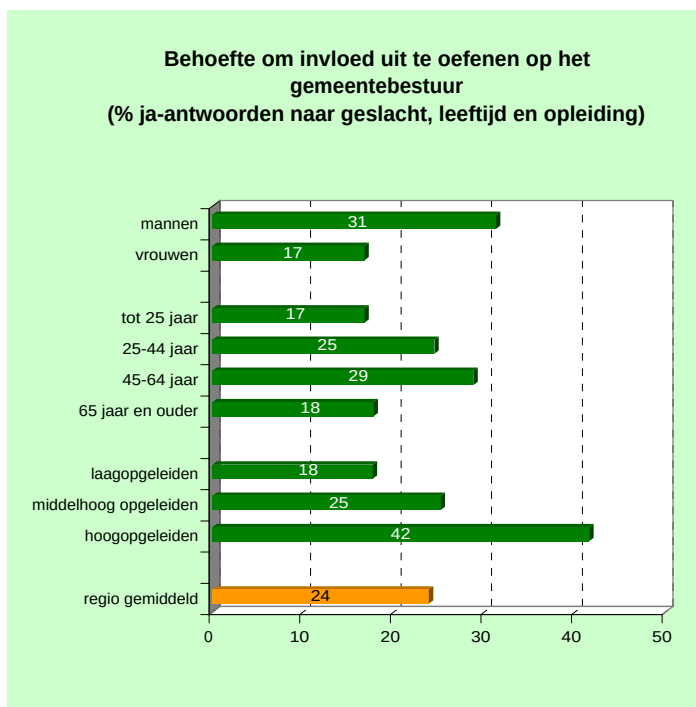
24% van de inwoners van de regio Waterland+ wil invloed op het bestuur van hun gemeente.

Vooraf het opleidingsniveau laat een sterk verband zien met de behoefte om invloed uit te oefenen. Ruim vier op de tien hoogopgeleiden wil iets te zeggen hebben over de manier waarop de gemeente bestuurd wordt (42%). Onder mensen met een lagere opleiding is die wens kleiner (25% van de mensen met een middelbare opleiding en 18% van de laagopgeleiden).

Vrouwen, jongeren tot 25 jaar en 65-plussers willen minder vaak dan andere regiobewoners invloed uitoefenen op het bestuur van hun gemeente.

Landsmeer heeft de meeste inwoners die zich willen bezighouden met het reilen en zeilen van het gemeentebestuur (31%) en Purmerend en Wormerland de minste (beide 22%). De andere gemeenten liggen dicht bij elkaar en scoren allemaal tussen de 24 en 27%.

Grafiek 14.4

Rest nog de vraag, op welke manier deze burgers dan invloed zouden willen uitoefenen. De respondenten die invloed willen (24% van alle ondervraagden plus 6% die zeiden het niet te weten), konden kiezen uit een lijst met negen mogelijke manieren met daarbij de optie om nog een andere invloedswijze aan te geven. Ze mochten meer dan één antwoord geven. Gemiddeld gaf iedere respondent ruim 2 antwoorden.

Tabel 14.4

Op welke manier invloed uitoefenen op gemeentebestuur? (in %)		
	als % van alle inwoners van de regio	als % van degenen die invloed willen uitoefenen
stem uitbrengen bij gemeenteraadsverkiezingen	18	60
meedoen aan meningspeilingen en enquêtes	14	46
rechtstreeks contact met burgemeester en wethouders	9	31
rechtstreeks contact met raadsleden	7	24
gebruik maken van spreekrecht bij raadscommissies	4	15
actief deelnemen aan inspraakbijeenkomsten	4	14
meedoen aan gemeentelijke discussies op internet	3	10
lidmaatschap van een politieke partij	3	9
lidmaatschap van een belangengroep	2	6
op een andere manier	1	3

De tabel laat zien dat 60% van de mensen die invloed willen uitoefenen, denken dat je stem uitbrengen bij de gemeenteraadsverkiezingen de beste manier is. Dat is 18% van alle ondervraagde regiobewoners. Daarnaast zegt 46% sturing te willen geven aan het bestuur door middel van meningspeilingen en enquêtes.

31% ziet het rechtstreekse contact met burgemeester en wethouders (mondeling, briefverkeer of e-mail) als een goede manier om iets te bewerkstelligen.

Een kleine groep van 3% noemt nog een andere invloedswijze. Zij denken het meest aan een referendum.

Ter afsluiting kregen de ondervraagden nog twee stellingen voorgelegd over de invloed die burgers op het gemeentebestuur kunnen uitoefenen.

De eerste stelling gaat over de gemeenteraad en luidde:

De gemeenteraad staat open voor de problemen van burgers.

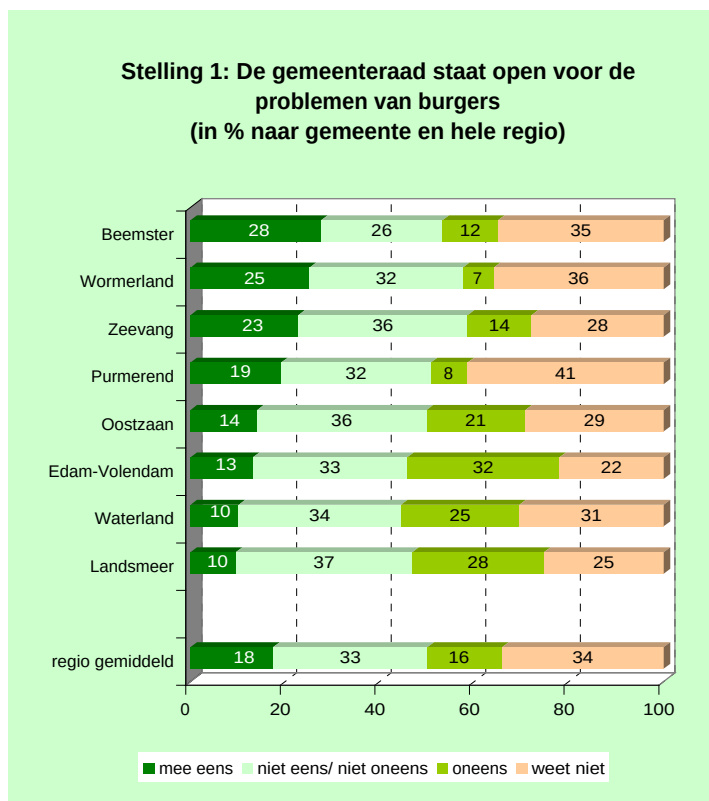
De tweede stelling behandelt de veronderstelde invloed op de gemeentepolitiek. De stelling was:

Als burger heb ik daadwerkelijk invloed op de gemeentepolitiek.

Per stelling brengt een grafiek de antwoorden in beeld uitgesplitst naar de verschillende gemeenten.

Grafiek 14.5 laat zien dat de gemeenteraad van Beemster volgens de eigen inwoners het meest open staat voor de problemen van de burgers.

Grafiek 14.5

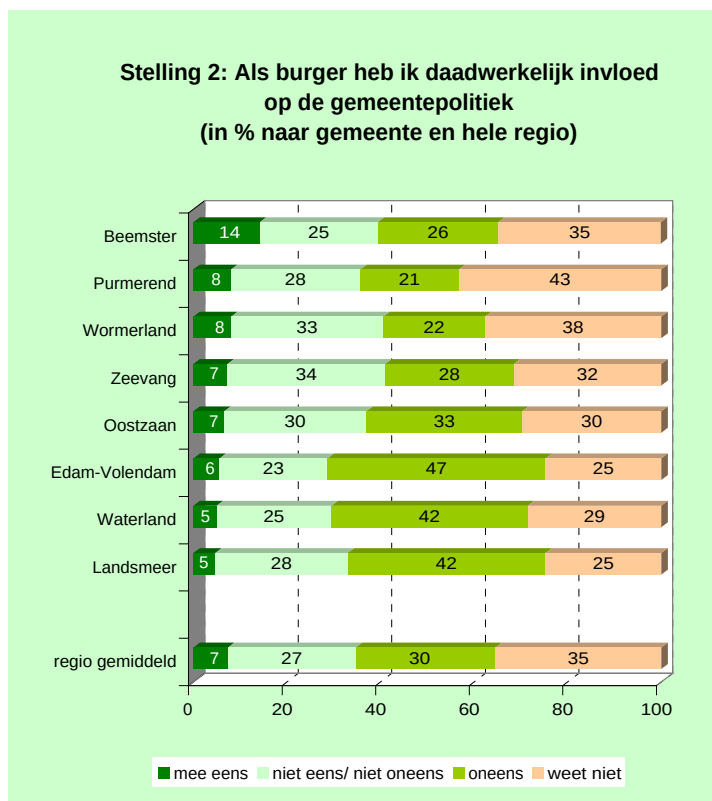

Van alle Beemsterlingen is 28% het eens met de eerste stelling. In Waterland en Landsmeer vinden de minste inwoners dat de gemeenteraad oog en oor heeft voor zaken die onder de burgers leven (beide 10%).

De meeste mensen zijn het uitgesproken oneens met de stelling in Edam-Volendam (32%). Daar tegenover staan Wormerland (7%) en Purmerend (8%), waar de minste mensen het met de stelling oneens zijn. In Purmerend formuleerden opvallend veel mensen geen mening, waardoor Purmerend lager in de rangorde staat dan je op basis van het aantal 'oneens-antwoorden' mag verwachten.

De reacties op de tweede stelling staan in grafiek 14.6.

Grafiek 14.6

Er is weinig geloof dat je als burger in de regio Waterland+ daadwerkelijk sturing kunt geven aan gemeentelijk beleid. Slechts 7% is die mening toegedaan terwijl 30% het oneens is met de stelling.

Kijkend naar de afzonderlijke gemeenten is er een zelfde beeld te zien als bij de eerste stelling. De rangorde is praktisch hetzelfde; alleen Purmerend staat nu twee plaatsen hoger.

Beemster staat wederom op de eerste plaats: 14% van burgers denkt hier echt invloed te hebben op de gemeentepolitiek en dat is aanmerkelijk meer dan in de andere gemeenten. Waterland en Landsmeer staan ook hier onderaan. Slechts 5% van de inwoners van deze gemeenten heeft geloof in hun mogelijkheden om de gemeentepolitiek te beïnvloeden. In Edam-Volendam is dat 6% maar hier is bijna de helft van de ondervraagden het oneens met de stelling (47%).

14.6 Functioneren van de gemeenteraad

Tot slot mochten de burgers een oordeel vellen over het huidige functioneren van het bestuur in hun woongemeente.

Tabel 14.5

Hoe beoordeelt u het functioneren van de gemeenteraad? (in % naar gemeente)								
	Beemster	Edam/ Volendam	Lands- meer	Oostzaan	Purmer- end	Waterland	Wormer- land	Zeevang
goed	12	2	1	3	6	2	8	8
redelijk	41	36	22	26	45	25	50	46
matig	15	32	34	32	11	32	14	17
slecht	5	15	29	19	2	20	1	4
weet niet	28	14	14	21	36	21	27	26
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

De verschillen in de beoordeling van de afzonderlijke gemeenteraden zijn groot. Wanneer we stellen dat "goed/ redelijk" positieve beoordelingen zijn en "matig/ slecht" negatieve, dan is er een duidelijke tweesplitsing tussen de gemeenten te zien.

In vier gemeenten is het aantal positieve reacties groter dan het aantal negatieve: Beemster, Purmerend, Wormerland en Zeevang. Beemster telt daarbij de meeste mensen die het functioneren van de raad als 'goed' bestempelen (12%) en Wormerland kent het hoogste totaalpercentage positief gestemden (58%). In deze vier gemeenten geeft meer dan de helft van de respondenten een positief oordeel over hun gemeenteraad.

Daartegenover staan vier gemeenten met een vooral negatieve beeldvorming over de gemeenteraad, te weten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en Waterland.

De beoordeling voor de raad van Edam-Volendam is wel beter dan voor de andere drie: 38% geeft hier nog wel een positieve reactie.

Het functioneren van de gemeenteraden in Landsmeer, Oostzaan en Waterland krijgt van respectievelijk 63%, 51% en 52% negatieve kritieken.

Van de Landsmeeders noemt 29% het functioneren van de raad zelfs slecht.

Degenen die een negatief oordeel uitspraken, mochten ook zeggen waarom de gemeenteraad naar hun mening niet goed functioneert. Meest genoemde kritieken waren daarbij:

1. Gemeenteraad luistert niet voldoende (14%)
2. Onderlinge ruzies (11%)
3. Ze doen wat ze zelf willen (7%)
4. Ze verspillen geld (5%)
5. Geen onderlinge samenwerking (4%)

Het niet goed luisteren van de gemeenteraad wordt in vier gemeenten het meest genoemd, maar vooral in *Edam-Volendam*: 31% van de negatieve reacties in Edam-Volendam gaan hierover (tegen 14% voor de hele regio zoals hierboven te zien is).

Ook in *Beemster*, *Purmerend* en *Zeevang* wordt het niet luisteren het meest genoemd. Het gaat in de laatste drie gemeenten wel om een veel kleiner deel van de bevolking, omdat veel minder mensen hier negatieve reacties hebben gegeven.

In *Landsmeer* (16% van de negatieve reacties) en *Oostzaan* (26% van de negatieve reacties) richten de klachten zich vooral op de onderlinge ruzies binnen de gemeenteraad.

Inwoners van gemeente *Waterland* klagen over drie dingen ongeveer even vaak: 'de gemeenteraad verspilt teveel geld', 'onderlinge ruzies' en 'de gemeenteraad luistert niet voldoende' krijgen alledrie 10% van de opmerkingen.

De gemeenteraad van *Wormerland* krijgt de minste negatieve kritieken. Ter vergelijking: de raden van Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en Waterland kregen ieder ongeveer vier keer zoveel negatieve opmerkingen. 21% van de verwijten in Wormerland gaat over verkeerd genomen beslissingen van de raad. Beide 10% krijgen 'het is niet duidelijk wat de gemeenteraad eigenlijk doet' en 'er moet meer aandacht zijn voor de kleine kernen in Wormerland'.

15

GEMEENTEPROFIELEN

15.1 Inleiding

Dit afsluitende hoofdstuk schetst een profiel van elk van de gemeenten in de regio Waterland+. Hierbij moet goed duidelijk zijn, dat het gaat om de *meningen en gevoelens* van de inwoners en in bepaalde gevallen misschien niet over de reële situatie. Een gemeenteprofiel vat de meest opmerkelijke bevindingen van deze Omnibusenquête samen om op die manier van iedere gemeente een typering te kunnen geven.

15.2 Beemster

Het is volgens de bewoners goed toeven in de gemeente Beemster. De meningen over de gemeente en de leefbaarheid van de woonomgeving zijn zeer positief. De buurt krijgt een 7,8 en dat is hoger dan in elk van de andere gemeenten in de regio Waterland+. Op alle vijf Lemon-indicatoren (leefbaarheidmonitor) behaalt Beemster de hoogste waarderingen. Dat vertaalt zich ook in een laag percentage mensen dat zich onveilig voelt op straat. Bovendien komen vermogensdelicten, overlast en verloedering volgens de inwoners niet vaak voor. De inwoners vinden dat het aantal voorzieningen, zoals supermarkten en winkels, te wensen over laat. Zowel voor de dagelijkse boodschappen als de niet-dagelijkse boodschappen gaat men vaak naar Purmerend.

Ook over de gemeentelijke dienstverlening en het gemeentebestuur is men bovengemiddeld tevreden. Het rapportcijfer van 7,2 voor de dienstverlening is het hoogst in de regio. Meer dan de helft van de bevolking is daarnaast ook tevreden over het functioneren van de gemeenteraad.

Hebben de inwoners dan helemaal geen kritiek? Toch wel. Zoals gezegd is men voor bepaalde voorzieningen afhankelijk van omliggende gemeenten, voornamelijk Purmerend. Ook de mogelijkheden voor openluchtrecreatie in en rond Beemster zijn volgens de inwoners relatief gering. De waardering voor de recreatieve fietsmogelijkheden is in deze gemeente het laagst.

Kijkend naar de bevolking van Beemster valt op dat de arbeidsparticipatie van de inwoners hier laag is. Van de beroepsbevolking (15-65 jaar) verricht 72% betaalde arbeid. Gemiddeld voor de regio is 77%. Ondanks dat, kent Beemster toch een bovengemiddeld aantal huishoudens met een hoog inkomen.

15.3 Edam-Volendam

Inwoners van Edam-Volendam zijn zeer gehecht aan hun woonplaats. Een verklaring hiervoor of een gevolg hiervan is dat 78% van de bevolking er al meer dan 20 jaar woont. Als we de bewoners mogen geloven is Edam-Volendam een gezellige en prettige gemeente met zeer veel voorzieningen. Net als de Beemsterlingen is men met alle aspecten van leefbaarheid in de woonomgeving bovengemiddeld tevreden. Drugs- en drankgebruik onder jongeren komt volgens de inwoners wel vaak voor.

Edam-Volendam is een gemeente op zich. De sociale cohesie is sterk en maar een klein aantal inwoners klaagt over te weinig sociale contacten. De sterke binding met de woonplaats is ook terug te zien in het hoge percentage mensen dat werkt binnen de gemeentegrenzen (48% van de werkenden). De rit naar het werk kan meestal lopend of fietsend worden afgedaan. De inwoners van Edam-Volendam zijn daarbij dik tevreden over de verkeersveiligheid. Het eigen autobezit is laag, maar het is niet duidelijk of het voorgaande hier oorzaak of gevolg van is. Het opleidingsniveau (van vooral de

Volendammers) is relatief laag, maar dat geldt eveneens voor de werkloosheid. Veel mensen zijn werkzaam in de detailhandel en in verhouding tot de andere gemeenten ook vaak in de bouwrijverheid.

De bewoners zijn kritisch over het ambtelijk apparaat, het gemeentebestuur en de recreatiemogelijkheden rond de woonplaats. De gemeentelijke dienstverlening krijgt met een 6,5 nog een redelijke waardering maar de tevredenheid over de gemeentelijke informatievoorziening is benedengemiddeld. Aantekening daarbij is dat relatief weinig mensen internet hebben en ook voor de gemeentelijke informatiepagina in huis-aan-huisbladen hebben de Edammers en Volendammers vaak geen interesse. Het is volgens de bewoners moeilijk je stem te laten horen in Edam-Volendam en het gemeentebestuur krijgt van veel mensen (41%) de kritiek dat het niet naar zijn burgers luistert. 47% van de ondervraagden trekt het functioneren van de gemeenteraad in twijfel.

15.4 Landsmeer

Het opleidingsniveau van de Landsmeeders is hoog. In vergelijking met de andere Waterlandse gemeente wonen hier niet alleen de minste laagopgeleiden, maar ook de meeste hoogopgeleiden.

Landsmeer is (net als gemeente Waterland) meer gericht op Amsterdam dan op Purmerend. Werken en winkelen doet men relatief vaak in Amsterdam-Noord al kan men voor de dagelijkse boodschappen ook goed in de eigen gemeente terecht.

De inwoners van Landsmeer scoren op veel onderwerpen van de Regionale Omnibusenquête gemiddeld, maar over de veiligheid, het verkeer en het gemeentebestuur is men negatiever dan andere regiobewoners.

Alleen in Purmerend voelen meer mensen zich wel eens onveilig op straat. Landsmeer heeft volgens de burgers vooral te kampen met vermogensdelicten, dreiging en brandstichting. Bovendien is de woonbuurt volgens heel weinig mensen vooruit gegaan het afgelopen jaar.

Bij de tevredenheid over 8 verkeersaspecten eindigt Landsmeer onderaan. De inwoners zijn van alle gemeenten het minst tevreden over het onderhoud aan wegen/ fietspaden en over de veiligheid voor fietsers.

Over het bestuur van de gemeente is men uitgesproken ontevreden. Tweederde van de bevolking bestempelt het functioneren van de gemeenteraad als matig tot slecht. Het is moeilijk je stem te laten horen, ook omdat het gemeentebestuur volgens 37% niet naar de burgers luistert. De informatievoorziening over gemeentelijke activiteiten in de woonbuurt is volgens 47% onvoldoende, terwijl het aantal internetaansluitingen en het bereik van de gemeentelijke informatiepagina in de huis-aan-huisbladen juist bovengemiddeld zijn.

Opmerkelijk positief zijn de Landsmeeders over het groene karakter van de woonomgeving: 97% prijst de mogelijkheden voor openluchtrecreatie in en om de woonplaats en ook de wandel- en fietsmogelijkheden krijgen hier hoge waarderingen.

15.5 Oostzaan

Het landschap en de recreatiemogelijkheden stemmen ook in Oostzaan tot grote tevredenheid. Het Twiske wordt door bijna de gehele eigen bevolking vaak en graag bezocht. Hoewel Oostzaan eigenlijk meer bij de Zaanstreek hoort dan bij Waterland, is Oostzaan in de resultaten een typische, gemiddelde, Waterlandse gemeente. De inwoners zijn over weinig onderwerpen opvallend positief of negatief gestemd.

Oostzaners hebben niet veel met Purmerend: de niet-dagelijkse boodschappen doen zij voornamelijk in Zaanstad en werken in Purmerend doet maar 1% van de mensen die betaalde arbeid verrichten.

Men moet wel voor veel dingen naar Zaanstad en Amsterdam, want de voorzieningen in de eigen gemeente houden volgens de inwoners niet over. Ook de uitstraling en de gezelligheid van de gemeente zouden beter kunnen.

Veel Oostzaners (zowel mannen als vrouwen) verrichten betaald werk: 81% van de beroepsbevolking. En dat is beduidend meer dan in de andere gemeenten. De helft van

alle werkenden verricht de arbeid in Amsterdam en 16% in Zaanstad.

De veiligheid op straat is relatief goed: vermogensdelicten, dreiging en verloedering komen volgens de bewoners niet bovengemiddeld vaak voor. Overlast van jongeren en omwonenden komt in hun perceptie zelfs weinig voor.

Het functioneren van de gemeenteraad zou beter kunnen: er zijn meer ontevreden dan tevreden mensen. De publieke opinie is echter niet zo negatief als in Landsmeer en Waterland.

15.6 Purmerend

Purmerend is de enige echt verstedelijkte gemeente in de regio Waterland. En dat is goed te zien aan de antwoorden van de respondenten. Aan voorzieningen geen tekort en bijna iedereen doet alle dagelijkse boodschappen in Purmerend zelf. En ook werken doet men relatief vaak binnen de stadsgrenzen (37%). Purmerend heeft een echte regiofunctie voor de omliggende gemeenten waar het gaat om tijdsbestedingen als film- en theaterbezoek en uit eten gaan in een restaurant.

Echter, een verstedelijkte gemeente kent ook specifieke problemen. Op de leefbaarheidindicatoren en op het gebied van veiligheid (met name overlast en verloedering) scoort Purmerend slechter dan de andere gemeenten in de Omnibusenquête. De anonimiteit van een grotere stad uit zich in het hoge percentage inwoners dat zegt te weinig sociale contacten te hebben (11%). En 19% van de bevolking zou best meer contacten willen. Aan ontmoetingsplekken om nieuwe contacten te leggen is volgens de ondervraagden overigens geen tekort.

Zes van de tien Purmerenders is gehecht aan de woonplaats en dat is behoorlijk minder dan elders. Het komt ook doordat veel mensen nog niet zolang in de stad wonen. Over de verkeersaspecten, de gemeentelijke dienstverlening en het bestuur zijn relatief veel inwoners tevreden.

Purmerend eindigt bij de acht verkeersaspecten gemiddeld op de tweede plaats. Het haalt zelfs drie eerste plaatsen: goede busverbindingen, de afstand naar een bushokje en de door de gemeente inmiddels getroffen verkeersmaatregelen zoals rotondes, verkeersborden, drempels etc.

Driekwart van de bevolking vindt dat de gemeente haar inwoners goed informeert over activiteiten in de woonbuurt (56% is gemiddeld in de regio). Evenzo positief zijn de Purmerenders over het gemeentebestuur. De helft van de inwoners noemt het functioneren van de gemeenteraad redelijk tot goed. Slechts 13% vindt het matig tot slecht en dat is minder dan in alle andere gemeenten.

15.7 Waterland

Waterlanders zijn zeer gehecht aan hun woonplaats én aan de regio. Toch zijn ze over niet veel onderwerpen bovengemiddeld positief. De wandel- en fietsmogelijkheden in Waterland krijgen wel hoge waarderingen.

Op het gebied van leefbaarheid en veiligheid scoort de gemeente gemiddeld. Het is op zich prettig wonen in Waterland, al waarschuwen de burgers wel voor verloedering van de woonbuurten.

De voorzieningen, de gemeentelijke dienstverlening en vooral het gemeentebestuur lokken veel negatieve reacties uit bij de ondervraagden.

Minder dan één op de vijf Waterlanders vindt dat alle noodzakelijke voorzieningen aanwezig zijn. Vooral voor de niet-dagelijkse boodschappen zoals schoenen, kleding etc. gaat men naar Purmerend en vooral Amsterdam.

De gemeentelijke dienstverlening krijgt in Waterland een 6,1 wat beduidend lager is dan in de andere gemeenten. Behalve de ambtenaren, krijgt ook het gemeentebestuur kritiek: 28% zegt dat het moeilijk is je stem te laten horen en volgens 41% luistert het bestuur niet naar de burgers. Meer dan de helft van de bevolking noemt het functioneren van de gemeenteraad matig tot slecht.

15.8 Wormerland

Wormerland is meer gericht op Zaanstad dan op Purmerend: 26% van de Wormerlanders die betaalde arbeid verrichten, werkt in Zaanstad en maar 9% in Purmerend. En voor de niet-dagelijkse boodschappen mag Zaanstad rekenen op 48% van de Wormerlanders en Purmerend maar op 12%.

De Wormerlandse bevolking is vergeleken met de andere gemeenten gemiddeld het oudst. Dit heeft tot gevolg dat het aandeel werkenden als deel van de bevolking hier het kleinst is. De Wormerlanders hebben niet veel aan te merken op hun gemeente. Alleen het aantal voorzieningen en de mogelijkheden voor wandelen, fietsen en openluchtrecreatie krijgen matige beoordelingen.

De bestrating is ook een probleem: het onderhoud van wegen en fietspaden moet in het toekomstig beleid zelfs de hoogste prioriteit krijgen volgens de burgers.

Voor de rest zijn de inwoners van Wormerland tevreden mensen. Het is volgens 87% een prettige woonplaats en op het gebied van veiligheid gebeurt geen van de in de Regionale Omnibusenquête gevraagde misstanden in de perceptie van de bewoners bovengemiddeld vaak. Vermogensdelicten en dreiging komen in hun opvatting zelfs weinig voor.

Het gemeentebestuur van Wormerland krijgt van alle gemeenten in de regio de beste beoordeling. Bijna 60% vindt het functioneren van de gemeenteraad redelijk tot goed.

De percentages mensen die vinden dat het moeilijk is je stem te laten horen en dat het gemeentebestuur niet luistert, zijn hier het laagst (beide circa 10%).

15.9 Zeevang

Tot slot Zeevang, de gemeente met de minste inwoners, relatief veel hoopopgeleiden en veel huishoudens met hoge inkomens. De leefbaarheid van de woonbuurt en vooral de veiligheid in de gemeente zijn volgens de bewoners goed. Op drie van de vijf leefbaarheidindicatoren (sociale cohesie, overlast in de buurt en veiligheidsgevoel in de buurt) en op alle vijf veiligheidsfactoren scoort Zeevang bovengemiddeld of het best. De gemeentelijke dienstverlening en het gemeentebestuur mogen zich verheugen in voornamelijk positieve reacties. Er zijn eigenlijk maar drie zaken die de inwoners van Zeevang negatief beoordelen: de voorzieningen, de verkeersveiligheid en de busverbindingen.

Slechts 29% van de inwoners gaat voor de dagelijkse boodschappen naar Oosthuizen, de rest doet dat buiten de gemeente. Voor niet-dagelijkse boodschappen slaagt maar 7% binnen de gemeentegrenzen. Voor deze producten gaat 42% naar Purmerend en 25% naar Hoorn. Purmerend is belangrijk voor de inwoners van Zeevang. Veel aspecten van het sociale leven (uitgaan, films, sport, cultuur etc.) spelen zich hier af.

De inwoners van Zeevang hebben grote kritiek op de verkeersveiligheid. Het moet zelfs hét voornaamste speerpunt van toekomstig beleid zijn. Over de veiligheid van fietsers en vooral voetgangers zijn de inwoners op dit moment ontevreden. De burgers zijn daarnaast niet te spreken over de verkeersmaatregelen die de gemeente tot nu toe heeft getroffen.

Tabel 15.1 geeft per gemeente een overzicht van een groot aantal onderwerpen uit de Regionale Omnibusenquête 2004. Wanneer een gemeente bovengemiddeld goed of positief scoort, is het percentage of rapportcijfer groen (licht) gekleurd. Benedengemiddelde of negatieve scores staan in een rood (donker) vakje.

Tabel 15.1

Gemeenteprofielen naar onderwerp									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio Waterland+
HUISVESTING									
rapportcijfer huurwoningen	7,3	7,0	6,9	7,2	7,1	7,3	7,5	7,3	7,1
rapportcijfer koopwoningen	8,1	8,2	7,9	8,1	7,9	7,9	8,0	8,0	8,0
% urgente woningzoekende doorstromers	5	5	8	9	12	9	6	6	9
% urgente woningzoekende starters	31	34	24	33	53	30	24	35	40
% (zeer) gehecht aan woonplaats	84	87	75	75	61	83	75	70	73
% (zeer) gehecht aan regio	54	60	57	61	56	72	68	53	60
% langer dan 20 jaar inwoner van gemeente	49	78	54	51	43	64	56	52	54
MENING OVER DE GEMEENTE									
% gemeente is een prettige woonplaats	93	88	84	82	77	81	87	85	82
% alle voorzieningen zijn aanwezig	32	58	46	26	63	17	36	24	49
% gemeente is gezellig	59	78	43	39	43	45	40	42	49
% gemeente is schoon	78	53	44	57	33	49	47	63	45
% gemeentebestuur luistert niet naar burgers	13	41	37	30	12	41	9	21	22
LEEFBAARHEID VAN DE WOONOMGEVING									
rapportcijfer: algemeen oordeel over buurt	7,8	7,6	7,4	7,5	7,2	7,5	7,4	7,6	7,4
LeMon-indicatoren zijn rapportcijfers:									
indicator 1: uiterlijk en voorzieningen	7,1	6,8	6,5	6,8	6,7	6,4	6,6	6,6	6,7
indicator 2: omgang buurtbewoners	7,6	7,6	7,3	7,4	7,1	7,5	7,2	7,5	7,3
indicator 3: betrokkenheid (sociale cohesie)	7,1	7,2	6,8	6,8	6,1	6,8	6,8	7,0	6,6
indicator 4: overlast in de buurt	7,8	7,5	6,8	7,3	6,9	7,3	7,3	7,7	7,2
indicator 5: veiligheidsgevoel in de buurt	8,6	8,6	8,1	8,4	7,9	8,5	8,3	8,7	8,2
% buurt vooruit gegaan	11	15	6	7	11	7	8	5	8
% buurt achteruit gegaan	4	8	16	10	19	15	15	8	15
CONTACTEN									
% te weinig sociale contacten	7	4	5	6	11	7	8	5	8
% zou meer contacten willen	18	14	13	12	19	12	12	13	16
% voorzieningen voor ontmoeten van andere mensen zijn ontoereikend	8	7	8	13	5	11	10	15	8
WERK EN OPLEIDING									
verrichten betaalde arbeid (% 15-65 jarigen)	72	77	76	81	78	78	75	76	77
% werkenden als deel van hele bevolking	60	69	64	67	66	67	59	66	65
% werkend in eigen gemeente	26	48	19	18	37	21	26	23	33
% niet-werkend werkzoekend (bron: CWI)	2	2	4	2	5	3	3	3	4
laagopgeleiden	43	57	38	47	43	42	49	42	46
hoogopgeleiden	22	14	27	18	18	26	21	25	20
netto-inkomen tot 1700 euro	36	43	33	37	38	35	36	31	38
netto-inkomen meer dan 2900 euro	28	14	30	20	16	23	22	29	19
VERKEER									
eigen autobezit (% huishoudens)	85	74	79	78	77	78	78	84	78
Rangorde op de 8 verkeersaspecten	3e	1e	8e	5e	2e	4e	5e	7e	

Tabel 15.1
vervolg

Gemeenteprofielen naar onderwerp									
	Beemster	Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Regio Waterland+
WINKELN									
dagelijkse boodschappen in eigen gemeente	32	98	86	88	98	48	73	29	84
niet-dagelijkse boodsch in eigen gemeente	14	67	28	13	76	16	22	7	51
niet-dagelijkse boodsch doen in Purmerend	68	15	8	2	76	27	12	42	45
CULTUUR, SPORT en VRIJE TIJD									
cijfer aantal sportvoorzieningen	7,4	8,0	7,8	7,5	7,2	6,8	7,3	6,3	7,3
cijfer kwaliteit sportvoorzieningen	7,6	7,8	7,5	7,6	7,1	6,8	7,4	6,8	7,3
cijfer aantal cultuurvoorzieningen	6,2	6,4	5,7	5,8	7,2	5,4	5,9	4,7	6,5
cijfer kwaliteit cultuurvoorzieningen	6,9	6,8	6,2	6,4	7,3	6,0	6,2	5,1	6,8
cijfer aantal soc-cult centra	6,6	6,3	6,6	5,8	7,1	5,6	6,1	5,7	6,5
cijfer kwaliteit soc-cult centra	6,6	6,5	6,7	5,9	6,8	6,1	6,4	6,0	6,5
% dat een tv-zender mist	9	9	44	34	51	14	8	8	31
Kabelbedrijf	Multikbl	Gem.CAL	UPC	UPC	UPC	Casema	Multikbl	Multikbl	
VEILIGHEID									
% dat zich wel eens onveilig voelt op straat	13	13	20	14	24	15	17	12	19
totaalscore vermogensdelicten	2,2	3,2	4,7	3,7	3,5	3,5	2,6	2,9	3,6
totaalscore dreiging	0,8	1,2	1,2	0,5	0,7	0,8	0,4	0,3	0,8
totaalscore overlast	2,2	2,6	3,1	2,2	3,5	2,6	2,6	1,6	2,9
totaalscore verloedering	2,1	3,8	4,3	3,4	4,8	4,4	3,3	2,3	4,1
% vaak/ soms brandstichting in woonplaats	11	10	32	26	20	14	16	7	17
GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING									
rapportcijfer dienstverlening	7,2	6,5	6,6	6,5	6,8	6,1	6,8	6,9	6,6
GEMEENTELIJKE INFORMATIE									
internetaansluitingen (% huishoudens)	71	64	73	68	75	70	71	70	71
rapportcijfer internetsite	6,6	6,4	6,9	6,9	7,0	6,6	6,8	7,0	6,8
% tevredenheid informatie over woonbuurt	64	42	45	52	75	45	70	51	56
bereik van de informatiepagina in h-a-h-bladen	64	44	75	71	51	72	52	60	56
BESTUUR EN POLITIEK									
% (heel) moeilijk om stem te laten horen	17	36	29	21	13	28	11	14	20
% functioneren gemeenteraad is redelijk/ goed	53	38	23	29	51	27	58	56	44
% functioneren gemeenteraad is matig/ slecht	20	47	65	41	13	52	15	21	29
LANDSCHAP									
% mogelijkheden openluchtrecreatie voldoende	77	78	97	96	74	87	75	83	79
rapportcijfer wandelmogelijkheden	7,2	7,0	8,2	8,3	7,2	7,8	6,8	7,2	7,3
rapportcijfer fietsmogelijkheden	7,1	7,3	8,3	8,3	7,6	8,0	7,4	7,8	7,7
is gunstiger dan gemiddeld in de hele regio									
is ongunstiger dan gemiddeld in de hele regio									

**Bijlage: De vragenlijst van de Regionale
Omnibusenquête 2004**

REGIONALE OMNIBUSENQUÊTE

Geachte mevrouw, meneer,

Vorige week ontving u van ons een brief waarin wij u vroegen om mee te werken aan de regionale omnibussenquête. De vragenlijst treft u hierbij aan.

In de enquête komen verschillende onderwerpen aan bod. Als inwoner van de regio Zaanstreek-Waterland heeft u met alle of bijna alle onderwerpen te maken. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer een half uur. Wij hopen dat u deze tijd wilt vrijmaken. Let u er nog even op dat alleen de persoon aan wie de envelop is gericht de vragenlijst invult.

Volgende week wordt het formulier weer bij u **opgehaald**. U kunt de envelop, waarin u de enquête heeft gekregen opnieuw gebruiken, om de ingevulde enquête in terug te geven. Als de enquêteur/enquêtrice u niet thuis treft dan zal hij/zij een antwoordenvelop in uw brievenbus doen. Daarin kunt u de enquête dan aan ons terugsturen.

Wij verwerken de enquêtegegevens anoniem. De enquêteurs zijn niet bevoegd om uw ingevulde formulier in te zien. Zij hebben getekend voor geheimhouding.

Mogen wij rekenen op uw medewerking? Alvast bedankt.

B. Mentink
Projectleider Regionale Omnibussenquête

Voor informatie en vragen:
Gemeente Purmerend
Afdeling Onderzoek en Statistiek
Mevr. A. Panka ☎ 0299 452452

WILT U BIJ HET INVULLEN VAN DE VRAGENLIJST LETTEN OP HET VOLGENDE:

Deze vragenlijst wordt geautomatiseerd verwerkt. Daarom is het belangrijk dat u:

- de vragenlijst niet kreukt;
- de vragenlijst invult met een zwarte of blauwe pen (geen potlood of viltstift)
- een kruisje zet in het vakje van uw keuze (het vakje niet helemaal inkleuren).

Bijvoorbeeld:

1. *Bent u een man of een vrouw?*

☐ Man

☒ Vrouw (*u heeft nu ingevuld dat u een vrouw bent*)

Als u het ingevulde antwoord wilt wijzigen, moet u het goede vakje helemaal inkleuren. De scanner kiest namelijk het donkerste vakje.

1. *Bent u een man of een vrouw?*

☒ Man (*u heeft nu ingevuld dat u een man bent*)

☒ Vrouw

Wilt u per vraag één antwoord aankruisen. Als meerdere antwoorden aangekruist mogen worden, dan wordt dat aangegeven met: *Meer dan één antwoord mogelijk.*

Soms kunt u vragen overslaan: ➡ GA VERDER MET VRAAG

Bij een aantal vragen kunt u ook zelf iets opschrijven.

Belangrijk is dat u de tekst in het aangegeven vak plaatst.

Alvast bedankt voor uw medewerking.

ACHTERGRONDEN

1. In welke gemeente woont u?

- ☐ 1 Beemster
- ☐ 2 Edam-Volendam
- ☐ 3 Landsmeer
- ☐ 4 Oostzaan
- ☐ 5 Purmerend
- ☐ 6 Waterland
- ☐ 7 Wormerland
- ☐ 8 Zeevang

2. Woont u binnen of buiten de bebouwde kom?

- ☐ 1 Binnen de bebouwde kom
- ☐ 2 Buiten de bebouwde kom

3. Wat is uw postcode?

--	--	--	--	--	--

4. Bent u een man of een vrouw?

- ☐ 1 Man
- ☐ 2 Vrouw

5. Wat is uw leeftijd?

--

 jaar

6. Wat is voor u van toepassing?

- ☐ 1 Ik woon samen met partner (getrouwd of ongehuwd)
- ☐ 2 Ik woon thuis bij mijn ouder(s)/verzorger(s)
- ☐ 3 Ik woon zonder partner
- ☐ 4 Anders, namelijk

--

7. Wonen er kinderen bij u in huis?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee

8. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden? (u zelf meegeteld)

--

 personen

9. Hoe oud zijn deze personen? (u zelf meegeteld)

Aantal	Leeftijd
	Personen tot 15 jaar
	Personen 15 t/m 17 jaar
	Personen 18 t/m 64 jaar
	Personen 65 jaar en ouder

10. Heeft u zelf een inkomen? (Ook AOW of een uitkering is inkomen)

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 12

11. Waaruit bestaat uw eigen inkomen voornamelijk?

- ☐ 1 Inkomen uit loondienst
☐ 2 Inkomen uit eigen bedrijf of praktijk
☐ 3 Werkloosheidsuitkering
☐ 4 WAO uitkering
☐ 5 Uitkering van Sociale Dienst
☐ 6 VUT, AOW, pensioen
☐ 7 Anders, namelijk

Vraag 12 hoeft niet te worden ingevuld door jongeren die nog bij hun ouders thuis wonen.

12. Wat is het netto inkomen per maand van u en uw eventuele partner samen?
(Kinderbijslag en vakantiegeld niet meerekenen)

- ☐ 1 tot €870
☐ 2 €870 tot €1225
☐ 3 €1225 tot €1700
☐ 4 €1700 tot €2300
☐ 5 €2300 tot €2900
☐ 6 €2900 of meer

WOONSITUATIE

13. Hoe lang woont u in uw huidige woongemeente?

- ☐ 1 korter dan 1 jaar
☐ 2 1 tot 3 jaar
☐ 3 3 tot 5 jaar
☐ 4 5 tot 10 jaar
☐ 5 10 tot 20 jaar
☐ 6 20 jaar en langer

14. Hoe lang woont u op uw huidige adres?

- ☐ 1 korter dan 1 jaar
☐ 2 1 tot 3 jaar
☐ 3 3 tot 5 jaar
☐ 4 5 tot 10 jaar
☐ 5 10 tot 20 jaar
☐ 6 20 jaar en langer

15. In wat voor soort woning woont u?

- ☐ 1 Eengezinswoning in rij
☐ 2 Eengezinswoning 2 onder 1 kap
☐ 3 Eengezinswoning vrijstaand
☐ 4 Flat of appartement op de begane grond of een benedenwoning
☐ 5 Flat of appartement zonder lift (niet op de begane grond) of een bovenwoning
☐ 6 Flat of appartement met lift (niet op de begane grond)
☐ 7 Boerderij
☐ 8 Woonboot
☐ 9 Anders, namelijk

16. Is uw woning speciaal bestemd voor ouderen?
Dat wil zeggen een senioren-, ouderen- of aanleunwoning

- ☐ ₁ Ja
☐ ₂ Nee
☐ ₃ Weet niet

17. Is uw woning een huur- of een koopwoning?

- ☐ ₁ Huurwoning
☐ ₂ Koopwoning

18. Zijn de woonkamer, de keuken, uw slaapkamer, het toilet en de douche gelijkvloers?

- ☐ ₁ Ja
☐ ₂ Nee

19. Als u de kwaliteit van uw woning een cijfer zou mogen geven, welk cijfer geeft u dan?
1 = zeer slecht 10 = zeer goed

Cijfer:

MENING OVER UW GEMEENTE

20. Hieronder volgt een aantal uitspraken over uw gemeente.
Wilt u per uitspraak aangeven in hoeverre u het hiermee eens bent?
Graag op iedere regel een kruisje zetten.

	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Geen mening
a. Mijn gemeente is een prettige woonplaats	☐	☐	☐	☐
b. Mijn gemeente heeft een slechte naam	☐	☐	☐	☐
c. Ik vind mijn gemeente gezellig	☐	☐	☐	☐
d. Ik voel me niet thuis in mijn gemeente	☐	☐	☐	☐
e. In mijn gemeente vind ik alle voorzieningen die ik nodig heb	☐	☐	☐	☐
f. Mijn gemeente ziet er aantrekkelijk uit	☐	☐	☐	☐
g. In mijn gemeente valt niets te beleven	☐	☐	☐	☐
h. Ik vind mijn gemeente schoon	☐	☐	☐	☐
i. In mijn gemeente luistert het gemeentebestuur niet naar de inwoners	☐	☐	☐	☐

UW WOONOMGEVING

We willen graag van u over een aantal zaken in de buurt een algemeen oordeel weten, uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 tot en met 10. Steeds geldt 1= zeer slecht of zeer onprettig en 10 is zeer goed of zeer prettig

21. Hoe prettig vindt u uw buurt in het algemeen?

Cijfer:

22. Welk rapportcijfer zou u geven voor:

Uiterlijk en voorzieningen: 1= zeer slecht, 10 = zeer goed	Cijfer
a. De woningen in uw buurt (aantrekkelijkheid en staat van onderhoud van de woningen om u heen)	
b. Uw woonomgeving (denk aan pleintjes, bestrating, etc.)	
c. Het groen in de buurt (de manier waarop u er gebruik van kunt maken, de manier waarop het wordt bijgehouden)	
d. De speelvoorzieningen in de buurt	
e. De kwaliteit van de voorzieningen in uw buurt	
Omgang met medebuurtbewoners: 1= zeer onprettig, 10 = zeer prettig	Cijfer
f. De omgang tussen mensen in uw buurt	
Betrokkenheid: 1= geen betrokkenheid, 10= grote betrokkenheid	Cijfer
g. De betrokkenheid van de buurtbewoners bij de buurt	
Overlast in de buurt: 1= ernstige overlast, 10= geen overlast	Cijfer
h. Overlast van gedrag van anderen in de buurt (geluidsoverlast, of overlast van burens of van rondhangende jongeren)	
i. Vervuiling in de buurt (zwerfvuil, hondenpoep, etc.)	
j. Overlast van activiteiten als horeca, etc.	
k. Criminaliteit (inbraak, vernielingen, geweldpleging)	
l. Overlast van verkeer (verkeerslawaaai, verkeerd parkeren, hard/onveilig rijgedrag)	
Veiligheidsgevoel in de buurt: 1= zeer onveilig, 10= zeer veilig	Cijfer
m. Mate waarin u zich overdag veilig voelt in de buurt	
n. Mate waarin u zich 's avonds veilig voelt in de buurt	

23. Vindt u dat de buurt waarin u woont het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan?

- ☐ 1 Vooruit
☐ 2 Gelijk gebleven
☐ 3 Achteruit
☐ 4 Weet niet/ geen mening

VERHUISPLANNEN

24. Wilt u binnen 2 jaar verhuizen?

- ☐ 1 Beslist niet GA VERDER MET VRAAG 33
☐ 2 Eventueel wel, misschien
☐ 3 Zou wel willen, kan niets vinden
☐ 4 Beslist wel
☐ 5 Heb al andere huisv. gevonden, maar ben nog niet verhuisd GA VERDER MET VRAAG 33
☐ 6 Weet niet GA VERDER MET VRAAG 33

25. Bent u actief op zoek naar een andere woning en zo ja hoe lang?

- ☐ 1 Zoek niet actief
- ☐ 2 Minder dan ½ jaar
- ☐ 3 ½ jaar tot 1 jaar
- ☐ 4 1 tot 2 jaar
- ☐ 5 2 tot 5 jaar
- ☐ 6 5 jaar of langer

26. Waarom wilt u verhuizen?

Meer dan één antwoord mogelijk

- ☐ 1 Ik wil een eengezinswoning
- ☐ 2 Ik wil een koopwoning
- ☐ 3 Ik wil een lagere huur
- ☐ 4 Ik wil een grotere woning
- ☐ 5 De woning verkeert in een slechte staat van onderhoud
- ☐ 6 Huidige woning is niet geschikt voor ouderen
- ☐ 7 Ik wil andere burens
- ☐ 8 De buurt gaat achteruit
- ☐ 9 Ik wil betere voorzieningen in de buurt
- ☐ 10 Om dichterbij werk/studie te wonen.
- ☐ 11 Om dichterbij familie/vrienden te wonen
- ☐ 12 Ik wil op mezelf wonen
- ☐ 13 Anders, namelijk

27. Als u bij vraag 26 meer dan een antwoord heeft aangekruist, wilt u dan het nummer noteren van het antwoord dat voor u het zwaarst weegt?

Nummer:

28. Wilt u binnen uw huidige gemeente verhuizen, of naar een andere gemeente?

- ☐ 1 Binnen mijn huidige gemeente
- ☐ 2 Naar een andere gemeente in de regio Zaanstreek/Waterland, namelijk
- ☐ 3 Naar een andere gemeente, namelijk
- ☐ 4 Weet niet/geen voorkeur

29. Wilt u dan kopen of huren?

- ☐ 1 Kopen
- ☐ 2 Huren
- ☐ 3 Weet niet/geen voorkeur

30. Wat voor soort woning zoekt u?

- ☐ 1 Eengezinswoning in rij
- ☐ 2 Eengezinswoning 2 onder 1 kap
- ☐ 3 Eengezinswoning vrijstaand
- ☐ 4 Flat of appartement op de begane grond of een benedenwoning
- ☐ 5 Flat of appartement zonder lift (niet op de begane grond) of een bovenwoning
- ☐ 6 Flat of appartement met lift (niet op de begane grond)
- ☐ 7 Boerderij
- ☐ 8 Woonboot
- ☐ 9 Anders, namelijk

31. Zoekt u een woning speciaal bestemd voor ouderen?
Dat wil zeggen een senioren-, ouderen- of aanleunwoning

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee
- ☐ 3 Weet niet

32. Staat u op een wachtlijst voor een plaats in een verzorgingshuis of verpleeghuis?

- ☐ 1 Ja, voor een plaats in een verzorgingshuis
- ☐ 2 Ja, voor een plaats in een verpleeghuis
- ☐ 3 Nee
- ☐ 4 Weet niet

33. Als u vrij bent te kiezen ongeacht inkomen, gezin of werk, waar zou u dan willen wonen?

- ☐ 1 In een dorp of een woonplaats tot duizend inwoners (zoals Westbeemster, Jisp, Middelie)
- ☐ 2 In een dorp of een woonplaats van 1 tot 5 duizend inwoners (zoals Oosthuizen, IJpendam, Midden-Beemster)
- ☐ 3 In een dorp of een woonplaats van 5 tot 10 duizend inwoners (zoals Oostzaan, Landsmeer)
- ☐ 4 In een dorp of een woonplaats van 10 tot 20 duizend inwoners (zoals Monnickendam, Wormer)
- ☐ 5 In een kleine stad van 20 tot 50 duizend inwoners (zoals Edam/Volendam, Beverwijk)
- ☐ 6 In een middelgrote stad van 50 tot 100 duizend inwoners (zoals Purmerend, Alkmaar, Hoor)
- ☐ 7 In een grote stad van 100 duizend inwoners of meer (zoals Zaanstad, Haarlem, Amsterdam)
- ☐ 8 Geen voorkeur

34. Als u mocht kiezen in wat voor omgeving zou u willen wonen?

Meer dan één antwoord mogelijk

- ☐ 1 Historisch
- ☐ 2 Modern
- ☐ 3 Rustig
- ☐ 4 Dynamisch
- ☐ 5 Groen
- ☐ 6 Stedelijk
- ☐ 7 Zakelijk
- ☐ 8 Creatief
- ☐ 9 Anders, namelijk

35. Als u één van de antwoorden op vraag 34 mocht kiezen, voor welke zou u dan kiezen?

Cijfer van vraag 34 opschrijven

Cijfer:

36. In hoeverre bent u gehecht aan uw woonplaats?

- ☐ 1 Zeer gehecht
- ☐ 2 Gehecht
- ☐ 3 Niet gehecht
- ☐ 4 Helemaal niet gehecht
- ☐ 5 Weet niet/geen mening

37. In hoeverre voelt u zich inwoner van uw gemeente? Graag een cijfer geven.

1= helemaal niet, 10= heel sterk

Cijfer:

■

38. In hoeverre bent u gehecht aan de regio Zaanstreek/Waterland?

- ☐ 1 Zeer gehecht
- ☐ 2 Gehecht
- ☐ 3 Niet gehecht
- ☐ 4 Helemaal niet gehecht
- ☐ 5 Weet niet/geen mening

WERK EN OPLEIDING

39. Verricht u betaalde arbeid?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 42

40. In welke sector werkt u?

- ☐ 1 Landbouw/veeteelt/visserij
- ☐ 2 Industrie / nutsbedrijf (gas, water, elektra)
- ☐ 3 Bouwnijverheid
- ☐ 4 Horeca
- ☐ 5 Detailhandel / groothandel
- ☐ 6 Vervoer / opslag / (tele)communicatie
- ☐ 7 Financiële instelling (banken, verzekeringen)
- ☐ 8 Openbaar bestuur / overheidsdiensten
- ☐ 9 Onderwijs
- ☐ 10 Gezondheids- en welzijnszorg
- ☐ 11 Automatisering
- ☐ 12 Overige dienstverlening
- ☐ 13 Anders

41. Hoeveel uur per week werkt u?

- ☐ 1 Tot 12 uur
- ☐ 2 12 t/m 14 uur
- ☐ 3 15 t/m 19 uur
- ☐ 4 20 t/m 34 uur
- ☐ 5 35 uur en meer

42. Verricht uw eventuele partner betaalde arbeid?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 44
- ☐ 2 Niet van toepassing, ik woon zonder partner GA VERDER MET VRAAG 44

43. Hoeveel uur per week werkt uw partner?

- ☐ 1 Tot 12 uur
- ☐ 2 12 t/m 14 uur
- ☐ 3 15 t/m 19 uur
- ☐ 4 20 t/m 34 uur
- ☐ 5 35 uur en meer

44. Hoe legt u meestal het grootste deel van de afstand naar uw werk af?

Graag één antwoord aankruisen

- ☐ 1 Te voet
- ☐ 2 Fiets /snorfiets
- ☐ 3 Bromfiets/bromscooter
- ☐ 4 Motor
- ☐ 5 Alleen in auto
- ☐ 6 Met anderen in auto
- ☐ 7 Bus
- ☐ 8 Trein
- ☐ 9 Niet van toepassing, werk thuis
- ☐ 10 Anders, namelijk

Vraag 45 is alleen bestemd voor mensen die meestal met de auto naar het werk gaan

45. Wat is de belangrijkste reden waarom u voor de auto kiest om naar uw werk te gaan?

- ☐ 1 Snelste manier om er te komen
- ☐ 2 Werk slecht bereikbaar met openbaar vervoer
- ☐ 3 Heb auto voor het werk nodig
- ☐ 4 Gemak / comfort
- ☐ 5 Anders, namelijk

46. In welke gemeente werkt u?

Als u een wisselende werkadres heeft, wilt u dan aangeven in welke gemeente u de afgelopen week voornamelijk heeft gewerkt.

- ☐ 1 Beemster
- ☐ 2 Edam-Volendam
- ☐ 3 Landsmeer
- ☐ 4 Oostzaan
- ☐ 5 Purmerend
- ☐ 6 Waterland
- ☐ 7 Wormerland
- ☐ 8 Zeevang
- ☐ 9 Zaanstad
- ☐ 10 Amsterdam, Amsterdam-Zuidoost, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel
- ☐ 11 Schiphol, Haarlemmermeer, Aalsmeer, Uithoorn
- ☐ 12 Ergens anders in Noord-Holland, namelijk in de gemeente
- ☐ 13 Ergens anders in Nederland, namelijk in de provincie
- ☐ 14 Anders, namelijk

47. Zoekt u op het ogenblik (ander) werk?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 49

48. Zo ja, hoeveel uur per week zou u willen werken?

- ☐ 1 Tot 12 uur
- ☐ 2 12 t/m 14 uur
- ☐ 3 15 t/m 19 uur
- ☐ 4 20 t/m 34 uur
- ☐ 5 35 uur en meer

49. Staat u ingeschreven bij het CWI (Centrum voor Werk en Inkomen, voorheen Arbeidsbureau)?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee

50. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

- ☐ 1 Geen
☐ 2 Lagere school, basisschool
☐ 3 Lager beroepsonderwijs (lbo, huishoudschool, ambachtsschool, vbo, lhno, lts, leao, las, etc.)
☐ 4 Mavo/(M)ulo
☐ 5 Havo/vwo/mms/hbs/gymnasium
☐ 6 Middelbaar beroepsonderwijs (mts/uts/meao/inas)
☐ 7 Hoger beroepsonderwijs (heao/hts/hogeschool/sociale academie etc.)
☐ 8 Wetenschappelijk onderwijs
☐ 9 Anders, namelijk

VERKEER

51. Zijn er in uw huishouden één of meer auto's aanwezig?

- ☐ 1 Nee
☐ 2 Ja, aantal:

52. Kunt u aangeven of u tevreden of ontevreden bent over de volgende punten bij u in de buurt?

	Tevreden	Niet tevreden /niet ontevreden	Ontevreden	Weet niet / geen mening	Niet van toepassing
a. De parkeergelegenheid	☐	☐	☐	☐	☐
b. De afstand naar de bushalte	☐	☐	☐	☐	☐
c. De busverbindingen	☐	☐	☐	☐	☐
d. De genomen verkeersmaatregelen (zoals drempels, oversteekplaatsen, verkeersborden, verkeerslichten, max. snelheid)	☐	☐	☐	☐	☐
e. De straatverlichting	☐	☐	☐	☐	☐
f. De veiligheid voor fietsers	☐	☐	☐	☐	☐
g. De veiligheid voor voetgangers	☐	☐	☐	☐	☐
h. Onderhoud van de wegen en fietspaden	☐	☐	☐	☐	☐

WINKELN

53. Hoe ver is het van uw woning naar het dichtstbijzijnde winkelcentrum of verkooppunt voor dagelijkse boodschappen?

Het gaat om boodschappen die u (bijna) iedere dag gebruikt zoals brood, melk, vlees en groenten, maar ook frisdrank, tandpasta, afwasmiddel etc.

- ☐ 1 Minder dan 400 meter
☐ 2 400 meter tot 1 kilometer
☐ 3 1 tot 3 kilometer
☐ 4 3 tot 5 kilometer
☐ 5 5 tot 10 kilometer
☐ 6 Meer dan 10 kilometer
☐ 7 Weet niet

54. Welk rapportcijfer (van 1 tot 10) geeft u voor de kwaliteit van dit dichtstbijzijnde winkelcentrum als u daarbij rekening houdt met het aantal inwoners?

Cijfer:

55. Doet het huishouden waartoe u behoort in dit winkelcentrum de meeste dagelijkse boodschappen?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee
☐ 3 Weet niet

56. In welke plaats ligt het winkelcentrum of verkooppunt waar uw huishouden de meeste dagelijkse boodschappen doet?

☐ 1 Amsterdam-Noord	☐ 7 Marken	☐ 12 Purmerend
☐ 2 Amsterdam overig	☐ 8 Middenbeemster	☐ 14 Volendam
☐ 3 Broek in Waterland	☐ 9 Monnickendam	☐ 15 Wormer
☐ 4 Edam	☐ 10 Oosthuizen	☐ 16 Zaanstad
☐ 5 Hoorn	☐ 11 Oostzaan	☐ 17 Anders, namelijk
☐ 6 Landsmeer		____

57. Hieronder staat een aantal producten of groepen van producten. Wilt u bij ieder product of productgroep aankruisen waar u deze producten de laatste jaren meestal koopt?

(Per productgroep dus maar één plaats aankruisen)

Product- (groep)	(Voor productgroep dus maar een plaats aankruisen)															
	Alkmaar	Amsterdam-Noord	Amsterdam Overig	Beemster	Edam- Volendam	Hoorn	Landsmeer	Oostzaan	Purmerend	Waterland	Wormerland	Zeevang	Zaanstad	Andere plaats	Internet/postorder	Niet gekocht
A. Kleding en schoenen																
B. Drogisterij / parfumerie																
C. Kleine huishoudelijke art.																
D. Woninginrichting, meubelen																
E. Boeken/tijdschr.CD's/DVD's																
F. Audio,video, computers																
G. Wasmachines, keukenapp.																
H. Doe-het-zelfartikelen																
I. Tuinbenodigdheden																
J. Kampeerartikelen																

58. Welk van de volgende steden is voor u het dichtstbij?

- ☐ 1 Purmerend
☐ 2 Alkmaar
☐ 3 Hoorn
☐ 4 Zaanstad
☐ 5 Amsterdam-Noord

59. Welk cijfer geeft u voor het aantal en kwaliteit van het aanbod van winkels voor niet-dagelijkse goederen in de dichtstbijzijnde stad?

	Cijfer	Weet niet/n.v.t.
a. het <u>aantal</u> winkels voor <u>niet-dagelijkse</u> goederen		☐
b. de <u>kwaliteit</u> van de winkels voor <u>niet-dagelijkse</u> goederen		☐

60. Zijn er soorten winkels die u in de dichtstbijzijnde stad mist of waar een tekort aan is?

- ☐ ₁ Ja, namelijk
- ☐ ₂ Nee

61. Hoe vaak bezoekt u een warenmarkt?

- ☐ ₁ Bijna elke week
- ☐ ₂ 1 t/m 3 keer per maand
- ☐ ₃ Enkele keren per jaar
- ☐ ₄ Zelden of nooit GA VERDER MET VRAAG 63

62. Waar bezoekt u meestal de warenmarkt?

- ☐ ₁ In de eigen woonplaats
- ☐ ₂ In een andere plaats namelijk

CULTUUR EN SPORT

63. Bent u de afgelopen twaalf maanden wel eens naar het volgende geweest? en zo ja, in welke gemeente gaat u het vaakst?

	Nee, niet geweest	Ja, in de gemeente waar ik woon	Ja, in een andere gemeente namelijk. . .
a. Toeschouwer bij een sportwedstrijd	☐	☐	
b. Naar een openlucht zwembad	☐	☐	
c. Naar een overdekt zwembad	☐	☐	
d. Naar een andere sportaccommodatie (om zelf te sporten; niet zwembad)	☐	☐	
e. Naar een zang-, muziek- of toneelvereniging (waar uzelf actief bent)	☐	☐	
f. Naar een andere hobbyvereniging	☐	☐	
g. Naar een café	☐	☐	
h. Naar een restaurant	☐	☐	
i. Naar een theatervoorstelling	☐	☐	
j. Naar een film	☐	☐	
k. Naar een buurt-/dorpshuis	☐	☐	
l. Naar een bibliotheek	☐	☐	
m. Naar een godsdienstige bijeenkomst	☐	☐	

64. Welk rapportcijfer zou u voor het volgende in uw gemeente geven als u het aantal inwoners van uw gemeente in aanmerking neemt?

Aantal: 1= zeer weinig 10= zeer veel Kwaliteit: 1= zeer onvoldoende 10= uitermate goed	Cijfer	Weet niet/n.v.t.
a. het <u>aantal</u> sportvoorzieningen		☐
b. de <u>kwaliteit</u> van de sportvoorzieningen		☐
c. het <u>aantal</u> culturele voorzieningen (theater, bibliotheek, muziekscholen, creativiteitscentra, etc.)		☐
d. de <u>kwaliteit</u> van de culturele voorzieningen		☐
e. het <u>aantal</u> sociaal-culturele centra (wijkcentra, dorpshuizen, ouderensoos e.d.)		☐
f. de <u>kwaliteit</u> van de sociaal-culturele centra		☐
c. het <u>aantal</u> speelvoorzieningen voor kinderen		☐
d. de <u>kwaliteit</u> van de speelvoorzieningen voor kinderen		☐
e. het <u>aantal</u> winkels		☐
f. de <u>kwaliteit</u> van de winkels		☐
g. het <u>aantal</u> gezondheidszorgvoorzieningen (huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten etc.)		☐
h. de <u>kwaliteit</u> van de gezondheidszorgvoorzieningen		☐
i. het <u>aantal</u> horecavoorzieningen		☐
j. de <u>kwaliteit</u> van de horecavoorzieningen		☐
k. het <u>aantal</u> voorzieningen voor jongeren		☐
l. de <u>kwaliteit</u> van de voorzieningen voor jongeren		☐
m. het <u>aantal</u> kinderopvangvoorzieningen		☐
n. de <u>kwaliteit</u> van de kinderopvangvoorzieningen		☐

CONTACTEN

65. Hoe belangrijk zijn voor u de contacten met buurtgenoten?

- ☐ 1 Heel belangrijk
- ☐ 2 Belangrijk
- ☐ 3 Niet belangrijk, niet onbelangrijk
- ☐ 4 Onbelangrijk
- ☐ 5 Zeer onbelangrijk
- ☐ 6 Weet niet/geen mening

66. Vindt u in het algemeen dat u te veel, voldoende of te weinig contacten met andere mensen hebt?

- ☐ 1 Te veel
- ☐ 2 Voldoende
- ☐ 3 Te weinig

67. Zou u meer contacten met andere mensen willen?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee
- ☐ 3 Weet niet

68. Zijn er volgens u in uw gemeente voldoende voorzieningen om andere mensen te ontmoeten?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee, ik mis
☐ 3 Weet niet

69. Maakt u of iemand in uw huishouden gebruik van de volgende diensten?

	Ja	Nee, maar sta op de wachtlIJst	Wil ik wel, maar kom er niet voor in aanmerking	Nee, niet nodig
a. Verpleging of verzorging door de thuiszorg	☐	☐	☐	☐
b. Huishoudelijke hulp door de thuiszorg	☐	☐	☐	☐
c. Maaltijden aan huis	☐	☐	☐	☐

VEILIGHEID

70. Voelt u zich wel eens onveilig?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 73
☐ 3 Weet niet

71. Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig?

- ☐ 1 Vaak
☐ 2 Soms
☐ 3 Zelden
☐ 4 Weet niet

72. Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee
☐ 3 Weet niet

- 73. De volgende vragen gaan over een aantal voorvallen en misdrijven, die in uw buurt kunnen voorkomen. Kunt u voor elk van deze voorvallen en misdrijven aangeven of die naar uw idee vaak, soms of (bijna) nooit voorkomen in uw buurt.**
Graag op iedere regel één kruisje zetten

	komt vaak voor	komt soms voor	komt (bijna) nooit voor	weet niet/ geen mening
a. fietsendiefstal	☐	☐	☐	☐
b. diefstal uit auto's	☐	☐	☐	☐
c. beschadiging of vernieling van auto's en diefstal vanaf auto's b.v. wieldoppen etc.	☐	☐	☐	☐
d. vormen van geluidsoverlast	☐	☐	☐	☐
e. bedreiging	☐	☐	☐	☐
f. bekladding van muren en/ of gebouwen	☐	☐	☐	☐
g. overlast van groepen jongeren	☐	☐	☐	☐
h. dronken mensen op straat	☐	☐	☐	☐
i. vrouwen en mannen die op straat worden lastiggevalen	☐	☐	☐	☐
j. rommel op straat	☐	☐	☐	☐
k. hondenpoep op straat	☐	☐	☐	☐
l. vernielingen van telefooncellen, bus- en tramhokjes	☐	☐	☐	☐
m. brandstichting	☐	☐	☐	☐
n. inbraak in woningen	☐	☐	☐	☐
o. gewelddelicten	☐	☐	☐	☐
p. overlast door omwonenden	☐	☐	☐	☐
q. drugsoverlast	☐	☐	☐	☐
r. tasjesroof	☐	☐	☐	☐

- 74. Bent u de laatste 12 maanden in uw gemeente bedreigd met geweld?**

- ☐ ₁ Ja, 1 keer
☐ ₂ Ja, meer dan 1 keer
☐ ₃ Nee

- 75. Bent u de laatste 12 maanden in uw gemeente slachtoffer geweest van mishandeling?**

- ☐ ₁ Ja, 1 keer
☐ ₂ Ja, meer dan 1 keer
☐ ₃ Nee

- 76. Is u in de afgelopen 12 maanden het volgende overkomen?**

	Niet	Ja, aantal malen
a. Poging tot inbraak in uw woning ZONDER dat er iets is gestolen	☐	keer
b. Iets gestolen uit uw woning	☐	keer

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING

77. Kunt u door middel van een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden u bent over de dienstverlening van de gemeente?

Cijfer: ☐ Weet niet/niet van toepassing

78. Heeft u de afgelopen 12 maanden persoonlijk, telefonisch, schriftelijk of per e-mail contact gehad met de gemeente?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 95
☐ 3 Weet niet GA VERDER MET VRAAG 95

79. Wilt u in onderstaand schema aankruisen voor welke onderwerp u de laatste keer contact had?

- ☐ 1 Paspoort/rijbewijs/toeristenkaart/uitreksel bevolkingsregister/pas 65+/parkeervergunning.
☐ 2 Melding van verhuizing, aangifte van geboorte of overlijden
☐ 3 Bouwvergunning
☐ 4 Uitkering Sociale Dienst
☐ 5 Huursubsidie
☐ 6 Onroerende zaak-, honden- of andere gemeentelijke belasting
☐ 7 Onderhoud wegen, openbare verlichting straatreiniging, riolering.
☐ 8 Bestemmingsplan
☐ 9 Huisvuil/grofvuil
☐ 10 Wvg
☐ 11 Anders, namelijk

80. Heeft u tijdens dat laatste contact gekregen waarvoor u contact zocht?

- ☐ 1 Ja GA VERDER MET VRAAG 82
☐ 2 Gedeeltelijk
☐ 3 Nee
☐ 4 Anders, namelijk

81. Waarom heeft u niet (geheel) gekregen waarvoor u contact zocht?
Meer dan één antwoord mogelijk

- ☐ 1 Mijn vraag / melding / klacht is nog in behandeling
☐ 2 De juiste persoon was afwezig / de afdeling was dicht
☐ 3 Ik moest met mijn vraag ergens anders zijn
☐ 4 Ik had niet de juiste documenten bij me
☐ 5 Anders, namelijk

82. Betrof het laatste contact een (aan) vraag, een melding of een klacht?

- ☐ 1 Een (aan)vraag
☐ 2 Een melding
☐ 3 Een klacht
☐ 4 Anders, namelijk

83. Was uw laatste contact een bezoek, een telefonisch, een schriftelijk of een e-mail contact?

- ☐ 1 Bezoek
☐ 2 Telefonisch GA VERDER MET VRAAG 87
☐ 3 Schriftelijk GA VERDER MET VRAAG 90
☐ 4 E-mail GA VERDER MET VRAAG 90

84. Kunt u door middel van een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden u bent over de dienstverlening tijdens uw laatste bezoek?

Cijfer: ☐ Weet niet/ n.v.t.

85. Uw laatste bezoek heeft verschillende aspecten waarover u tevreden of ontevreden kunt zijn. Hieronder hebben wij er een aantal genoemd. Wilt u voor elk van deze aspecten met een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden of ontevreden u er over was?

	Cijfer	Weet niet/ n.v.t.
a. De bereikbaarheid van het gebouw (bijv. gemeentehuis)		☐
b. De bewegwijzering naar de afdeling waar u moest zijn		☐
c. De toegankelijkheid van de afdeling		☐
d. De wachtruimte bij de afdeling		☐
e. De wachttijd voor u werd geholpen		☐
f. De snelheid waarmee men u hielp		☐
g. De vriendelijkheid van de ambtenaar/ ambtenaren		☐
h. De deskundigheid van de ambtenaar/ ambtenaren		☐
i. De behulpzaamheid van de ambtenaar/ ambtenaren		☐
j. De privacy tijdens het helpen		☐
k. De duidelijkheid van het antwoord		☐
l. De kosten die in rekening werden gebracht		☐
m. Het uiteindelijke resultaat van uw bezoek		☐

86. Geef van aspecten a t/m m aan welke drie u het belangrijkste vindt als u de gemeente bezoekt. Noteer de letters in volgorde van belangrijkheid. De eerste door u genoteerde letter is naar uw mening dus het belangrijkste.

1. 2. 3.

 GA VERDER MET VRAAG 95

87. Kunt u door middel van een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden u bent over de dienstverlening tijdens uw laatste telefonische contact?

Cijfer: ☐ Weet niet/ n.v.t.

- 88. Uw laatste telefonische contact heeft verschillende aspecten waarover u tevreden of ontevreden kunt zijn. Hieronder hebben wij er een aantal genoemd. Wilt u voor elk van deze aspecten met een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden of ontevreden u er over was?**

	Cijfer	Weet niet/ n.v.t.
a. De tijden waarop gebeld kan worden		☐
b. De snelheid waarmee de telefoon werd opgenomen		☐
c. Het aantal malen dat u werd doorverbonden		☐
d. De wachttijd voor u werd geholpen		☐
e. De snelheid waarmee men u hielp		☐
f. De manier waarop u te woord werd gestaan		☐
g. De vriendelijkheid van de ambtenaar/ ambtenaren		☐
h. De deskundigheid van de ambtenaar/ ambtenaren		☐
i. De behulpzaamheid van de ambtenaar/ ambtenaren		☐
j. De duidelijkheid van het antwoord		☐
k. De kosten die in rekening werden gebracht		☐
l. Het uiteindelijke resultaat van uw telefoontje		☐

- 89. Geef van aspecten a t/m l aan welke drie u het belangrijkste vindt als u de gemeente belt. Noteer de letters in volgorde van belangrijkheid. De eerste door u genoteerde letter is naar uw mening dus het belangrijkste.**

1. 2. 3.

 GA VERDER MET VRAAG 95

- 90. Kunt u door middel van een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden u bent over de dienstverlening naar aanleiding van uw laatste e-mail / brief?**

Cijfer: ☐ Weet niet/ n.v.t.

- 91. Uw laatste schriftelijke contact heeft verschillende aspecten waarover u tevreden of ontevreden kunt zijn. Hieronder hebben wij er een aantal genoemd. Wilt u voor elk van deze aspecten met een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden of ontevreden u er over was?**

	Cijfer	Weet niet/ n.v.t.
a. De snelheid waarmee op uw e-mail/ brief werd gereageerd		☐
b. De toon van de e-mail/ brief van de gemeente		☐
c. De duidelijkheid van het antwoord van de gemeente		☐
d. De volledigheid van de informatie die u kreeg		☐
e. Het uiteindelijke resultaat van uw e-mail/ brief		☐

92. Geef van aspecten a t/m e aan welke drie u het belangrijkste vindt als u de gemeente aanschrijft. Noteer de letters die vóór de drie aspecten staan in volgorde van belangrijkheid. De eerste door u genoteerde letter is naar uw mening dus het belangrijkste.

1. 2. 3.

93. Kunt u bij benadering aangeven hoe lang het duurde voordat u een ontvangstbevestiging ontving op de laatste e-mail / brief die u de gemeente stuurde?

- ☐ 1 dagen
☐ 2 Geen ontvangstbevestiging ontvangen
☐ 3 Weet ik niet meer

94. Kunt u (bij benadering) aangeven hoe lang het duurde voordat u een inhoudelijke reactie kreeg op de laatste e-mail / brief die u de gemeente stuurde?

- ☐ 1 dagen
☐ 2 Geen inhoudelijke reactie ontvangen
☐ 3 Weet ik niet meer

95. Zijn de openingstijden van het gemeentehuis voor u geschikt? Zo nee, hoe zouden deze voor u beter uitkomen? (één antwoord aankruisen!)

- ☐ 1 De openingstijden kunnen blijven zoals ze zijn.
☐ 2 's morgens eerder open
☐ 3 's middags langer open
☐ 4 (Extra) avond openstelling
☐ 5 Zaterdagmorgen geopend
☐ 8 Weet niet

96. Hoe betaalt u bij voorkeur de aanschaf van gemeentelijke producten, zoals paspoort e.d. ?

- ☐ 1 Cash
☐ 2 Pinnen
☐ 3 Via internet (in de toekomst)
☐ 4 Geen voorkeur

97. Wat vindt u van de openingstijden van de afvalstraat/gemeentewerf voor het afleveren van uw grof vuil?

- ☐ 1 De openingstijden zijn voldoende
☐ 2 De openingstijden zijn niet voldoende
☐ 3 Weet niet

GEMEENTELIJKE INFORMATIE

98. Heeft u thuis toegang tot internet?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee

99. Heeft u de afgelopen twaalf maanden de gemeentelijke website bezocht?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 103

100. Kunt u aangeven wat u er zoal zoekt?

101. Kunt u door middel van een rapportcijfer (1-10) aangeven hoe tevreden u bent over de gemeentelijke website?

Cijfer: ☐ Weet niet

102. Mist u iets op deze website en zo ja wat?

- ☐ 1 Nee
- ☐ 2 Ja, namelijk
- ☐ 3 Weet niet/ n.v.t.

103. Vindt u dat u voldoende informatie krijgt over de plannen en activiteiten van de gemeente in uw buurt?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee, maar zou deze wel graag krijgen
- ☐ 3 Nee, maar heb hier ook geen behoefte aan

104. Hoe blijft u het liefst op de hoogte van deze plannen en activiteiten?

- ☐ 1 Per brief
- ☐ 2 Per e-mail
- ☐ 3 Gemeentelijke website
- ☐ 4 Gemeentelijke informatiepagina in huis-aan-huisblad
- ☐ 5 Apart gemeentelijk informatiebulletin
- ☐ 6 Anders, namelijk

105. In diverse huis-aan-huisbladen vindt u gemeentelijke informatie. Hoe vaak leest u deze?

- ☐ 1 (Bijna) elke week
- ☐ 2 Af en toe
- ☐ 3 (Bijna) nooit
- ☐ 4 Weet ik niet/ken ik niet

106. Welk huis-aan-huisblad leest u het meest?

☐ Niet van toepassing/ ik lees geen huis-aan-huisbladen

BESTUUR/ POLITIEK

- 107. Zou het gemeentebestuur volgens u meer, evenveel of minder geld/aandacht moeten besteden aan de volgende onderwerpen. Meer of minder geld kan ook gevolgen hebben voor de (gemeentelijke) belasting die u zou moeten betalen.**

Graag op iedere regel een kruisje zetten.

	Meer	Evenveel	Minder	Weet niet
a. Toezicht op straat	☐	☐	☐	☐
b. Sportvoorzieningen	☐	☐	☐	☐
c. Werkgelegenheid in de regio	☐	☐	☐	☐
d. Scholen in de regio	☐	☐	☐	☐
e. Recreatie	☐	☐	☐	☐
f. Toerisme	☐	☐	☐	☐
g. Goedkope koopwoningen	☐	☐	☐	☐
h. Betaalbare huurwoningen	☐	☐	☐	☐
i. Tegemoetkomingen voor minima	☐	☐	☐	☐
j. Criminaliteitsbestrijding	☐	☐	☐	☐
k. Busverbindingen	☐	☐	☐	☐
l. Jeugdvoorzieningen	☐	☐	☐	☐
m. Culturele voorzieningen	☐	☐	☐	☐
n. Bestrijding vervuiling/ graffiti	☐	☐	☐	☐
o. Verfraaiing Centrum/ dorpskern(en)	☐	☐	☐	☐
p. Verkeersveiligheid	☐	☐	☐	☐
q. Onderhoud groen	☐	☐	☐	☐
r. Onderhoud bestrating	☐	☐	☐	☐
s. Ander onderwerp, namelijk 	☐	☐	☐	☐

- 108. Welke drie onderwerpen vindt u het belangrijkste om geld/aandacht aan te besteden? Deze noemen in volgorde van belangrijkheid. (Graag letter uit bovenstaande vraag noemen)**

1. 2. 3.

- 109. Bent u geïnteresseerd in de gemeentepolitiek?**

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Een beetje
☐ 3 Nee

- 110. Hoe moeilijk of makkelijk is het om in uw gemeente uw stem te laten horen?**

- ☐ 1 Heel moeilijk
☐ 2 Moeilijk
☐ 3 Niet moeilijk, niet makkelijk
☐ 4 Makkelijk
☐ 5 Heel makkelijk
☐ 6 Weet ik niet

111. Het gemeentebestuur bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Heeft u er behoefte aan invloed uit te oefenen op het gemeentebestuur?

- ☐ 1 Ja
☐ 2 Nee GA VERDER MET VRAAG 113
☐ 3 Weet niet

112. Op welke manier zou u invloed willen uitoefenen?

Meer dan één antwoord mogelijk

- ☐ 1 Door rechtstreeks contact met burgemeester, wethouders (mondeling, schriftelijk, email)
☐ 2 Door rechtstreeks contact met raadsleden (mondeling, schriftelijk, email)
☐ 3 Door gebruik te maken van het spreekrecht van burgers bij raadscommissies
☐ 4 Door mee te doen aan meningspeilingen/ enquêtes van de gemeente
☐ 5 Door mee te doen aan gemeentelijke discussies op internet
☐ 6 Door actief deel te nemen aan inspraakbijeenkomsten
☐ 7 Door lidmaatschap van een politieke partij
☐ 8 Door lidmaatschap van een belangengroep
☐ 9 Door mijn stem uit te brengen bij de gemeenteraadsverkiezingen
☐ 10 Op een andere manier, namelijk

113. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen:

	Mee eens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee oneens	Weet niet
a. De gemeenteraad staat open voor de problemen van burgers	☐	☐	☐	☐
b. Als burger heb ik daadwerkelijk invloed op de gemeentepolitiek	☐	☐	☐	☐

114. Vindt u dat de gemeenteraad goed, redelijk, matig of slecht functioneert?

- ☐ 1 Goed
☐ 2 Redelijk
☐ 3 Matig
☐ 4 Slecht
☐ 5 Weet niet

115. Indien matig of slecht, waarom vindt u dat?

116. Als er morgen gemeenteraadsverkiezingen zouden worden gehouden, hoe groot is dan de kans dat u gaat stemmen?

- ☐ 1 Ik ga zeker stemmen
☐ 2 Ik ga misschien stemmen
☐ 3 Ik ga zeker niet stemmen GA VERDER MET VRAAG 118
☐ 4 Ik mag niet stemmen (niet stemgerechtigd) GA VERDER MET VRAAG 118
☐ 5 Weet niet

117. Op welke partij zou u dan stemmen?

- ☐ 1 CDA
- ☐ 2 VVD
- ☐ 3 PvdA
- ☐ 4 Groen Links
- ☐ 5 D66
- ☐ 6 Een andere landelijk opererende partij
- ☐ 7 Een plaatselijke partij, namelijk

JA/ NEE STICKER

118. Heeft u een sticker op uw brievenbus tegen (ongeadresseerd) drukwerk? Zo ja, welke?

- ☐ 1 Nee
- ☐ 2 Ja, ik heb een NEE/JA sticker op de brievenbus
- ☐ 3 Ja, ik heb een NEE/NEE sticker op de brievenbus

LANDSCHAP

Een groot deel van het landschap in de regio Zaanstreek/Waterland bestaat uit veenweidegebied (b.v. Wormer- en Jisperveld en Ilper-/Landsmeerder-/Oostzanerveld) en droogmakerijen (b.v. Beemster, Wormer, Purmer). Het zijn karakteristieke gebieden waarvan de waarde nationaal wordt erkend. In delen van dit gebied heeft de landbouw steeds grotere moeite om concurrerend te kunnen blijven produceren. Steeds meer landbouwgrond komt vrij en delen van het gebied krijgen een natuur- of recreatiefunctie, waarbij wel sprake is van agrarisch beheer. De vraag is welke waarde u hecht aan het gebied en welke mogelijke bestemming u in de toekomst ziet als er nog meer agrarisch gebied vrijkomt.

119. In hoeverre waardeert u het landelijk gebied zoals het nu is?

- ☐ 1 Ik vind het heel mooi
- ☐ 2 Ik vind het redelijk mooi.
- ☐ 3 Ik vind het niet zo mooi
- ☐ 4 Ik vind het niet mooi
- ☐ 5 Geen mening

120. Vindt u dat de overheid mee zou moeten betalen aan het in stand houden van het landelijk gebied?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Nee
- ☐ 3 Weet niet

121. Bent u bereid hier via de Onroerende zaakbelasting (OZB) een bedrag van € 10,-- per jaar aan mee te betalen?

- ☐ 1 Ja
- ☐ 2 Ik vind wel dat de overheid mee moet betalen, maar niet via de OZB.
- ☐ 3 Nee, want dat vind ik geen rol van de overheid
- ☐ 4 Nee, want ik hecht hier geen belang aan
- ☐ 5 Geen mening

122. Wat zou er met het agrarisch gebied dat vrij komt volgens u voornamelijk moeten gebeuren?

- ☐ 1 Inrichten als natuurgebied
☐ 2 Inrichten als recreatiegebied
☐ 3 Opnieuw in gebruik nemen als agrarisch gebied
☐ 4 Anders, namelijk
☐ 5 Weet niet

123. Heeft u suggesties voor bestemming van agrarische gebouwen die vrijkomen?

- ☐ 1 Ja, het volgende
☐ 2 Nee

124. Waar zou volgens u in de regio Zaanstreek/Waterland nog woningbouw mogen plaatsvinden?

- ☐ 1 Nergens
☐ 2 Alleen bij de grotere kernen
☐ 3 Alleen bij de kleinere kernen
☐ 4 Zowel bij de grotere als de kleinere kernen
☐ 5 Weet niet

125. Heeft u de afgelopen 12 maanden voor recreatiedoeleinden een van onderstaande gebieden bezocht en hoe vaak heeft u dat gedaan?

	Ja	Aantal malen	Nee
Hemmeland (recreatieterrein aan de Gouwzee bij Monnickendam)	☐		☐
Het Twiske	☐		☐
Het Purmerbos (ten zuidoosten van Purmerend)	☐		☐
Het overige groene gebied in Zaanstreek/Waterland	☐		☐

126. Wat voor activiteiten doet u daar meestal?

Meer dan één antwoord mogelijk.

- ☐ 1 Wandelen
☐ 2 Fietsen, wielrennen, mountainbiken
☐ 3 Watersport (kanoën, zeilen, roeien, surfen, motorbootvaren)
☐ 4 Zwemmen
☐ 5 Vissen
☐ 6 Trimmen
☐ 7 Paardrijden
☐ 8 Zonnen, zitten, liggen, picknicken
☐ 9 Genieten van de natuur
☐ 10 Vogels kijken
☐ 11 Toeren met de auto
☐ 12 Bezoek van boerderijen (op open dagen e.d.)
☐ 13 Hond uitlaten
☐ 14 Anders, namelijk
☐ 15 Niet van toepassing, niet bezocht

127. Zijn er volgens u voldoende mogelijkheden om in de omgeving van uw woonplaats in de buitenlucht te recreëren?

- ☐ ₁ Ja
☐ ₂ Nee
☐ ₃ Weet niet

128. Welk rapportcijfer geeft u voor de mogelijkheden om in de omgeving van uw woonplaats recreatief te wandelen?

Cijfer: ☐ N.v.t.

129. Welk rapportcijfer geeft u voor de mogelijkheden om in de omgeving van uw woonplaats recreatief te fietsen?

Cijfer: ☐ N.v.t.

130. Wat mist u in de directe omgeving van uw woonplaats op het gebied van openlucht recreatie?

131. Koopt u regelmatig streek eigen producten (b.v. kaas, groente, fruit, bloemen) bij boerderijen in de regio ?

- ☐ ₁ Ja, vaak
☐ ₂ Ja, soms
☐ ₃ Nee, zelden of nooit

TV/RADIO-ZENDERS

132. Kabelexploitanten wijzigen soms het aanbod van radio- en tvzenders. Een Programmaraad adviseert over de zendersamenstelling. Deze adviseert over het aanbod. Uw mening kan aan deze raad worden doorgestuurd.

Mist u momenteel radio- en/of tvzenders?

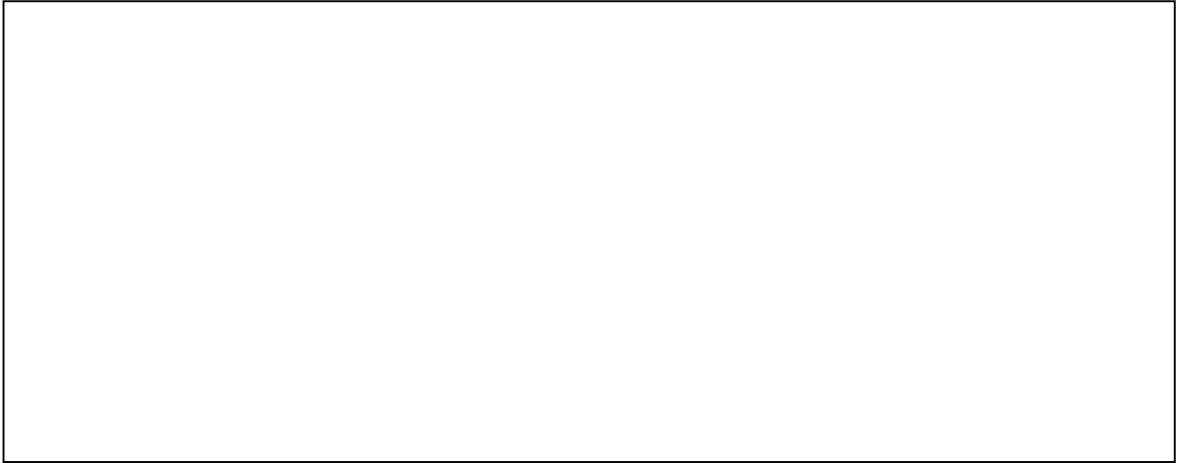
Meer dan één antwoord mogelijk.

- ☐ ₁ Ja, radiozenders, namelijk
☐ ₂ Ja, tv-zenders, namelijk
☐ ₃ Nee
☐ ₄ Weet niet

■

ALGEMENE OPMERKINGEN

133. Ruimte voor opmerkingen

EINDE VRAGENLIJST

HARTELIJK DANK VOOR HET INVULLEN VAN DEZE ENQUÊTE
